

Q1

בנק הפועלים | תמצית דוחות כספיים רבעוניים ליום 31 במרץ 2013

4	דוח הדירקטוריון
4	תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי קבוצת הבנק
4	פעילות קבוצת הבנק ותיאור התפתחות עסקיה
5	נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים
6	מידע הצופה פני עתיד
6	השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו
7	חלוקת דיבידנדים
8	הון והלימות הון
9	דירוג הבנק
10	סקירה כלכלית ופיננסית
12	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
13	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
14	רווח ורווחיות
21	הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק
36	תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות
36	מידע כספי תמציתי על מיגזרי פעילות
39	מיגזר משקי הבית
44	מיגזר הבנקאות הפרטית
49	מיגזר עסקים קטנים
54	המיגזר המסחרי
58	המיגזר העסקי
62	מיגזר ניהול פיננסי
63	אחרים והתאמות
64	פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים
71	חברות מוחזקות עיקריות
72	פעילות קבוצת הבנק בחו"ל
81	מידע כללי ונושאים נוספים
81	מצב הנזילות וגיוס המקורות בבנק
82	יעדים ואסטרטגיה עסקית
84	ניהול הסיכונים
109	הלימות הון
123	גילוי על המבקר הפנימי
123	פועלים בקהילה - מעורבות חברתית ותרומה לקהילה
125	קיימות ואחריות חברתית
126	הליכים משפטיים
126	עניינים אחרים
127	בקורות ונהלים
128	סקירת הנהלה
128	תוספת 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
134	תוספת 2 - חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
142	תוספת 3 - סיכון אשראי לפי ענפי משק
148	תוספת 4 - חשיפות למדינות זרות
152	הצהרת המנכ"ל
153	הצהרת החשבונאי הראשי
154	דוחות כספיים
154	דוח רואי החשבון המבקרים - בקרה פנימית על דיווח כספי
155	תמצית מאזן מאוחד
156	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
157	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
158	תמצית דוח על השינויים בהון
161	תמצית דוח על תזרימי מזומנים
164	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 29 במאי 2013, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים, של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, לתקופה ינואר-מרץ 2013.

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בתקופת הדוח:

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי קבוצת הבנק

פעילות קבוצת הבנק ותיאור התפתחות עסקיה

התפתחות עסקי קבוצת הבנק

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2013 בכ-621 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-659 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכמה ב-9.5% בחישוב שנתי, בהשוואה ל-11.3% ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-0.47 ש"ח, בהשוואה ל-0.50 ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו בכ-370.3 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-376.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012, ירידה בשיעור של 1.6%.

סך האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2013 הסתכם ב-247.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-249.2 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012, ירידה בשיעור של 0.6%.

סך פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2013 הסתכם ב-265.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-271.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012, קיטון בשיעור של 2.3%.

סך ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 31 במרץ 2013 הסתכם ב-27.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-26.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012, עלייה בשיעור של 2.0%.

יחס ההון הכולל ליום 31 במרץ 2013 הסתכם לשיעור של 15.6%, בהשוואה לשיעור של 15.7% בסוף שנת 2012.

נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31.03.2012	30.06.2012	30.09.2012	31.12.2012	31.03.2013	
במיליוני ש"ח					
רווח ורווחיות					
2,148	2,041	2,115	2,111	2,057	הכנסות מימון, נטו*
1,307	1,266	1,335	1,314	1,287	עמלות והכנסות אחרות
3,455	3,307	3,450	3,425	3,344	סך ההכנסות
303	344	286	54	257	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,104	2,118	2,249	2,354	2,135	הוצאות תפעוליות ואחרות
659	607	625	652	621	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
מאזן – סעיפים עיקריים					
350,350	362,105	367,365	376,388	370,317	סך-ככל המאזן
244,804	248,614	249,904	249,182	247,782	אשראי לציבור, נטו
36,903	40,728	53,076	52,070	59,461	ניירות-ערך
251,576	259,668	264,490	271,411	265,297	פיקדונות הציבור
34,422	35,679	36,051	35,677	36,222	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
24,440	24,907	25,759	26,755	27,279	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
13,993	13,398	14,187	13,284	13,561	סך סיכון אשראי בעייתי, נטו**
6,356	6,685	6,493	6,701	6,856	מזה-חובות פגומים מאזניים, נטו**
יחסים פיננסיים עיקריים					
97.3%	95.7%	94.5%	91.8%	93.4%	אשראי לציבור, נטו לפיקדונות הציבור
85.6%	84.2%	83.2%	81.1%	82.2%	אשראי לציבור, נטו לפיקדונות הציבור כולל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
7.0%	6.9%	7.0%	7.1%	7.4%	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לסך המאזן
8.2%	8.3%	8.5%	8.9%	9.1%	הון ליבה לרכיבי סיכון
14.7%	14.8%	15.1%	15.7%	15.6%	הון כולל לרכיבי סיכון
2.36%	2.47%	2.37%	2.06%	2.07%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾⁽²⁾
60.9%	64.0%	65.2%	68.7%	63.8%	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
4.0%	3.8%	3.8%	3.8%	3.7%	סך ההכנסות לנכסים ⁽³⁾
2.4%	2.4%	2.5%	2.6%	2.3%	סך הוצאות לנכסים ⁽⁴⁾
0.49%	0.55%	0.45%	0.09%	0.41%	שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
11.3%	10.2%	10.2%	10.3%	9.5%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
0.50	0.46	0.47	0.49	0.47	רווח נקי למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק - בסיס

* הכנסות מימון, נטו כוללות הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית.

** בניכוי הפרשה פרטנית, הפרשה לפי עומק פיגור והפרשה קבוצתית בגין סיכון אשראי בעייתי. מחושב על בסיס שנתי.

- (1) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה דוח דירקטוריון פרק רווח ורווחיות - התפתחות הרווח המימוני) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה
- (2) להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינן נושאות ריבית.
- (3) סך ההכנסות המימוניות והתפעוליות חלקי יתרת סך הנכסים הממוצעים.
- (4) סך הוצאות התפעוליות והאחרות חלקי יתרת סך הנכסים הממוצעים.

מידע הצופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך. תוצאות הבנק בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם, כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צורך", "יכול", "יהיה". מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובח"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איטנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה וודאית.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בדיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתממשו במקצת בלבד.

השקעות בהון הבנק ועסקות במניות

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 31 במרץ 2013 הינו 1,320,039,960 ש"ח ע.ג. המורכב ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת. ההון המונפק הינו לאחר הפחתת 14,400,796 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק, כפי שיפורט להלן.

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים הינו 1,319,929,066 ש"ח ע.ג. לאחר הפחתת 14,678,286 יתרת המניות הרגילות שנרכשו על-ידי הבנק.

להלן פרטים בדבר ההתפתחויות העיקריות הקשורות בהון הבנק, לרבות השקעות בהון הבנק ועסקות במניות:

רכישה עצמית של מניות הבנק

ביום 11 בנובמבר 2010 אישר המפקח על הבנקים לבצע רכישה עצמית של 12,750,000 מניות לצורכי תגמול עובדים על-פי תוכנית 2010-2012 (ראה ביאור 16(א)(1)(ב) בדוחות הכספיים של שנת 2012) וכן לבצע רכישה עצמית של עד 14,000,000 מניות לצורכי תוכנית התגמול למנהלים בכירים (ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים של שנת 2012). ביום 30 במרץ 2011 אישר הדירקטוריון תוכנית לרכישת מניות.

עד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים רכש הבנק 17,133,853 מניות בעלות של כ-256 מיליון ש"ח.

שינויים בהון הבנק החל מיום 1 בינואר 2013 ועד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים:

עד למועד פרסום הדוחות הכספיים חל גידול של 235,421 מניות רגילות בהון המונפק והנפרע של הבנק כתוצאה מרכישת מניות למאגר המניות שקוזז מהנפקת מניות כתוצאה מהמרת אופציות לעובדים מהסדרה 2004-2009 ומהעברת מניות מהמאגר כתוצאה ממימוש יחידות RSU.

להלן פרטים על יתרות האופציות ויחידות RSU שהונפקו וטרם מומשו סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים:

יתרת סדרה 2004-2009 שהונפקה לעובדי הבנק בסך של 2,768,838 יחידות אופציה.

יתרת סדרה 2010-2012 שהונפקה לעובדי הבנק בסך של 12,452,411 יחידות אופציה שיומרו למניות ממאגר מניות שירכשו למטרה זו.

יתרת יחידות Restricted Stock Units ("יחידות RSU") שהונפקו לעובדים בכירים בסך של 7,604,608 יחידות RSU. יחידות אלו מומשו ממאגר מניות שהבנק רוכש לשם כך.

לפרטים נוספים בקשר להנפקת אופציות למניות ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל, לעובדים בכירים ולעובדי הבנק, ראה ביאור 16 בדוחות הכספיים של שנת 2012 וביאור 14 בתמצית הדוחות הכספיים.

חלוקת דיבידנדים

ביום 30 במאי 2011 עדכן הדירקטוריון את מדיניות חלוקת הדיבידנד. המדיניות שנקבעה הינה, לחלק מדי שנה עד למחצית הרווח הנקי הנובע מפעולות רגילות, וזאת בכפוף ליעדי ההון של הבנק, כפי שנקבעו על-ידי הדירקטוריון. חלוקת דיבידנדים מרווחים חד פעמיים תבצע בהתאם להחלטות אד-הוק שתתקבלנה על-ידי הדירקטוריון.

בנוסף למגבלות על-פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על-ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל, לפיה לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר) על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד או על הפסד כולל; (ד) אם החלוקה תגרום לכך, שיחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגביו; (ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות בחו"ל; (ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או (ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23 לחוק הבנקאות אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש ובכתב את אישורו של המפקח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

על-פי חוזר המפקח מחודש יוני 2010, לא יחלק תאגיד בנקאי דיבידנד אם אינו עומד ביחס הון ליבה של לפחות 7.5%, או אם חלוקה כאמור תגרום לאי עמידה ביחס הנ"ל.

בהתאם לחוזר בנק ישראל מיום 28 במרץ 2012 בדבר יחסי הון ליבה מינימליים במסגרת באזל 3, נדרשים תאגידים בנקאיים וביניהם הבנק לעמוד בהון ליבה מינימלי של 9% עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי גדול, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאות בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו חלה על הבנק.

על פי עמדת הפיקוח על הבנקים מיום 28 באוקטובר 2012, חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק תתאפשר רק לאחר שהבנק יוודא עמידה במתווה שקבע להתפתחות יחס הון הליבה שלו ובשים לב להשפעות באזל 3. בכל מקרה, הבנק נדרש לפנות אל המפקח על הבנקים בטרם תתקבל החלטה על חלוקת דיבידנד.

כמו-כן, על-פי תנאי שטרי הון נדחים (סדרה א') לא יחולק דיבידנד במקרים הבאים: (א) היה וישעו תשלומי הריבית בגין שטרי הון אלו, הבנק לא ישלם דיבידנד לבעלי מניותיו כל עוד לא שולמו במלואם כל תשלומי הריבית שסילוקם הושעה, בין אם דיבידנד כאמור הוכרז טרם ניתנה הודעת הבנק בדבר היווצרות נסיבות משעות, ובין אם הוא הוכרז אחרי מתן הודעה כאמור; ו-(ב) אם חלוקתו תגרום לכך שהיחס בין הון הליבה לנכסי סיכון של הבנק ירד מתחת ליחס של 6.5%.

בנוסף, בהיתר נגיד בנק ישראל לרכישת השליטה בבנק על-ידי קבוצת אריסון נקבע, כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד יום 30 ביוני 1997 (ערב רכישת השליטה), אלא אם כן המפקח על הבנקים הסכים לכך מראש ובכתב.

ביום 11 בנובמבר 2010 אישר המפקח על הבנקים רכישה עצמית של מניות הבנק, לפרטים נוספים, ראה ביאור 13 בדוחות הכספיים של שנת 2012.

יתרת העודפים של הבנק ליום 31 במרץ 2013 הסתכמה ב-18,494 מיליון ש"ח, מהם סך של כ-2,734 מיליון ש"ח אינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד כאמור.

הון והלימות הון

יעד הלימות ההון

יעד ההון של הבנק הינו רמת ההון הנאותה הנדרשת בגין הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק כפי שזוהתה, נאמדה והוערכה על-ידי הבנק. יעד יחס ההון הכולל שנקבע גבוה מדרישת ההון הרגולטורי המינימלי וכולל את דרישות ההון בגין סיכונים נדבך 1, בתוספת הון בגין סיכונים נדבך 2 ונועד לאפשר לבנק לעמוד בדרישות ההון בעת קרות אירועי משבר (קיצון) חיצוניים, תוך עמידה בדרישות ההון הרגולטורי המינימלי. יעד זה, מביא בחשבון פעולות של הנהלת הבנק, אשר נועדו להקטין את רמת הסיכון ואו להגדיל את בסיס ההון. בחודש מרץ 2012 פרסם המפקח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים ידרשו לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, ידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן, במסגרת טיטות החוזרים שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 30 בדצמבר 2012 נקבע כי יחסי ההון הכולל המינימליים יעמדו, עד ליום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, זאת עד ליום 1 בינואר 2017.

הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד ולכן ידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי של 10% וביחס הון כולל מינימלי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017. יחסי ההון המינימליים האמורים יחושבו בהתאם להוראות באזל 3 ולהתאמות שיקבעו על-ידי המפקח על הבנקים.

בשנת 2010 החליט הדירקטוריון, כי יעד יחס הון הליבה של הבנק יעמוד על שיעור שלא יפחת מ-7.5% ויעד יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-12.5%. עם פרסום הוראת המפקח האמורה לעיל, החליט הדירקטוריון שהבנק יפעל כדי שיעמוד ביעדים שנקבעו כאמור במועד. בנוסף על כך אישר דירקטוריון הבנק ביום 26 בדצמבר 2012 את היעדים ליחסי הון מינימליים בהם ידרש הבנק לעמוד לתאריך 1 בינואר 2015 ותאריך 1 בינואר 2017.

ביום 30 בדצמבר 2012 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטות חוזרים לעדכון הוראות מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות ההון, אשר צפויות לאמץ את הוראות באזל 3 כחלק מהוראות ניהול בנקאי תקין. מועד היישום לראשונה של ההוראות האמורות טרם נקבע. הבנק בוחן את השפעותיהן של הוראות אלו על בסיס טיטות הפיקוח על הבנקים ועמדותיו כפי שפורסמו מעת לעת ובכלל זה השפעת הוראות המעבר המדורגות שנקבעו.

אומדן ההשפעה הצפוי ליום 31 במרץ 2013 בהנחת יישום מלא של ההוראות הינו קיטון ביחס הון ליבה בין 0.3% לבין 0.5%. כאמור ההערכה הנ"ל מבוססת על טיטות הפיקוח על הבנקים ועמדותיו, ויתכנו שינויים בהוראות הסופיות אשר יכול וישפיעו על הערכת הבנק שצוינה לעיל. כמו-כן, בשלב זה טרם השלים הבנק את מלוא ההערכות הנדרשת ליישום ההוראה, כולל פיתוח ועדכון כלים ותהליכים מחשוביים שונים. עקב מורכבות ההוראה והתהליכים הנדרשים ליישומה יתכן כי ההשפעה הצפויה תהיה שונה מהאמור לעיל.

על פי עמדת הפיקוח על הבנקים מיום 28 באוקטובר 2012, חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק תתאפשר רק לאחר שהבנק יוודא עמידה במתווה שקבע להתפתחות יחס הון הליבה שלו ובשים לב להשפעות באזל 3. בכל מקרה, הבנק נדרש לפנות אל המפקח על הבנקים בטרם תתקבל החלטה על חלוקת דיבידנד.

31 בדצמבר 2012	31 במרץ 2013	
במיליוני ש"ח		
1. הון לצורך חישוב יחס ההון		
26,323	26,913	הון ליבה
28,745	29,340	הון רובד 1, לאחר ניכויים
17,801	16,984	הון רובד 2, לאחר ניכויים
46,546	46,324	סך-הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
269,948	269,858	סיכון אשראי
5,557	5,944	סיכונים שוק
21,302	21,524	סיכון תפעולי
296,807	297,326	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
באחוזים		
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
8.87%	9.05%	יחס הון ליבה לרכיבי סיכון
9.68%	9.87%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
15.68%	15.58%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 במרץ 2013 הסתכם ב-15.58% בהשוואה ליחס הון של 15.68% ליום 31 בדצמבר 2012. יחס הון ליבה ליום 31 במרץ 2013 הסתכם ב-9.05% בהשוואה ליחס הון ליבה של 8.87% ליום 31 בדצמבר 2012 הגידול נבע בעיקר מהרווח הנקי ברבעון הראשון.

ההון הכולל לצורך חישוב יחס הון ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בסך של כ-46,324 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-46,546 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012. הקיטון בבסיס ההון נבע בעיקר מאזילה של כתבי התחייבות הנחשבים הון רובד 2 שקוזזה על-ידי הרווח הנקי ברבעון. נכסי הסיכון ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו ב-297.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-296.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012.

דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובח"ל כלהלן:

בישראל מדורג הבנק במטבע מקומי על-ידי חברת S&P מעלות בע"מ" בדירוג (AA+) ועל-ידי חברת מידרוג בדירוג Aaa.

מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע-חוץ טווח קצר	מטבע-חוץ טווח ארוך	סוכנות דירוג
ישראל – סוברני:				
אוגוסט 2012	יציב	P-1	A1	Moody's
מאי 2013	יציב	A-1	A+	S&P
אפריל 2012	יציב	F1	A	Fitch Ratings
בנק הפועלים:				
יוני 2012	יציב	P-1	A2	Moody's
יוני 2012	יציב	A-2	BBB+	S&P
מאי 2013	יציב	F2	A-	Fitch Ratings

בחודש ינואר 2013 חברת הדירוג Moody's אישרה כי העניקה לסניף הבנק בניו-יורק, דירוג זהה לדירוג הבנק. בחודש מאי 2013 חברת הדירוג Fitch אישרה מחדש את דירוג הבנק ללא שינוי. בחודש מאי 2013 חברת הדירוג S&P הורידה את דירוג המקומי למדינה ל-A+/A- ואישרה את דירוג המדינה למטבע-חוץ באותו רמה. אופק דירוג המדינה נותר יציב.

סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

מתחילת 2013 נמשכה הירידה במדדי הסיכונים הפיננסיים הגלובליים. על רקע המשך הזרמות הנזילות על-ידי הבנקים המרכזיים המובילים במערב, חלק ממדדי מחירי המניות, כגון בארצות-הברית, שברו שיאים היסטוריים. כמו-כן, תוכנית רכישות אגרות-החוב על-ידי הבנק המרכזי האירופי באוגוסט אשתקד הביאה לירידה בפרמיות הסיכון בשווקים הפיננסיים והפיחה תקווה בכלכלות גוש האירו. המיתון המתמשך, קריסת הבנקים בקפריסין והקשיים הרבים עד להקמת ממשלה חדשה באיטליה, הם עדות לכך שהמשבר בגוש האירו רחוק מפיתרון. יחד עם זאת, רמת אי-הוודאות עדיין נמוכה באופן ניכר לעומת זו של אמצע השנה שעברה: הסיכון לפירוק של גוש האירו פחת, וארצות-הברית ממשיכה לצמוח חרף הקיצוצים הפיסקאליים שהיא מבצעת. הבנקים בקפריסין נקלעו למשבר בגין הפסדים כבדים בשוק אגרות-החוב ביוון וכן בשל המיתון המתמשך. מערכת הבנקאות בקפריסין הגיעה למימדים של פי שבע מהתוצר המקומי, בעיקר מכספי המשקיעים הזרים. התנאי של מדינות גוש האירו לסיוע לקפריסין היה השתתפות של בעלי הפיקדונות בבנקים במשבר בהפסדים שנוצרו. ההשתתפות היא בגין פיקדונות הגבוהים מ-100 אלף אירו. זהו צעד תקדימי במשבר האירופי הנוכחי, שכן עד כה עמדו הממשלות מאחורי הבנקים שלהן. תקדים זה עשוי להשליך בעתיד על התנהגות המפקידים בבנקים של מדינות אחרות בפריפריה בגוש האירו.

הפערים בין ההתפתחויות בארצות-הברית ואירופה גדולים: כלכלת ארצות-הברית צמחה בשיעור של 2.5% ברבעון הראשון של שנת 2013, ושיעור האבטלה ירד ל-7.5% בחודש אפריל 2013. כלכלת גוש האירו, לעומת זאת, המשיכה והתכווצה ברבעון הראשון של שנת 2013 בשיעור שנתי של 0.9%, ושיעור האבטלה שם עלה ליותר מ-12%. נוכח נתונים אלו קרן המטבע הבינלאומית הפחיתה את תחזיות הצמיחה לשנה זו.

האינפלציה בעולם במגמת ירידה וזה איפשר לבנקים המרכזיים להמשיך ולהזרים נזילות לשווקים. בעוד שבארצות-הברית גוברת התהיות עד כמה מדיניות זו יעילה ואולי אף מיצתה את עצמה, הכריזו ביפן על תוכנית הרחבה כמותית חריגה בהיקפה, שיש שיגידו שהיא מהווה ניסוי כלכלי חסר תקדים. באירופה הופחתה הריבית בחודש מאי 2013 ל-0.5%. גם בסין הצמיחה ברבעון הראשון של שנת 2013 האטה לרמה שנתי של 7.7%, אך החששות מהאטה חריפה שתגרור משבר נדל"ן או משבר פיננסי פחתו באופן ניכר.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

אומדני הלמ"ס לרבעון הראשון של שנת 2013 מצביעים על צמיחה בשיעור שנתי של 2.8%, לעומת 2.6% ברבעון הרביעי של שנת 2012. השיפור בלט בצריכה הפרטית שעלתה ב-5.6% ובייצוא שעלה ב-5.6% (ללא יהלומים וחברות הזנק). ההשקעות בנכסים קבועים ירדו בשיעור שנתי חד של 14.7%. סקרי הציפיות של החברות היו חיוביים: מדד מנהלי הרכש נמצא מזה שלושה חודשים מעל רמת ה-50 נקודות ותוצאה דומה מראה גם סקר מגמות בעסקים שמפרסמת הלמ"ס. נתוני שוק העבודה המשיכו להפגין עצמה - שיעור האבטלה ברבעון הראשון של שנת 2013 ירד ל-6.5% לעומת 6.8% ברבעון הרביעי של שנת 2012. מספר המועסקים עלה בשיעור של 0.7%.

הגז הטבעי ממאגר תמר החל לזרום כמתוכנן בתחילת חודש אפריל 2013, ובחודשים הקרובים אנו צפויים לראות ירידה בנתוני יבוא חומרי האנרגיה. ירידה זו צפויה להיות מתורגמת לעלייה בצמיחה כבר ברבעון השני של השנה. המצב הפיסקאלי מעמיד השנה אתגר משמעותי - תקציב המדינה צפוי לגדול השנה לעומת השנה שעברה, אך יש לזכור שחלק מהגידול בהוצאות הממשלה אשתקד ובעיקר הגידול בהוצאות השכר כבר תרמו את תרומתם לביקושים המקומיים, כך שצעדי הריסון המתוכננים צפויים לגרוע מהצמיחה במחצית השנייה של השנה.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

הגירעון הממשלתי ברבעון הראשון הסתכם ב-4.6 מיליארד ש"ח לעומת גירעון של 1.6 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגירעון התקציבי המצטבר ב-12 החודשים שהסתיימו במרץ 2013 עמד על 4.5% מהתמ"ג. נתון בולט במיוחד הוא הגידול של הוצאות השכר ותשלומי העברה שעלו ברבעון הראשון של שנת 2013 בשיעור של 10.2% לעומת הרבעון המקביל אשתקד - תוצאה של הסכמי השכר שנחתמו בסקטור הציבורי וכן של עלייה במספר המועסקים. תוואי הגירעון ללא נקיטת קיצוצים חורג באופן ניכר מהיעד של 3% שנקבע על-ידי הממשלה הקודמת. הממשלה החדשה שהוקמה אישרה תוכנית קיצוצים והעלאת מיסים נרחבת. תוכנית זו צריכה עוד לעבור אישור של הכנסת טרם תיושם. התוכנית כוללת קיצוץ נרחב בתקציבי המשרדים והעלאת מיסים ישירים ועקיפים: שיעור המע"מ צפוי לעלות בנקודת אחוז, ומס החברות ומס ההכנסה ב-1.5 נקודות אחוז. יעד הגירעון לשנה זו צפוי לעלות ל-4.65% מהתוצר והיעד לשנת 2014 צפוי לעמוד על 3% מהתמ"ג. בתגובה לחריגה הניכרת מהיעד השנה הורידה סוכנות הדירוג S&P את דירוג החוב המקומי לרמה של A+, השהה למעשה לדירוג החוב במטבע-חוץ שנוטר ללא שינוי. ריבית בנק ישראל הופחתה בינואר 2013 לרמה של 1.75% ונותרה ברמה זו עד ה-16 בחודש מאי 2013. בנק ישראל הפחית את הריבית החל מה-17 במאי 2013 לרמה של 1.5%. החלטה זו התקבלה שלא במסגרת המועדים הקבועים. יחד עם החלטת הריבית נקבע גם שהבנק המרכזי ירכוש מטבע-חוץ על מנת לקזז את ההשפעה של זרימת הגז הטבעי על שער החליפין. החלטה זו התקבלה על רקע ייסוף מתמשך בשער השקל, מדיניות מוניטרית מרחיבה בעולם וסביבת אינפלציה נמוכה (למעט שוק הדירוג). ביחס לציפיות לאינפלציה הריבית הריאלית היא שלילית.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן נותר ללא שינוי במהלך הרבעון הראשון וב-12 החודשים האחרונים (המסתיימים במרץ) הוא עלה ב-1.3%. המדד ללא דירוג עלה בתקופה זו ב-0.8% בלבד. מדד חודש אפריל עלה בשיעור של 0.4%. קיימת מגמה עולמית של ירידה בסביבת האינפלציה, וזה ניכר גם בירידה במחירי הסחורות והאנרגיה, וזו כנראה משפיעה גם על המשק המקומי. כמו-כן פעל הייסוף בשער השקל למיתון האינפלציה. סקר מחירי הדירות שמפרסמת הלמ"ס מצביע על עליית מחירים חדה של 10.5% בשנה האחרונה. רמת הפעילות בשוק נותרה גבוהה: קצב מכירות הדירות החדשות נותר גבוה והיצע הדירות החדשות הלא מכורות ירד. השקל התחזק ברבעון הראשון של שנת 2013 בשיעור של 2.3% מול הדולר ו-4.3% מול סל המטבעות האפקטיבי. במהלך חודש אפריל נמשכה מגמת התחזקות השקל. השילוב של ייסוף חד פרק זמן קצר יחסית, רמה אבסולוטית נמוכה של שער החליפין וכן רמת תנודתיות נמוכה הביא לכך שבנק ישראל שב לרכוש מטבע-חוץ במהלך המסחר בחודש אפריל. קיימת הערכה שההתחזקות קשורה לתחילת הזרמת הגז ממאגר תמר, גם אם מדובר באירוע שהיה צפוי. ב-13 במאי 2013 בנק ישראל הודיע כי ירכוש מטבע-חוץ על מנת לקזז את השפעת זרימת הגז ממאגר תמר על שער החליפין. היקף הרכישות הצפויות עד סוף השנה נאמד על-ידי בנק ישראל ב-2.1 מיליארד דולר.

שוקי הכספים וההון

ברבעון הראשון של השנה נרשמה בשוק המניות הישראלי מגמה של עליות שערים, אם כי מתונה מאלו שבמרבית השווקים בעולם, ובייחוד ביחס לשוק האמריקני. בסיכום הרבעון עלה מדד ת"א 100 בשיעור של 4.9%, לעומת עלייה של כ-10% במדד ה-S&P500 (במונחים דולריים). כמו-כן נמשכה מגמת הירידה במחזורי המסחר היומיים לרמה של 1,125 מיליון ש"ח לעומת 1,134 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. שוק אגרות-החוב התאפיין במגמת עליות שערים באגרות-חוב השקליות ובקונצרניות וירידות באגרות-חוב הצמודות מדד וצמודות מטבע-חוץ. מדד אגרות-החוב הצמודות הממשלתיות ירד בשיעור של 0.9% ואילו מדד אגרות-החוב השקליות עלה ב-0.4%. מדד אגרות-החוב הקונצרניות עלה ברבעון הראשון ב-1.9%, תוך המשך ירידה במרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות. עלייה נרשמה בגיוסי החוב של המיגזר העסקי (ללא בנקים וחברות ביטוח) בשוק ההון - כ-8 מיליארדי ש"ח לעומת כ-7 מיליארדי ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2012. יצוין כי בחודש אפריל נמשכה המגמה של ירידה בתשואות של הסדרות בטווחים הארוכים, ואלו הגיעו לרמות שפל חדשות.

לשנת	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2012	2013	
	ב-%		
1.40%	0.00%	0.01%	שיעור עליית מדד המחירים הידוע
(2.3%)	(2.8%)	(2.3%)	שיעור ירידת שער הדולר של ארצות-הברית
2.5%	0.8%	(8.3%)	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה סטרלינג
0.4%	1.2%	(6.2%)	שיעור עליית (ירידת) שער הפרנק השוויצרי
(0.4%)	0.3%	(5.3%)	שיעור עליית (ירידת) שער האירו
5.0%	4.7%	(3.6%)	שיעור עליית (ירידת) הלירה התורכית

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה ובביאור 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012. ביישום של כללי החשבונאות, בעת עריכת הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, בכל הקשור למדיניות החשבונאית, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שישומו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים, אשר מפורטת בדוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012, למעט האמור בביאור 1(ג)5 לתמצית הדוחות הכספיים בדבר הנחיה של המפקח על הבנקים בנושא הפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדירור, אשר יושמה על-ידי הבנק ברבעון הראשון של שנת 2013.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון הבנק הינו האורגן המופקד על בקרת העל בבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 29 ביוני 2006 וכן על אישור הדוחות הכספיים שלו, כנדרש בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא הדירקטוריון ("הוראה 301").

ועדת הביקורת של הדירקטוריון הינה הוועדה אשר דנה ובוחנת את טיטות הדוחות הכספיים המוצגים בפניה וממליצה לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים, כנדרש בהוראות תקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010 ובהתאמה גם להוראה 301.

כמו-כן, דנה בדוחות הכספיים ועדת הדירקטוריון לכספים ותשקיפים, אשר בוחנת את הדוחות הכספיים בעיקר מהיבטים עסקיים כלכליים, לרבות בחינת התוצאות המדווחות תוך השוואה לתמצית התקציב ותכניות העבודה של הבנק. ועדת הביקורת מקבלת דיווח ומקימת דיון על ליקויים וחולשות מהותיות בבקרה הפנימית על הדוחות הכספיים, אם וככל שנמצאו, וכן מקבלת דיווח על כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, אם וככל שתהיה, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, כנדרש על-פי הוראה 645 להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים - הצהרה לגבי גילוי.

ועדת הביקורת בוחנת את הסוגיות המהותיות והאומדנים הקריטיים שישומו בדוחות הכספיים; את סבירות הנתונים; את המדיניות החשבונאית שישומה, את השינויים שחלו בה, אם חלו; וכן את יישום עיקרון הגילוי הנאות בדוחות הכספיים ובמידע הנלווה, זאת באמצעות הצגה מפורטת של הנושאים על-ידי נושאי משרה ואחרים בבנק, לרבות: המנכ"ל, הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO) והחשבונאי הראשי של הבנק.

כן דנה ועדת הביקורת, במסגרת הדיון בדוחות הכספיים, בחובות הבעייתיים של הבנק, בוחנת את שווי החזקות הבנק בניירות-ערך, דנה בהפרשות לירידת-ערך, שהינה בעלת אופי אחר מזמני, של ניירות-ערך ובהוצאות בגין הפסדי אשראי של הבנק, כן דנה ועדת הביקורת ובוחנת את חשיפות הבנק לסיכונים ואת דרך השתקפותם והשפעתם על הדוחות הכספיים.

לישיבות ועדת הביקורת, כמו גם לישיבות הדירקטוריון, בהן נדונים ומאשרים הדוחות הכספיים, מוזמנים רואי החשבון המבקרים של הבנק זיו האפט, רואי חשבון וסומך חייקין, רואי חשבון והם נוכחים בכל הישיבות האלה. כן מוזמן המבקר הפנימי של הבנק, לדיוני ועדת הביקורת והדירקטוריון בנושא אישור הדוחות הכספיים.

שמות חברי ועדת הביקורת וועדת כספים ותשקיפים ומיומנותם, מפורטים בפרק "עבודת הדירקטוריון" ובפרק "דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" בדוחות הכספיים לשנת 2012.

ועדת הביקורת וועדת כספים ותשקיפים קיימו דיונים בגין הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2013, ככל שנדרש. ועדת הביקורת הציגה את המלצותיה בפני מליאת הדירקטוריון קודם למועד שבו הדירקטוריון דן בדוחות הכספיים.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכם בסך של 621 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 659 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכמה ב-9.5% בחישוב שנתי בהשוואה ל-11.3% ברבעון המקביל אשתקד.

שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		31.03.13	
31.03.12	31.12.12	31.03.12	31.12.12		
ב-%		במיליוני ש"ח			
(8.4%)	6.6%	3,374	2,897	3,089	הכנסות ריבית
(16.8%)	23.3%	(1,412)	(953)	(1,175)	הוצאות ריבית
(2.4%)	(1.5%)	1,962	1,944	1,914	הכנסות ריבית, נטו
(23.1%)	(14.4%)	186	167	143	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
(4.2%)	(2.6%)	2,148	2,111	2,057	רווח מימוני, נטו*
(15.2%)	375.9%	303	54	257	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(2.4%)	(12.5%)	1,845	2,057	1,800	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1.5%)	(2.1%)	1,307	1,314	1,287	עמלות והכנסות אחרות*
1.5%	(9.3%)	2,104	2,354	2,135	הוצאות תפעוליות ואחרות
(9.2%)	(6.4%)	1,048	1,017	952	רווח לפני מיסים
(8.4%)	(10.8%)	368	378	337	הפרשה למיסים על הרווח
	0.0%	(2)	4	4	חלקו של הבנק ברווחים (בהפסדים) של חברות כלולות לאחר מיסים
רווח נקי:					
(8.7%)	(3.7%)	678	643	619	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
110.5%	(77.8%)	(19)	9	2	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(5.8%)	(4.8%)	659	652	621	המיוחס לבעלי מניות הבנק
		11.3%	10.3%	9.5%	תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק

* סעיפי רווח והפסד לעייל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

התפתחות הכנסות והוצאות

הרווח המימוני נטו:

בכדי לנתח את הרווח מפעילות שוטפת הנובע מפעילויות מימון יש לנתח את רווחי המימון הנובעים מכלל הנכסים וההתחייבויות של הבנק. סיכום של סך רווחים אלו מאפשר קיזוז של חשיפות הבאות לידי ביטוי בסעיפים שונים של הכנסות המימון, וכתוצאה מכך מאפשר בחינה טובה יותר של הרווח מפעילות שוטפת. רווחים אלו כוללים את הכנסות הריבית, נטו, בצרוף הכנסות המימון שאינן מריבית. סכום זה כולל את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי בניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות וכן את השפעות שיעור עליית המדד הידוע בגין יתרות נגזרים המקזזות את חשיפות המדד בגין היתרות המאזניות.

להלן פרטים לגבי הרכב הרווח המימוני, נטו:

2012				2013	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
3,374	4,146	3,929	2,897	3,089	הכנסות ריבית
(1,412)	(2,000)	(1,821)	(953)	(1,175)	הוצאות ריבית
1,962	2,146	2,108	1,944	1,914	הכנסות ריבית, נטו
186	(105)	7	167	143	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
2,148	2,041	2,115	2,111	2,057	סך הרווח המימוני, נטו

הרווח המימוני, נטו הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-2,057 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,148 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח המימוני נבעה בעיקר מירידה ברווח מפעילות שוטפת בשל ירידה במרווחים הפיננסיים בפקדונות וירידת הריבית במשק. מנגד, חלה עליה בהכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב.

להלן ההתפתחות של סך הרווח המימוני, נטו לתקופה ינואר-מרץ 2013 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
31.03.12	31.03.12	31.03.13
במיליוני ש"ח		
ב-%		
(8.1%)	1,929	1,773
153.1%	49	124
(7.1%)	56	52
(18.2%)	77	63
10.5%	19	21
33.3%	18	24
(4.2%)	2,148	2,057

- רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.
- השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה. התנודתיות בסעיף נבעה בעיקר כתוצאה משינויים בריבית במיזור הצמוד למדד.
- השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על השקעות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב הפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין השקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

להלן ההתפתחות הרבעונית של סך הרווח המימוני, נטו:

2012				2013	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
1,929	2,025	2,024	1,755	1,773	רווח מפעילות שוטפת ⁽¹⁾
49	59	49	190	124	הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
56	-	4	30	52	רווח מהשקעות במניות
77	2	8	27	63	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽²⁾
19	31	32	36	21	הכנסות ריבית על חובות בעייתיים שלא נרשמו בעבר
18	(76)	(2)	73	24	הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל ⁽³⁾
2,148	2,041	2,115	2,111	2,057	רווח מימוני, נטו

(1) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.
 (2) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה. התנועתיות בסעיף נבעה בעיקר כתוצאה משינויים בריבית במיגזר הצמוד למדד.
 (3) השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על השקעות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב הפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין השקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

להלן התפתחות סך הרווח המימוני, נטו, לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי, לפי מיגזרי פעילות עיקריים⁽¹⁾:

שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
31.03.12	31.12.12	*31.03.12	31.12.12	31.03.13	
ב-%		במיליוני ש"ח			המיגזר
(3.7%)	(3.6%)	562	561	541	מיגזר משקי הבית
(13.3%)	(4.0%)	330	298	286	מיגזר הבנקאות הפרטית
(1.1%)	(0.4%)	280	278	277	מיגזר עסקים קטנים
5.3%	2.1%	188	194	198	המיגזר המסחרי
1.5%	(3.3%)	547	574	555	המיגזר העסקי
(17.0%)	(2.9%)	241	206	200	מיגזר ניהול פיננסי
(4.2%)	(2.6%)	2,148	2,111	2,057	סך-הכל רווח מימוני, נטו

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.
 (1) רווח מימוני, נטו כולל סכום של הכנסות הריבית נטו בצרוף הכנסות המימון שאינן מריבית, כאמור לעיל.

הירידה ברווח המימוני במיגורי הבנקאות הקמעונאית בישראל ברבעון הראשון של שנת 2013 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נובעת בעיקר מירידה במרווחים וירידת הריבית במשק. הירידה קוזזה בשל עלייה בהיקפי האשראי והפיקדונות. הגידול ברווח המימוני, נטו במיגור המסחרי והעסקי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נבע מעלייה במרווחים הפיננסיים באשראי. מנגד, חלה ירידה בהיקפי האשראי. הקיטון בהכנסות מיגור הניהול הפיננסי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נובע מירידה בהכנסות ההון הפיננסי ומירידה בהכנסות חדר עסקות. הירידה קוזזה כתוצאה מעלייה בהכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב.

ביום 23 בדצמבר 2012 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "תוספת 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית". התיקונים המפורטים בחוזר מעדכנים את מתכונת הדיווח בתוספת זו בעקבות עדכון בשנת 2012 של מתכונת דוח רווח והפסד החדשה. כניסתו לתוקף של החוזר הינה החל מיום 1 בינואר 2013 בדרך של יישום למפרע. להלן השינויים העיקריים:

1. הכנסות והוצאות ריבית - הכנסות והוצאות ריבית שנכללות בתוספת 1 במתכונת החדשה הינן זהות להכנסות והוצאות ריבית בדוח רווח והפסד.

2. שינוי שיטת ההצגה - בהתאם למתכונת החדשה הדיווח מבדיל בין פעילות מקומית (ישראל) לבין פעילות בחו"ל. הצגת הפעילות המקומית לפי מטבעות (מטבע ישראלי לא-צמוד, מטבע ישראלי צמוד למדד ומטבע-חוץ) ניתנת כמידע נוסף בהתייחס לסך הנכסים ולסך ההתחייבויות.

3. הצגת נכסים והתחייבויות כספיים שאינם נושאים ריבית - בהתאם למתכונת החדשה נכסים והתחייבויות כספיים שאינם נושאים ריבית יוצגו בנפרד כיתרות שאינן נושאות ריבית. חישוב פער הריבית מבוסס רק על יתרות מאזניות נושאות ריבית.

4. ניתוח השינויים בשיעורי ההכנסה וההוצאה - במתכונת החדשה מדווחים השינויים בהכנסות ובהוצאות הריבית, תוך הבחנה בין שינויים המיוחסים לכמויות (היקפים) לבין שינויים המיוחסים למחירים.

פער הריבית הכולל עמד ברבעון הראשון של שנת 2013 על שיעור של 2.12% בהשוואה לשיעור של 2.29% ברבעון המקביל אשתקד. הירידה בפער בריבית נבעה מירידה במרווחים הפיננסיים וירידת הריבית במשק.

כתוצאה מכך, חלה ירידה גם ביחס שבין סך ההכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית אשר עמד ברבעון הראשון של שנת 2013 על שיעור של 2.32% בהשוואה לשיעור של 2.51% ברבעון המקביל אשתקד.

ירידת הריבית במשק באה לידי ביטוי גם בשיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית אשר עמד ברבעון הראשון של שנת 2013 על שיעור של 3.76% בהשוואה לשיעור של 4.35% ברבעון המקביל אשתקד, ולירידה בשיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות ריבית אשר עמד ברבעון הראשון של שנת 2013 על שיעור של 1.65% בהשוואה לשיעור של 2.06% ברבעון המקביל אשתקד.

מניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית בין הרבעון הראשון של שנת 2013 לבין הרבעון הראשון של שנת 2012 עולה כי השינויים בכמויות (היקף יתרות מאזניות ממוצעות) גרמו לגידול בסך של 70 מיליון ש"ח והשינויים במחירים גרמו לקיטון בסך של 118 מיליון ש"ח.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-257 מיליון ש"ח בהשוואה ל-303 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

בגין חובות הנבחנים על בסיס פרטני נרשמה ברבעון הראשון של שנת 2013 הוצאה, נטו, בסך 26 מיליון ש"ח שנבעה מהוצאה בסך 273 מיליון ש"ח בניכוי קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית בסך של 247 מיליון ש"ח.

בגין חובות הנבחנים על בסיס פרטני ברבעון המקביל אשתקד נרשמה הוצאה, נטו, בסך 169 מיליון ש"ח שנבע מהוצאה בסך 463 מיליון ש"ח בניכוי קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית בסך של 294 מיליון ש"ח.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי עבור חובות הנבחנים על בסיס קבוצתי הסתכמה בסך של כ-231 מיליון ש"ח בהשוואה ל-134 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

בעקבות הוראת המפקח על הבנקים בדבר "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדירור" הקדים הבנק את יישום ההוראה ברבעון הראשון של שנת 2013 והעמיד את ההפרשה המינימלית על השיעור הנדרש של 0.35% מההלוואות לדירור, בסך של 84 מיליון ש"ח.

בנוגע למרכיבי ההוצאות בגין הפסדי אשראי, ראה ביאור 3 בתמצית לדוחות הכספיים.

להלן הוצאה הרבעונית להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים**:

2012				2013	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
463	513	351	297	273	הוצאות להפסדי אשראי בגין חובות הנבחנים על בסיס פרטני
(294)	(252)	(179)	(240)	(247)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
169	261	172	57	26	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין חובות הנבחנים על בסיס פרטני
134	83	114	(3)	231	הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו, של חובות הנבחנים על בסיס קבוצתי
303	344	286	54	257	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי*
* מזה:					
238	222	227	(14)	154	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי עסקי
3	5	8	13	84	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
62	117	50	55	18	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	-	1	-	1	הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
303	344	286	54	257	סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי
שיעור הוצאה מסך האשראי לציבור***:					
0.49%	0.55%	0.45%	0.09%	0.41%	שיעור הוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.57%	0.57%	0.08%	0.31%	0.81%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
35.38%	35.87%	4.81%	19.09%	53.86%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** רבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.
*** על בסיס שנתי.

להלן התפתחות הוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מיגזרי פעילות עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
*31.03.12	31.12.12	31.03.13	
במיליוני ש"ח			
29	71	91	מיגזר משקי הבית
4	16	26	מיגזר הבנקאות הפרטית
23	30	28	מיגזר עסקים קטנים
54	(11)	33	המיגזר המסחרי
193	(52)	79	המיגזר העסקי
303	54	257	סך-הכל

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

להלן שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור, נטו לפי מיגזרי פעילות עיקריים⁽¹⁾:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
*31.03.12	31.12.12	31.03.13
ב-%		
0.19%	0.45%	0.57%
0.06%	0.21%	0.33%
0.40%	0.50%	0.46%
0.85%	(0.16%)	0.48%
0.75%	(0.21%)	0.33%
0.49%	0.09%	0.41%

* סוג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.
(1) על בסיס שנתי.

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-1,287 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,307 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

להלן פירוט של עמלות והכנסות אחרות:

שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		31.03.13	
31.03.12	31.12.12	31.03.12	31.12.12		
ב-%		במיליוני ש"ח			
עמלות:					
(2.1%)	(3.7%)	242	246	237	דמי ניהול חשבונות
(13.8%)	0.0%	269	232	232	פעילות בניירות-ערך
14.3%	(4.0%)	42	50	48	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
(7.1%)	0.0%	14	13	13	ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים ⁽²⁾
0.8%	(3.0%)	381	396	384	כרטיסי אשראי, נטו
4.7%	11.1%	86	81	90	טיפול באשראי
16.3%	(2.4%)	104	124	121	עמלות מעסקי מימון
0.0%	0.0%	64	64	64	הפרשי המרה
(31.6%)	(13.3%)	38	30	26	פעילות סחר חוץ
(10.0%)	0.0%	10	9	9	הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי
0.0%	0.0%	12	12	12	עמלות ביטוח חיים וביטוח דירות
16.7%	(12.5%)	12	16	14	עמלות אחרות
(1.9%)	(1.8%)	1,274	1,273	1,250	סך-הכל עמלות
12.1%	(9.8%)	33	41	37	הכנסות אחרות
(1.5%)	(2.1%)	1,307	1,314	1,287	סך-הכל עמלות והכנסות אחרות

(1) בעיקר קרנות נאמנות.
(2) בעיקר בגין שירותי ניהול ותפעול הניתנים לקופות-גמל.

העמלות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-1,250 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,274 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. עיקר הקיטון נבע משינוי התעריפון, עקב התיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח), שהביא לביטולן ושינוי של מספר עמלות בשתי פעימות: ב-1 לינואר 2013 וב-1 למרץ 2013. כמו-כן נרשם קיטון בעמלות מפעילות סחר-חוץ כתוצאה מקיטון בהיקף עסקות מיוחדות. הקיטון קוזז על-ידי עלייה בעמלות מעסקי מימון. ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-37 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-33 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. עיקר הגידול נבע מרווח ממימוש נכסים שהתקבלו ממימוש ביטחונות אשראי.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-2,135 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,104 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

להלן פירוט של הוצאות התפעוליות והאחרות:

שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		31.03.13
31.03.12	31.12.12	31.03.12	31.12.12	
ב-%		במיליוני ש"ח		
הוצאות שכר:				
8.5%	(2.4%)	1,059	1,177	1,149
(35.8%)	(7.8%)	148	103	95
סך-הכל שכר				
3.1%	(2.8%)	1,207	1,280	1,244
1.8%	(18.5%)	381	476	388
הפחתות וירידות-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין				
0.0%	0.0%	3	3	3
(2.5%)	(16.0%)	513	595	500
הוצאות אחרות				
1.5%	(9.3%)	2,104	2,354	2,135
סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות				

הוצאות השכר ברבעון הראשון של שנת 2013 עלו בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד כתוצאה מגידול בשכר העובדים בעקבות הסכם השכר החדש שנחתם בחודש מרץ 2013 בין הנהלת הבנק לבין ועד ארגון העובדים של הבנק אשר קוזז על-ידי קיטון בהפרשה למענקים בעקבות קיטון בתשואת הרווח הנקי להון.

ההפרשה למיסים על הרווח הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2013 בסך של 337 מיליון ש"ח בהשוואה ל-368 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. שיעור המס האפקטיבי ברבעון הראשון של שנת 2013 הגיע ל-35.4% בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 35.9%. לפרטים בדבר שינויים צפויים בשיעור מס חברות ובשיעור מס ערך מוסף ראה ביאור 16 בתמצית הדוחות הכספיים.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2013 בסך של 621 מיליון ש"ח בהשוואה ל-659 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב המיוחס לבעלי המניות של הבנק הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-0.47 ש"ח בהשוואה ל-0.50 ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק

המאזן המאוחד ליום 31 במרץ 2013 הסתכם ב-370.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-376.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שינוי מיום	יתרה ליום		
	31.12.12	31.12.12	
ב-1%			
(1.6%)	376,388		370,317
			סך-כל הנכסים
(0.6%)	249,182		247,782
			אשראי לציבור, נטו
(21.8%)	55,301		43,272
			מזומנים ופיקדונות בבנקים
14.2%	52,070		59,461
			ניירות-ערך
(2.3%)	271,411		265,297
			פיקדונות מהציבור
1.5%	35,677		36,222
			אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
2.0%	26,755		27,279
			הון המיוחס לבעלי מניות הבנק

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ-מאזניים עיקריים:

שינוי מיום	יתרה ליום		
	31.12.12	31.12.12	
ב-1%			
(4.5%)	1,460		1,394
			אשראי תעודות
5.2%	40,694		42,821
			ערבויות והתחייבויות אחרות
(3.0%)	32,343		31,382
			מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק
0.0%	10,279		10,283
			מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות בנקים אחרים
(4.0%)	36,090		34,655
			מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
4.0%	46,861		48,733
			התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות
2. מכשירים נגזרים (סכומי ערך נקוב):			
5.7%	361,689		382,480
			חוזי ריבית
(1.3%)	206,635		203,954
			חוזי מטבע-חוץ
(17.4%)	26,425		21,822
			חוזים בגין מניות
(45.2%)	3,820		2,092
			חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)
2.0%	598,569		610,348
			סך-הכל ערך נקוב נגזרים

ג. להלן ההתפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי ניהול תפעול ו/או משמורת:

שינוי	יתרה ליום		
	31.12.12	31.03.13	
ב- %	במיליוני ש"ח		
2.6%	694,878	713,033	בתיקי ניירות-ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
9.7%	47,687	52,325	בקרנות נאמנות
2.5%	79,444	81,456	סך הנכסים של קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול
3.0%	822,009	846,814	סך-הכל

(1) לרבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהם מעניקה קבוצת הבנק שירותי תפעול.
 (2) לא כולל קרנות נאמנות המוחזקות על-ידי לקוחות הבנק.

אשראי לציבור, נטו

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2013 הסתכם ב-247.8 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-249.2 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012, קיטון בשיעור של כ-0.6%.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מיגזרי ההצמדה השונים:

חלק המיגזר מסך האשראי לציבור ליום	שינוי		יתרה ליום		
	31.12.12	31.03.13	31.12.12	31.03.13	
ב- %	ב- %		במיליוני ש"ח		
59.6%	60.8%	1.3%	1,912	148,633	150,545 מטבע ישראלי לא-צמוד
22.8%	22.7%	(1.0%)	(561)	56,878	56,317 מטבע ישראלי צמוד למדד
17.5%	16.4%	(6.4%)	(2,793)	43,523	40,730 מטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ)
0.1%	0.1%	28.4%	42	148	190 פריטים לא-כספיים
100.0%	100.0%	(0.6%)	(1,400)	249,182	247,782 סך-הכל

האשראי במיגזר השקלי הלא-צמוד עלה ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-1.9 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של כ-1.3%.
האשראי במיגזר השקלי הצמוד למדד ירד ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-0.6 מיליארד ש"ח, קיטון בשיעור של כ-1.0%.
האשראי במיגזר מטבע-חוץ (כולל הצמוד למטבע-חוץ) ירד ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-2.8 מיליארד ש"ח, קיטון בשיעור של כ-6.4%. בנטרול השפעות התחזקות השקל מול המטבעות המובילים נרשם קיטון בשיעור של 3.5%.

שינוי מיום		יתרה ליום		31.03.13	
31.03.12	31.12.12	*31.03.12	31.12.12		
ב-%		במיליוני ש"ח			
4.8%	0.8%	61,609	64,063	64,573	מיגזר משקי הבית
9.5%	0.4%	28,897	31,528	31,644	מיגזר הבנקאות הפרטית
5.9%	0.3%	23,011	24,303	24,377	מיגזר עסקים קטנים
8.4%	3.1%	25,734	27,056	27,893	המיגזר המסחרי
(6.5%)	(3.1%)	101,304	97,757	94,702	המיגזר העסקי
8.1%	2.6%	4,249	4,475	4,593	אחרים והתאמות
1.2%	(0.6%)	244,804	249,182	247,782	סך-הכל
מזה אשראי צרכני בישראל ללא הלוואות לדיוור:					
5.2%	1.6%	26,682	27,626	28,074	מיגזר משקי הבית
6.1%	0.6%	11,027	11,624	11,698	מיגזר הבנקאות הפרטית
4.5%	0.3%	19,210	20,007	20,077	מיגזר עסקים קטנים
5.1%	1.0%	56,919	59,257	59,849	סך-הכל
הלוואות לדיוור בישראל:					
4.8%	0.2%	34,495	36,099	36,163	מיגזר משקי הבית
23.2%	3.4%	11,181	13,328	13,778	מיגזר הבנקאות הפרטית
13.1%	0.1%	3,801	4,296	4,300	מיגזר העסקים הקטנים
9.6%	1.0%	49,477	53,723	54,241	סך-הכל

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

להלן נתונים בדבר יתרת הלוואות לדיור וכן בדבר ביצועים (לרבות הלוואות שמוחזרו), בחלוקה להלוואות מכספי הבנק והלוואות מכספי אוצר, כל זאת בהתייחס לפעילות בישראל:

יתרה ליום		
31.03.12	31.12.12	31.03.13
במיליוני ש"ח		
יתרות אשראי		
49,827	54,060	54,734
הלוואות מכספי הבנק		
4,887	4,365	4,153
הלוואות מכספי האוצר*		
350	301	285
מענקים מכספי האוצר*		
55,064	58,726	59,172
סך-הכל		
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	לשנים עשר חודשים שהסתיימו ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום
31.03.12	31.12.12	31.03.13
במיליוני ש"ח		
ביצועי הלוואות לדיור		
הלוואות מכספי האוצר:		
3	35	7
הלוואות		
1	9	2
מענקים		
4	44	9
סך-הכל מכספי האוצר		
2,298	11,541	2,626
סך-הכל הלוואות מכספי הבנק		
2,302	11,585	2,635
סך-הכל הלוואות חדשות		
387	1,863	632
הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק		
2,689	13,448	3,267
סך-הכל הלוואות שניתנו		

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

התפתחות יתרות אשראי לדיור:

מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק*:

שיעור שינוי בתקופה	סך-הכל	מיגזר מטבע-חוץ		מיגזר צמוד מדד				מיגזר לא-צמוד				
		ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		
		יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	
1.2%	54,734	2.0%	1,074	14.5%	7,941	48.9%	26,755	32.2%	17,603	2.5%	1,360	31.3.13
9.8%	54,060	2.1%	1,142	15.4%	8,314	48.3%	26,117	32.1%	17,378	2.1%	1,109	31.12.12
13.7%	49,250	2.7%	1,310	35.4%	17,464	27.7%	13,642	33.3%	16,403	0.9%	431	31.12.11
17.1%	43,309	2.2%	943	30.9%	13,361	31.9%	13,837	34.3%	14,870	0.7%	298	31.12.10

* לא כולל יתרות בגין חברות בנות בחו"ל (ליום 31 במרץ 2013 יתרת חוב רשומה בסך של 57 מיליון ש"ח, וליום 31 בדצמבר 2012 יתרת חוב רשומה בסך של 66 מיליון ש"ח).

היקף החוב הבעייתי

בשנים האחרונות ניכרת יציבות בהיקפי הסכומים בפיגור ובהיקפי הפרשה להפסדי אשראי, וכן ניכרת ירידה מתמשכת בהיקף החוב הבעייתי.

התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי (לא כולל הפרשה קבוצתית)*

שנת רשומה (במיליוני ש"ח)	יטרת חוב רשומה (במיליוני ש"ח)	סכום בפיגור מעל 90 יום	שיעור הפיגור	הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור (במיליוני ש"ח)	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור	חוב בעייתי (במיליוני ש"ח)	שיעור חוב בעייתי
31.3.13	54,734	178	0.3%	279	0.5%	880	1.6%
31.12.12	54,060	154	0.3%	290	0.5%	980	1.8%
31.12.11	49,250	151	0.3%	294	0.6%	990	2.0%
31.12.10	43,309	157	0.4%	306	0.7%	1,028	2.4%

* לא כולל יתרות בגין חברות בנות בחו"ל (ליום 31 במרץ 2013 יתרת חוב רשומה בסך של 57 מיליון ש"ח וליום 31 בדצמבר 2012 יתרת חוב רשומה בסך של 66 מיליון ש"ח).

כימות ומדידת הסיכון – ביצוע אשראי לדיור

כימות ומדידת סיכון האשראי לדיור מבוצעים במספר רמות: רמת הלקוח הבודד, רמת מוצרים, וכן ברמת כלל תיק האשראי של הבנק. לצורך כך, פותחו ויושמו תהליכי כימות ומדידה, המשלבים הערכות מומחים בתחום האשראי לדיור ומודלים סטטיסטיים. במסגרת כימות הסיכון מבוצעת בחינה ממוקדת בנושא בחינת כושר החזר כולל בחינת רגישות לשינויים אפשריים בכושר החזר כתוצאה משינוי אפשרי בשיעור הריבית.

להלן פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק על בסיס רבעוני:

נתוני הלוואות לדיור – שיעור מסך הביצועים החדשים

מאפיינים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.12.12	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.12	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.06.12	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.03.12
שיעור מימון מעל 60%	36.9%	45.3%	46.6%	41.3%
שיעורי החזר מהכנסה מעל 50%	4.2%	6.6%	9.8%	11.8%
שיעור מימון מעל 60% וגם שיעורי החזר מעל 50%	1.6%	2.3%	4.5%	5.2%
שיעור הביצועים בריבית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים	30%	30%	31%	29%
שיעור הלוואות לכל מטרה	6.8%	8.3%	6.4%	13.5%
שיעור הלוואות להשקעה	12.6%	12.3%	11.1%	11.1%
שיעור בולט ובלון מרכישה	1.1%	1.9%	2.6%	0.5%
הלוואה ממוצעת לרכישה (באלפי ש"ח)	618	614	665	565
תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים	18.1	18.3	17.9	17.5

יצוין כי שיעורי המימון חושבו על-פי הוראת דיווח לפיקוח על הבנקים מספר 876-דוח על הלוואות לדיור.

כימות ומדידת הסיכון – תיק אשראי לדיור

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיור בפרמטרים רבים, כגון: התפלגות LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי ושיעור הפיגורים. הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפרשה הכלכלית הנדרשת בתיק המשכנתאות. בנוסף מבוצעים תרחישי מאמץ על תיק המשכנתאות ומנותחת ההשפעה על התיק עצמו ועל כלל הבנק. כמו-כן, קיימים הסדרי ביטוח – ביטוח חיים וביטוח מבנה. בנוסף, בהלוואות שאושרו עד לתאריך 01.11.2012 נהג הבנק לדרוש ביטוח אשראי בהלוואות בהן LTV גבוה משיעור של 75%. החל מתאריך 01.11.2012 לא ניתן לאשר הלוואות בשיעור מימון העולה על 75%. לפרטים נוספים, ראה פרק "מיגזר משקי הבית" שלהלן.

דיון חודשי בנושא סיכונים אשראי לדיור

מתקיים דיון חודשי בהתפתחות המדדים השונים, הן ברמת ביצועי האשראי והן ברמת כלל התיק. זאת, בהתאם לתאבון סיכון כפי שהוגדר על-ידי הנהלת הבנק.

עדכון הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא הלוואות נדל"ן לדיור

לאור הגידול המהיר בתיקי הלוואות בביטחון נכס למגורים ועל רקע העלייה במחירי הדירות פרסם המפקח על הבנקים ביום 21 במרץ 2013 הנחיות לעניין נדל"ן לדיור. להלן עיקרי ההנחיות:

- א. לצורך חישוב יחסי הלימות ההון, הלוואה לדיור משוקללת עד הדוחות לשנת 2012 בשיעור של 35%, למעט הלוואות לדיור מסוימות בעלות רכיב של ריבית משתנה, אשר מחודש אוקטובר 2010 משוקללות ב-100%. על-פי ההנחיה החדשה, הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור תעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:
 - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו ב-35%, ללא שינוי מהשיעורים הקיימים.
 - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ-45% ועד 60%, ישוקללו ב-50%, במקום ב-35%.
 - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ-60% ישוקללו ב-75% לצרכי דרישת הון, במקום ב-35% או ב-100%.
 - במקביל תבוסל הדרישה לשקלול ב-100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר מרכיב הריבית המשתנה הינו 25%, במקומה, כאמור, יוחל שיעור שקלול של 75%.
- ב. הקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן תופחת. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%.
- ג. בנוסף, קובעות ההנחיות דרישה שהיחס שבין יתרת ההפרשה הקבוצתית לבין יתרת הלוואות לדיור יעמוד על שיעור מינימלי של 0.35%. האמור לא חל על הלוואות לדיור אשר קיימת בגינן הפרשה לפי עומק פיגור. השינויים בדרישות ההון שנקבעו בהוראה, חלות על הלוואות לדיור שבוצעו מיום 1 בינואר 2013 ואילך. הדרישה בדבר שיעור ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור לא תפחת מהשיעור האמור החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2013, על יתרת הלוואות לדיור (הבנק כלל הפרשה זו בספריו כבר בדוחות לרבעון הראשון לשנת 2013). ראה גם ביאור 1(5) לתמצית הדוחות הכספיים.

סיכון אשראי כולל לפי ענפי משק

הסיכון הכולל של האשראי מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל חובות [אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים], השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין מכשירים נגזרים, ומסיכון אשראי חוץ-מאזני, הכולל ערבויות, עסקות במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי. לפרטים נוספים, ראה תוספת 3 לסקירת ההנהלה. סיכון האשראי הכולל לציבור ליום 31 במרץ 2013 הסתכם ב-508.9 מיליארד ש"ח.

להלן התפתחות סיכון האשראי הכולל⁽¹⁾ לפי ענפי משק עיקריים:

שיעור השינוי מיום 31.12.12	*31 בדצמבר 2012		31 במרץ 2013		ענף המשק
	שיעור מסך-הכל	סיכון אשראי כולל**	שיעור מסך-הכל	סיכון אשראי כולל**	
%-ב	%-ב	במיליוני ש"ח	%-ב	במיליוני ש"ח	חקלאות
0.7%	0.6%	2,920	0.6%	2,940	תעשייה
(0.7%)	9.0%	45,039	8.8%	44,738	בינוי ונדל"ן - בינוי***
0.5%	10.2%	50,998	10.1%	51,244	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
(2.4%)	6.5%	32,775	6.4%	31,983	חשמל ומים
(1.6%)	2.4%	11,758	2.3%	11,567	מסחר
4.0%	6.2%	30,861	6.3%	32,107	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
(2.0%)	2.0%	9,838	1.9%	9,639	תחבורה ואחסנה
(0.4%)	1.7%	8,334	1.6%	8,300	תקשורת ושירותי מחשב
1.2%	2.1%	10,418	2.1%	10,539	שירותים פיננסיים
(3.2%)	9.7%	48,610	9.2%	47,068	שירותים עסקיים אחרים
2.6%	2.9%	14,605	2.9%	14,989	שירותים ציבוריים וקהילתיים
1.3%	1.8%	9,232	1.8%	9,351	סך-הכל מסחרי
(0.3%)	55.1%	275,388	54.0%	274,465	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
0.6%	10.4%	51,864	10.2%	52,153	אנשים פרטיים - אחר
0.0%	16.6%	83,116	16.3%	83,083	סך-הכל סיכון אשראי לציבור
(0.2%)	82.1%	410,368	80.5%	409,701	סך-הכל בנקים****
7.4%	8.5%	42,353	8.9%	45,466	סך-הכל ממשלות
14.0%	9.4%	47,154	10.6%	53,741	סך-הכל
1.8%	100.0%	499,875	100%	508,908	

* הוצג מחדש. נכסים בגין מכשירים נגזרים מוצגים לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן.
 ** לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,283 מיליוני ש"ח (31.12.12: 10,279 מיליוני ש"ח).
 *** כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-662 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-2,037 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה (31.12.12: סיכון אשראי מאזני בסך של כ-653 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-2,163 מיליוני ש"ח).
 **** לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
 (1) נתוני סיכון האשראי הכולל לציבור מוצגים לפני ניכוי יתרת ההפרשות להפסדי אשראי (על בסיס פרטני וקבוצתי).

בינוי ונדל"ן

ליום 31 במרץ 2013 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן הסתכם ב-83.2 מיליארד ש"ח.

להלן פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים:

יתרה ליום 31.03.13			
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			
2,128	531	1,597	בנייה למסחר ושירותים
859	384	475	בנייה לתעשייה
33,178	23,537	9,641	בנייה לדיוור
31,439	5,532	25,907	נכסים מניבים
15,623	7,094	8,529	אחר
83,227	37,078	46,149	סך-הכל ענפי הבינוי והנדל"ן

להלן פירוט יתרות אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללוויים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליוני ש"ח לפי ענפי משק ליום 31 במרץ 2013:

סך-הכל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	אשראי מאזני	מספר לוויים	
במיליוני ש"ח				ענף המשק
9,314	8,427	887	4	תעשייה
4,627	1,473	3,154	3	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1,425	883	542	1	בינוי ונדל"ן - בינוי
6,162	2,149	4,013	1	חשמל ומים
2,977	2,545	432	2	מסחר
3,719	89	3,630	2	תקשורת ושירותי מחשב
8,267	2,890	5,377	5	שירותים פיננסיים
36,491	18,456	18,035	18	סך-הכל

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לווים

להלן פירוט יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" (להלן: הוראה 313), עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 31 במרץ 2013:

שיעור מההון הרגולטורי	חבות נטו ⁽⁵⁾	ניכויים ⁽⁴⁾	מזה: סיכון אשראי חבות ברוטו ⁽³⁾ חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	ב- %
			במיליוני ש"ח			
	8,501	43	8,544	634	2,536	18.4
	7,992	252	8,244	115	2,522	17.3
	7,347	109	7,456	363	2,798	15.9

- (1) לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבונאיות ויתרות הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני.
- (2) סיכון האשראי החוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) הסכום כולל ערבויות צד ג' מחוץ לקבוצה.
- (4) ניכויים המותרים בהתאם להוראה 313, הכוללים בעיקר פיקדונות המופקדים בבנק, אגרות-חוב שהונפקו על-ידי מדינת ישראל, כתבי שיפוי של מדינת ישראל או גופים פיננסיים המותרים בניכוי.
- (5) הנתונים המוצגים לעיל מייצגים חשיפה לקבוצות לווים והינם לאחר הפחתת הניכויים המותרים בהוראה 313 ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני. לפיכך, נתונים אלה אינם ברי השוואה לנתונים בדבר חבות לווים המפורטים בגילויים אחרים בדוח.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" מטילה על הבנק, בין היתר, מגבלה לפיה שיעור ה"חבות" של "לווה" ושל "קבוצת לווים", כהגדרתם בהוראה, אחר שנוכו מן החבות סכומים שניתן להפחיתם לצורך כך כמפורט בהוראה, לא יעלה על 15% ועל 25% בהתאמה מההון של הבנק המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא "רכיבי ההון". כמו-כן, קובעת ההוראה, כי סך-כל החבויות (לאחר ניכוי סכומים מותרים) של הלווים, קבוצות הלווים וקבוצות הלווים הבנקאיות שחבות כל אחד מהם עולה על שיעור של 10% מהון הבנק, לא יעלה על 120% מהון הבנק. יובהר כי לצורך חישוב החבות, אומצו העקרונות במקדמי המרת האשראי ובניכויים המותרים להוראה לניהול בנקאי תקין 203 "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי".

הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לווים. בנוסף, הבנק מבצע סקירות תקופתיות על סיכון האשראי בקבוצות לווים אלה, תוך בחינה פרטנית של הלווים השייכים לקבוצות הלווים, אופי פעילות לווים אלה והמתאם ביניהם היכולים להשפיע על הסיכון הקבוצתי.

חבויות בעייתיות

א. פילוח חבויות בעייתיות

31.12.2012			31.03.2013			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	
9,216	975	8,241	8,836	844	7,992	סיכון אשראי פגום
2,791	362	2,429	2,772	282	2,490	סיכון אשראי נחות
3,705	897	2,808	3,980	958	3,022	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
15,712	2,234	13,478	15,588	2,084	13,504	סך סיכון אשראי בעייתי*
13,284	2,110	11,174	13,561	1,952	11,609	סיכון אשראי בעייתי בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
1,433	-	1,433	1,338	-	1,338	* מזה: חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר

ב. נכסים שאינם מבצעים*

יתרה ליום		
31.12.12	31.03.13	
במיליוני ש"ח		
7,538	7,262	אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL)
223	158	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
7,761	7,420	סך-הכל נכסים שאינם מבצעים

* נכסים שאינם מבצעים כוללים את נכסי הבנק אשר אינם צוברים הכנסות ריבית. מידע זה דומה ליתרת ה-non performing assets המוצגת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית. מטרת נתון זה לתת גילוי לאותו חלק מנכסי הבנק הכלול בדוחות הכספיים אשר אינו צובר הכנסות ריבית.

ג. נכסים פגומים מבצעים

יתרה ליום		
31.12.12	31.03.13	
במיליוני ש"ח		
640	673	חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית
49	43	אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית
689	716	סך-הכל

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

ליום		
31.12.12	31.03.13	
3.23%	3.15%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור*
0.57%	0.53%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור*
1.61%	1.52%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור*
1.09%	1.16%	שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור*
49.99%	48.10%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום*
3.83%	3.80%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור*

* לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

ה. הרכב יתרת ההפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי			
על בסיס פרטני	לפי עומק פיגור	על בסיס קבוצתי	סך-הכל
הרכב יתרת ההפרשה ליום 31 במרץ 2013:			
1,135	282	2,400	3,817
בגין אשראי לציבור			
-	-	8	8
בגין חובות שאינם אשראי לציבור			
100	-	504	604
בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)			
1,235	282	2,912	4,429
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2013			
הרכב יתרת ההפרשה ליום 31 במרץ 2012:			
1,466	296	2,251	4,013
בגין אשראי לציבור			
-	-	6	6
בגין חובות שאינם אשראי לציבור			
95	-	494	589
בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)			
1,561	296	2,751	4,608
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2012			
הרכב יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2012:			
1,540	293	2,253	4,086
בגין אשראי לציבור			
-	-	7	7
בגין חובות שאינם אשראי לציבור			
97	-	498	595
בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)			
1,637	293	2,758	4,688
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2012			

מזומנים ופיקדונות בבנקים

המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו ב-43.3 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-55.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012, קיטון בשיעור של כ-21.8%.

להלן פירוט יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים:

שינוי מיום	יתרה ליום		
	31.12.12	31.12.12	
		31.03.13	
ב-%	במיליוני ש"ח		
15.2%	2,376	2,738	מזומנים
(53.3%)	28,757	13,424	פיקדונות בבנק ישראל
9.0%	19,834	21,614	פיקדונות בבנקים מרכזיים בחו"ל
54.2%	59	91	פיקדונות בבנקים בישראל
26.4%	4,275	5,405	פיקדונות בבנקים בחו"ל
(21.8%)	55,301	43,272	סך-הכל

ניירות-ערך

ניירות הערך ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו ב-59.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-52.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012, עלייה בשיעור של כ-14.2% שנבעה בעיקר מרכישת אגרות-חוב ממשלתיות. לפרטים נוספים, ראה ביאור 2 בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן פירוט ניירות הערך של קבוצת הבנק בהתאם לסיווג המאזני:

31 במרץ 2013				
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן	הערך במאזן
במיליוני ש"ח				
אגרות-חוב:				
מחזקות לפדיון	52	-	732	680
זמינות למכירה	500	(22)	52,212	51,734
למסחר	*9	*(6)	4,744	4,744
סך-הכל אגרות-חוב	561	(28)	57,688	57,636
מניות:				
זמינות למכירה	331	-	1,792	1,461
למסחר	*-	*(9)	33	42
סך-הכל מניות	331	(9)	1,825	1,503
סך-כל ניירות הערך	892	(37)	59,513	59,461

* נזקפו לדוח רווח והפסד.

יום 31 בדצמבר 2012					
הערך במאזן	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח					
אגרות-חוב:					
749	808	-	59	749	מוחזקות לפדיון
45,664	45,664	(26)	633	45,057	זמינות למכירה
3,960	3,960	*(3)	*29	3,934	למסחר
50,373	50,432	(29)	721	49,740	סך-הכל אגרות-חוב
מניות:					
1,654	1,654	-	308	1,346	זמינות למכירה
43	43	*(9)	*-	52	למסחר
1,697	1,697	(9)	308	1,398	סך-הכל מניות
52,070	52,129	(38)	1,029	51,138	סך-כל ניירות הערך

* נזקפו לדוח רווח והפסד.

להלן פרטים ליום 31 במרץ 2013 על ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן בגין ניירות-ערך בתיק הזמין למכירה:

בגין אגרות-חוב*:

משך זמן ירידת הערך מאז תחילת הירידה				
עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך-הכל
במיליוני ש"ח				
5	-	2	15	22
שיעור הירידה				
עד 20%				

* בעיקר בגין אגרות-חוב של ממשלת ישראל.

השקעות באגרות-חוב בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר

להלן פרטים נוספים על השקעת קבוצת הבנק באגרות-חוב ליום 31 במרץ 2013 (במיליוני ש"ח):

הערך במאזן	סך-הכל הערך במאזן
אגרות-חוב ממשלתיות:	
ממשלת ישראל	47,566
ממשלות מדינות מפותחות	1,905
ממשלות מדינות מתפתחות	492
	49,963
אגרות-חוב של בנקים ומוסדות פיננסיים:	
בנקים בישראל	306
בנקים - מדינות מפותחות:	
ארצות-הברית	376
אוסטרליה	102
הולנד	446
יפן	74
ספרד	49
שוודיה	278
נורווגיה	79
קנדה	2
שוויץ	38
איי קיימן	20
קוריאה הדרומית	37
בריטניה	162
אחר*	22
	1,685
בנקים - ארצות מתפתחות	38
מוסדות כספיים (שאינם בנקים):	
ישראל	140
ארצות-הברית**	522
בריטניה	30
אחר	6
	698
	2,727
אגרות-חוב של תאגידים, שאינם בנקים ומוסדות פיננסיים (פילוח לפי ענפי משק):	
תעשייה	562
פעילויות בנדל"ן	357
חשמל ומים	2,288
מסחר	123
תחבורה	2
תקשורת ושרותי מחשב	349
שירותים פיננסיים	344
שירותים ציבוריים	89
שירותים עסקיים אחרים	152
	4,266
	56,956

* כולל 6 מדינות, כשהיתרה הגבוהה ביותר היא כ-9 מיליון ש"ח.
** כולל 12 מנפיקים, כשהיתרה הגבוהה ביותר של מנפיק אחד היא בסך של כ-342 מיליון ש"ח.

השקעות במניות

לבנק השקעות במניות סחירות, במניות לא סחירות ובקרנות נאמנות בפיזור נרחב המסתכמות ליום 31 במרץ 2013 בסך של 1,825 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,697 מיליון ש"ח בסוף שנת 2012.

פיקדונות

פיקדונות כוללים את פיקדונות הציבור, פיקדונות הממשלה ופיקדונות מבנק ישראל ומבנקים אחרים.

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.12	31.03.13	
ב-%	במיליוני ש"ח		
(2.3%)	271,411	265,297	פיקדונות הציבור*
(18.7%)	6,015	4,893	פיקדונות מבנקים
7.8%	629	678	פיקדונות הממשלה
(2.6%)	278,055	270,868	סך-הכל
(9.5%)	12,884	11,657	* מזה: פיקדונות של גופים מוסדיים שגויסו בישראל

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו ב-265.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-271.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012, קיטון בשיעור של כ-2.3%. הקיטון נבע בעיקר מירידה של 3.4 מיליארד ש"ח בפיקדונות הקמעונאים, ירידה של 1.3 מיליארד ש"ח בפיקדונות מיגור ניהול פיננסי וירידה של 1.2 מיליארד ש"ח בפיקדונות של המיגור העסקי.

להלן התפלגות תיק פיקדונות הציבור לפי מיגורי ההצמדה השונים:

חלק המיגור מסך פיקדונות הציבור ליום	יתרה ליום		שינוי			
	31.12.12	31.03.13				
ב-%	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
61.7%	61.3%	(4,972)	(3.0%)	167,651	162,679	מטבע ישראלי לא-צמוד
7.5%	7.6%	(289)	(1.4%)	20,350	20,061	מטבע ישראלי צמוד למדד
30.7%	31.0%	(895)	(1.1%)	83,262	82,367	מטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ)
0.1%	0.1%	42	28.4%	148	190	פריטים לא-כספיים
100.0%	100.0%	(6,114)	(2.3%)	271,411	265,297	סך-הכל

פיקדונות הציבור בשקלים לא-צמודים ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו ב-162.7 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-167.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012, קיטון בשיעור של כ-3.0%. קיטון זה נובע ממעבר לקוחות מהשקעה בפיקדונות להשקעה בשוק ההון.

פיקדונות הציבור בשקלים צמודים ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו ב-20.1 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-20.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012, קיטון בשיעור של כ-1.4%.

פיקדונות הציבור במטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ) ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו ב-82.4 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-83.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012, קיטון בשיעור של כ-1.1%. קיטון זה נבע בעיקר מירידה בפיקדונות במיגור ניהול פיננסי ומירידה בפיקדונות הקמעונאים, אשר קוזזה על-ידי עלייה בפיקדונות העסקיים.

שינוי מיום		יתרה ליום			
31.03.12	31.12.12	*31.03.12	31.12.12	31.03.13	
ב-%		במיליוני ש"ח			
7.0%	0.7%	35,441	37,636	37,907	מיגזר משקי הבית
2.5%	(2.1%)	123,400	129,197	126,527	מיגזר הבנקאות הפרטית
6.1%	(3.7%)	23,470	25,869	24,906	מיגזר עסקים קטנים
7.9%	(1.8%)	15,477	17,011	16,699	המיגזר המסחרי
9.9%	(2.2%)	47,820	53,717	52,547	המיגזר העסקי
12.4%	(15.9%)	5,968	7,981	6,711	מיגזר ניהול פיננסי
5.5%	(2.3%)	251,576	271,411	265,297	סך-הכל

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו ב-36.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-35.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012, גידול בשיעור של כ-1.5%. עיקר הגידול נובע מגיוס של אגרות-חוב בבנק פוזיטיף בסך של כ-0.8 מיליארד ש"ח.

תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות

מידע כספי תמציתי על מיגזרי פעילות

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה באמצעות הבנק, חברות בנות, סניפים ונציגויות, בכל תחומי הבנקאות, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. כמו-כן, יש לבנק השקעות בחברות כלולות. הפעילות של קבוצת הבנק מנוהלת באמצעות שישה מיגזרי פעילות עיקריים. החלוקה למיגזרי הפעילות מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמיגזרים, מולו הם פועלים. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. מיגזרי הפעילות מוצגים בהתאם למאפיינים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים. לפרטים בדבר שיוך לקוחות למיגזרי הפעילות השונים, ראה ביאור 31 בדוחות הכספיים לשנת 2012. מספרי ההשוואה שדווחו ברבעונים בשנת 2012 סווגו מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

להלן תמצית ההתפתחות בתוצאות הפעילות של קבוצת הבנק, וסעיפי המאזן העיקריים לפי מיגזרי פעילות:

א. רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק:

שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
31.03.12	31.12.12	*31.03.12	31.12.12	31.03.13	
ב-%		במיליוני ש"ח			
(68.3%)	(39.4%)	126	66	40	מיגזר משקי הבית
(50.5%)	36.4%	91	33	45	מיגזר הבנקאות הפרטית
(10.9%)	5.4%	110	93	98	מיגזר עסקים קטנים
55.3%	(20.7%)	47	92	73	המיגזר המסחרי
44.1%	(19.8%)	211	379	304	המיגזר העסקי
(24.2%)	194.1%	66	17	50	מיגזר ניהול פיננסי
37.5%	139.3%	8	(28)	11	אחרים והתאמות
(5.8%)	(4.8%)	659	652	621	סך-הכל

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

ב. אשראי לציבור, נטו, לפי מיגזרי פעילות:

שינוי מיום		יתרה ליום		31.03.13	
31.03.12	31.12.12	*31.03.12	31.12.12		
ב-%		במיליוני ש"ח			
4.8%	0.8%	61,609	64,063	64,573	מיגזר משקי הבית
9.5%	0.4%	28,897	31,528	31,644	מיגזר הבנקאות הפרטית
5.9%	0.3%	23,011	24,303	24,377	מיגזר עסקים קטנים
8.4%	3.1%	25,734	27,056	27,893	המיגזר המסחרי
(6.5%)	(3.1%)	101,304	97,757	94,702	המיגזר העסקי
8.1%	2.6%	4,249	4,475	4,593	אחרים והתאמות
1.2%	(0.6%)	244,804	249,182	247,782	סך-הכל
מזה אשראי צרכני בישראל ללא הלוואות לדיור:					
5.2%	1.6%	26,682	27,626	28,074	מיגזר משקי הבית
6.1%	0.6%	11,027	11,624	11,698	מיגזר הבנקאות הפרטית
4.5%	0.3%	19,210	20,007	20,077	מיגזר עסקים קטנים
5.1%	1.0%	56,919	59,257	59,849	סך-הכל
הלוואות לדיור בישראל:					
4.8%	0.2%	34,495	36,099	36,163	מיגזר משקי הבית
23.2%	3.4%	11,181	13,328	13,778	מיגזר הבנקאות הפרטית
13.1%	0.1%	3,801	4,296	4,300	מיגזר העסקים הקטנים
9.6%	1.0%	49,477	53,723	54,241	סך-הכל

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

שינוי מיום		יתרה ליום			
31.03.12	31.12.12	*31.03.12	31.12.12	31.03.13	
ב-%		במיליוני ש"ח			
7.0%	0.7%	35,441	37,636	37,907	מיגזר משקי הבית
2.5%	(2.1%)	123,400	129,197	126,527	מיגזר הבנקאות הפרטית
6.1%	(3.7%)	23,470	25,869	24,906	מיגזר עסקים קטנים
7.9%	(1.8%)	15,477	17,011	16,699	המיגזר המסחרי
9.9%	(2.2%)	47,820	53,717	52,547	המיגזר העסקי
12.4%	(15.9%)	5,968	7,981	6,711	מיגזר ניהול פיננסי
5.5%	(2.3%)	251,576	271,411	265,297	סך-הכל

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

להלן פירוט בדבר ההון המיוחס לכל אחד ממיגזרי הפעילות לעניין חישוב התשואה להון⁽¹⁾:

שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
31.03.12	31.12.12	*31.03.12	31.12.12	31.03.13	
ב-%		במיליוני ש"ח			
15.5%	2.3%	3,802	4,293	4,391	מיגזר משקי הבית
16.1%	(0.4%)	2,242	2,613	2,602	מיגזר הבנקאות הפרטית
16.0%	0.6%	1,678	1,934	1,946	מיגזר עסקים קטנים
24.6%	9.5%	2,600	2,959	3,239	המיגזר המסחרי
3.8%	0.3%	11,717	12,130	12,163	המיגזר העסקי
11.7%	14.6%	1,476	1,438	1,648	מיגזר ניהול פיננסי
18.1%	3.1%	816	935	964	מיגזר אחרים והתאמות
10.8%	2.5%	24,331	26,302	26,953	סך-הכל

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.
 (1) הקצאת ההון המבוססת על רכיבי סיכון בכל מיגזר, מחושבת על-פי רכיבי סיכון לפי באזל 2.

פעילות חוץ-מאזנית

להלן ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק⁽¹⁾:

שינוי מיום		יתרה ליום			
31.03.12	31.12.12	*31.03.12	31.12.12	31.03.13	
ב-%		במיליוני ש"ח			
7.0%	9.9%	4,290	4,177	4,589	מיגזר משקי הבית
8.3%	2.1%	143,315	151,906	155,164	מיגזר הבנקאות הפרטית
(4.1%)	0.9%	10,788	10,255	10,350	מיגזר עסקים קטנים
13.3%	(1.0%)	11,700	13,392	13,256	המיגזר המסחרי
(4.0%)	2.3%	251,592	236,152	241,597	המיגזר העסקי
16.9%	3.9%	360,751	406,127	421,858	מיגזר ניהול פיננסי
8.2%	3.0%	782,436	822,009	846,814	סך-הכל

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.
 (1) כולל החזקות לקוחות בתיקי ניירות-ערך, בקרנות נאמנות וכן, בנכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול.

מיגזר משקי הבית

כללי ומבנה המיגזר

המיגזר מספק מגוון של שירותים ללקוחות פרטיים הפועלים לרוב בהיקפים כספיים נמוכים יחסית. השירותים ללקוחות המיגזר מוענקים באמצעות 274 סניפים הפרושים ברחבי הארץ מקרית שמונה ועד אילת, המאורגנים בחלוקה גיאוגרפית לשמונה מנהלות אזוריות. בנוסף, מוענקים השירותים כאמור באמצעות ערוצים ישירים: מכשירים אוטומטיים הצמודים לסניף וב"חצרות לקוח", "פועלים באינטרנט", "פועלים בסלולר" ו"פועלים בטלפון". השירותים ניתנים גם ללקוחות הבנק המשתייכים למיגזרים אחרים, וכן ללקוחות מזדמנים.

פעילות הבנק במיגזר משקי הבית בחו"ל כוללת גם את פעילות משקי הבית של בנק פוזיטיב בתורכיה ובנק פוזיטיב בקזחסטן בהיקפים לא מהותיים.

ברבעון הראשון של שנת 2013 מיזג הבנק 2 סניפים לסניפים קיימים.

מוצרים חדשים

הבנק השיק בחודש ספטמבר 2012 את פועלים Cash Back - מועדון הלקוחות הגדול בישראל, שיקנה לכל לקוחות הבנק המחזיקים בכרטיסי אשראי שהונפקו על-ידי הבנק, החזר כספי ישירות לחשבון הבנק, ברכישת מוצרים ושירותים בכל אחד מבתי העסק המשתתפים בתוכנית. הצטרפות הלקוחות למועדון היא אוטומטית, ללא כל צורך ברישום וללא תשלום נוסף. במסגרת אסטרטגיית הבנק 'בשנת העסקים הקטנים' לתמוך ולקדם את העסקים הקטנים, המועדון מצטרף לתוכנית, לצד הרשתות הגדולות בפריסה ארצית, עסקים קטנים ובינוניים. עד כה הצטרפו למועדון למעלה מ-2,400 בתי עסק קטנים ומקומיים בכל חלקי הארץ. עם השקת המועדון הושק אתר המועדון המכיל מידע ומבצעים שונים. בנוסף השנה הושקו חבילה שיווקית מתקדמת מתנה לעסק הקטן המצטרף למועדון Cash Back, הכוללת בניית אתר ואפליקציה לעסק וכן מערכת לשליחת הודעות + SMS 5,000 חינם וניוזלטר שיווקי (בהתאם לחוק הספאם) המכיל הטבות ומבצעים שונים של בתי העסק המשתתפים בתוכנית ה-Cash Back.

יעוץ פנסיוני

לפרטים נוספים בדבר היערכות קבוצת הבנק למתן שירותי יעוץ, ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים".

שינויים רגולטוריים בתחום ההלוואות לדיור

לאור הגידול המהיר בתיקי ההלוואות בביטחון נכס למגורים ועל רקע העלייה במחירי הדירות פרסם המפקח על הבנקים ביום 21 במרץ 2013 הנחיות לעניין אשראי לדיור ונדל"ן.

לפרטים נוספים ראה פרק "הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק" לעיל.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר משקי הבית:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
724	7	7	307	-	18	385	- מחיצוניים
(183)	(3)	(5)	(249)	-	-	74	- בינמיגזרי
541	4	2	58	-	18	459	סך-הכל רווח מימוני, נטו
295	-	-	22	8	142	123	עמלות והכנסות אחרות
836	4	2	80	8	160	582	סך ההכנסות
91			65			26	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
699	4	7	45	14	115	514	- מחיצוניים
(14)	-	-	(8)	2	-	(8)	- בינמיגזרי
60	-	(5)	(22)	(8)	45	50	רווח (הפסד) לפני מיסים
18	-	(1)	(8)	(3)	12	18	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:							
42	-	(4)	(14)	(5)	33	32	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(2)	-	1	-	-	(3)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
40	-	(3)	(14)	(5)	30	32	המיוחס לבעלי מניות הבנק
3.7%	-	-	(2.9%)	-	17.1%	7.8%	תשואה להון ⁽²⁾
63,899	42	307	35,994	-	6,067	21,489	יתרה ממוצעת של נכסים
37,542	-	22	-	-	-	37,520	יתרה ממוצעת של התחייבויות
48,394	21	428	21,009	12	8,231	18,693	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,293	-	-	-	2,293	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
2,049	-	-	-	2,049	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
64,573	35	301	36,163	-	6,160	21,914	יתרת אשראי לציבור
37,907	-	29	-	-	-	37,878	יתרת פיקדונות הציבור

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר משקי הבית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2012							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
598	7	5	156	-	25	405	- מחיצוניים
(38)	(3)	(3)	(98)	-	-	66	- בינמיגזרי
1	-	-	-	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
561	4	2	58	-	25	472	סך-הכל רווח מימוני, נטו
312	-	-	24	10	141	137	עמלות והכנסות אחרות
873	4	2	82	10	166	609	סך ההכנסות
71	2	-	9	-	3	57	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
722	5	5	56	14	128	514	- מחיצוניים
(11)	-	-	(6)	2	-	(7)	- בינמיגזרי
91	(3)	(3)	23	(6)	35	45	רווח (הפסד) לפני מיסים
26	-	(1)	6	(1)	11	11	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:							
65	(3)	(2)	17	(5)	24	34	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1	-	1	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
66	(3)	(1)	17	(5)	24	34	המיוחס לבעלי מניות הבנק
64,063	42	296	36,099	-	5,927	21,699	יתרת אשראי לציבור
37,636	-	35	-	-	-	37,601	יתרת פיקדונות הציבור

(1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר משקי הבית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012*							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
737	15	4	325	-	21	372	- מחיצוניים
(175)	(9)	(4)	(266)	-	-	104	- בינמיגזרי
562	6	-	59	-	21	476	סך-הכל רווח מימוני, נטו
307	1	1	23	10	139	133	עמלות והכנסות אחרות
869	7	1	82	10	160	609	סך ההכנסות
29	-	-	3	-	9	17	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
659	4	4	47	14	115	475	- מחיצוניים
(9)	-	-	(6)	3	-	(6)	- בינמיגזרי
190	3	(3)	38	(7)	36	123	רווח (הפסד) לפני מיסים
64	1	(1)	13	(2)	10	43	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:							
126	2	(2)	25	(5)	26	80	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	1	-	-	(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
126	2	(1)	25	(5)	25	80	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון ⁽²⁾							
13.9%	-	-	6.3%	-	16.7%	22.9%	
61,944	105	370	34,849	-	5,972	20,648	יתרה ממוצעת של נכסים
34,861	-	12	-	-	-	34,849	יתרה ממוצעת של התחייבויות
46,842	3	398	20,031	15	7,813	18,582	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,123	-	-	-	2,123	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
2,203	-	-	-	2,203	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
61,609	82	350	34,495	-	5,691	20,991	יתרת אשראי לציבור
35,441	-	13	-	-	-	35,428	יתרת פיקדונות הציבור

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מיגזר משקי הבית ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכם ב-40 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-126 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח נבע בעיקר מעלייה בהוצאות להפסדי אשראי כאמור להלן וכן, מירידה ברווח המימוני, נטו, מירידה בעמלות והכנסות האחרות ומעלייה בהוצאות התפעוליות.

הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכם ב-541 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-562 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בשיעור של 3.7% נבע בעיקר מירידה ברווח מפעילות שוטפת בשל ירידה במרווחים הפיננסיים וירידת הריבית במשק. הירידה קוזזה בשל עלייה בהיקפי האשראי והפיקדונות.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכמו ב-295 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-307 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר משינוי התעריפון, עקב התיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח), שהביא לביטולן ושינוין של מספר עמלות בשתי פעימות: ב-1 בינואר 2013 וב-1 במרץ 2013.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכמה ב-91 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה מיישום לראשונה של הוראת המפקח בדבר עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור כמפורט בביאור 1(ג)5 בדוחות הכספיים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המיגזר הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכמו ב-685 מיליון ש"ח בהשוואה ל-650 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר שנבעה מגידול בשכר העובדים בעקבות הסכם השכר החדש שנחתם בחודש מרץ 2013 בין הנהלת הבנק לבין ועד ארגון העובדים של הבנק וקוזז על-ידי קיטון בהפרשה למענקים. האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-64.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-64.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012. האשראי לדיור בישראל ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-36.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-36.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו בכ-37.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-37.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המיגזר

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2013, הושקה חוויית מסחר חדשה באתר הבנק, המאפשרת ללקוחות להתעדכן בנתוני זמן אמת באתר הבנק. הממשק החדש מעניק לסוחר בשוק ההון סביבת עבודה עדכנית הכוללת רענון מהיר יותר של נתוני ניירות-ערך, מדדים ומבזקים לצד מבט מקיף על נתוני הבורסות הנבחרות בעולם.

ועדת התחרותיות

בדצמבר 2011 מונה "הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית", בראשות המפקח על הבנקים, כנגזרת של הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי בראשות הפרופ' מנואל טרכטנברג.

מטרת הצוות, כפי שהוגדרה בכתב המינוי: לבחון ולהמליץ "על אמצעים ומהלכים שונים להגברת התחרותיות בשוק הבנקאות הישראלי". המלצות הצוות פורסמו ביום 19 במרץ 2013 בדוח הסופי.

עיקרי המלצות הדוח בתחום העמלות, יישומו בתיקון האחרון לכללי הבנקאות שפורסם ביום 28 בנובמבר 2012 והוחל בשתי פעימות ב-1 בינואר וב-1 במרץ 2013.

לאחר מיפוי ובחינת המשמעויות הכוללות על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות, עולה, כי יישומו של שאר המלצות הדוח שטרם יושמו בפועל, עשוי, להערכת הבנק, להשפיע מהותית לרעה על תוצאות פעילותו.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 6(ד) בתמצית הדוחות הכספיים.

מיגזר הבנקאות הפרטית

התפתחות בשווקים של המיגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

ברבעון הראשון של 2013 נמשכה המגמה של קיטון במחזורי המסחר בבורסה המקומית. מנגד המגמה החיובית בשוק המניות בדומה לשנת 2012 וזאת לאור הריבית הנמוכה במשק ובעולם. התיאבון לסיכון של הלקוחות המיועצים עלה במעט. לקוחות הבנק ממשיכים במגמת ההסטה המנייתית לחו"ל בדגש על מדדי המניות האמריקאיים. ההשקעה בחברות האירופאיות נמוכה עקב משבר החוב המתמשך, את רכיבי הסיכון ממקדים במניות על חשבון הקונצרני, בעקבות צמצום המרווחים.

שינויים רגולטוריים בתחום ההלוואות לדיור

לאור הגידול המהיר בתיקי ההלוואות בביטחון נכס למגורים ועל רקע העלייה במחירי הדירות פרסם המפקח על הבנקים ביום 21 במרץ 2013 הנחיות לעניין אשראי לדיור ונדל"ן. לפרטים נוספים ראה פרק "הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק" לעיל.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר הבנקאות הפרטית:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל			בנקאות ופיננסים	
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדויר	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי		
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
(115)	-	12	87	-	8	(222)	- מחיצוניים
392	-	25	(74)	-	-	441	- בינמיזרי
9	-	1	-	-	-	8	הכנסות מימון שאינן מריבית
286	-	38	13	-	8	227	סך-הכל רווח מימוני, נטו
365	57	34	2	128	80	64	עמלות והכנסות אחרות
651	57	72	15	128	88	291	סך ההכנסות
26	-	1	22	-	1	2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
506	55	66	6	65	57	257	- מחיצוניים
53	5	-	(1)	37	-	12	- בינמיזרי
66	(3)	5	(12)	26	30	20	רווח (הפסד) לפני מיסים
20	(1)	1	(4)	9	8	7	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:							
46	(2)	4	(8)	17	22	13	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	-	-	-	(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
45	(2)	4	(8)	17	21	13	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון ⁽²⁾							
7.1%	-	2.3%	(4.4%)	-	19.2%	7.5%	
31,220	-	6,149	13,469	-	3,419	8,183	יתרה ממוצעת של נכסים
126,841	-	20,114	-	-	-	106,727	יתרה ממוצעת של התחייבויות
28,689	3	7,793	7,872	171	5,115	7,735	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
38,237	390	-	-	37,847	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
1,045	857	-	-	188	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
114,371	30,548	-	-	83,823	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
31,644	-	6,168	13,778	-	3,472	8,226	יתרת אשראי לציבור
126,527	-	20,040	-	-	-	106,487	יתרת פיקדונות הציבור

- (1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
 (2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר הבנקאות הפרטית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2012							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי		בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
(151)	-	17	44	-	4	(216)	- מחיצוניים
441	-	21	(30)	-	-	450	- בינמיגזרי
8	-	1	-	-	-	7	הכנסות מימון שאינן מריבית
298	-	39	14	-	4	241	סך-הכל רווח מימוני, נטו
366	42	39	2	138	79	66	עמלות והכנסות אחרות
664	42	78	16	138	83	307	סך ההכנסות
16	-	1	1	-	1	13	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
544	42	86	10	72	67	267	- מחיצוניים
61	10	-	(1)	39	-	13	- בינמיגזרי
43	(10)	(9)	6	27	15	14	רווח (הפסד) לפני מיסים
10	(3)	(3)	2	8	4	2	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:							
33	(7)	(6)	4	19	11	12	המיוחס לבעלי מניות הבנק
31,528	-	6,576	13,328	-	3,341	8,283	יתרת אשראי לציבור
129,197	-	20,477	-	-	-	108,720	יתרת פיקדונות הציבור

(1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר הבנקאות הפרטית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012*							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי		בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
(248)	-	14	82	-	9	(353)	- מחיצוניים
569	-	32	(70)	-	-	607	- בינמיגזרי
9	-	1	-	-	-	8	הכנסות מימון שאינן מריבית
330	-	47	12	-	9	262	סך-הכל רווח מימוני, נטו
370	45	42	2	138	78	65	עמלות והכנסות אחרות
700	45	89	14	138	87	327	סך ההכנסות
4	-	-	-	-	5	(1)	הוצאות בגין הפסדי אשראי (הקטנת הפרשה)
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
508	49	79	6	67	57	250	- מחיצוניים
51	2	-	(1)	40	-	10	- בינמיגזרי
137	(6)	10	9	31	25	68	רווח (הפסד) לפני מיסים
46	(2)	3	3	11	7	24	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:							
91	(4)	7	6	20	18	44	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון ⁽²⁾							
17.3%	-	4.3%	4.8%	-	19.1%	28.8%	
28,646	-	6,687	10,992	-	3,266	7,701	יתרה ממוצעת של נכסים
121,377	-	20,201	-	-	-	101,176	יתרה ממוצעת של התחייבויות
27,659	3	8,122	6,271	184	4,889	8,190	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
30,825	769	-	-	30,056	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
1,186	944	-	-	242	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
110,544	28,635	-	-	81,909	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
28,897	-	6,689	11,181	-	3,208	7,819	יתרת אשראי לציבור
123,400	-	19,762	-	-	-	103,638	יתרת פיקדונות הציבור

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון לא חושבה התשואה להון.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מיגזר הבנקאות הפרטית הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-45 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-91 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו, מירידה בעמלות והכנסות אחרות וכן, מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, כאמור להלן.

הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכם ב-286 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-330 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח מפעילות שוטפת בשל ירידה ברווחים הפיננסיים וירידת הריבית במשק. הירידה קוזזה בשל עלייה בהיקפי האשראי והפיקדונות.

העמלות וההכנסות האחרות של המיגזר הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-365 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-370 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהכנסות נובעת בעיקר מקיטון בהכנסות משוק ההון.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-26 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה מיישום לראשונה של הוראת המפקח בדבר עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור כמפורט בביאור 1(ג)(5) בדוחות הכספיים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המיגזר הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-559 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. מחד, חל גידול הנובע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר שנבעה מגידול בשכר העובדים בעקבות הסכם השכר החדש שנחתם בחודש מרץ 2013 בין הנהלת הבנק לבין ועד ארגון העובדים של הבנק וקוזז על-ידי קיטון בהפרשה למענקים. מנגד, חל קיטון הנובע בעיקר מירידה בהוצאות המיגזר בחו"ל.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-31.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-31.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהלוואות לדיור. מנגד, חלה ירידה ביתרות בחו"ל בעיקר בשל קיטון בשערי המטבעות הזרים.

האשראי לדיור בישראל ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-13.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-13.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו בכ-126.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-129.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012. הקיטון נבע בעיקר ממעבר של לקוחות מהשקעה בפיקדונות להשקעה בשוק ההון. כמו-כן, חלה ירידה ביתרות בחו"ל בשל תיסוף בשערי המטבעות הזרים ביחס לשקל.

יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למיגזר נכון ליום 31 במרץ 2013 הסתכמה בכ-155.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-151.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012. היתרה כוללת החזקות לקוחות בתיקי ניירות-ערך ובקרנות נאמנות.

ועדת התחרותיות

ראה בפרק "מיגזר משקי הבית" שלעיל.

הליכים משפטיים

ראה ב"אור 6(ד) בתמצית הדוחות הכספיים.

מיגזר עסקים קטנים

פעילויות

מיגזר העסקים הקטנים הינו מיגזר חשוב בפעילות הבנק בשנת 2013, על-כן, יעמיד הבנק אשראי לעסקים הקטנים במסגרת מגוון קרנות - הקרן לעסקים קטנים ובינוניים בערבות מדינה והקרן המשותפת עם התאחדות התעשיינים ועד לקרנות סקטוראליות שמקים הבנק בשיתוף עם גופים מובילים במשק. מטרת מסלול זה, הגדלת זמינות הכסף למיגזר זה תוך הקטנת הסיכון באמצעות שיתופי פעולה עם גורמים שונים במשק (המדינה, התאחדות התעשיינים וכו'). וזאת בנוסף לאשראי העסקי שמעמיד הבנק לעסקים הקטנים במסגרת הפעילות השוטפת.

פעילות המיגזר בשנת 2013

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2013 הבנק המשיך במיקוד וחיזוק הפעילות עם מיגזר העסקים הקטנים. הבנק רואה בפלח זה חשיבות רבה הן באחריותו הכוללת להתפתחות המשק בישראל והן מהפן העסקי בהיותו מנוע צמיחה לפעילות החטיבה הקמעונאית. מתוך ראייה זו הבנק ממשיך במיקוד במיגזר, תוך הרחבת מעטפת השירות ופיתוח מגוון הצעות ערך, שירותים וכלים פיננסיים ייחודיים לליווי, לצמיחה וליצירת מעטפת שלמה המותאמת לצורכי העסק.

שיווק והפצה

כחלק מתמיכת הבנק בשנת העסקים הקטנים התקיים בינואר 2013 יום העסקים הקטנים, במסגרתו נקראו כל תושבי מדינת ישראל לרכוש בעסקים הקטנים ולסייע לצמיחת המשק. המהלך נעשה בשיתוף עם גופים ציבוריים שונים כגון השלטון המקומי, להב, אמון הציבור ועוד. בכונת הבנק למסד את היום כמסורת שנתית.

שינויים רגולטוריים בתחום ההלוואות לדיור

לפרטים נוספים ראה פרק "הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק" לעיל.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר עסקים קטנים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013					
פעילות בישראל					
סך-הכל	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
290	29	-	14	247	- מחיצוניים
(13)	(22)	-	-	9	- בינמיגזרי
277	7	-	14	256	סך-הכל רווח מימוני, נטו
153	-	10	28	115	עמלות והכנסות אחרות
430	7	10	42	371	סך ההכנסות
28	7	-	-	21	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
239	4	9	19	207	- מחיצוניים
16	(1)	3	-	14	- בינמיגזרי
147	(3)	(2)	23	129	רווח (הפסד) לפני מיסים
49	(1)	(1)	6	45	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:					
98	(2)	(1)	17	84	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון ⁽²⁾					
21.7%	(3.2%)	-	26.7%	25.9%	
יתרה ממוצעת של נכסים					
24,182	4,280	-	1,213	18,689	
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
27,088	-	-	2,211	24,877	
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
21,451	2,735	1	2,466	16,249	
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות					
2,912	-	2,912	-	-	
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					
23	-	23	-	-	
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת					
7,368	-	7,368	-	-	
יתרת אשראי לציבור					
24,377	4,300	-	1,232	18,845	
יתרת פיקדונות הציבור					
24,906	-	-	-	24,906	

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
 (2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר עסקים קטנים (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2012					
פעילות בישראל					
סך-הכל	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
275	16	-	12	247	- מחיצוניים
3	(9)	-	-	12	- בינמיזרי
278	7	-	12	259	סך-הכל רווח מימוני, נטו
159	1	10	26	122	עמלות והכנסות אחרות
437	8	10	38	381	סך ההכנסות
30	-	-	-	30	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
261	6	10	23	222	- מחיצוניים
16	-	3	-	13	- בינמיזרי
130	2	(3)	15	116	רווח (הפסד) לפני מיסים
37	1	(1)	5	32	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:					
93	1	(2)	10	84	המיוחס לבעלי מניות הבנק
24,303	4,296	-	1,185	18,822	יתרת אשראי לציבור
25,869	-	-	-	25,869	יתרת פיקדונות הציבור

(1) ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מיגזר עסקים קטנים (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012*					
פעילות בישראל					
סך-הכל	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
309	30	-	16	263	- מחיצוניים
(29)	(24)	-	-	(5)	- בינמיגזרי
280	6	-	16	258	סך-הכל רווח מימוני, נטו
157	-	10	28	119	עמלות והכנסות אחרות
437	6	10	44	377	סך ההכנסות
23	-	-	2	21	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
237	3	9	19	206	- מחיצוניים
10	-	3	-	7	- בינמיגזרי
167	3	(2)	23	143	רווח (הפסד) לפני מיסים
57	1	(1)	6	51	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:					
110	2	(1)	17	92	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון ⁽²⁾					
28.9%	4.2%	-	31.9%	32.9%	
22,767	3,713	-	1,194	17,860	יתרה ממוצעת של נכסים
25,456	-	-	2,187	23,269	יתרה ממוצעת של התחייבויות
20,662	2,385	4	2,342	15,931	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,563	-	2,563	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
21	-	21	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
8,071	-	8,071	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
23,011	3,801	-	1,138	18,072	יתרת אשראי לציבור
23,470	-	-	-	23,470	יתרת פיקדונות הציבור

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון לא חושבה התשואה להון.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מיגזר העסקים הקטנים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013, הסתכם ב-98 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-110 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מעלייה בהוצאות התפעוליות, מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי ומירידה בעמלות ובהכנסות האחרות.

הרווח המימוני, נטו, בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ב-277 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-280 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח מפעילות שוטפת בשל ירידה במרווחים הפיננסיים וירידת הריבית במשק שקוזה בגידול בהיקף האשראי והפיקדונות המיוחסים למיגזר.

העמלות וההכנסות האחרות של המיגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכמו ב-153 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-157 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכמה ב-28 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-23 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה מיישום לראשונה של הוראת המפקח בדבר עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור כמפורט בביאור 1(ג)5 בדוחות הכספיים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המיגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכמו ב-255 מיליון ש"ח בהשוואה ל-247 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר שנבעה מגידול בשכר העובדים בעקבות הסכם השכר החדש שנחתם בחודש מרץ 2013 בין הנהלת הבנק לבין ועד ארגון העובדים של הבנק וקוזז על-ידי קיטון בהפרשה למענקים.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-24.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-24.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו בכ-24.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-25.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012.

ועדת התחרותיות

ראה בפרק "מיגזר משקי הבית" שלעיל.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 6(ד) בתמצית הדוחות הכספיים.

המיגזר המסחרי

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיגזר המסחרי:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
281	13	46	85	137	- מחיצוניים
(84)	(8)	(20)	(27)	(29)	- בינמיגרי
1	-	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
198	5	26	58	109	סך-הכל רווח מימוני, נטו
94	2	24	26	42	עמלות והכנסות אחרות
292	7	50	84	151	סך ההכנסות
33	-	21	4	8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
140	10	17	18	95	- מחיצוניים
3	-	-	-	3	- בינמיגרי
116	(3)	12	62	45	רווח (הפסד) לפני מיסים
41	(1)	5	22	15	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:					
75	(2)	7	40	30	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(2)	-	(2)	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
73	(2)	5	40	30	המיוחס לבעלי מניות הבנק
9.3%	(5.7%)	5.9%	13.6%	8.1%	תשואה להון ⁽²⁾
27,596	1,202	3,200	9,084	14,110	יתרה ממוצעת של נכסים
19,305	13	2,616	2,089	14,587	יתרה ממוצעת של התחייבויות
35,710	1,382	3,946	13,607	16,775	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1,770	-	-	-	1,770	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
10	-	-	-	10	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
11,537	-	-	-	11,537	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
27,893	1,086	3,210	9,269	14,328	יתרת אשראי לציבור
16,699	6	2,370	2,459	11,864	יתרת פיקדונות הציבור

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיגזר המסחרי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2012					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
283	17	48	84	134	- מחיצוניים
(91)	(10)	(28)	(26)	(27)	- בינמיגזרי
2	-	-	-	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
194	7	20	58	109	סך-הכל רווח מימוני, נטו
73	2	5	23	43	עמלות והכנסות אחרות
267	9	25	81	152	סך ההכנסות
(11)	1	(2)	(6)	(4)	הוצאות בגין הפסדי אשראי (הקטנת הפרשה)
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
147	12	12	19	104	- מחיצוניים
(2)	-	-	1	(3)	- בינמיגזרי
133	(4)	15	67	55	רווח (הפסד) לפני מיסים
40	(1)	5	18	18	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:					
93	(3)	10	49	37	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	(1)	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
92	(3)	9	49	37	המיוחס לבעלי מניות הבנק
27,056	1,205	3,177	9,165	13,509	יתרת אשראי לציבור
17,011	19	2,405	2,081	12,506	יתרת פיקדונות הציבור

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיגזר המסחרי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012*					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
288	13	41	74	160	- מחיצוניים
(102)	(7)	(23)	(19)	(53)	- בינמיגזרי
2	-	-	-	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
188	6	18	55	109	סך-הכל רווח מימוני, נטו
71	1	5	22	43	עמלות והכנסות אחרות
259	7	23	77	152	סך ההכנסות
54	1	6	(21)	68	הוצאות בגין הפסדי אשראי (הקטנת הפרשה)
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
120	9	14	15	82	- מחיצוניים
9	-	-	1	8	- בינמיגזרי
76	(3)	3	82	(6)	רווח (הפסד) לפני מיסים
28	(1)	2	29	(2)	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:					
48	(2)	1	53	(4)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	(1)	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
47	(2)	-	53	(4)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
7.4%	(12.3%)	-	22.4%	(1.2%)	תשואה להון ⁽²⁾
25,867	879	2,719	8,685	13,584	יתרה ממוצעת של נכסים
17,216	30	2,098	1,882	13,206	יתרה ממוצעת של התחייבויות
32,038	815	2,405	12,622	16,196	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1,307	-	-	-	1,307	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
12	-	-	-	12	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
10,486	-	-	-	10,486	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
25,734	997	2,456	8,763	13,518	יתרת אשראי לציבור
15,477	26	2,149	1,866	11,436	יתרת פיקדונות הציבור

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

- (1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.
 (2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון לא חושבה התשואה להון.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המיגזר המסחרי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ב-73 מיליון ש"ח בהשוואה ל-47 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע כתוצאה מירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, מגידול ברווח המימוני, נטו ומעלייה בהכנסות מעמלות והכנסות אחרות.

הרווח המימוני, נטו, של המיגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ב-198 מיליון ש"ח בהשוואה ל-188 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות של המיגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכמו ב-94 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-71 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע כתוצאה מעלייה בהכנסות המיגזר המיוחסות לפעילות הבנק בתורכיה. ההוצאה בגין הפסדי אשראי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכמה ב-33 מיליון ש"ח בהשוואה ל-54 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בהפרשה על בסיס פרטני, אשר קוזזה בעלייה בהפרשה על בסיס קבוצתי. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המיגזר הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 ב-143 מיליון ש"ח בהשוואה ל-129 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר שנבעה מגידול בשכר העובדים בעקבות הסכם השכר החדש שנחתם בחודש מרץ 2013 בין הנהלת הבנק לבין ועד ארגון העובדים של הבנק וקוזז על-ידי קיטון בהפרשה למענקים.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-27.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-27.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו בכ-16.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-17.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 6(ד) בתמצית הדוחות הכספיים.

המיגזר העסקי

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיגזר העסקי:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
768	30	52	285	401	- מחיצוניים
(234)	(16)	(18)	(109)	(91)	- בינמיגרי
21	-	2	-	19	הכנסות מימון שאינן מריבית
555	14	36	176	329	סך-הכל רווח מימוני, נטו
153	1	3	53	96	עמלות והכנסות אחרות
708	15	39	229	425	סך ההכנסות
79	-	(1)	(18)	98	הוצאות בגין הפסדי אשראי (הקטנת הפרשה)
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
142	4	13	25	100	- מחיצוניים
19	-	-	4	15	- בינמיגרי
468	11	27	218	212	רווח לפני מיסים
164	4	9	77	74	הפרשה למיסים על הרווח
רווח נקי:					
304	7	18	141	138	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון ⁽²⁾					
10.4%	19.2%	16.4%	14.8%	7.5%	
97,063	2,314	6,898	32,686	55,165	יתרה ממוצעת של נכסים
62,232	12	912	7,514	53,794	יתרה ממוצעת של התחייבויות
134,075	496	6,360	44,238	82,981	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,622	-	-	-	2,622	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
35	-	-	-	35	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
236,298	-	-	-	236,298	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
94,702	2,304	6,070	32,335	53,993	יתרת אשראי לציבור
52,547	3	984	7,492	44,068	יתרת פיקדונות הציבור

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיגזר העסקי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2012					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
756	37	46	257	416	- מחיצוניים
(206)	(25)	(15)	(82)	(84)	- בינמיגזרי
24	-	6	-	18	הכנסות מימון שאינן מריבית
574	12	37	175	350	סך-הכל רווח מימוני, נטו
138	-	-	42	96	עמלות והכנסות אחרות
712	12	37	217	446	סך ההכנסות
(52)	-	(9)	(26)	(17)	הקטנת הפרשה בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
207	5	29	34	139	- מחיצוניים
19	-	-	4	15	- בינמיגזרי
538	7	17	205	309	רווח לפני מיסים
159	2	6	56	95	הפרשה למיסים על הרווח
רווח נקי:					
379	5	11	149	214	המיוחס לבעלי מניות הבנק
97,757	2,396	6,642	33,794	54,925	יתרת אשראי לציבור
53,717	38	1,124	7,831	44,724	יתרת פיקדונות הציבור

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המיגזר העסקי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012*					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
847	30	57	262	498	- מחיצוניים
(320)	(14)	(27)	(100)	(179)	- בינמיגזרי
20	-	1	-	19	הכנסות מימון שאינן מריבית
547	16	31	162	338	סך-הכל רווח מימוני, נטו
141	1	6	38	96	עמלות והכנסות אחרות
688	17	37	200	434	סך ההכנסות
193	-	(1)	(42)	236	הוצאות בגין הפסדי אשראי (הקטנת הפרשה)
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
151	4	16	26	105	- מחיצוניים
19	-	-	4	15	- בינמיגזרי
325	13	22	212	78	רווח לפני מיסים
114	4	8	75	27	הפרשה למיסים על הרווח
רווח נקי:					
211	9	14	137	51	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון ⁽²⁾					
7.4%	14.4%	7.2%	15.6%	3.0%	
103,069	2,373	7,273	36,175	57,248	יתרה ממוצעת של נכסים
59,433	24	1,170	6,772	51,467	יתרה ממוצעת של התחייבויות
144,329	1,485	11,528	45,809	85,507	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1,986	-	-	-	1,986	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות
38	-	-	-	38	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
212,137	-	-	-	212,137	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
101,304	2,211	7,371	34,159	57,563	יתרת אשראי לציבור
47,820	15	1,233	5,967	40,605	יתרת פיקדונות הציבור

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון לא חושבה התשואה להון.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המיגזר העסקי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ב-304 מיליון ש"ח בהשוואה ל-211 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הנקי נבע מירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

הרווח המימוני, נטו, של המיגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ב-555 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-547 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בשיעור של 1.5% נבע בעיקר מעלייה במרווחים הפיננסיים באשראי וקוזז כתוצאה מירידה בהיקף האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 ב-153 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-141 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול, נבע מעלייה בהכנסות מטיפול באשראי, בעיקר כתוצאה מרישום עמלות חד-פעמיות בגין ארגון סינדיקציות. ההכנסות מטיפול באשראי הסתכמו לסך של 34 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013, בהשוואה ל-20 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 ב-79 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-193 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בהפרשה על בסיס פרטני.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המיגזר הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 ב-161 מיליון ש"ח בהשוואה ל-170 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-94.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-97.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו בכ-52.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-53.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012. יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למיגזר נכון ליום 31 במרץ 2013 הסתכמה בכ-241.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-236.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012. היתרה כוללת החזקות של לקוחות בתיקי ניירות-ערך ובקרנות נאמנות.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 6(ד) בתמצית הדוחות הכספיים.

מיגזר ניהול פיננסי

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מיגזר הניהול הפיננסי:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
*31.03.12	31.12.12	31.03.13	
במיליוני ש"ח			
הכנסות ריבית, נטו:			
29	183	(34)	- מחיצוניים
57	(109)	122	- בינמיגרי
155	132	112	הכנסות מימון שאינן מריבית
241	206	200	סך-הכל רווח מימוני, נטו
104	76	80	עמלות והכנסות אחרות
345	282	280	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
203	197	195	- מחיצוניים
2	12	3	- בינמיגרי
140	73	82	רווח לפני מיסים
54	69	43	הפרשה למיסים על הרווח
86	4	39	רווח לאחר מיסים
(2)	4	4	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר מיסים
רווח נקי:			
84	8	43	לפני "יחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(18)	9	7	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
66	17	50	המיוחס לבעלי מניות הבנק

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מיגזר הניהול הפיננסי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ב-50 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח של 66 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח המימוני, נטו, המיוחס למיגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ב-200 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-241 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהכנסות נובע מירידה בהכנסות מההון הפיננסי ומירידה בהכנסות חדר עסקות. הירידה קוזזה כתוצאה מעליה בהכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב. העמלות וההכנסות האחרות של המיגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכמו ב-80 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-104 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר כתוצאה מירידה בהכנסות משוק ההון בחו"ל. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המיגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכמו ב-198 מיליון ש"ח בהשוואה ל-205 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. במסגרת סעיף הוצאות המיסים נכללות הוצאות מס הנובעות מהשפעת השינוי בשערי המטבעות על רישום השקעות בחברות מאוחדות בחו"ל שאינן נכללות בבסיס המס, המיוחסות למיגזר זה.

אחרים והתאמות

מסגרת זו כוללת את כל הפעילויות האחרות של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מיגזר בר-דיווח על-פי הוראות המפקח על הבנקים. פעילות זו כוללת בעיקר: פעילות בכרטיסי אשראי בגין פעילות לקוחות בנקים מחוץ לקבוצה ותיירות נכנסת והכנסות משירותי מחשב לחברות שאוחדו בעבר. בנוסף, התאמות של פעולות בין-מיגזריות נזקפות למסגרת זו. הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מסגרת זו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ב-11 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח מכרטיסי אשראי בגין פעילות לקוחות בנקים מחוץ לקבוצה ומתיירות נכנסת הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2013 ב-4 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי ללקוחות של בנקים אחרים, אשר אינם חלק מקבוצת הבנק ואיתם התקשרה קבוצת ישראלכרט בהסדר נכון ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-4.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-4.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012.

פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים

כרטיסי אשראי

כללי

הפעילויות העיקריות של קבוצת הבנק בתחום כרטיסי האשראי מתבצעות באמצעות חברות הפועלות בתחום אמצעי התשלום תחת קורת גג ניהולית ותפעולית אחת שתכונה להלן בשם "קבוצת ישראלכרט". פעילות הליבה של קבוצת ישראלכרט הינה הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי מסוג "ישראלכרט", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקארד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון.

הנפקת כרטיסי אשראי

קבוצת ישראלכרט מנפיקה כרטיסים ללקוחות של בנקים איתם התקשרה קבוצת ישראלכרט בהסדר, לרבות הבנק, בנק מזרחי טפחות, הבנק הבינלאומי הראשון, בנק יהב, בנק אוצר החייל, בנק מסד, בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ, בנק ירושלים בע"מ ובנק איגוד בע"מ; בנוסף, מנפיקה קבוצת ישראלכרט כרטיסים באופן ישיר ללקוחות ("כרטיסים חוץ-בנקאיים"), שהינם בעיקר חברי מועדוני צרכנים וגופים שונים איתם התקשרה קבוצת ישראלכרט.

לקוחות קבוצת ישראלכרט בתחום ההנפקה הינם לקוחות פרטיים, עובדי תאגידים ותאגידים (ורכש תאגידי הכולל B2B (Business to Business) - העברת תשלומים בין עסקים).

במסגרת פעילות ההנפקה מנפיקה ומתפעלת קבוצת ישראלכרט מגוון מוצרים ושירותים נוספים כגון כרטיסי "אשראי מתנגלג", כרטיסי תדלוק והתקני תדלוק, כרטיסי מתנה, כרטיסי רכש ייעודיים וכרטיסים נטענים. בנוסף, קבוצת ישראלכרט מעניקה אשראי הלוואות לכל מטרה על בסיס מסגרות אשראי בכרטיסים.

בנוסף לקבוצת הבנק, בתחום ההנפקה פועלות בישראל כיום שתי חברות כרטיסי אשראי, בשליטה של בנקים: כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כאל") שבשליטת בנק דיסקונט ולאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד") בשליטת בנק לאומי. מספר הכרטיסים ליום 31 במרץ 2013 שהונפקו על-ידי קבוצת ישראלכרט הינו 3.7 מיליון כרטיסים בהשוואה ל-3.6 מיליון כרטיסים ליום 31 בדצמבר 2012.

ברבעון הראשון של השנה הגיע מחזור הפעילות בכרטיסי קבוצת ישראלכרט ל-26.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-24.7 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סליקת כרטיסי אשראי

במסגרת הסכם הנערך לצורך שירותי הסליקה מתחייבת חברת כרטיסי אשראי הסולקת כלפי בתי עסק, בכפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, לפרוע לבית העסק את החיובים בהם התחייבו כלפיו מחזיקי הכרטיסים הנסלקים על ידה בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק. בנוסף, מציעה קבוצת ישראלכרט לבתי עסק מגוון שירותים פיננסיים נוספים כגון: מתן הלוואות, מקדמות (הקדמת תשלומים בגין עסקות שבוצעו) ושירותים שיווקיים ותפעוליים.

לקוחות קבוצת ישראלכרט בתחום סליקת כרטיסי האשראי הינם בתי עסק רבים ומגוונים הקשורים עימה בהסכמים, ביניהם גם משרדי ממשלה שונים וכן חברות המספקות לבתי עסק שירותי ניכיון.

תחום הסליקה של כרטיסי האשראי מאופיין בתחרותיות גבוהה מאוד, בין היתר, בעקבות הפעלתו של הממשק המקומי לסליקה צולבת של עסקות בכרטיסי אשראי מסוג מסטרקארד וויזה (בעקבותיו כאל ולאומי קארד החלו לסלוק כרטיסי מסטרקארד וקבוצת ישראלכרט החלה לסלוק כרטיסי ויזה). במאי 2012 נפתח השוק לסליקה צולבת של המותג "ישראלכרט" ובתי עסק יכולים להחליף סולקים במוותג זה. התחרות בתחום הסליקה מתמקדת בגיוס בתי עסק חדשים להסכמי סליקה ובשימור בתי עסק הקיימים כלקוחות תחום הסליקה. היבט נוסף של התחרות מתבטא בפיתוח מוצרים ושירותים פיננסיים ותפעוליים לבתי העסק אשר יגדילו את מחזור העסקות ו/או סכומי העסקות המבוצעות בכל בית עסק.

בנוסף לקבוצת הבנק, בתחום הסליקה פועלות בישראל כיום שתי חברות כרטיסי האשראי, בשליטה של בנקים אשר פורטו לעיל.

פעילויות נוספות

בנוסף לפעילויות הקשורות בהנפקה ובסליקה של כרטיסי אשראי, כמפורט לעיל לקבוצת ישראל כרטיס פעילויות נוספות כדלקמן: פעילות בתחום הבטחת פירעון המחאות וניכיון המחאות; הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיס אשראי; ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים).

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי להכנסות מעמלות, שנכללו במסגרת ההכנסות התפעוליות (לפני ניכוי הוצאות המתייחסות), הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-384 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-381 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-0.8%.

הליכים משפטיים

לפרטים בנוגע לסוגיות רגולטוריות שונות, ראה ביאור 19 ג' בדוחות הכספיים של שנת 2012. לפרטים בנוגע לתביעות שעומדות כנגד ישראל כרטיס, ראה ביאור 16 ד' לתמצית הדוחות הכספיים.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בכרטיסי אשראי לפי מיגרי פעילות:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013							
מיגור משקי הבית	מיגור הבנקאות הפרטית	מיגור עסקים קטנים	המיגור המסחרי	המיגור העסקי	מיגור ניהול פיננסי	תיירות נכנסת ואחרים	סך-הכל
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
18	8	14	4	-	4	-	48
- מחיצוניים							
-	-	-	-	-	29	-	29
הכנסות מימון שאינן מריבית							
18	8	14	4	-	33	-	77
רווח מימוני, נטו							
142	80	28	3	2	-	129	384
הכנסות מעמלות							
160	88	42	7	2	33	129	461
סך-הכל הכנסות							
-	1	-	-	-	-	-	1
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
115	57	19	2	1	-	123	317
הוצאות תפעוליות ואחרות							
45	30	23	5	1	33	6	143
רווח לפני מיסים							
12	8	6	1	-	9	2	38
הפרשה למיסים על הרווח							
רווח נקי:							
33	22	17	4	1	24	4	105
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
(3)	(1)	-	-	-	-	-	(4)
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
30	21	17	4	1	24	4	101
המיוחס לבעלי המניות בבנק							
יתרות ממוצעות							
6,067	3,419	1,213	221	110	-	4,487	15,517
יתרה ממוצעת של נכסים							
-	-	2,211	2,073	9,536	-	419	14,239
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
8,231	5,115	2,466	115	136	-	-	16,063
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בכרטיסי אשראי לפי מיגזרי פעילות (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2012							
סך-הכל	מיגזר משקי הבית	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר עסקים קטנים	המיגזר המסחרי	המיגזר העסקי	מיגזר ניהול פיננסי	תיירות נכנסת ואחרים
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
-	מחיצוניים	25	4	12	3	5	-
-	הכנסות מימון שאינן מריבית	-	-	-	-	6	-
55	סך-הכל רווח מימוני, נטו	25	4	12	3	11	-
396	הכנסות מעמלות	141	79	26	3	-	145
451	סך ההכנסות	166	83	38	6	11	145
4	הוצאות בגין הפסדי אשראי	3	1	-	-	-	-
357	הוצאות תפעוליות ואחרות	128	67	23	3	-	136
90	רווח לפני מיסים	35	15	15	3	11	9
27	הפרשה למיסים על הרווח	11	4	5	1	3	3
רווח נקי:							
63	המיוחס לבעלי המניות בבנק	24	11	10	2	8	6

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012*							
סך-הכל	מיגזר משקי הבית	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר עסקים קטנים	המיגזר המסחרי	המיגזר העסקי	מיגזר ניהול פיננסי	תיירות נכנסת ואחרים
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
-	מחיצוניים	21	9	16	5	1	-
-	הכנסות מימון שאינן מריבית	-	-	-	-	36	-
88	סך-הכל רווח מימוני, נטו	21	9	16	5	37	-
381	הכנסות מעמלות	139	78	28	3	-	130
469	סך-הכל הכנסות	160	87	44	8	37	130
16	הוצאות בגין הפסדי אשראי	9	5	2	-	-	-
311	הוצאות תפעוליות ואחרות	115	57	19	2	-	116
142	רווח לפני מיסים	36	25	23	6	37	14
38	הפרשה למיסים על הרווח	10	7	6	2	9	4
רווח נקי:							
104	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	26	18	17	4	28	10
(1)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(1)	-	-	-	-	-
103	המיוחס לבעלי המניות בבנק	25	18	17	4	28	10
יתרות ממוצעות							
14,936	יתרה ממוצעת של נכסים	5,972	3,266	1,194	217	109	4,178
13,929	יתרה ממוצעת של התחייבויות	-	-	2,187	2,051	9,433	258
15,238	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	7,813	4,889	2,342	123	71	-

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

כללי

פעילות קבוצת הבנק בשוק ההון, כוללת מגוון פעילויות ושירותים פיננסיים בתחומים שונים: ביצוע פעילות מסחר, תפעול וקסטודי בניירות-ערך ישראלים, כולל בתחום המעו"ף (הבנק וכן חברה בת בבעלותו המלאה הינם חברים בבורסה ובמסלוקת הבורסה. לפרטים בדבר שיעבוד אשר נרשם על נכסי הבנק כתנאי לחברותו במסלוקות שונות, ראה ביאור 14 בדוחות הכספיים של שנת 2012). הבנק פעיל גם בתחום מסחר בניירות-ערך זרים (חבר במסלוקת ה-Euroclear), בתחום מחקר וייעוץ ללקוחות בתחום שוק ההון, מתן שירותים למנהלי נכסים פיננסיים, ניהול הנפקות, ניהול תיקי השקעות בניירות-ערך (ובנכסים פיננסיים) עבור לקוחות פרטיים, תאגידים, מלכ"רים ומוסדות וכן במתן שירותי נאמנות (כמו-כן לחברה כלולה של הבנק פעילות בתחום החיתום). הפעילויות והשירותים הפיננסיים המפורטים לעיל, מתבצעים בחלקם ישירות על-ידי הבנק ובחלקם על-ידי חברות בנות, אשר כל אחת מהן מתמחה ועוסקת בתחום מוגדר.

ייעוץ פנסיוני

לבנק רישיון יועץ פנסיוני והוא מעסיק יועצים בעלי רישיון יועץ פנסיוני. עד כה נחתמו על-ידי הבנק הסכמי הפצה עם כ-21 חברות המנהלות קופות-גמל וקרנות פנסיה.

קיימים קשיים בהענקת הייעוץ ללקוחות, הנובעים בין היתר, בקושי בקבלת מידע באופן שוטף ויעיל מהגופים המוסדיים ומהמעסיקים. וכן בקושי בסליקת פעולות כספיות אשר נובע מהיעדרה של מערכת סליקה פנסיונית מרכזית. קיימת חברה הפועלת להקמת מסלוקה פנסיונית מרכזית ("המסלוקה"). בשלב ראשון (המתוכנן ליוני 2013) היא תפעל לסליקת מידע בלבד. המסלוקה תגבה תשלום כספי מהמשתמשים בה. בשלב זה לא ניתן להעריך מה תהיה תרומתה לבנק כיועץ פנסיוני.

קושי נוסף נוגע להפצת מוצרי ביטוח. טרם תוקנו תקנות המסדירות את שיעור עמלת ההפצה בהפצת מוצרי ביטוח ולא נחתמו הסכמי הפצה עם חברות הביטוח. קיים קושי בבחינת מוצרי ביטוח בשל המגוון הרחב של תוכניות הביטוח בשנים השונות והקושי לבצע השוואה ביניהם.

אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, פרסם תוכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני. פורסמו טיוטות חוזרים ותקנות ליישום תוכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני. התוכנית כוללת בין היתר:

- קביעת עמלת הפצה אחידה ליועץ פנסיוני עבור מוצרי החיסכון הפנסיוני. עמלת ההפצה המרבית לבנק בגין ייעוץ במוצרי חיסכון פנסיוניים, למעט קרנות השתלמות, תהיה בגובה של 0.2% בלבד מהצבירה ו-1.6% מההפקדות השוטפות (במקום השיעור המרבי של 0.25% מהצבירה בהתאם לקבוע בתקנות עמלות הפצה בנוסחן היום והכל בהתאם למפורט שם) או 40% משיעור דמי הניהול, הנמוך מבין שניהם. עמלת הבנק בשל ייעוץ בקרן השתלמות תישאר כפי שהיתה, 0.25% מהצבירה.
 - קביעה כי תשלום עמלת הפצה רק למפיץ האחרון שמינה הלקוח. גם אם המפיץ האחרון יהיה סוכן ביטוח או משווק פנסיוני, תישלל מן הבנק המייעץ עמלת ההפצה המגיעה לו בגין הייעוץ החל במועד המעבר.
- יישומה של התוכנית תלוי בהליכי חקיקה ובהתקנת תקנות, לפיכך לא ניתן להעריך בשלב זה מתי תיושם התוכנית, האם היא תיושם במלואה ומה תהיה השפעתה על הבנק כיועץ פנסיוני.

להלן ההתפתחות ביתרות בקרנות השתלמות ובמוצרים פנסיוניים שניתן לגביהן ייעוץ:

שיוני	יתרה ליום	
	31.12.12	31.03.13
ב- %	במיליוני ש"ח	
5.6%	13,100	13,831

יתרות נועצות

יתרות נועצות הינן יתרות במוצרים פנסיוניים, כולל קרנות השתלמות, בגינן קיבל הלקוח ייעוץ פנסיוני או ייעוץ בקרן השתלמות במתווה הפיננסי.

היתרות הנועצות מורכבות משני סוגים: יתרות בגינן הבנק אינו מקבל עמלות הפצה: קרנות פנסיה ותיקות, קופות-גמל וקרנות השתלמות שאין לבנק עימן הסכם הפצה, ויתרות שהבנק מקבל בגינן עמלת הפצה.

להלן תיאור השירותים העיקריים הניתנים על-ידי קבוצת הבנק במסגרת פעילות שוק ההון וכן בדבר חלק מחברות קבוצת הבנק הפעילות בתחום:

הפצת קרנות השתלמות, קופות-גמל וקרנות פנסיה

הבנק התקשר בהסכמים בדבר הפצה של קרנות השתלמות, קופות-גמל וקרנות פנסיה בין לקוחותיו עם חברות המנהלות קרנות השתלמות, קופות-גמל וקרנות פנסיה, והוא זכאי לגבות עמלות הפצה בקשר עם הפצתן בהתאם לקבוע בתקנות.

הפצת קרנות נאמנות

הבנק התקשר בהסכמים בדבר הפצה של יחידות של קרנות נאמנות בין לקוחותיו, וזאת עם הרוב המכריע של מנהלי קרנות הנאמנות בישראל, והוא זכאי לגבות ממנהלי הקרנות עמלות הפצה בקשר עם פעילות זו, בהתאם לקבוע בתקנות.

פועלים סהר בע"מ

פועלים סהר בע"מ (להלן: "פועלים סהר"), שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, הינה חברה בבורסה ובמסלוקת הבורסה. החברה מתמחה במתן שירותים לגופים מוסדיים: קרנות פנסיה ותיקות וחדשות, קופות-גמל בנקאיות, קופות-גמל ענפיות, קרנות השתלמות, חברות ביטוח וחברות גופים ציבוריים. החברה נותנת ללקוחות שירותי ברוקראז' בארץ ובח"ל, שירותי מחקר, שירותי משמרת ושירותים נילווים נוספים לרבות שירותים תפעוליים. לפרטים נוספים, ראה פרק "חברות מוחזקות עיקריות" להלן.

פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ

פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ, שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, עוסקת בניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים, גופים עסקיים, מלכ"רים ואחרים. ניהול ההשקעות עבור לקוחות החברה, הן הישראליים והן הזרים, מתבצע בשוק ההון הישראלי וכן בשוקי ההון בעולם.

נכון ליום 31 במרץ 2013 ניהלה החברה תיקים בערך כספי של 1.11 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-10.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012.

שירותים למנהלי נכסים פיננסיים

מערך שירות למנהלי נכסים פיננסיים מאגד בתוכו פעילויות של מתן שירותים שונים למנהלי נכסים פיננסיים: מנהלי קופות-גמל, קרנות השתלמות ופנסיה, מנהלי קרנות נאמנות ומנהלי תיקי השקעות.

פעילות המערך כוללת תפעול הנכסים הפיננסיים האמורים לעיל ומתן שירותים בנקאיים לגופים המנהלים אותם. השירותים כוללים בין השאר שערור נכסים, הפקת דוחות בקרה, הפקת דיווחים לרשויות, ניהול ספרים, ניהול חשבונות וזכויות עמיתים בקופות-גמל, חישוב תשואות.

לבנק הסכמים למתן שירותים תפעוליים בעבור חברות לניהול קופות - גמל, חלקם כחלק נלווה למכירת קופות-גמל שהיו בבעלות הבנק. בתחום קרנות הנאמנות נחתמו הסכמים למתן שירותים לחברות לניהול קרנות נאמנות.

ברבעון ראשון 2013 הסתכם היקף הנכסים של קופות הגמל, קרנות ההשתלמות והפנסיה להן מספק הבנק שירותי תפעול בסך של כ-81.5 מיליארד ש"ח, שווי הנכסים של קרנות הנאמנות להן מספק המערך שירותים נילווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים הסתכם בסך של כ-56.9 מיליארד ש"ח.

שירותי ברוקראז'

בחטיבת שווקים פיננסיים פועלים בנוסף לחדרי עסקות במטבע-חוץ, גם שני חדרי מסחר בניירות-ערך: חדר מסחר בניירות-ערך ישראליים וחדר מסחר בניירות-ערך זרים.

בחדר המסחר הישראלי, ניתן שירות ללקוחות מוסדיים וכן ללקוחות פרטיים בעלי פעילות גבוהה. בחדר מסחר ניירות-ערך זרים, ניתן שירות ללקוחות מוסדיים, ללקוחות פרטיים נבחרים וכן גיבוי לפעילות המסחר ליתר לקוחות הבנק.

שלושת חדרי המסחר פועלים בתיאום ומעמידים לרשות לקוחות הבנק מעטפת שירות מקצועית, מתקדמת ויעילה תחת קורת גג אחת.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בשוק ההון לפי מיגזרי פעילות:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013						
סך-הכל	מיגזר ניהול פיננסי	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית
במיליוני ש"ח						
293	69	16	5	10	185	8
עמלות והכנסות אחרות						
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
219	76	-	-	9	120	14
- מחיצוניים						
53	-	4	2	3	42	2
- בינמיגזרי						
21	(7)	12	3	(2)	23	(8)
רווח (הפסד) לפני מיסים						
7	(2)	4	1	(1)	8	(3)
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)						
רווח (הפסד) נקי:						
14	(5)	8	2	(1)	15	(5)
המיוחס לבעלי המניות בבנק						
יתרות ממוצעות						
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל						
128,284	80,450	2,622	1,770	2,912	38,237	2,293
וקרנות נאמנות						
1,113	-	35	10	23	1,045	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול						
660,479	288,856	236,298	11,537	7,368	114,371	2,049
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת						

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2012						
סך-הכל	מיגזר ניהול פיננסי	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית
במיליוני ש"ח						
295	75	16	4	10	180	10
עמלות והכנסות אחרות						
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
214	76	-	-	10	114	14
- מחיצוניים						
59	-	4	1	3	49	2
- בינמיגזרי						
22	(1)	12	3	(3)	17	(6)
רווח (הפסד) לפני מיסים						
6	(1)	3	1	(1)	5	(1)
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)						
רווח (הפסד) נקי:						
16	-	9	2	(2)	12	(5)
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בשוק ההון לפי מיגזרי פעילות (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012*						
סך-הכל	מיגזר ניהול פיננסי	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית
במיליוני ש"ח						
325	103	15	4	10	183	10
עמלות והכנסות אחרות הוצאות תפעוליות ואחרות:						
235	96	-	-	9	116	14
- מחיצוניים						
53	-	4	1	3	42	3
- בינמיגזרי						
37	7	11	3	(2)	25	(7)
רווח (הפסד) לפני מיסים						
13	2	4	1	(1)	9	(2)
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)						
רווח (הפסד) נקי:						
24	5	7	2	(1)	16	(5)
המיוחס לבעלי המניות בבנק						
יתרות ממוצעות						
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות						
118,080	79,276	1,986	1,307	2,563	30,825	2,123
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול						
1,257	-	38	12	21	1,186	-
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת						
658,558	315,117	212,137	10,486	8,071	110,544	2,203

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מיגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2012.

חברות מוחזקות עיקריות

כללי

קבוצת הבנק פועלת באמצעות חברות בנות בנקאיות ושאין בנקאיות בישראל ובח"ל. תחומי פעילותן של אותן חברות בנות שאין בנקאיות הינם בתחום הפיננסי, שיווק ותפעול מערך כרטיסי האשראי, פעילות בעסקי נאמנות, הנפקה ומימון ומתן שירותי בנקאות להשקעות.

תרומת החברות המוחזקות לתוצאות הפעילות של הבנק בנטרול הפרשי שער של החברות הבנות בחו"ל ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכמה ב-215 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-193 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

השקעת הבנק בחברות המוחזקות ליום 31 במרץ 2013 הסתכמה ב-15.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-15.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012.

חברות בת ישראל

להלן סקירה על חברות עיקריות:

קבוצת ישראל

הקבוצה כוללת את החברות: ישראל כרטיס בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, אמינית בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, ישראל כרטיס מימון בע"מ, ישראל כרטיס (נכסים) 1994 בע"מ, צמרת מימונים בע"מ וגלובל פקטורינג בע"מ. חברות אלו מהוות את פעילות הבנק בתחום כרטיסי האשראי. פעילות הליבה של קבוצת ישראל כרטיס הינה הנפקה, סליקה ומימון של כרטיסי אשראי מסוג "ישראל כרטיס", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקרד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון. בנוסף, לקבוצה פעילויות בתחומים: הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיס אשראי; הבטחת פירעון המחאות וניכיון המחאות, ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים).

הרווח הנקי של קבוצת ישראל כרטיס הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2013 ב-92 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-74 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של כ-24%. הרווח הנקי ברבעון כלל רווח בסך 18 מיליון ש"ח ממכירת מניית Mastercard Inc, בהשוואה ל-16 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הרווח הנקי ללא מכירת מניית MC הגיע ל-74 מיליון ש"ח לעומת 58 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 28%.

תרומת קבוצת ישראל כרטיס לתוצאות הפעילות של הבנק, לאחר מיסים, ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכמה ב-99 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-84 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

סך השקעת הבנק בקבוצת ישראל כרטיס הסתכמה ביום 31 במרץ 2013 ב-1,989 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,916 מיליון ש"ח בסוף שנת 2012. על-פי הסדר בין ישראל כרטיס וחברות כרטיסי האשראי לאומי קארד ו-כ.א.ל שאושר על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים ביום 7 במרץ 2012 (להלן: "ההסדר"), החל מיום 1 בינואר 2013 חלה ירידה בעמלת המנפיק הממוצעת והיא עומדת על 0.75%. ציון כי מיום 1 ביולי 2013 תעמוד עמלת המנפיק הממוצעת על 0.735% ומיום 1 ביולי 2014 ועד לסוף תקופת ההסדר (31 בדצמבר 2018) תעמוד עמלת המנפיק הממוצעת על 0.7%.

ההסכם שנחתם בין הצדדים המפרט את תנאי הפעלת הממשק הטכני המשותף, הוגש לממונה לקבלת פטור מאישור הסדר כובל. ההפחתה בעמלת המנפיק שאושרה על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים עשויה להשפיע מהותית לרעה על התוצאות הכספיות של ישראל כרטיס בעתיד, אולם אין ביכולת ישראל כרטיס להעריך את היקפה בפועל.

בחודש אפריל 2012 נחתם הסכם בין ישראל כרטיס ללאומי קארד, ובחודש מאי 2012 נחתם הסכם בין ישראל כרטיס לבין כ.א.ל, שניהם בקשר ליישומו של תיקון 18 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן: "ההסכמים"). על-פי ההסכמים, ניתנו ללאומי קארד ולכ.א.ל רישיונות לסלוק את כרטיסי החיוב של המותג "ישראל כרטיס" בתנאים שסוכם בין הצדדים. להערכת ישראל כרטיס, למתן הרישיונות בהתאם לחוק תהיה השפעה מהותית לרעה על ישראל כרטיס, אולם בשלב זה אין ביכולת ישראל כרטיס להעריך את היקפה בפועל. ב-13 בספטמבר 2012 ניתן פטור מהסדר כובל על-ידי הממונה ולפיו לאומי קארד ו-כ.א.ל יוכלו לסלוק את כרטיסי המותג "ישראל כרטיס" בתשלום עמלת המנפיק, דמי רישיון חד פעמיים וסכום נוסף שעל תוכנו וגובהו הוטל חיסיון על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים. מאחר והממונה לא התיר גביית דמי רישיון כפי שהוסכם בין הצדדים, פנתה ישראל כרטיס ביום 6 בפברואר 2013 לבית הדין להגבלים עסקיים בבקשה לאשר את ההסכמים.

לפרטים בנוגע לסוגיות רגולטוריות שונות, ראה ביאור 19 ג' בדוחות הכספיים של שנת 2012.

לפרטים בנוגע לתביעות שעומדות כנגד ישראל כרטיס, ראה ביאור 16 ד' לתמצית הדוחות הכספיים.

קבוצת פועלים שוקי הון – בית השקעות בע"מ

קבוצת פועלים שוקי הון בע"מ (להלן: "פועלים שוקי הון") פועלת בשלושה תחומים עיקריים: פעילות בנקאות להשקעות בארץ ובח"ל, ההשקעה בתחום קרנות הון והשקעות ישירות, כולל קרנות המשקיעות במיגזר הטכנולוגיה ופעילות ברוקר-דילר בארצות-הברית. במסגרת פעילותה בתחום הבנקאות להשקעות מעמידה פועלים שוקי הון מגוון שירותים הכוללים: ייעוץ פיננסי ואסטרטגי למיזוגים ורכישות בארץ ובח"ל, ייעוץ לתהליכי הפרטה ולהנפקות ציבוריות ופרטיות בחו"ל וליווי חברות בארץ ובח"ל בהשקעות שונות. בנוסף, פועלת קבוצת פועלים שוקי הון, באמצעות חברה כלולה שלה (19.97%) – פועלים אי.בי.אי, במתן שירותי ייעוץ, חיתום וניהול הנפקות ציבוריות בישראל ובגיוסי הון בדרך של הנפקות פרטיות.

במסגרת פעילות ההשקעה בקרנות הון (Private Equity) והשקעות ישירות משקיעה פועלים שוקי הון בקרנות הפעילות במגוון סקטורים כולל: הון סיכון, אנרגיה אלטרנטיבית וכו', בהשקעה בתאגידי הניהול של קרנות הון וכן מעמידה לתאגידי הניהול הללו שירותים. בנוסף, פועלים שוקי הון ממשיכה לעסוק בניהול של קרנות הון סיכון על-פי היתר שניתן לה מבנק ישראל.

פעילות הברוקר-דילר בארצות-הברית מובצעת באמצעות חברה בת בבעלות מלאה Hapoalim Securities U.S.A. Inc. תרומת פועלים שוקי הון לתוצאות הפעילות של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכמה ב-1 מיליון ש"ח, בהשוואה לתרומה בסך של 10 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

השקעת הבנק בפועלים שוקי הון הסתכמה ביום 31 במרץ 2013 ב-815 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-814 מיליון ש"ח בסוף שנת 2012.

פעילות קבוצת הבנק בחו"ל

כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק מונה כארבעים מוקדים ומתבצעת באמצעות חברות בנות בנקאיות, חברות פיננסיות, סניפי הבנק בחו"ל ונציגויות. פעילות הבנק בחו"ל מתמקדת במיגזר הבנקאות הפרטית ובמיגזר העסקי. בנוסף, לבנק פעילות במיגזר משקי הבית ובמיגזר המסחרי, בתורכיה ובקזחסטן. במסגרת פעילותו הבינלאומית מקיים הבנק קשרים עם למעלה מ-2,400 בנקים כתבים ברחבי העולם. הפעילות מול בנקים כתבים אלה כוללת מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון (ראה פרק "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים"). במסגרת פעילות הבנקאות הפרטית מספק הבנק ללקוחותיו בעלי עושר פיננסי בחו"ל שירותים ומוצרים מתקדמים ומקצועיים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. פעילות המיגזר העסקי בחו"ל כוללת מתן אשראי ללוויים מקומיים וזרים, בעלי זיקה לישראל וכן השקעות באגרות-חוב. הפעילות במיגזר משקי הבית ובמיגזר המסחרי בשווקים מתעוררים ממוקדת בפעילות בנק פוזיטיב בתורכיה ובבנק פוזיטיב בקזחסטן.

הדגש המרכזי באסטרטגיית הבנק מוכוון לפיתוח והרחבת פעילות הבנקאות הפרטית הבינלאומית (Global Private Banking) ופעילות הבנקאות המסחרית בניו-יורק. הבנק שואף להמשיך להרחיב את מעטפת השירות ולשפר את יכולותיו בתחום המוצרים, השיווק והשירות ללקוחות.

מגבלת חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על הפעילות הבינלאומית:

פיקוח רגולטורי בחו"ל

בנוסף לכללים והמגבלות המוטלים על-ידי בנק ישראל על הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק, הן מכוח חקיקה ונהלים והן מכוח הוראות בהיתרים הניתנים על-ידי בנק ישראל בעת רכישת חברות בנות ו/או פתיחת סניפים בחו"ל, פעילות המיגזר הבינלאומי במדינות השונות כפופה לפיקוח רגולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות הרלוונטיות הכוללות דרישות של הון, החזקת נכסים נזילים וכיוצא בזה.

פיקוח רגולטורי – סניף מיאמי

ביום 8 ביולי 2009 נכנס לתוקף הסכם (הנקרא "Written Agreement") בין הבנק וסניף מיאמי של הבנק לבין הפדרל ריזרב של ניו-יורק, הפדרל ריזרב של אטלנטה וה-Office of Financial Regulation של מדינת פלורידה (להלן: "רשויות הפיקוח בארצות-הברית"). Written Agreement הינו הליך אכיפה פורמלי העומד לרשות רשויות הפיקוח בארצות-הברית, אשר השימוש בו הורחב מאז פרוץ המשבר הכלכלי בשנת 2008. עיקרו של ההסכם שנחתם הינו חיזוק פונקציות הציות, ניהול הסיכונים והביקורת של הבנק והגברת מעורבות דירקטוריון הבנק והנהלתו בפיקוח על סניף מיאמי במטרה לתקן ליקויים שנמצאו בציות להוראות החוק בארצות-הברית, הנוגעות למניעת הלבנת הון ויהכר את הלקוח. בנוסף, התחייב הבנק במסגרת הסכם זה לאמץ תוכניות עבודה לתיקון הליקויים כפי שתאושרנה על-ידי רשויות הפיקוח ולהגיש דוחות התקדמות תקופתיים בדבר יישום תוכניות העבודה. ההסכם איננו יוצר או מטיל מגבלות כלשהן על פעילות עסקית בבנק, בין בארצות-הברית ובין בכלל, ולא צפוי כי תהיה לו השפעה מהותית על תוצאותיו הכספיות של הבנק.

עד היום הבנק קיים וממשיך לקיים את כל התחייבויותיו על-פי ההסכם במלואן ובמועדן. תת ועדה של ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים עוקבת ומפקחת על הטיפול בתיקון הליקויים בסניף מיאמי. חברת ייעוץ חיצונית המתמחה בייעוץ לבנקים בתהליכי אכיפה, מייעצת מעת לעת להנהלת הבנק בישראל ובנוסף הודקו הליכי הפיקוח וקציני הציות של סניף מיאמי הוכפפו לחטיבה לניהול סיכונים. אי קיום ההתחייבויות הכלולות ב-Written Agreement עלול להוביל לנקיטת הליכי אכיפה חמורים יותר על-ידי רשויות הפיקוח בארצות-הברית.

תמצית הדוחות הכספיים המצרפיים של הפעילות הבינלאומית

תמצית הדוחות הכספיים של הפעילות הבינלאומית המוצגת להלן כוללת את שלוחות הבנק בחו"ל אשר פעילות באחד או יותר מהתחומים הבאים: מתן אשראי, גיוס פיקדונות, הנפקת אגרת-חוב או כתבי התחייבות וניהול נכסי לקוחות. בנוסף, נכללת פעילות המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בישראל.

א. מאזן*

יתרה ליום		
31.12.12	31.03.13	
במיליוני דולר		
נכסים		
8,699	9,425	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,891	1,990	ניירות-ערך
5,447	5,256	אשראי לציבור, נטו
24	25	בניינים וציוד
69	81	נכסים בגין מכשירים נגזרים
133	129	נכסים אחרים
16,263	16,906	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון		
8,582	8,223	פיקדונות הציבור
5,414	6,359	פיקדונות מבנקים
148	25	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
567	765	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
234	203	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
293	316	התחייבויות אחרות
15,238	15,891	סך-כל ההתחייבויות
74	73	זכויות שאינן מקנות שליטה
951	942	אמצעים הוניים**
16,263	16,906	סך-כל ההתחייבויות וההון

* מאזן הפעילות הבינלאומית מבוסס על נתוני השלוחות ומתורגם לדולר ארצות-הברית, לאחר ביצוע התאמות לכללי החשבונאות המיושמים על-ידי הבנק תוך ביצוע התאמות בגין יתרת עודף עלות הרכישה על ההון של השלוחות וייחוס חלקם של בעלי הזכויות שאינן מקנות שליטה.

** כולל הון מחושב בסך של 214 מיליון דולר (31 בדצמבר 2012: בסך של 207 מיליון דולר) עבור סניפי הבנק שאינם חברות. ההון המחושב, כולל את סכומי הפיקדונות המקוריים שהופקדו בסניפי הבנק בתוספת רווחים או בניכוי הפסדים שנרשמו עד לתאריך המאזן, לרבות התאמות מהצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שוויים ההון.

ב. נכסי לקוחות

יתרה ליום		
31.12.12	31,031.13	
במיליוני דולר		
9,149	8,988	פיקדונות הציבור, אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
8,542	8,889	נכסי לקוחות (חוץ-מאזני)
17,691	17,877	סך-הכל

ג. רווח והפסד ותרומת שלוחות הבנק בחו"ל**

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
*31.03.12	31,031.13	
במיליוני דולר		
47	44	הכנסות ריבית, נטו
4	5	הכנסות מימון שאינן מריבית
51	49	רווח מימוני, נטו
2	5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
49	44	רווח מימוני, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
38	41	עמלות והכנסות אחרות
66	65	הוצאות תפעוליות ואחרות
21	20	רווח לפני מיסים
7	7	הפרשה למיסים על הרווח
14	13	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(2)	(1)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
12	12	המיוחס לבעלי המניות בבנק

* סוג מחדש.

** מבוסס על תוצאות השלוחות בחו"ל ומתורגם לדולר ארצות-הברית, לאחר ביצוע התאמות לכללי החשבונאות המיושמים על-ידי הבנק; הפחתת עודף עלות הרכישה על ההון של השלוחות, ייחוס חלקם של בעלי מניות חיצוניים בתוצאות החברות המאוחדות והשלמה למס הנוסף החל על הבנק בישראל.

להלן נתונים על ההשקעה בשלוחות העיקריות ותרומתן לרווח הנקי של הבנק:

ליום 31 במרץ 2013:

שם החברה	במיליוני ש"ח	ב- %	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	יתרת השקעה ליום 31.03.13 ⁽¹⁾	תרומה ברבעון הראשון של שנת 2013 בנטרו ⁽²⁾ הפרשי שער ⁽²⁾	תשואה ברבעון הראשון של שנת 2013 ⁽³⁾	הפרשי שער בגין ההשקעה שנזקפו לדוח רווח והפסד ברבעון הראשון של שנת 2013 כולל הפרשי שער	תרומה ברבעון הראשון של שנת 2013 כולל הפרשי שער
סניפי ארצות-הברית ⁽⁴⁾	516	10.1%	12	12					
סניף לונדון ⁽⁴⁾	210	10.8%	6	6					
Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd.	1,485	4.3%	16	16					
קבוצת פוזיטיף	637	5.1%	8	(12)					
Hapoalim Securities U.S.A. Inc.	126	5.9%	2	(2)					
Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A.	47	(15.4%)	(2)	(4)					
שלוחות אחרות	355	1.7%	2	(14)					
סך-הכל	3,376	5.2%	44	2					

ליום 31 במרץ 2012:

שם החברה	במיליוני ש"ח	ב- %	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	יתרת השקעה ליום 31.03.12 ⁽¹⁾	תרומה ברבעון הראשון של שנת 2012 בנטרו ⁽²⁾ הפרשי שער ⁽²⁾	תשואה ברבעון הראשון של שנת 2012 ⁽³⁾	הפרשי שער בגין ההשקעה שנזקפו לדוח רווח והפסד ברבעון הראשון של שנת 2012 כולל הפרשי שער	תרומה ברבעון הראשון של שנת 2012 כולל הפרשי שער
סניפי ארצות-הברית ⁽⁴⁾	462	8.4%	9	9					
סניף לונדון ⁽⁴⁾	227	7.2%	4	4					
Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd.	1,545	4.0%	14	14					
קבוצת פוזיטיף	622	8.2%	13	38					
Hapoalim Securities U.S.A. Inc.	122	15.1%	4	1					
Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A.	42	8.8%	-	-					
שלוחות אחרות	366	0.1%	3	(4)					
סך-הכל	3,386	7.1%	47	62					

- (1) יתרת ההשקעה בחברות הבנות מוצגת לאחר התאמתה לכללי החשבוונאות המיושמים בבנק.
- (2) תרומת השלוחות בחו"ל מורכבת מהרווח הנקי, מתורגם לש"ח, תוך ביצוע התאמות בגין הפחתת עודפי העלות על ההשקעה בגין השלוחות האמורות וייחוס חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווח של חברות מאוחדות בחו"ל בניכוי השלמה לשיעור המס הסטטוטורי החל בישראל בסך 19 מיליון ש"ח (תקופה מקבילה אשתקד: 10 מיליון ש"ח).
- (3) תשואת החברות מחושבת על בסיס שנתי על-ידי חלוקת תרומת החברות הבנות בניכוי הפרשי שער בממוצע ההשקעה.
- (4) יתרת ההשקעה בסניפי הבנק בחו"ל מבוססת על ההון המחושב של הסניפים, הכולל את סכומי הפיקדונות המקוריים שהופקדו בסניפי הבנק בתוספת רווחים או בניכוי הפסדים שנרשמו עד לתאריך המאזן, לרבות התאמות מהצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שוים ההוגן.

להלן פירוט הרווח הנקי בשלוחות העיקריות לאחר התאמתו לכללי החשבונאות המיושמים בבנק (במטבע מקומי):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.12	31.03.13	
במיליונים		
3.9	5.3	סניפי ארצות-הברית - דולר*
1.0	1.6	סניף לונדון - ליש"ט*
5.3	4.6	Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. - פרי"ש
6.7	7.2	קבוצת בנק פוזיטיף - לירה תורכית
1.2	0.3	Hapoalim Securities U.S.A. Inc. - דולר
-	(0.6)	Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. - דולר
1.1	0.6	שלוחות אחרות - דולר

* בסניפי ארצות-הברית ולונדון - הנתונים הינם לפני מס מקומי.

פעילות הבנקאות הפרטית הגלובלית של קבוצת הבנק

במסגרת זו מספקת קבוצת הבנק ללקוחותיה הפרטיים המנהלים את חשבונותיהם בסניפי קבוצת הבנק בחו"ל וכן במרכז לבנקאות פרטית בתל-אביב, שירותים ומוצרים מתקדמים ומקצועיים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. הפעילות פרוסה כיום בישראל, אירופה, ארצות-הברית, אמריקה הלטינית, קנדה ואסיה, וזאת, בין היתר, באמצעות מוקדי פעילות הכוללים חברות בנות בנקאות, סניפים, נציגויות וחברות בנות לניהול נכסים.

להלן פרטים על סניפי הבנק וחברות הבנות העיקריות בחו"ל הפועלים בתחום הבנקאות הפרטית:

Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. (הפועלים שוויץ)

חברה בת בנקאית (בבעלות מלאה של הבנק) העוסקת בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות ארבעה סניפים: שניים בשוויץ, בציריך ובגינבה ואחד בלוקסמבורג. סניף רביעי, בסינגפור, נמצא בתהליכי סגירה וצפוי לחדול מפעילות ברבעון השני של שנת 2013. כמו-כן, פועל הבנק באמצעות חברה לייעוץ השקעות בהונג קונג.

הרווח הנקי של הפועלים שוויץ הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2013 בכ-4.6 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה ל-5.3 מיליון פרנק שוויצרי ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון ברווח נובע בעיקר מקיטון בהכנסות ריבית נטו ומגידול בהפרשות למס.

תרומת הפועלים שוויץ בנטרול הפרשי שער ולאחר השלמת מס בישראל לתוצאות הפעילות של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכמה ב-16 מיליון ש"ח בהשוואה ל-14 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

סך-כל ההון של הפועלים שוויץ ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-391 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-386 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2012.

סך-כל המאזן של הפועלים שוויץ ליום 31 במרץ 2013 הסתכם לכ-3,259 מיליון פרנק שוויצרי וזאת לעומת כ-3,232 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2012.

סך האשראי של הפועלים שוויץ ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-1,374 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-1,376 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2012.

סך פיקדונות הציבור של הפועלים שוויץ ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו בכ-2,739 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-2,638 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2012.

במחצית השנייה של שנת 2011 נמסר להפועלים שוויץ, כי מתקיימים מגעים בין רשויות של שוויץ וארצות-הברית במסגרת אמנת כפל המס שבין שתי המדינות.

רשויות שוויץ מסרו להפועלים שוויץ, כי כמה בנקים שוויצריים ובהם הפועלים שוויץ נחקרים על-ידי רשויות של ארצות-הברית. לא נמסרו פרטים או נסיבות המתייחסים להפועלים שוויץ עצמו בקשר עם החקירה.

לפי בקשת רשויות שווייץ, מסרו אותם בנקים שווייצריים, ובהם הפועלים שווייץ, מידע סטטיסטי לרשויות ארצות-הברית אודות עסקיהם עם לקוחות אמריקאים. לא נמסרו פרטים מזהים של הלקוחות, כגון שמות לקוחות. הפועלים שווייץ משתף פעולה עם רשויות שווייץ ופועל על-פי הוראות הדין החלות עליו. בשלב זה, נוכח המידע המוגבל בלבד המצוי בידי, אין הפועלים שווייץ יכול לאמוד באיזו מידה החקירה האמורה תשפיע עליו.

המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בתל-אביב

מרכז המספק לתושבי חוץ מכל רחבי העולם שירותים ומוצרי בנקאות פרטית ומהווה חלק אינטגרלי ממערך ה-GPB.

Coalim Asset Management (Ireland) Ltd.-I Poalim Asset Management (UK) Ltd.

Pam Holdings Ltd. (להלן: "חברות PAM")

חברות PAM (חברות בנות בבעלות מלאה של הבנק) אחראיות לבחירה ומתן תמיכה מקצועית בכל הקשור למוצרי השקעה המוצעים ללקוחות הבנקאות הפרטית הגלובלית ברחבי העולם, תוך שיתוף פעולה עם גופים פיננסיים בינלאומיים מובילים בתחומים אלה. הקבוצה מהווה נדבך מרכזי ביישום אסטרטגיית הצמיחה של הבנק בחו"ל.

נכון ליום 31 במרץ 2013 מחזיקים לקוחות קבוצת הבנק קרנות של גופים פיננסיים בינלאומיים אשר ל-PAM יש עימם שיתוף פעולה בסך של כ-2.5 מיליארד דולר בהשוואה ל-2.2 מיליארד דולר ביום 31 בדצמבר 2012. כמו-כן, חברות PAM עוסקות בפיתוח, תכנון ומתן תמיכה מקצועית במוצרי השקעה נוספים, בהם מוצרים מובנים (Structured Products), בסטנדרטים בינלאומיים, לרבות באמצעות שיתופי פעולה עם גופים פיננסיים מובילים בעולם.

בנוסף, מציעות חברות PAM שירותי ייעוץ ומחקר לחברות הבנות וסניפי הבנק בחו"ל.

Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. (להלן: "הפועלים לוקסמבורג")

חברה בת בנקאית בבעלות מלאה של הבנק העוסקת בפעילות בנקאית-פיננסית בלוקסמבורג ומחוצה לה. הפועלים לוקסמבורג מעניק הלוואות ללקוחות פרטיים ומוסדיים.

Bank Hapoalim (Cayman) Ltd. (להלן: "קיימן")

בנק מסחרי, בבעלות מלאה של הבנק שעל-פי תנאי רישונו רשאי לפעול בכל סוגי הפעילות הבנקאית, למעט פעילות עם תושבים מקומיים בקיימן. נכסי קיימן כוללים השקעה בחברה בת בבעלות מלאה באורוגוואי, Hapoalim (Latin America) S.A.

Hapoalim (Latin America) S.A. (להלן: "הפועלים לטיין אמריקה")

עוסק במתן שירותי בנקאות פרטית ללקוחות הבנק בדרום אמריקה. הפועלים לטיין אמריקה פועל באורוגוואי באמצעות שלושה סניפים במונטווידאו, פונטה דל אסטה וקולוניה.

סניפי ארצות-הברית

סניף ניו-יורק - פעילות במיגזר העסקי

עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של קבוצת הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק, המתמקד בשלושה תחומי פעילות: מתן שירותים בנקאיים מקיפים הן לחברות ישראליות גדולות הפועלות בארצות-הברית והן לחברות ולקוחות מקומיים, הכוללים: אשראי, סחר-חוץ, השקעות ושירותי חדר עסקות. הבנק מאפשר לחברות ישראליות ואף לחברות אמריקאיות, להן נכסים בישראל, להתבסס על בטוחות המוחזקות בישראל לצורך קבלת קווי אשראי בסניף ניו-יורק. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פיקדונות על-ידי ה-FDIC, בדומה לבנקים אמריקאיים.

מתן אשראי עסקי לחברות גדולות במשק האמריקאי בדרך של רכישת השתתפויות בקווי אשראי, המאורגנים על-ידי בנקים מובילים (כ-95% מהיקף האשראי ניתן לחברות בעלות דירוג השקעה, או מובטח על-ידי גופים בעלי דירוג השקעה, Investment Grade על-ידי חברות הדירוג הבינלאומיות Standard & Poor's או Moody's).

מתן שירותי חדר עסקות, לרבות בשעות בהם סגורים חדרי העסקות בישראל, כחלק מהפעילות הגלובלית של חדרי העסקות של הבנק.

בהתאם לאסטרטגיה אשר אושרה לסניף, מפתח סניף ניו-יורק פעילות בתחום ה-Middle Market (להלן: "פעילות מקומית") בארצות-הברית, באמצעות פיתוח מערכת יחסים ומתן אשראי ישיר ללקוחות מסחריים מקומיים, תוך מיקוד עסקי ברור באזורים גאוגרפיים ותחומי פעילות מוגדרים.

הפעילות המקומית מתמקדת בעיקר בחברות פרטיות עם מחזור מכירות עד 500 מיליון דולר לשנה. התוכנית כוללת התרחבות הפעילות ועדכון היבטים של ממשל תאגידי. במקביל, ימשיך הבנק בפעילותו בשוק הסינדיקציות כפעילות משלימה וכן ימשיך בפעילותו עם לקוחות ישראלים, להם פעילות עסקית בארצות-הברית.

סך האשראי של הסניף ליום 31 במרץ 2013 הסתכם לכ-1.9 מיליארד דולר בדומה ליתרה שהיתה בסוף שנת 2012. כמו-כן, הסניף העמיד מסגרות אשראי בלתי מנוצלות וקווי גיבוי אשר הסתכמו ביום 31 במרץ 2013 לסך של כ-1.8 מיליארד דולר בדומה ליתרה שהיתה בסוף שנת 2012.

כמו-כן, ליום 31 במרץ 2013 מופקד בפדרל רזרב סך של כ-5.6 מיליארד דולר בהשוואה ל-4.9 מיליארד דולר ביום 31 בדצמבר 2012.

בנקאות פרטית בארצות-הברית

סניף מיאמי ומחלקת הבנקאות הפרטית בסניף ניו-יורק, מציעים שירותי בנקאות פרטית ללקוחות ה-GPB. הבנקאות הפרטית בארצות-הברית מתמקדת בעיקר בלקוחות מאמריקה הלטינית.

הרווח של סניפי ארצות-הברית לפני מס מקומי ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכם בכ-5.3 מיליון דולר בהשוואה לכ-3.9 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

סך האמצעים הונויים של סניפי ארצות-הברית ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-156 מיליון דולר לעומת כ-148 מיליון דולר ביום 31 בדצמבר 2012.

סך-כל המאזן של סניפי ארצות-הברית ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-9.4 מיליארד דולר בהשוואה לכ-8.4 מיליארד דולר ביום 31 בדצמבר 2012.

סך האשראי של סניפי ארצות-הברית ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-2.1 מיליארד דולר בדומה ליתרה שהיתה בסוף שנת 2012. סך הפיקדונות של סניפי ארצות-הברית ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו בכ-3.3 מיליארד דולר בהשוואה לכ-3.5 מיליארד דולר בסוף שנת 2012.

Hapoalim Securities U.S.A. Inc. (להלן: "הפועלים סקויריטיס")

חברת Broker-Dealer (בבעלותו המלאה של הבנק) הרשומה ופועלת בארצות-הברית, נתונה לפיקוחן של רשות ניירות הערך הפדרלית בארצות-הברית (ה-SEC), כמו גם של בורסת ניירות הערך של ניו-יורק (New-York Stock Exchange), ה-(NASDAQ) National Association of Securities Dealers ובורסות נוספות בהן היא חברה ופועלת לפי כללים שנקבעים על-ידן. כמו-כן, כפופה פעילות החברה לפיקוחו של הפיקוח על הבנקים בישראל. החברה תומכת בהרחבת עיסוקו של הבנק בתחום המסחר בניירות-ערך עבור לקוחותיו.

סניף לונדון

במסגרת אישור תוכניות העבודה לשנים 2013-2015 החליט הבנק לצמצם את פעילות סניף הבנק בלונדון ולחדול בהדרגה ממתן שירותי אשראי ובנקאות פרטית.

הרווח של סניף לונדון לפני מס מקומי ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכם בכ-1.6 מיליון ליש"ט בהשוואה לכ-1 מיליון ליש"ט בתקופה המקבילה אשתקד.

סך האמצעים הונויים של סניף לונדון ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-38 מיליון ליש"ט לעומת כ-36 מיליון ליש"ט ביום 31 בדצמבר 2012.

סך-כל המאזן של סניף לונדון ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-805 מיליון ליש"ט בהשוואה לכ-844 מיליון ליש"ט ביום 31 בדצמבר 2012.

סך האשראי של סניף לונדון ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-635 מיליון ליש"ט בהשוואה לכ-644 מיליון ליש"ט בסוף שנת 2012.

סך הפיקדונות של סניף לונדון ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו בכ-399 מיליון ליש"ט בהשוואה לכ-451 מיליון ליש"ט בסוף שנת 2012.

הפעילות בשווקים מתעוררים

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה וקזחסטן באמצעות החזקת הבנק במניות Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi בתורכיה והחזקת Bank Pozitiv JSC בקזחסטן.

Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")

בנק שנתאגד ופועל בתורכיה ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית, הבנקאות להשקעות ובתחום משקי הבית. חלקו של הבנק בבנק פוזיטיף עומד על 69.8%. לבנק פוזיטיף אין היתר פיקדונות מהרגולטור התורכי.

JSC Bank Pozitiv

הבנק התאגד ופועל בקזחסטן, והינו בבעלות מלאה של בנק פוזיטיף. הבנק עוסק במתן שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים ופרטיים.

להלן פרטים מאזניים ותוצאתיים של קבוצת בנק פוזיטיף:

הרווח של קבוצת בנק פוזיטיף ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכם בכ-7.2 מיליון לירות תורכיות (כ-4.0 מיליון דולר), בהשוואה ל-6.7 מיליון לירות תורכיות (כ-3.8 מיליון דולר) ברבעון המקביל אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקר מרווח בסך של כ-9 מיליון לירות תורכיות מרווח ממימוש נכסים שנתפסו על-ידי הבנק, אשר קוזזו ברובן על-ידי גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי על לקוחות עסקיים. תרומת קבוצת בנק פוזיטיף בנטרול הפרשי שער ולאחר השלמת מס בישראל לתוצאות הפעילות של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2013 הסתכמה בתרומה של כ-8 מיליון ש"ח בהשוואה לתרומה של 13 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. סך-כל ההון של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2013 הסתכם ב-441 מיליון לירות תורכיות (כ-243 מיליון דולר) בהשוואה לכ-435 מיליון לירות תורכיות (כ-243 מיליון דולר) בסוף שנת 2012. סך-כל הנכסים של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-1.81 מיליארד לירות תורכיות (כ-1.00 מיליארד דולר) בהשוואה לכ-1.80 מיליארד לירות תורכיות (כ-1.01 מיליארד דולר) בסוף שנת 2012. סך האשראי לציבור נטו של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2013 הסתכם בכ-1,245 מיליון לירות תורכיות (כ-687 מיליון דולר) בהשוואה לכ-1,274 מיליון לירות תורכיות (כ-713 מיליון דולר) בסוף שנת 2012. סך פיקדונות הציבור בקבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו בכ-119 מיליון לירות תורכיות (כ-66 מיליון דולר) בהשוואה לכ-111 מיליון לירות תורכיות (כ-62 מיליון דולר) בסוף שנת 2012. השקעת הבנק בקבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2013 הסתכמה ב-637 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-648 מיליון ש"ח בסוף שנת 2012.

מצב הנזילות וגיוס המקורות בבנק

כלים מוניטריים של הבנק המרכזי

לרשות בנק ישראל עומדים מספר כלים באמצעותם הוא קובע את רמת הנזילות של המערכת הבנקאית. הפעילות המוניטרית של בנק ישראל מתחלקת לשני סוגים:

- פעילות במהלך חודש נזילות - חודש נזילות מוגדר על-ידי בנק ישראל כתקופה בת 4-5 שבועות המסתיימת ביום רביעי האחרון של חודש קלנדר. הפעילות מתבצעת באמצעות מכרזי הלוואות ו/או פיקדונות לבנקים המסחריים הכוללים מכרזים לחודש, שבוע, ומכרזים יומיים, וכן באמצעות הלוואות ו/או פיקדונות מוניטריים בריבית השונה מריבית בנק ישראל ב-0.5%±.
 - פעילות על פני תקופות ארוכות מחודש נזילות - בנק ישראל קובע בהתאם למצב כלכלי, גם בארץ וגם בעולם, את מצב הנזילות הרצוי למערכת הבנקאית. בנק ישראל יכול לנקוט במדיניות מוניטרית מרחיבה, ואז הוא מביא את המערכת לעודפי נזילות גבוהים, או במדיניות מוניטרית מצמצמת, בה הוא מביא את המערכת למצב של גרעונות נזילות.
- הריבית המוניטרית של בנק ישראל, שעמדה בתחילת שנת 2013 על שיעור שנתי של 1.75%, ירדה ביום 17 במאי 2013 ב-0.25%, לרמה של 1.50%.

להלן פירוט הכלים בהם משתמש הבנק המרכזי:

- מכרז מק"מ - בנק ישראל מנהל יתרות מק"מ של כ-122 מיליארד ש"ח, ובאמצעות הקטנה או הגדלה של היתרה, הוא משנה את מצב הנזילות של המערכת הבנקאית.
 - התערבות בשוק מטבע-החוץ - בנק ישראל מבצע קניות או מכירות של מטבע-חוץ מול המערכת הבנקאית.
 - התערבות בשוק אגרות-החוב הממשלתי - בנק ישראל מבצע קניות או מכירות של אגרות-חוב ממשלתי.
 - הפעלה של מכרזי ריפו - פעילות של בנק ישראל מול הבנקים וגופים מוסדיים.
- בסוף שנת 2012 הסתכמו עודפי הנזילות של המערכת הבנקאית בכ-106 מיליארד ש"ח. בנק ישראל הגדיל את הנפקות המק"מ נטו במהלך הרבעון בכ-4 מיליארד ש"ח.
- בנק ישראל התערב בשוק מטבע-חוץ בחודש אפריל וקנה דולרים בשוק לאחר הפסקה ממושכת. בנוסף הודיע בנק ישראל שיקנה דולרים בשוק בסך של כ-2.8 מיליארד דולר בשנה על מנת לקזז את השפעת השימוש בגז. רמת עודפי הנזילות של המערכת הבנקאית הסתכמה בסוף הרבעון הראשון בסך של כ-89 מיליארד ש"ח.
- מטעמי זהירות הבנק ממשיך להפקיד חלק גדול מיתרות הנזילות במטבע-חוץ בבנק המרכזי בארצות-הברית בתשואות נמוכות, ומשקיע חלק מעודפי הנזילות באגרות-חוב מדינות ומוסדות פיננסיים בדירוגים גבוהים.
- הבנק מקיים מעקב יומי אחר מצב הנזילות הכולל, וכן אחר מצב הנזילות בשקלים ובמטבע-חוץ (כולל סניפי חו"ל) בנפרד. בנוסף למעקב אחר מצב הנזילות השוטף, אומד הבנק את סיכון הנזילות באמצעות מודל פנימי. אומדן הסיכון נעשה תחת הנחות שונות המתחייסות למצבי שוק שונים עבור המערכת הבנקאית בארץ והבנק.

גיוסי הון וחוב מהציבור

קבוצת הבנק מגייסת הן על-ידי הנפקות לציבור והן על-ידי הנפקות פרטיות, אגרות-חוב וכן כתבי התחייבות נדחים המשמשים כחלק מההון הרגולטורי של הבנק.

יתרת אגרות החוב וכתבי ההתחייבות ליום 31 במרץ 2013 הסתכמה ב-36.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-35.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012. לפרטים נוספים בדבר אגרות החוב וכתבי ההתחייבות הנדחים אותם הנפיקו הגופים האמורים, ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים לשנת 2012.

ליום 31 במרץ 2013 יתרת כתבי התחייבות נדחים אשר גייס הבנק עומדת על כ-6 מיליארד ש"ח, מהם כתבי התחייבות סחירים בסך של כ-0.9 מיליארד ש"ח.

בנוסף, מגייס הבנק באמצעות חברות בנות בבעלותו המלאה: הפועלים הנפקות ופועלים אינטרנשיונל, אשר עיקר עיסוקן הינו גיוס מקורות כספיים בארץ ובח"ל, בהתאמה, בדרך של הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות מסוגים שונים (המהווים חלק מההון הרגולטורי של הבנק) והפקדת תמורת הנפקה בבנק. ליום 31 במרץ 2013 יתרת כתבי ההתחייבות אשר גויסו על-ידי חברות אלו עומדת על כ-17.8 מיליארד ש"ח ויתרת אגרות החוב עומדת על כ-12.4 מיליארד ש"ח. ברבעון הראשון של שנת 2013 גייס בנק פוזיטיף אגרות-חוב בסך של כ-0.8 מיליארד ש"ח.

עדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק פועל בהתאם לתוכנית אסטרטגית תלת שנתית (2013-2015) אשר אושרה בסוף 2012. תהליך בניית התוכנית האסטרטגית נעשה תוך התייחסות לשינויים בכלכלה הגלובלית, שינויים בסביבה העסקית בישראל, מהלכי הרגולציה ושינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק על כלל תחומי פעילותו. התוכנית האסטרטגית התלת-שנתית אשר גובשה ואושרה מהווה המשך לתוכנית האסטרטגית הקודמת, אשר הושקה בראשית שנת 2010 ובהתאם לה התווה הבנק את המפה האסטרטגית ותוכניות העבודה לשנים 2010-2012. התוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק לוקחת בחשבון את הזהירות המתחייבת מהסיכונים שעדיין קיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון. תוכנית זו צפויה לאפשר לבנק, גם לנוכח האתגרים וחוסר היציבות בכלכלה ובמערכת הפיננסית בעולם, להמשיך להתקדם בתוואי של צמיחה יציבה תוך יצירת חזר דו-ספרתי על ההון לטווח ארוך והמשך ביסוס מובילות הבנק במערכת הבנקאות בישראל.

בנוסף, הבנק נערך ליישום הוראות בנק ישראל (אשר פורסמו בסוף הרבעון הראשון של שנת 2012) להגדלת יעדי ההון הכולל, והן נלקחו בחשבון במסגרת גיבוש תוכניתו האסטרטגית לשנים 2013-2015. תוכנית אסטרטגית זו נבחנת ומותאמת מדי שנה לשינויים בסביבה העסקית בישראל ובעולם וכן לשינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק.

התוכנית האסטרטגית הרב שנתית, מתמקדת בחמש תימות מרכזיות:

- (1) **שימור וחיזוק מובילות הבנק בישראל**, בתחומים הבנקאיים השונים, על-ידי העמקת הקשר והפעילות עם לקוחות הבנק, בהתבסס על חדשנות בשירותים ואופטימיזציה בערוצי הפעילות, העמקת הערך המוסף, ויצירת פתרונות מותאמים לצורכי הלקוח.
- (2) **צמיחה בינלאומית ממוקדת** מבוססת קשרי לקוח, תוך מינוף החוזקות של הבנק בפעילות מסחרית ועסקית ושירות בנקאות פרטית גלובלית.
- (3) **מצינות בניהול פיננסי וניהול הון מתקדם**, באמצעות ניהול הון יעיל והרחבת מקורות הכנסה ממוצרים שאינם אשראי.
- (4) **התייעלות ומצינות תפעוליות** בביצוע פעילויות קיימות ובמימוש תוכניות הצמיחה של הבנק, תוך בחינת וייעול הקצאת המשאבים וריסון רמת ההוצאות.
- (5) **מובילות טכנולוגית עסקית** באמצעות פיתוח היכולות הטכנולוגיות של הבנק, תוך התייחסות רחבה לצרכים עתידיים של לקוחות הבנק וניתוח המגמות בתחום השירותים הפיננסיים. הפעילות בכלל הצירים תבצע תוך ניהול סיכונים מתקדם, ההולם את מתווה פעילות הבנק. הבנק יפעל להתקדם בצירי הפעולה תוך דגש לטיפול ההון האנושי והמצינות בארגון, בהתבסס על ערכי היסוד של הבנק ובהלימה לעקרונות הקיימות, כפי שהוגדרו בחזון הבנק. בהקשר זה הבנק יפעל להמשיך ולהוביל, כפי שעשה בשנים האחרונות, את המערכת הפיננסית בנושא אחריות חברתית ותרומה לקהילה. בחטיבה הקמעונאית ימשיך הבנק לפעול בצורה ממוקדת ונחושה לביסוס וחיזוק מובילותו. הבנק יתמקד בשיפור הצעת הערך ללקוחותיו, תוך מתן מענה כולל ומותאם לדרישות וצורכי הלקוח. בין הפעולות שיינקטו - אופטימיזציה של פריסת מערך הסינוף ופיתוח מושכל של רשת הסניפים בפורמטים המותאמים לסביבות העתיד. הבנק ימשיך לפתח את חוויית הלקוח הרב ערוצית תוך שיפור מתמיד והוספה של פעולות ושירותים טכנולוגיים מתקדמים במגוון ערוצים: סלולר, אינטרנט, מכונות לשירות עצמי ועוד. הבנק ימשיך למקד ולפתח פעילותו בתחום העסקים הקטנים ואל מול מיגזרים בעלי פוטנציאל עבורם יפתח הבנק הצעת ערך מתאימה וייחודית. הבנק מייחס חשיבות מרובה לתחום השירות ללקוחות והוא שוקד בהתמדה להביא לשיפור משמעותי בשירות, תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים והתאמת השירות לצורכי הלקוח.

בחטיבה העסקית הבנק ימשיך לפעול לשימור מעמדו המוביל של הבנק מול לקוחות המיגזר העסקי, החברות והעסקים הגדולים במשק. הבנק שואף ופועל להעמקת ופיתוח פעילותו עם לקוחות אלה, תוך שימת דגש על הרחבת היצע השירותים והמוצרים, ויצירת מעטפת כוללת של שירותים המותאמת במיוחד ועונה בצורה המיטבית לצורכי לקוחות המיגזר. הבנק צופה כי פעילות זו תאפשר לו גם להגדיל את הכנסותיו שלא מאשראי במיגזר זה. במקביל, הבנק יפעל על מנת להשיג קפיצת מדרגה בפעילותו במיגזר העסקים הבינוניים, המהווה חלק חשוב מעמוד השדרה של הכלכלה הישראלית, בין השאר על בסיס תשתית הסניפים העסקיים, תוך שיפור והרחבת הצעת הערך ללקוחות מיגזר זה. בנוסף, החטיבה תרחיב את פעילותה בתחום הסינדיקציה ומכירת החובות. ביסוס חזיון המובילות ייעשו תוך ניהול הדוק של משאבי ההון ונכסי הסיכון ושימור היכולות הגבוהות בניהול סיכונים.

פעילות הבנק בשווקי ההון וניהול ה-Treasury מרוכזים בחטיבת שווקים פיננסיים. חטיבה חדשה זו הוקמה כתוצאה מאיחוד פעילויות הברוקראז', סליקה ותפעול של ניירות-ערך ומתן שירותי תפעול למנהלי נכסים פיננסיים מחטיבת נכסי לקוחות ופעילויות ה-GT תחת קורת גג אחת. בפעילויות אלו יושם דגש על התאמת הערכות הבנק לצרכים של לקוחותיו בארץ ובח"ל ולתמורות בשווקי ההון והמטבע. הבנק ימשיך לפעול למיצוי הסינרגיות בריכוז כלל הפעילויות הללו בכפיפה אחת. הבנק יפעל לפתח מובילותו בשוק ההון תוך חיזוק שיתוף הפעולה מול המוסדיים, ולפתח מוצרים, ערוצי מסחר וזירות עשיית שוק חדשות.

בפעילות חו"ל, המובלת על-ידי החטיבה הבינלאומית, יפעל הבנק להמשך פיתוחה של הבנקאות הפרטית הבינלאומית תוך הידוק שיתוף פעולה גלובלי בין היחידות הבינלאומיות. בפעילות זו הבנק שואף להמשיך ולשפר את הצעת הערך ללקוחותיו ולהרחיב את מעטפת השירות הניתנת ללקוחותיו, על מנת לחזק את הפלטפורמה להצמחת תיק הנכסים באופן אורגני, תוך מיקוד בלקוחות עתידי נכסים. הבנק ימשיך לפתח פעילות במיגזר המסחרי בארצות-הברית תוך חיזוק הצעת הערך וביסוס המותג בשוק המקומי. השאיפה למצוינות תפעולית ושיפור ניהול ההוצאות ימשיכו להיות דגל מרכזי של הבנק. הבנק יפעל לשיפור יחס היעילות התפעולית לאורך תקופת התוכנית האסטרטגית. החתירה למצוינות תפעולית תאפשר לבנק לנצל בצורה אופטימלית את המשאבים הקיימים לטובת מימוש יוזמות חדשות. הבנק יפעל להמשיך לייצל ולשפר את תהליכי העבודה בהנהלה הראשית ובמטה, בדגש להרחבת ופיתוח המרכז התפעולי הבנקאי מתוך כוונה להסיט אליו פעילויות נוספות שאינן כרוכות בקשר ישיר עם הלקוחות ובכך לשפר את רמת השירות ללקוחות במקביל לחיזוק המצוינות התפעולית.

תימה מרכזית נוספת באסטרטגיית הבנק הינה מובילות טכנולוגית עסקית. הבנק ישקיע בפיתוח היכולות והפלטפורמה הטכנולוגית במטרה להבטיח את המובילות הטכנולוגית והעסקית של הבנק. הבנק יעשה זאת תוך הסתכלות רחבה על הצרכים העתידיים של לקוחותינו, הבנת הסביבה התחרותית בה הבנק פועל, איתור מגמות צרכניות וטכנולוגיות חדשות בעולם הפיננסי. הבנק ימשיך לפתח ולהשיק שירותים פיננסיים מתקדמים העונים על צרכיהם המשתנים של לקוחות הבנק בעידן של טכנולוגיה מתקדמת.

יצוין, כי התוכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית ומערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבוטלת של אי ודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שההנחות השונות העומדות בבסיס וברקע של התוכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתוכניות לעתיד לא יתממשו, או לא יתממשו במלואן. בין גורמים אלו יש לציין, כי סיכויי ההצלחה של תוכנית מעין זו תלויים במידת ההצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו פנימה, וזאת בנוסף להיותם תלויים בסביבה העסקית בישראל ובעולם ולתנאי המקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס למצב הכלכלה העולמית, ולמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור. יש להביא בחשבון שישינה עדיין אי ודאות גבוהה לגבי שיעורי הצמיחה שילוו את התאוששות הכלכלה הריאלית בישראל ובעולם בשנים הקרובות.

יודגש, כי תוכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט לעיל בפרק זה בכל הקשור בתוכניות פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".

ניהול הסיכונים

כללי

פעילותו של הבנק כרוכה בסיכונים פיננסיים שהם: סיכוני אשראי, המבטאים את הסיכון שלוה או חייב לא יעמוד בהחזרים ובתשלומים לבנק אשר מוגדרים בהסכם האשראי; סיכוני שוק, הנובעים מחשיפה לשינויים בשערים בשווקים הפיננסיים, כגון: שערי חליפין, ריבית ואינפלציה; סיכון פיננסי נוסף הינו סיכון הנזילות, שהוא הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי, ליציבותו וליכולתו להמשיך בהתנהלותו השוטפת, מחמת אי ודאות לגבי יכולתו לספק את צרכי נזילותו. סיכונים אלה מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם. חבר הנהלה האחראי לניהול סיכוני האשראי הוא מר ש. גל. חברת הנהלה האחראית לניהול סיכוני השוק והנזילות היא גבי ע. לזין. בגין סיכון האשראי וסיכוני השוק קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון.

סיכונים אחרים שאינם פיננסיים הם בעיקר הסיכון המשפטי והסיכונים התפעוליים. הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי היועץ המשפטי הראשי, עורך-דין א. מזור. הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו. סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. גם בגין הסיכון התפעולי קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והינם: סיכון מוניטין, סיכון תחרות, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי וסיכון פוליטי/ביטחוני.

המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות בנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי, וקובעות עקרונות יסוד שונים לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים להערכת הסיכונים ולמדידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים בדבר מנהל הסיכונים הראשי ופונקציה ניהול הסיכונים. כמו-כן, קבע הבנק מתודולוגיה ונוהלי עבודה ליישום הוראות המפקח על הבנקים בנושא חשיפה לסיכונים סביבתיים ולווים גדולים. בדצמבר 2012 - ינואר 2013 הופצו על-ידי בנק ישראל מספר עדכונים מהותיים להוראות ניהול בנקאי תקין, ביניהם הוראה 310 "ניהול סיכונים", הוראה 311 "ניהול סיכון אשראי", הוראה 301 "דירקטוריון", הוראה 342 "ניהול סיכון נזילות". הוראה 310 כוללת בין היתר התייחסות לממשל ניהול הסיכונים, תיאובן סיכון ומסגרת ניהול הסיכונים, ניטור ודווח על הסיכונים, ומחדדת את התפקידים של הדירקטוריון, הוועדה לניהול סיכונים, הנהלה ופונקציית ניהול הסיכונים. הוראה 311 מגדירה את העקרונות לניהול סיכוני אשראי, בין היתר, מגדירה את עקרונות מבנה ניהול סיכוני אשראי הנדרש מתאגיד בנקאי וחלוקת הסמכויות בנוגע לניהול סיכוני אשראי בין הגורמים השונים בתאגיד הבנקאי. על-פי ההנחיות, על מנת לתמוך בקבלת החלטות אשראי נאותות, למזער השפעות של ניגודי עניינים ושל שיקולים לא רלוונטיים, נדרשת מעורבות גבוהה של גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות. בפרט, נדרשת מעורבות כזו בגיבוש מדיניות אשראי, בסיווג חובות וקביעת הפרשות להפסדי אשראי, וכן נקבע שהחלטות בדבר אישורי חשיפות אשראי מהותיות יתקבלו תוך התייחסות לדעתה של פונקציית ניהול הסיכונים. התחולה של העדכונים היא סוף שנת 2013. הבנק בוחן את המשמעויות הנגזרות מההוראה והגדיר לז"ז לקביעת תוכניות עבודה בהתאם.

ניהול הסיכונים מתבצע בראייה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות הבנקאיות. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בת בנקאית בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המותווית על-ידי הדירקטוריון של כל חברה ואשר מוצגת בפני דירקטוריון הבנק. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם, כמפורט להלן בפרקים הרלוונטיים. בקרה של הסיכונים ואמידת הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים מתבצעות על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת.

מבנה וארגון מערך ניהול הסיכונים

ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים – בבנק פועלת ועדה של הדירקטוריון לנושא ניהול סיכונים ויישום באזל 2. ייעוד הוועדה הינו התווית מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, לרבות קביעת מסגרות הסיכון בתחומי הפעילות השונים, בחינת פרופיל הסיכונים של הבנק, קיום בקרה אחר יישום מדיניות ניהול הסיכונים כפי שנקבעה ובחינת התהליכים והפעולות שעל הבנק לקיים, על-מנת שימלא אחר כל ההוראות הרגולטוריות הנוגעות לניהול הסיכונים. הוועדה לניהול ובקרת סיכונים של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון מקבלות דווח על הסיכונים וביצוע המדיניות שאושרה, לפחות אחת לרבעון.

צוות ההנהלה לניהול סיכונים ויישום באזל 2 בראשות המנכ"ל – צוות ההנהלה לניהול הסיכונים בראשות מנכ"ל הבנק אחראי לעיצוב מדיניות ניהול הסיכונים בבנק, מסגרות הסיכון ונהלי הדיווח והבקרה וכן על בחינת פרופיל הסיכון הכולל של הבנק וההשפעה ההדדית בין סוגי וגורמי הסיכון השונים.

צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל – צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל נועד, בין היתר, לחזק ולבסס את הציות בבנק ולשם טיפול בנושאים הדורשים תשומת לב מיוחדת.

החטיבה לניהול סיכונים – חבר ההנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים הוא מר צ. כהן, מנהל הסיכונים הראשי. היעד העיקרי של החטיבה הוא להטמיע בקבוצת הבנק תרבות ניהול וניטור סיכונים מתקדמת, תוך התוויית מדיניות ומתודולוגיה לניהול סיכונים, התואמת את מטרות הקבוצה ואת הנחיות באזל והמפקח על הבנקים. החטיבה לניהול סיכונים מוודאת את קיומם ואיכותם של התהליכים המרכזיים לניהול הסיכונים בקבוצה: זיהוי, אמידה, קביעת מגבלות לסיבולת הסיכון, קביעת מנגנוני בקרה, ניטור הפוזיציות ודיווח. החטיבה מובילה ומרכזת את תהליך ICAAP ושותפה פעילה בניהול ההון. החטיבה לניהול הסיכונים מורכבת מארבע יחידות: (1) יחידת ניהול סיכוני האשראי, הכוללת שתי מחלקות: מחלקה לניתוח וניהול סיכוני אשראי ומחלקת בקרת אשראי; (2) יחידת ניהול סיכונים תפעוליים וסיכוני שוק, הכוללת שתי מחלקות: מחלקה לניהול סיכונים תפעוליים ומחלקת ניהול סיכוני שוק ונזילות; (3) יחידת קצין ציות ראשי הכוללת שלוש יחידות עיקריות: מחלקת ציות, מחלקת איסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור ויחידה בינלאומית לציות ולאיסור הלבנת הון; ו-(4) מנהלת תוכנית באזל 2. התפיסה הבקרתית ביחס לכל הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים בבנק היא של זיהוי ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים השונים, בשלושה מעגלי בקרה: מעגל ראשון הכולל את היחידות העסקיות בחטיבות, לרבות חטיבות תמיכה ותפעול, שהם יוצרי/נוטלי הסיכונים, ואת יחידות הבקרה הפנימיות בחטיבות המספקות בקרה פנימית על יוצרי/נוטלי הסיכונים; מעגל בקרה שני הכולל את יחידות הבקרה בחטיבה לניהול סיכונים שנחשבת לבלתי תלויה לחלוטין בחטיבות העסקיות, מעגל זה אחראי גם על הצגת תמונה כוללת של הסיכונים. מקובל לייחס למעגל הבקרה השני פונקציות בקרה עצמאיות נוספות, כגון: חשבות, יעוץ משפטי ומשאבי אנוש; מעגל בקרה שלישי הכולל את מערך הביקורת הפנימית.

סיכונים פיננסיים

א. סיכוני אשראי

כללי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בקבוצה מדיניות ניהול סיכוני אשראי, מדיניות אשראי ומגבלות חשיפה לגבי לוויים ו/או ענפים ו/או מוצרים במיגזרי הפעילות השונים.

בשווקים הכלכליים בעולם רמת אי הוודאות עדיין גבוהה כתוצאה ממשבר החובות ומההאטה הכלכלית באירופה וכתוצאה מאי הוודאות לגבי הצמיחה במשק בארצות-הברית. בהמשך להאטה בצמיחה בשנת 2012 ובהתחשב בקיצוץ הפיסקאלי הצפוי, התחזית לשוק המקומי היא של צמיחה נמוכה ועלייה באבטלה. כתוצאה מכך רמת הסיכון במשק אינה צפויה לרדת. הבנק בוחן את ההתפתחויות בענפי הפעילות השונים ומעדכן במידת הצורך את מדיניות האשראי.

ניהול סיכוני אשראי

מטרת ניהול סיכוני אשראי לאפשר ולוודא שהקבוצה פועלת על-פי המדיניות והיעדים האסטרטגים שנקבעו ובמסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר בתחום האשראי מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי.

מדיניות הבנק בניהול סיכוני האשראי מתבססת על פיזור תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר. פיזור הסיכונים מתבטא בפיזור תיק האשראי בבנק בין ענפי המשק השונים, מספר רב של לוויים, בין מיגזרי הצמדה שונים ובאזורים גיאוגרפיים שונים בחו"ל. מדיניות פיזור הסיכונים בין ענפי המשק מושתתת על הערכת ההתפתחויות הצפויות במיגזרי המשק השונים. לשם כך נערכים סקרים ענפיים וסקרי היתכנות כלכליים, אשר מטרתם להעריך את הסיכון ואת הפוטנציאל העסקי בפעילות במיגזרי המשק השונים, ועל-פיהם נקבעים היעדים העסקיים של הבנק.

מערכת ניהול האשראי מנטרת את חשיפת האשראי של הלקוחות על בסיס יומי ומערכות בקרת האשראי מזהות, מנטרות ומדווחות לגורם המטפל ולמנהלים על תסמינים שליליים אצל לווים.

כחלק ממדיניות ניהול סיכוני האשראי מיישם הבנק מספר עקרונות ובהם:

1. אי תלות

עיקרון ה"אי תלות" מהווה נדבך מהותי בממשל תאגידי נכון למניעת ניגודי עניינים ויצירת מערך של בלמים ואיזונים. מטרתו להבטיח כי המידע הקשור לסיכונים המדווח לגורמים מנהלים, ובפרט להנהלה הבכירה ולדירקטוריון, אכן אובייקטיבי באופיו ואינו מושפע משיקולים אחרים ובפרט של הצלחה עסקית ותגמול בגינה.

2. מדרג סמכויות

בבנק קיים מדרג של סמכויות המתווה היררכיה של אישורי אשראי על-פי רמת האובליגו ללווה/קבוצה, דירוג סיכון וסיווג בעייתי ומאפשר בקרה על תהליך אישור עסקות אשראי חדשות. מדרג הסמכויות מגדיר את ספי אישור האשראי האישיים וכן את ספי המעבר לאישורי צוותים ואת הרכב הצוותים.

3. ראייה כוללת של הלקוח/קבוצה

ניהול קבוצות סיכון המאגדות מספר לווים הקשורים מבחינת הסיכון כדוגמת חברה וחברות הבת שלה, זוג נשוי וכדומה. פעילות לקוחות וקבוצות מנוהלת על-ידי מנהל לקוחות אשר אחראי לכלל הפעילות של הלווה/קבוצה. מערכות המידע מספקות באופן שוטף למנהל הלקוחות וצוותו ראייה כוללת של פעילות הלקוח/קבוצה כולל רמת סיכון האשראי.

4. מדיניות ונוהלי אשראי

מדיניות ונוהלי האשראי של הבנק מחייבים את כל העוסקים באשראי בבנק ומפרטים את כל העקרונות והשיקולים במתן אשראי, את הסמכויות למתן אשראי ואת האיסורים והמגבלות החלים על מתן אשראי. הנהלים מהווים אמצעי מרכזי לניהול סיכוני האשראי מאחר והם מגדירים את דרכי הפעולה ועקרונות הבנק בנושא אשראי וביטחונות כולל התייחסות לסוגי לקוחות, ענפי משק, סוגי אשראי וכו'.

5. אחידות הדרכה והכשרה

העוסקים בתחום האשראי עוברים הכשרות והדרכות בתחום האשראי, סחר חוץ ומשכנתאות. הדרכות אלו מקנות הכשרה אחידה לעוסקים בתחום תוך מתן כלים מקצועיים ולימוד מדיניות ועקרונות הבנק בתחום האשראי.

בחברות בנות, בשלוחות ובסניפי הבנק בחו"ל מבוססת מדיניות ניהול סיכוני אשראי על עקרונות דומים למדיניות ניהול סיכוני אשראי בישראל, תוך התאמה לדרישות הרגולטוריות בכל אחת מהמדינות. היחידה לניהול סיכוני אשראי של הבנק פועלת כיחידת המטה של הקבוצה לנושא סיכוני אשראי, זאת במטרה לאפשר ניהול סיכון, דיווח ובקרה באופן אחיד ומרוכז ברמת הקבוצה. מדיניות סיכוני אשראי בחברות בנות ובשלוחות הבנק בחו"ל, מאושרת על-ידי הדירקטוריון המקומי, לאחר התייעצות עם ניהול סיכוני אשראי בבנק, ומוצגת בפני דירקטוריון הבנק.

זיהוי ובקרה של סיכוני האשראי

תהליך הבקרה והזיהוי של סיכוני האשראי מבוצע על-ידי שלושת מעגלי הבקרה. הסיכון ברמת התיק הכולל של הקבוצה מנוטר על-ידי היחידה לניהול סיכוני אשראי (כחלק ממעגל הבקרה השני). היחידה מדווחת להנהלת הבנק ולדירקטוריון על מגמות ושינויים בתיק האשראי לרבות רמת סיכון האשראי בתיק, עמידה במגבלות, אירועים מיוחדים, ניתוח ריכוזיות ותרחישי קיצון והצגת מדדי סיכון כלליים בארץ ובעולם.

זיהוי סיכון האשראי במוצרים קיימים מתבסס על תהליכי ניהול הסיכון, המדידה והבקרה ברמות השונות.

עבור מוצרים חדשים זיהוי הסיכון נסמך על נהל מוצר חדש המפרט את המדיניות והתהליכים אותם יש לבצע לגבי כל מוצר חדש בבנק על מנת לזהות את מכלול הסיכונים הכרוכים במוצר, להעריך את גודל ומהותיות הסיכון ולתת מענה למדידה בקרה וגידור הסיכון. על-מנת לזהות סיכון ריכוזיות ולבחון השלכות אפשריות של זעזועים שונים (פיננסיים, פוליטיים ועוד) על האיתנות הפיננסית של הבנק, מוגדר תהליך רבעוני ושנתי הכולל הגדרה, בחינה ודיווח תוצאות תרחישי קיצון, ומיפוי ההשלכות על הרווח ועל הלימות ההון.

כימות ומדידת הסיכון

כימות ומדידת סיכון האשראי מבוצעים במספר רמות: רמת הלווה הבודד, קבוצות לווים בהתאם לתחומי פעילות, ענפי משק, מיגזרי לווים, מוצרים וברמת התיק הכולל של הבנק והקבוצה. עבור כל תחום פעילות וסוג אשראי פותחו ויושמו תהליכי כימות ומדידת סיכון וקביעת דירוג הלווה והאשראי. התהליכים משלבים הערכות מומחים בתחום האשראי, תהליכי קבלת החלטות ומודלים סטטיסטיים מתקדמים.

בתחום מימון עסקות של לקוחות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים פותחו בבנק מודלים ממוחשבים למדידת ולבקרת סיכון צד נגדי, הן ברמת העסקה והן ברמת הלקוח, המאפשרים מעקב שוטף אחר מצב הלקוחות. עבור פעילות זו, סיכון האשראי למועד מסוים מוגדר כסך של ערך הפוזיציה הנוכחית, בתוספת סיכון פוטנציאלי להפסד עתידי, שנובע מתנודתיות של נכסי הבסיס בפוזיציה של הצד הנגדי, תוך התחשבות בקיזוז ומתאם בין העסקות, ומייצג את הפסד הבנק במידה שהצד הנגדי ייקלע לכשל. נקבעו כללים ונוהלי עבודה לקביעת רמת הבטוחות הנדרשת מול עסקות אלו, וכן כללי הפעולה הנדרשים לסגירת החשיפות מול העסקה והלקוח. מגבלות החשיפה לצד נגדי נקבעות על-ידי סמכויות האשראי המתאימות בבנק.

הכוונת הסיכון

תמהיל תיק האשראי ופרופיל הסיכון שלו מנוהלים באמצעות מספר מגננונים:

1. מדיניות האשראי מוגדרת לתחומי הפעילות וענפי המשק השונים.
2. מערכת מגבלות אשר כוללות מגבלות ריכוזיות במימדים השונים כגון ענפי משק, לווים, קבוצות לווים ומוצרים.
3. מדיניות מחירים הלוקחת בחשבון את הסיכון, תוך כדי ראייה כוללת של לקוח.
4. ניהול אקטיבי של פרופיל הסיכון של התיק.

דירקטוריון הבנק קובע מדיניות אשראי אשר נבדקת ומעודכנת באופן שוטף על-פי השינויים בשווקים הפיננסיים ובמשק. המדיניות כוללת מגבלות שונות על תיק האשראי, ובכלל זה, מגבלות חשיפה לפי ענפי משק, מדינות/מוסדות פיננסיים, כפונקציה של רמת הסיכון שהבנק מעריך. כמו-כן, נקבעות מגבלות חשיפה מירבית ללווה בודד, על-פי דירוג האשראי שניתן ללקוח, המשקף את רמת הסיכון שלו ומגבלה מירבית לקבוצת לווים. קיימים נהלים למעקב ולבקרה על עמידה במגבלות ובקרת המגבלות מדווחת רבעונית לדירקטוריון.

במסגרת מדיניות הבטוחות נקבעו עקרונות וכללים להערכת שוויין של הבטוחות, לפי סוג הבטוחה ואופי האשראי אותו היא מבטיחה, כגון: אומדן טווח הזמן וההוצאות שיידרשו למימוש הבטוחה, סוג ההצמדה, תנודתיות בשווי הבטוחה, וכדומה. כמו-כן, נקבעו נהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשוויין. מערכת ממוחשבת לניהול הבטוחות מופעלת לגבי מרבית הסוגים שלהן. הבטוחות אותן הבנק מקבל להבטחת האשראי כוללות בין השאר, נכסים פיננסיים, נכסי דלא נידי ונכסים אחרים. כנגד אשראי הניתן לחברות מקבל הבנק בטוחות גם באמצעות שעבוד שוטף כללי על נכסי החברה.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

במסגרת פעילותה העסקית השוטפת, חשופה קבוצת הבנק לסיכון הנובע מחשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה בא לידי ביטוי בפעילויות מגוונות מול מוסדות פיננסיים, כגון: עסקות המתבצעות בחדרי העסקות של הבנק - הפקדות יתרות מטבע-חוץ ונגזרים, רכישת אגרות-חוב אשר הונפקו על-ידי אותם מוסדות, מימון סחר חוץ לסוגיו, פעילות בשוק ההון וניהול חשבונות. מוסדות פיננסיים זרים כוללים בנקים, בנקים להשקעות, חברות ביטוח, חברות ברוקר/דיילר וגופים מוסדיים הכוללים בעיקר קרנות פנסיה. החשיפה למוסדות פיננסיים זרים מושפעת, הן מחוסנו הספציפי של כל מוסד ומוסד והן מסיכון המדינות בהן הוא פועל, ויכולה להיות מושפעת מאירועים שיתרחשו במדינה הזרה העלולים לגרום להפחתת השווי של נכסי הבנק, או לפגוע ביכולתם של המוסדות הזרים לכבד את התחייבויותיהם, לרבות כלפי קבוצת הבנק, וביניהם: משבר פיננסי או כלכלי, השלכות של שינויים במצב הפוליטי בארצות השונות, אי יציבות חברתית ועוד. יודגש, כי רוב חשיפות האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינן כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפות הן כלפי מערכת הבנקאות במערב אירופה ובצפון אמריקה, בעוד שהחשיפה למוסדות פיננסיים אחרים נמוכה יחסית.

בעקבות המשבר הפיננסי ששיאו בשנים 2008-2009, נקט הבנק בצעדים למזעור הסיכונים על-ידי ניתוב הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים אל מוסדות עמם נחתמו הסכמי CSA (Credit Support Annex) שהם הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם. כן נוטרלו סיכוני סליקה על-ידי ביצוע פעילות הסליקה במטבעות באמצעות המסלוקה הבינלאומית הידועה בשם CLS (Continuous Linked Settlement). בחינת מדיניות האשראי נמשכת כל העת תוך התאמתה להתפתחויות בשווקים העולמיים ואכן בעקבות המשבר הכלכלי שפקד בשנה האחרונה מספר מדינות באירופה, צומצמו או הוקפאו החשיפות למדינות בהתאם להתפתחויות בכל מדינה ומדינה וכן הוגברה תדירות המעקב והבקרה אחרי החשיפות למוסדות במדינות אלו. המעקב מתבסס, בין היתר, על בחינה שוטפת של מספר אינדיקטורים: התייחסות חברות הדירוג הבינלאומיות, תנודות מחירים בשוקי ההון, לרבות מחירי הביטוח לנכסים פיננסיים (CDS), הדוחות הכספיים, תחזיות והערכות מקרו כלכליות ובחינת יכולת המדינות לתמוך בסקטור הפיננסי במידת הצורך. לפרטים נוספים, ראה פרק "סקירה כלכלית ופיננסית" לעיל.

להלן טבלה המפרטת את החשיפה ליום 31 במרץ 2013 של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾:

סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	דירוג אשראי חיצוני ⁽⁵⁾
במיליוני ש"ח			
4,986	2,309	2,677	AAA עד AA-
9,476	543	8,933	A+ עד A-
1,168	32	1,136	BBB+ עד BBB-
60	16	44	BB+ עד B-
1	-	1	פחות מ-B-
431	68	363	ללא דירוג**
16,122	2,968	13,154	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
26	-	26	מזה: יתרת חובות בעייתיים ⁽⁴⁾
26	-	26	מזה: יתרת חובות פגומים
26	-	26	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני			
16,096	2,968	13,128	
9	2	7	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

להלן טבלה המפרטת את החשיפה ליום 31 בדצמבר 2012 של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾:

סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	דירוג אשראי חיצוני ⁽⁵⁾
במיליוני ש"ח			
4,706	2,323	2,383	AAA עד AA-
8,818	624	8,194	A+ עד A-
1,142	29	1,113	BBB+ עד BBB-
45	18	27	BB+ עד B-
1	-	1	פחות מ-B-
287	81	206	ללא דירוג**
14,999	3,075	11,924	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
32	-	32	מזה: יתרת חובות בעייתיים ⁽⁴⁾
32	-	32	מזה: יתרת חובות פגומים
28	-	28	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני			
14,971	3,075	11,896	
8	2	6	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

- * היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים במדינות הבאות:
- 1) ספרד - סך חשיפה של כ-126 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-52 מיליון ש"ח בדירוג BBB, והיתרה בסך של 74 מיליון ש"ח בדירוג BBB- (סך החשיפה בסוף שנת 2012 היתה כ-99 מיליון ש"ח, 55 מיליון ש"ח בדירוג BBB, 44 מיליון ש"ח בדירוג BBB-).
 - 2) אירלנד - סך חשיפה של כ-4 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-3 מיליון ש"ח בדירוג AA-, והיתרה בסך של 1 מיליון ש"ח ללא דירוג. (סך החשיפה בסוף שנת 2012 היתה כ-15 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-14 מיליון ש"ח בדירוג AA- והיתרה בסך של 1 מיליון ש"ח ללא דירוג).
 - 3) איטליה - סך חשיפה של כ-17 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-16 מיליון ש"ח בדירוג BBB, והיתרה בסך של 1 מיליון ש"ח בדירוג BB+. (סך החשיפה בסוף שנת 2012 היתה כ-19 מיליון ש"ח, 16 מיליון ש"ח בדירוג BBB, והיתרה בסך של 3 מיליון ש"ח בדירוג BB+).
 - 4) ביון ובפורטוגל החשיפה למוסדות פיננסיים הינה מזערית ומסתכמת בפחות ממיליון ש"ח.
- ** מזה מסלוקות בחו"ל המהוות 45% מהיתרה. הסכום הנותר מפוזר בשורה ארוכה של בנקים ומוסדות פיננסיים. (31.12.12: 34% מהיתרה).
- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו.
 - (2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
 - (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי. אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.
 - (4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 - (5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות Moody's, S&P-Fitch, הדירוג מעודכן ליום 2 במאי 2013. (31.12.12: הדירוג מעודכן ליום 28 בפברואר 2013).

להלן פרטים בדבר ההוצאה (ביטול הוצאה) שנזקפה לדוח רווח והפסד בשל חשיפה למוסדות פיננסיים זרים:

לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	במיליוני ש"ח
31.12.12	31.03.13	
(12)	-	פיקדונות/אשראי בבנקים ומוסדות פיננסיים זרים

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2013 בכ-16.1 מיליארד ש"ח, גידול של 1.1 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-15.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012. עלייה זו נבעה בעיקר מגידול בחשיפה המאזנית בגין אשראי וניירות-ערך, בעיקר לבנקים זרים בשכבת דירוג A- ומעלה.

כ-90% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא למוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה. החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-86% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, 11% במוסדות פיננסיים אחרים, 2% בקרנות פנסיה ו-1% בחברות ביטוח. עיקר החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים בארצות-הברית (38%), ובמדינות מערב אירופה (53%).

חשיפת אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק מבצע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, כחלק מניהול סיכונים השוק (חשיפות בסיס, מטבע וריבית, ראה פרק ניהול סיכונים השוק והנזילות) וכן כשירות ללקוחותיו. הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים, כמפורט להלן:

- סיכון אשראי - סכום ההפסד המרבי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.
 - סיכון שוק - הסיכון הנוצר בשל התנודות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר, כתוצאה משינוי מחירי השוק, כגון: שערי חליפין, שערי ריבית, אינפלציה וכדומה.
 - היעדר סחירות - סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על-ידי סילוקה במזומן או על-ידי יצירת חשיפה הפוכה.
 - סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבות בגינן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני בתפעול או כתוצאה מהתממשות סיכון תפעולי אחר.
- הפעילות מנוהלת ונמדדת באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון: Opics, Summit ו-Derivatech וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק. סיכונים הנובעים מן הפעילות נמדדים במערכת Algorithmics. לפרטים אודות המתודולוגיה למדידת סיכונים השוק, ראה תת פרק "אמידת הסיכונים ובקרתם" להלן.
- סיכון האשראי הנובע מן העסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי לעסקות נמדד על-ידי הפעלת מקדמים שמרניים על הסכומים הנומינליים של העסקות, או בגישת התרחישים שמחשבת את החשיפה הפוטנציאלית המקסימלית של הלקוח מתוך מגוון של מצבי שוק שונים, או על-פי מודל פנימי שפותח בבנק כמפורט לעיל. שיטת המדידה מותאמת ללקוח בהתאם לאופי הפעילות בתיק הנגזרים שלו.
- נקבעו כללים ונוהלי עבודה לקביעת רמת הבטוחות הנדרשת מול עסקות אלו, וכן כללי הפעולה הנדרשים לסגירת החשיפות מול העסקה והלקוח. מגבלות החשיפה לצד נגדי נקבעות על-ידי סמכויות האשראי המתאימות בבנק. ההיבטים התפעוליים הנובעים מהפעילות נבדקים ומבוקרים באופן שוטף על-ידי יחידה ייעודית.

להלן פירוט חשיפת האשראי בגין שווי הוגן חיובי של מכשירים פיננסיים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, נכון ליום 31 במרץ 2013 (במיליוני ש"ח):

סך-הכל	דירוג האשראי			
	BBB+	A- עד A+	AAA עד AA-	
בנקים מחוץ לישראל:				
1,200	142	1,052	6	ארצות-הברית ⁽¹⁾
842	7	469	366	אנגליה
784	1	783	-	גרמניה
795	-	795	-	צרפת
265	-	248	17	שוויץ
16	9	3	4	אחר
88	78	10	-	גוש האירו-אחר
3,990	237	3,360	393	סך-הכל בבנקים מחוץ לישראל
בנקים בישראל				
2,128				
בורסות				
227				
דילרים/ברוקרים⁽²⁾				
926				
לקוחות עסקיים לפי ענפי משק:				
795				שירותים פיננסיים
210				תחבורה ואחסנה
473				חשמל ומים
86				בינוי ונדל"ן
695				אחר
2,259				סך-הכל לקוחות עסקיים לפי ענפי משק
9,530				סך-הכל

(1) מזה ג"י. פי. מורגן צ'ייס, יתרה בסך 892 מיליון ש"ח.
(2) מזה גולדמן זאקס, יתרה בסך 512 מיליון ש"ח.

חשיפות הבנק לאיגוח – בעקבות המשבר ננקטה מדיניות של הקטנת התיק והיקף החשיפה הנוכחי הוא כ-182 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מקווי אשראי לתאגידים העוסקים באיגוח.

חשיפת אשראי למדינות זרות

סיכון חשיפת האשראי למדינות זרות מבטא את האפשרות שאירוע כלכלי, פוליטי או אירוע אחר במדינה זרה יפגע בשווי נכסי קבוצת הבנק, או ישפיע באופן שלילי על יכולת החייבים במדינה לעמוד בהתחייבויותיהם כלפי קבוצת הבנק. סיכון החשיפה למדינות זרות כולל חשיפה מאזנית מעבר לגבול (סך החשיפה המאזנית של הבנק בישראל לתושבי מדינה זרה, בתוספת סך החשיפות המאזניות של שלוחות הבנק בחו"ל לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה), וכן חשיפה מאזנית של שלוחות הבנק בחו"ל לתושבים מקומיים באותן מדינות בניכוי התחייבויות השלוחות. סיכון חשיפה מאזנית מעבר לגבול הינו הסיכון שפעולות שיינקטו על-ידי ממשלות זרות ימנעו את היכולת להמיר מטבע ו/או להעביר כספים מחוץ למדינה (Transfer Risk), ובכך ישפיעו על יכולת החברות והלקוחות לבצע עסקות מעבר לגבול.

ניהול סיכון החשיפה למדינות זרות בבנק מתבצע על-ידי בחינה פרטנית של הסיכונים הנובעים מהמדינות השונות, תוך הסתייעות בדירוגי המדינות של המדרגים הבינ"ל - S&P, Fitch, Moody's ו-S&P. בתוספת 4 לסקירת ההנהלה מפורטת סך החשיפה המאזנית לפי סיכון מדינה ובחלוקה לסקטורים (ממשלות, בנקים ואחרים). סך החשיפה למדינות זרות כולל את החשיפות המאזניות בגין יתרות חוב מאזניות בניכוי התחייבויות מקומיות, ניירות-ערך והשקעות אחרות המיוחסות למדינות שאינן ישראל. החשיפה המאזנית הותאמה על בסיס הסיכון הסופי, תוך התחשבות בחיזוקי אשראי הכוללים ערבויות, ביטחונות מוחשיים ונזילים, חוזי ביטוח, השתתפויות בסיכון ונגזרי אשראי. לפרטים נוספים, ראה פרק "הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק" לעיל.

לאחרונה חלה עלייה ברמת הסיכון בשוקים הכלכליים בעולם כתוצאה ממשבר החובות באירופה ומאי הוודאות לגבי הצמיחה הגלובלית ומהורדת דירוג ארצות-הברית על-ידי S&P מ-AAA ל-AA+ ואופן התמודדותה עם נטל חובותיה.

הבנק מבצע בקרה ומעקב אחר סיכוני האשראי הנובעים משוקי ההון בעקבות התפתחויות אלו.

לפרטים נוספים, ראה פרק "סקירה כלכלית ופיננסית" לעיל.

החשיפה המאזנית למדינות זרות ליום 31 במרץ 2013 הסתכמה ב-50.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-48.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012.

להלן סך החשיפות העיקריות למדינות זרות ליום 31 במרץ 2013 (במיליוני ש"ח):

מדינה	סך-הכל חשיפה מאזנית ⁽¹⁾	סך-הכל חשיפה חוץ-מאזנית	סך-הכל חשיפה	שיעור מהחשיפה המאזנית
ארצות-הברית	22,136	7,469	29,605	44.3%
שוויץ	5,580	240	5,820	11.2%
אנגליה	6,776	4,321	11,097	13.6%
גרמניה	1,426	308	1,734	2.8%
צרפת	1,840	1,625	3,465	3.7%
אירלנד*	66	189	255	0.1%
ספרד**	154	81	235	0.3%
פורטוגל	2	5	7	0.0%
יוון	-	1	1	0.0%
איטליה***	55	25	80	0.1%
מדינות מפותחות אחרות ⁽²⁾	8,931	804	9,735	17.9%
תורכיה	1,785	1,243	3,028	3.5%
מדינות מתפתחות (LDC) אחרות ⁽³⁾	1,249	513	1,762	2.5%
סך-הכל החשיפות למדינות זרות	50,000	16,824	66,824	100%

להלן סך החשיפות העיקריות למדינות זרות ליום 31 בדצמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

מדינה	סך-הכל חשיפה מאזנית ⁽¹⁾	סך-הכל חשיפה חוץ-מאזנית	סך-הכל חשיפה	שיעור מהחשיפה המאזנית
ארצות-הברית	18,630	7,594	26,224	38.7%
שוויץ	6,468	398	6,866	13.4%
אנגליה	7,298	4,650	11,948	15.2%
גרמניה	1,355	357	1,712	2.8%
צרפת	1,759	1,624	3,383	3.7%
אירלנד	67	190	257	0.1%
ספרד	133	82	215	0.3%
פורטוגל	2	5	7	0.0%
יוון	-	1	1	0.0%
איטליה	54	28	82	0.1%
מדינות מפותחות אחרות ⁽²⁾	8,615	782	9,397	17.9%
תורכיה	2,502	1,038	3,540	5.2%
מדינות מתפתחות (LDC) אחרות ⁽³⁾	1,229	623	1,852	2.6%
סך-הכל החשיפות למדינות זרות	48,112	17,372	65,484	100%

- * החשיפה באירלנד כוללת - 4 מיליוני ש"ח לבנקים באירלנד ו-251 מיליוני ש"ח ללקוחות מתוך סך החשיפה ללקוחות כ-182 מיליון ש"ח נובעים מקו גיבוי שניתן על-ידי הבנק ל-SPE המאוגד באירלנד העוסק באיגוח של חייבים אשר אינם תושבי אירלנד.
- ** החשיפה לספרד כוללת - 204 מיליוני ש"ח לבנקים ו-31 מיליוני ש"ח ללקוחות. מתוך סך החשיפה לבנקים כ-78 מיליון ש"ח מהווה סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין נגזרים כפי שחשבו לצורך מגבלות לווה. החבות החוץ-מאזנית כוללת בין היתר חשיפה בגין מקדם ה-"תוספת" המשקף את החשיפה הפוטנציאלית העתידית למשך יתרת ח"י החוזה הנגזר, מוכפל פי שלושה. יצוין כי נגזרים אלה נעשו עם צדדים עמם נחתם הסכם קיזוז (CSA) לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות בנגזרים.
- *** החשיפה באיטליה כוללת - 2 מיליון ש"ח לממשלת איטליה, 18 מיליוני ש"ח לבנקים באיטליה ו-60 מיליוני ש"ח ללקוחות.
- (1) לאחר ניכוי התחייבויות לתושבים מקומיים של שלוחות הבנק בחו"ל.
- (2) החשיפות העיקריות נובעות ממדינות קנדה, לוקסמבורג והולנד.
- (3) מדינות פחות מפותחות (LDC) - נקבעות לפי הגדרת הבנק העולמי המבוססת על ההכנסה הלאומית לנפש - החשיפות העיקריות נובעות ממדינות קזחסטן ורוסיה.

זיהוי וטיפול בלוויים בקשיים

הבנק הגדיר תהליכים לזיהוי ולטיפול בלוויים, אשר להערכת הבנק קיים חשש שלא יעמדו בהתחייבויותיהם מול הבנק. לגבי לווים אלו מתקיימים מעקב ובקרה הדוקים יותר והבנק פועל לצמצום החשיפה מולם, וזאת, בדרך של פירעון האשראי ממקורותיהם של הלוויים ו/או קבלת ביטחונות נוספים. במקרים מסוימים מועבר הטיפול בלקוחות לאגף המתמחה בלוויי ושיקום לווים, או ליחידות גבייה. בנוסף על כך, הבנק בוחן באופן שוטף את רמת סיכון האשראי בתיקי הלוויים, על בסיס הנחות שמרניות, מסווג את סיכון האשראי הבעייתי בהתאם לכללי הוראות בנק ישראל (פגום, נחות והשגחה מיוחדת) ורושם הפרשה נאותה להפסדי אשראי בגין כלל סיכון האשראי בבנק.

לגבי אשראי המסווג כ"פגום", ההפרשה להפסדי אשראי נגזרת מבחינה פרטנית של הסכום הניתן לגבייה מהלקוח (תזרימי מזומנים ו/או מימוש ביטחונות צפוי), ולאחר היוון הסכומים בהתאם לצפי מועדי הגבייה והמימוש. חובות שלא צפוי לגבותם בזמן סביר, נמחקים חשבונאית, בהתאם לכללים שנקבעו בהוראות בנק ישראל. בקביעת הסכום הניתן לגבייה נלקחים מרווחי ביטחון שתכליתם לתת מענה למצבי אי ודאות באשר ליכולת פירעון האשראי. עם זאת, לפי שמדובר במשתנים כלכליים, אין ודאות כי הסכום הניתן לגבייה לא יהיה נמוך מהאומדן שנקבע וזאת בין מחמת שינוי לרעה במאפיינים הכלכליים, או מכל סיבה אחרת.

אישור נאותות הסיווג של החוב והסכום הניתן לגבייה מבוצע על-ידי גורם אשר הינו בסמכות אחת מעל לסמכות הענקת האשראי ללקוח, בהתאמות המחויבות. לצורך זה קיים תהליך לפיו מתבצע לגבי כל לקוח כנ"ל, אחת לרבעון, דיון לגבי נאותות הסיווג והסכום הניתן לגבייה.

לגבי אשראי תקין או בעייתי שאינו פגום (נחות או השגחה מיוחדת), מחושבת "הפרשה קבוצתית" בהתאם להיסטוריית הפסדי אשראי של ענף המשק אליו משיך הלקוח. לצורך חישוב ההפרשה הקבוצתית, הבנק קובע אחת לרבעון, לכל ענף משק שני שיעורי הפרשה (לסיכון אשראי בעייתי ולסיכון אשראי תקין), על-פי ניתוח רבעוני של היסטוריית הפסדי האשראי, מחיקות חשבונאיות נטו, איכות תיק האשראי בענף וניתוח מגמות השוק, בהתאם להנחיות בנק ישראל.

לגבי לווים במיגזר מימון לדיור, מחושבת גם הפרשה על-פי הוראות המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור של הלווה, כך שכלל שמעמיק הפיגור כן גדל שיעור ההפרשה מסך האשראי. בנוסף, על-פי הוראות המפקח על הבנקים, מחושבת הפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדיור שניתנו בשיעור מינוף גבוה בשנים האחרונות.

על פי עדכון הנחיות מיום 21 במרץ 2013, הנחה בנק ישראל כי על הבנקים לבחון ובמידת הצורך לעדכן את השיטות לחישוב ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור, כאשר בכל מקרה, יתרת ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות החל מהדיווח לציבור בגין הרבעון השני של שנת 2013. הבנק החליט להעמיד כבר ברבעון הראשון של שנת 2013 את יתרת ההפרשה בגובה ההפרשה המינימלית הנדרשת.

היחידה לניהול סיכוני אשראי

היחידה לניהול סיכוני אשראי משמשת כגוף מטה בלתי תלוי לניהול וניתוח סיכוני האשראי. היחידה כפופה למנהל החטיבה לניהול סיכונים והינה עצמאית אל מול תהליכי החיתום ואישור האשראי. תפקיד היחידה לגבש מתודולוגיות לניהול סיכוני אשראי התואמות את היעדים האסטרטגיים של קבוצת הבנק, להטמיע בארגון תרבות לקיחת סיכונים מושכלת במסגרת המגבלות, כלומר ביצוע עסקות שאינן חורגות מהמגבלות במחיר התואם את הסיכון ולבצע בקרה שהבנק פועל בהתאם למדיניות שנקבעה. היחידה משמשת כיחידת המטה האחראית על בקרת התהליכים ומתודולוגיות ניהול סיכוני האשראי בחברות הבנות, בקבוצת הבנק, במסגרת היחידה לניהול סיכוני אשראי פועלות שתי מחלקות:

המחלקה לניתוח וניהול סיכוני אשראי אחראית על פיתוח מתודולוגיות לזיהוי, לבקרה ולניהול סיכוני אשראי, פיתוח מודלים למדידת דירוג סיכון האשראי ותימחורו ברמת הלווה הבודד וברמת התיק, פיתוח מודלים להקצאת הון כלכלי בגין סיכון האשראי לסגמנטים השונים, קידום היערכות למדידה של סיכוני אשראי בהתאם לגישה המתקדמת בבאזל 2, פיתוח מתודולוגיות לחישוב הפרשה קבוצתית עבור יישום הוראת חובות פגומים, ניטור חשיפת האשראי, רמת סיכון האשראי ועמידה במגבלות האשראי של הקבוצה ודיווח התוצאות להנהלת הבנק ולדירקטוריון, אחריות על ביצוע תרחישי קיצון ברמת הבנק והקבוצה ועל ניטור, מדידה וניהול של סיכון ריכוזיות האשראי.

המחלקה לבקרת אשראי מבצעת הערכות בלתי תלויות של רמת סיכון האשראי לכל הלווים העסקיים הגדולים של הבנק בסבב תלת שנתי או בתדירות גבוהה יותר לאותם לוויים שהוערכו כבעלי פוטנציאל סיכון. כמו-כן מתבצעת בדיקת מהימנות דירוג האשראי של הלווים שנבדקו. המחלקה אחראית על פעילות בקרת אשראי בסניפי הבנק וחברות הבת בחו"ל ובמסגרת זו מבוצע מעקב הן לגבי תהליכי הבקרה והן לגבי היקפי הבקרה ועמידה בתוכניות העבודה.

ב. סיכוני השוק והנזילות

כללי

סיכון שוק – סיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים, וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים שיפורטו להלן.

סיכון ריבית – סיכון להפסד או ירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי ריבית במטבעות השונים.

סיכון אינפלציה/ואו סיכון שער חליפין – סיכון להפסד כתוצאה משינוי שע"ח או כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן.

סיכון מחיר מניות – סיכון להפסד כתוצאה משינויים בשערי המניות או מדדי המניות. הקבוצה מחזיקה מניות בעיקר לצורכי השקעה (לא למסחר), וירידה בערך עשויה לפגוע ברווחיות הבנק. היקף החזקות הקבוצה במניות זמינות למכירה עומד נכון למועד הדוח על כ-1,792 מיליון ש"ח ועל כ-33 מיליון ש"ח במניות למסחר.

סיכון מרווח – סיכון להפסד כתוצאה משינויים במרווחים בין עקומי ריבית שונים.

סיכון נזילות – מוגדר כסיכון לרווח התאגיד הבנקאי וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צורכי נזילותו.

הבנק רואה את ניהול הנזילות בפרספקטיבה רחבה יותר שהיא לא רק שמירה על יכולת של הבנק לעמוד בכל התחייבויותיו הנוכחיות (לרבות התחייבויותיו החוץ-מאזניות), אלא גם כיכולת לעשות זאת מבלי לפגוע בהתנהלות השוטפת (קרי ביכולתו של הבנק להמשיך ולממן עסקים חדשים לפי הצורך/הרצון) וביכולות הקיימות של הבנק ומבלי להיקלע להפסדים חריגים.

ניהול סיכוני השוק והנזילות

ניהול סיכוני השוק והנזילות מתבצע בראייה גלובלית של הפעילות בבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות הבנקאיות. תחומי הפעילות ומסגרות הסיכון מאושרים על-ידי ההנהלה והדירקטוריון. מדיניות ניהול סיכוני השוק מכוונת להגדלת תוחלת הרווח על בסיס כלכלי, תוך שמירה על רמות סיכון מאושרות ומבוקרות.

הניהול הגלובלי של הנכסים וההתחייבויות בתיק הבנקאי (ננייה) ושל התיק למסחר (בחדרי העסקות) נעשה תחת אחריות מנהלת חטיבת שווקים פיננסיים ובהנחייתה. הניהול השוטף והפיקוח על ניהול הנכסים וההתחייבויות והמסחר הינם באחריות המנהלים באגף לניהול נכסים והתחייבויות ובאגף חדר העסקות בחטיבת שווקים פיננסיים בתל-אביב, וביחידות לניהול נכסים והתחייבויות ובחדרי העסקות בסניפי הבנק בניו-יורק ובלונדון, הכפופים מקצועית למנהלת חטיבת שווקים פיננסיים, לפי העניין. הבקרה השוטפת והמעקב על הפעילות בסניפי חו"ל מתבצעים על-ידי יחידות מקומיות, בתיאום מלא ותוך דיווח שוטף ליחידות המקבילות בהנהלה הראשית, בהתאמה לתפישה הבקרתית (מעגלי הבקרה).

בנוסף על אמידת הסיכונים, בחינת התוצאות ובקרה שוטפת על העמידה במגבלות, מתבצעת עבודת בקרה תפעולית על-ידי יחידות שונות בחטיבת שווקים פיננסיים. מטרתיה של בקרה זו הן בדיקת תקינות, שלמות והתאמה בין בסיסי הנתונים השונים במערכות דיווח שונות ואיתור שגיאות תפעוליות.

מסגרות הסיכון משקפות את תיאבון הסיכון של הבנק לסיכוני שוק. דהיינו, רמת הסיכון שההנהלה והדירקטוריון מוכנים לשאת במסגרת הפעילות העסקית על מנת להשיג תשואה/ערך. המסגרות מאושרות על-ידי הדירקטוריון ומעוגנות בנהלים הכוללים, בין היתר, מגבלות על רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בגורמי סיכון עיקריים ומגבלות ייעודיות לתחומי המסחר השונים. גורמי הסיכון העיקריים אליהם חשוף הבנק הם שערי הריבית של השקל במיגזר הצמוד והלא-צמוד, אינפלציה ושער החליפין שקל/דולר. התיאבון לסיכון שוק בבנק נקבע במונחי VaR ו/או רגישויות ו/או תרחישים.

הדירקטוריון והוועדה לניהול ובקרת סיכונים מקבלים דיווח על הפעילות, החשיפות, תוצאות הפעילות וביצוע המדיניות שאושרה, לפחות אחת לרבעון. הדיווחים כוללים: סקירת נושאים שנדונו ודווחו בצוותים, לרבות החלטות עיקריות; חשיפות ורמות הסיכון המנוצלות מתוך המסגרות המאושרות; תוצאות הפעילות; אירועי דיווח (הפסדים, חריגות מנהלים, אירועים חריגים); הרחבת פעילויות והרשאות לחדרי העסקות השונים בהתאם לסמכויות שאושרו; תמונת סיכון כלל הבנק וחברות בנות בנקאיות בקבוצה; דוח בקרת סיכוני שוק רבעוני.

מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות, סיכוני השוק וסיכון הנזילות מותוויות ומבוקרת על-ידי צוות ניהול נכסים והתחייבויות גלובלי, המורכב מחברי הנהלת הבנק בראשות מנכ"ל הבנק. המדיניות, לרבות המגבלות שנקבעו, מובאת לדיון ולאישור, לפי העניין, לצוות ניהול נכסים והתחייבויות גלובלי של הנהלת הבנק, לוועדות הדירקטוריון, או למליאת הדירקטוריון. הפעילות השוטפת, מתנהלת על-ידי צוותי משנה בהשתתפות בעלי תפקידים בכירים בבנק, האחד בראשות מנהלת חטיבת שווקים פיננסיים והשני בראשות מנהלת אגף נני"ה. צוותים מקומיים פועלים גם בניו-יורק ובלונדון. פעילות הצוותים היא במסגרת החלטות הדירקטוריון וועדותיו, בדבר חשיפות לסיכוני שוק ונזילות ובכפוף להוראות הפיקוח על הבנקים, או הרגולטור המקומי, לפי העניין. ניהול סיכוני השוק והנזילות מתבצע בכל חברה בת בנקאית בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי מדיניות הנקבעת על-ידי הדירקטוריון של כל חברה ובהתאמה למדיניות הקבוצתית. אמידה ובקרה של סיכוני שוק ונזילות מתבצעות על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לגודל ההון ולאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת בנקאית. החשיפה לסיכוני שוק ונזילות של החברות הבנות נבחנת על-ידי המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים ומדווחת להנהלה ולדירקטוריון הבנק בתדירות התואמת את רמת הסיכון.

סיכוני השוק

בניהול סיכוני שוק בבנק, מבחינים בין חשיפות הנוצרות כחלק מניהול שוטף של הנכסים וההתחייבויות של הבנק (נני"ה - התיק הבנקאי, "Non Trade") לבין החשיפות בתיק למסחר ("TRADE"). תיאור מפורט לגבי ניהול סיכוני השוק בפעילות בתיק הבנקאי ובפעילות למסחר מופיע בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012.

סיכון הנזילות

סיכון הנזילות בבנק, במטבע-חוץ ובשקלים, מנוהל ומבוקר באופן שוטף, בהתאם למדיניות קבוצתית, במטרה להבטיח את היכולת להתמודד באופן תחרותי גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים. ניהול הנזילות השוטף הינו באחריות אגף נני"ה ומתבצע באמצעות יחידות הנזילות בשקלים ובמטבע-חוץ. דוח סיכון נזילות יומי מופק ממערכת ממוחשבת מקיפה לניהול נכסים והתחייבויות. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 בנושא "ניהול סיכון הנזילות", הבנק מפעיל מודל פנימי לאמידת סיכון הנזילות. המודל מבוסס על היציבות המוכחת של הפיקדונות בבנק לאורך תקופות ארוכות וכולל תרחישים שונים, לגבי שיעורי המיחזור והפירעון של הנכסים וההתחייבויות. בכל תרחיש מחושב יחס נזילות, אשר לא יפחת מרמת מינימום המוגדרת בהוראה. התרחישים המופעלים במודל הפנימי מתייחסים למצבי שוק שונים: מצב עסקים רגיל, ומצבים חריגים הנוגעים לכלל המערכת וספציפית לבנק. בכל אחד מהתרחישים נבחן פער הנזילות, לתקופה של עד חודש, למול הנכסים הנזילים. התרחישים נבדלים בעיקר בהנחות לגבי מיחזור פיקדונות. התקופות העולות על חודש נבחנות באופן שוטף למול פעילות הבנק, וכן נבחנים מדדי סיכון נוספים, בשקלים ובמטבע-חוץ. הבנק הכין תוכנית לטיפול במשבר נזילות ברמות שונות. התוכנית כוללת מערכת ניטור של מדדים העשויים להצביע על מצב משברי והצעדים המתחייבים בהתממשות תרחישים מוגדרים. הצעדים כוללים התכנסות צוותים, מערכת דיווח וסדרת פעולות להתמודדות עם משבר אפשרי. כן נקבעו תרחישים לבחינת השפעת שינויים בקצב הביצוע של התוכנית העסקית על צרכי הנזילות בטווח של שנה. בחודש ינואר 2013 הוציא בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. על-פי החוזר המלווה את ההוראה בכוונת בנק ישראל לאמץ את הוראות באזל 3 בנושא סיכון הנזילות, בשינויים המתחייבים ובמועד שיקבע לאחר לימוד המלצות באזל 3 והשלכותיהן על המערכת הבנקאית. הבנק יבצע את הצעדים הנדרשים בכדי לעמוד בתיקון ההוראה בטווח שהוגדר, ובוחן את הצעדים הנדרשים ליישום ועמידה בהמלצות המתגבשות של ועדת באזל 3.

אמידת הסיכונים ובקרתם

זיהוי ואמידת הסיכונים, בקרת המגבלות על היקף הסיכונים והדיווח על הממצאים מבוצעים, או מבוקרים, על-ידי החטיבה לניהול סיכונים, באופן בלתי תלוי בניתוחים השוטפים ובדיווחים המבוצעים כחלק מפעילות חטיבת שווקים פיננסיים. המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים אחראית לגיבוש מתודולוגיה לאמידת סיכוני שוק ונזילות, בהתאמה ליעדים האסטרטגיים של קבוצת הבנק. כמו-כן, הינה אחראית לביצוע בקרה על סיכוני השוק והנזילות בקבוצה.

רמת הסיכון של הבנק נמדדת ומבוקרת על-פי נהלים, הכוללים, בין היתר, מגבלות על רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בגורמי הסיכון העיקריים. בנוסף, מחושב אומדן סיכון בשיטת הערך בסיכון (VaR), בה אומדים את ההפסד המקסימלי הצפוי לתאגיד, בשל התממשות סיכונים שוק, בתקופת זמן נתונה וברמת מובהקות סטטיסטית שנקבעה מראש על-ידי הבנק ואושרה על-ידי הדירקטוריון. המגבלות העיקריות מפורטות בתת פרק "נוהלי חשיפות לסיכונים שוק ונזילות" להלן. אמידת הסיכון וכן בדיקת העמידה במגבלות של הפעילות למסחר מתבצעות לפחות פעם ביום.

המתודולוגיה לאמידת סיכונים השוק

המתודולוגיה להערכת סיכונים שוק אשר בשימוש בבנק אושרה על-ידי הדירקטוריון והנהלה. המתודולוגיה כוללת גם חישובי VaR וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests על כל תיקי המסחר ועל התיק הבנקאי. המתודולוגיה להערכת סיכונים שוק תואמת את דרישות ועדת באזל ועומדת בסטנדרטים בינלאומיים.

אומדן הסיכון בפעילות המסחר מחושב באופק של עשרה ימי עסקים וברמת מובהקות של 99%. ההתייחסות הינה לסיכון הגבוה מבין שתי שיטות אמידת סיכון מקובלות ("סימולציה היסטורית" עם משקל זהה לכל התצפיות ו"סימולציה מונטה-קרלו" תוך מתן משקל גדול יותר לתצפיות האחרונות). מתודולוגיה זו תואמת את ההמלצות הרלוונטיות של ועדת באזל בעקבות המשבר בשווקים בארצות-הברית. האומדן מספק התראה מהירה יחסית על רמת סיכון השוק בתקופות של עלייה בתנודתיות. שערך מלא של התיק למסחר מתבצע לפחות אחת ליום, בתרחישים שונים, לצורך האומדן.

אמידת הסיכון של פעילות התיק הבנקאי מתבצעת אחת לחודש בשיטה ההיסטורית ובאופק של חודש.

בנוסף, מבוצע באופן שוטף תהליך בחינה בדיעבד (Backtest) על-פי קריטריונים שהוגדרו בהמלצות ועדת באזל, במטרה לבחון את תקפות מודל אמידת הסיכון. תוצאות הבדיקה מדווחות שנתיים להנהלה ולדירקטוריון. על-פי תוצאות הבדיקה, המודל עומד בקריטריונים שהוגדרו על-ידי ועדת באזל לקבלת המודל.

המתודולוגיה להערכת סיכונים שוק בבנק כוללת גם הפעלת תרחישים (Stress Tests) על תיקי המסחר ועל התיק הבנקאי בנוסף לחישוב ה-VaR.

המחלקה לניהול סיכונים שוק מפעילה סוגי תרחישים על-פי המקובל בעולם: ניתוח רגישות; תרחיש היסטורי גרוע ביותר; תרחישים מאקרו כלכליים; תרחישי ריבית קבועים ותרחישים קיצוניים המבוססים על התנודתיות של גורמי הסיכון בתקופת לחץ בשווקים. באשר לסקירה נרחבת של המתודולוגיה, ראה פרק זה בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012.

כלל הבנק

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום 31 במרץ 2013:

מינימום ברבעון הראשון של שנת 2013	מקסימום ברבעון הראשון של שנת 2013	ליום 31 במרץ 2013	תרחיש
			ירידה של 1% במדד
(76)	(84)	(76)	

במיליוני ש"ח

הבנק פעיל בשוקי המטבע הן באמצעות עסקות ספוט ופורוורד והן באמצעות אופציות, הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. כתוצאה מכך, הבנק פעיל במרבית המטבעות הסחירים בעולם, הן בשווקים המפותחים והן בשווקים המתפתחים. בשל קיומן של מגבלות על חשיפות המטבע, שעיקרן מופיע בריכוז המגבלות בהמשך, חשיפת המטבע נטו נמוכה באופן יחסי.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי המטבע העיקריים (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד כל המטבעות האחרים), ליום 31 במרץ 2013:

מטבע	התחזקות של 10%	התחזקות של 5%	החלשות של 5%	החלשות של 10%
	במיליוני ש"ח			
דולר	(14)	(8)	(22)	(60)
אירו	4	5	(7)	(25)
יין יפני	2	1	5	14
דולר קנדי	4	1	(3)	(6)
לירה שטרלינג	15	5	(1)	2
פרנק שוויצרי	(1)	1	-	-

קיימות מגבלות על רגישות הון הבנק (כולל חברות בנות פיננסיות המנוהלות על-ידו) לתרחיש שינוי בעקומי הריבית השקלית, המדדית והדולרית.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום 31 במרץ 2013:

תרחיש	31 במרץ 2013					
	מקסימום ברבעון הראשון של שנת 2013		מינימום ברבעון הראשון של שנת 2013			
	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%
	במיליוני ש"ח					
תזוזה בריבית צמודה למדד:						
בבנק	(42)	51	(65)	85	(5)	51
מזה: בתיק הבנקאי	(43)	52	(66)	86	(5)	52
בתיק למסחר	1	(1)	1	(1)	-	(1)
תזוזה בריבית לא-צמודה:						
בבנק	246	(242)	246	(242)	25	(242)
מזה: בתיק הבנקאי	245	(254)	245	(254)	25	(254)
בתיק למסחר	1	12	(5)	44	-	12
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:						
בבנק	7	(7)	28	(29)	1	(4)
מזה: בתיק הבנקאי	12	(2)	38	(19)	1	(2)
בתיק למסחר	(5)	(5)	(10)	(10)	-	(5)

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום 31 בדצמבר 2012:

מינימום בשנת 2012		מקסימום בשנת 2012		31 בדצמבר 2012			תרחיש
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%	
במיליוני ש"ח							
תזוזה בריבית צמודה למדד:							
(31)	(14)	184	(148)	(9)	106	(78)	בבנק
(31)	(15)	185	(149)	(9)	107	(79)	מזה: בתיק הבנקאי
-	-	(2)	1	-	(1)	1	בתיק למסחר
תזוזה בריבית לא-צמודה:							
(120)	127	285	288	27	(230)	281	בבנק
(118)	125	(287)	287	27	(276)	270	מזה: בתיק הבנקאי
(14)	(15)	46	19	-	46	11	בתיק למסחר
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:							
(1)	-	(41)	34	1	(10)	12	בבנק
(4)	(1)	(38)	39	1	(14)	7	מזה: בתיק הבנקאי
(2)	(5)	14	(12)	-	4	5	בתיק למסחר

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בעקומי הריבית, המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בעקום ריבית שאינו מביא בחשבון את מרווח סיכון האשראי של הצד הנגדי. זאת בשונה מחישוב שווי הוגן המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בשיעורי הריבית המשקפים את רמות הסיכון.

במסגרת בחינת תרחישי קיצון, נבחנת רגישות השווי הכלכלי של הבנק לתרחיש ההיסטורי הגרוע ביותר שארע בחמש השנים האחרונות, הכולל שינויים בגורמי הסיכון השונים בטווח של חודש. יצוין כי במהלך הרבעון הראשון של שנת 2013, הרגישות כאמור לא עלתה על 681 מיליון ש"ח.

להלן פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 במרץ 2013 לפי מיגזרי הצמדה:

סך-הכל	מטבע-חוץ**			מטבע ישראלי		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח						
353,878	11,063	9,120	60,155	61,315	212,225	נכסים פיננסיים*
475,157	24,272	21,666	161,286	15,333	252,600	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
330,872	8,005	13,971	68,385	52,223	188,288	התחייבויות פיננסיות*
478,173	26,855	16,808	153,599	19,043	261,868	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
19,990	475	7	(543)	5,382	14,669	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים.
 ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
 *** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

להלן פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 בדצמבר 2012 לפי מיגזרי הצמדה:

סך-הכל	מטבע-חוץ** ⁽¹⁾			מטבע ישראלי ⁽¹⁾		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח						
360,297	13,385	8,999	56,540	62,442	218,931	נכסים פיננסיים*
471,843	24,592	22,684	174,019	15,216	235,332	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
337,835	8,596	14,238	68,042	53,021	193,938	התחייבויות פיננסיות*
474,964	28,799	17,478	163,038	18,752	246,897	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
19,341	582	(33)	(521)	5,885	13,428	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

להלן השפעת שינויים הפוטנטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים ליום 31 במרץ 2013:

שינוי בשווי הוגן	סך-הכל	סך-הכל	מטבע-חוץ**			מטבע ישראלי		השינוי בשיעורי הריבית
			אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח								
ב-%								
(0.9%)	(180)	19,810	420	(13)	(530)	5,372	14,561	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
(0.1%)	(20)	19,970	467	6	(540)	5,379	14,658	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
1.2%	249	20,239	522	43	(499)	5,389	14,784	קטון מידי מקביל של אחוז אחד

להלן השפעת שינויים הפוטנטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים ליום 31 בדצמבר 2012:

שינוי בשווי הוגן	סך-הכל	סך-הכל ⁽¹⁾	מטבע-חוץ**			מטבע ישראלי		השינוי בשיעורי הריבית
			אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח								
ב-%								
(0.4%)	(78)	19,263	406	(25)	(389)	5,869	13,402	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
(0.0%)	(7)	19,334	565	(33)	(506)	5,883	13,425	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
1.0%	202	19,543	753	(13)	(628)	5,922	13,509	קטון מידי מקביל של אחוז אחד

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים.
 ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
 *** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, כשהם מהוונים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.
 **** שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מיגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במיגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במיגזר הצמדה. סך-הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא-כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מיגזרי הצמדה.
 (1) הוצג מחדש לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן.

פעילות למסחר

החשיפות למסחר הן תוצאה של פעילות הבנק כעושה שוק ושל ניהול דינמי של תיק נכסים פיננסיים נזילים. מטרת הפעילות להשיא את תוחלת הרווח, תוך שמירה על רמת סיכון מבוקרת ומאושרת. ההרשאות לפעילות, כמו גם הסיכון שבפעילות, נמדדים, לפי העניין, במונחים של הערך בסיכון (VaR), במונחים של הפסד תיאורטי בתרחישים לרבות בתרחישי קיצון. במונחים של רגישות לגורמי סיכון וכמו-כן במונחים של היקף הפעילות. אמידת הסיכון, וכן בדיקת העמידה במגבלות של הפעילות למסחר, מתבצעות לפחות אחת ליום. בנוסף על הרשאות ספציפיות לכל פעילות בנפרד, נקבעה הסמכה כוללת במונחים של הערך בסיכון (VaR) לפעילות המסחר בחדרי העסקות בבנק.

חשיפות מטבע – עשיית שוק ומסחר

בכל אחד משלושת חדרי העסקות של הבנק פועל דסק ספוט-פורוורד במטבע-חוץ ובשקלים. בחדר העסקות בתל-אביב פועל גם דסק אופציות במטבע-חוץ ובשקלים. פעילות המסחר ועשיית השוק במטבע ובאופציות נעשית בכפוף למגבלות סיכון שונות ובמסגרת הרשאה כוללת לחשיפת ש"ח/מטבע-חוץ המוקצית לפעילות זו מתוך המגבלה הכוללת של חשיפת ההון הפיננסי של הבנק למטבע-חוץ.

חשיפות ריבית – עשיית שוק ומסחר

חדר העסקות בתל-אביב פעיל גם בתחום חשיפות למסחר בריבית, ומנהל דסק למסחר במכשירי ריבית בשקלים לרבות עשיית שוק באופציות ריבית ודסק למסחר באגרות-חוב ממשלתיות. פעילות הדסקים מתנהלת בכפוף למגבלות על אומדני סיכון ומגבלות אחרות שאושרו על-ידי ההנהלה והדירקטוריון.

להלן אומדני הסיכון של הפעילות למסחר (VaR) ליום 31 במרץ 2013:

ליום 31 במרץ 2013	מוצע ברבעון הראשון של שנת 2013	מקסימום ברבעון הראשון של שנת 2013	מינימום ברבעון הראשון של שנת 2013
במיליוני ש"ח			
31	16	31	10
			סך-הכל מסחר בחדרי העסקות

נוהלי חשיפות לסיכוני שוק ונזילות

בתחילת שנת 2013 אישר הדירקטוריון מסמך חשיפות לסיכוני שוק ונזילות לשנת 2013. המסגרת שאושרה כוללת: מסגרת כוללת לאומדן הסיכון בכלל הבנק, מגבלות על רגישות כלל הבנק לגורמי סיכון, מסגרות לפעילות ההשקעות לנוסטרו ומסגרות סיכון לתחומים השונים בפעילות המסחר. מסמך החשיפות לשנת 2013 משקף את תוכנית העבודה של חטיבת שווקים פיננסיים לרבות הרחבת פעילות ההשקעות בתיק הנוסטרו וביצוע עסקות ריפו כחלק מניהול התיק הבנקאי, וכן אישור לפעילות חדשה למסחר באופציות מעבר לדלפק על מדד ת"א 100. ניצול המסגרות שאושרו כפוף לאישור צוות נג"ה גלובלי של הבנק.

להלן המגבלות העיקריות על חשיפות לסיכוני שוק בכלל פעילות הבנק ובפעילות המסחר בנפרד, ליום 31 במרץ 2013:

מגבלה	במיליוני ש"ח	% מההון הפיננסי הפעיל
תיק בנקאי	אומדן סיכון כולל (VaR)	950
	רגישות השווי הכלכלי לשינויים של 1% במקביל ועד 1% לא במקביל בעקומי הריבית:	
	שקל צמוד מדד	500
	שקל לא-צמוד	620
	מטבע-חוץ	370
	רגישות הנגזרים בתיק הבנקאי לשינוי של 1% במקביל בעקומי הריבית:	
	שקל צמוד מדד	180
	שקל לא-צמוד	150
	חשיפות בסיס במיגזר:	
	שקל צמוד מדד	+/- 100
	מטבע-חוץ לרבות צמודי מטבע-חוץ	+/- 30
	רגישות לשינוי של 10% בשער החליפין שקל/דולר	500
	היקף השקעה כולל לנוסטרו*	*14,500
	מזה: היקף השקעה במניות	3,000
תיק למסחר	אומדן סיכון כולל (VaR)	200
	חשיפת ש"ח/מטבע-חוץ	+/- 10
	רגישות לשינוי של 10% בשער החליפין שקל/דולר	200
	חשיפת מטבע-חוץ/מטבע-חוץ במסחר ובמטבעות	800

* לא כולל השקעה באגרות-חוב ממשלת ישראל ואגרות-חוב ארצות-הברית לזמן קצר.

הבנק נדרש לשמור על יחס הון מזערי בגין סיכוני השוק, על-פי מודל סטנדרטי שהוגדר על-ידי בנק ישראל. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני הריבית והמניות בתחומי המסחר בלבד, כפי שהוגדרו לעיל, ועל סיכוני המטבע בקבוצת הבנק.

המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 בנושא "ניהול סיכונים", קיימת בבנק יחידה העוסקת בניהול סיכונים תפעוליים וסיכוני שוק. יחידה זו כפופה לחבר ההנהלה הממונה על החטיבה לניהול סיכונים. אמידת סיכוני השוק והנזילות וקיום הבקרה עליהם מתבצעים במחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות, באופן בלתי תלוי, זאת בנוסף על המעקב והניתוח המבוצעים כחלק מפעילותה של חטיבת שווקים פיננסיים.

א. הסיכונים התפעוליים**כללי**

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. כשל הקשור לאחד הגורמים האמורים עלול להביא לפגיעה אפשרית ברווחיות. הבנק מפעיל יחידות בקרה, לרבות יחידת קצין ציות ואיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור, נהלים ומערכות בנושאי משאבי אנוש, אבטחת מידע, ביטחון, בקרות תהליכים, פעילות בחירום, תוכניות להמשכיות עסקית ועוד.

ניהול הסיכונים התפעוליים

מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה ומקסום התועלת העסקית, בהתייחס לעלות במונחי סיכון, על-ידי כל גורם אחראי בכל הרמות של הארגון. התהליך הניהולי מוכוון להתבצע על בסיס הגדרת האחריות על הסיכונים (Risk Ownership). המטרה היא, שהתקשור והטיפול המושכל בסיכונים התפעוליים יתרמו לקבלת החלטות ניהוליות, תוך שיקולי תועלת עסקית מול עלות במונחי סיכון, הן ברמת הנהלת הארגון והן ברמת היחידות השונות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלי החטיבות ועל מנהלי חברות הבת בקבוצת הבנק. עבודת המטה בתחום זה מוטלת על המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים בחטיבה לניהול סיכונים. ביחידות הבנק והקבוצה מתנהלת פעילות שוטפת של רשת בקרי סיכונים תפעוליים, לפי העיקרון של ניהול מטריוציוני, שמבוסס על כפיפות ארגונית למנהלי החטיבות/מנכ"לי חברות הבת והכוונה מתודולוגית מצד המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים.

הפעילות לניהול הסיכון התפעולי מפוקחת ומכוונת על-ידי שלושה פורומים:

- ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים;
- צוות ההנהלה לניהול הסיכונים בראשות המנכ"ל;
- צוות המשנה לניהול הסיכונים התפעוליים בראשות מנהל החטיבה לניהול סיכונים.

מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים אושרה על-ידי ההנהלה ודירקטוריון הבנק. מסמך המדיניות מהווה מסגרת לניהול הסיכונים התפעוליים בקבוצה, בהתאם לעקרונות וחובות דיווח אחידים שיעדם ניהול תקין על-פי אמות המידה של באזל 2 (Sound Practices). פעילות הבנק בנושא מתבצעת על-פי כללי הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון, המתייחסת בין היתר להקצאת ההון בגין הסיכונים התפעוליים. ההוראה הרלוונטית לניהול הסיכונים התפעוליים היא הוראה מספר 206 בנושא מדידה והלימות הון – סיכון תפעולי. ההנחיות בנושא נכנסו בישראל לתוקף מיום 1 בינואר 2010. כמו-כן, נכנסה לתוקף הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 350 בנושא ניהול הסיכון התפעולי על בסיס ההנחיות המעודכנות במסמך החדש של באזל מיוני 2011 בנושא Sound Practice בניהול הסיכון התפעולי.

מאז שנת 2010 הבנק פועל על-פי הגישה הסטנדרטית של באזל 2 והדרישות התואמות לניהול בנקאי תקין. התוכנית האסטרטגית לשנים הבאות כוללת, בין היתר, העמקה והרחבה של חלק מהפעילויות והתאמה לעדכונים במסמכים והנחיות רגולטוריות רלוונטיים. במסגרת הגישה הסטנדרטית מתנהלים בין היתר פרויקטים ופעילויות כמפורט להלן:

- דיווחים רבעוניים מוגשים לצוות המשנה לניהול הסיכונים התפעוליים, צוות ההנהלה לניהול הסיכונים, ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים ומליאת הדירקטוריון. הדיווחים כוללים עדכונים בדבר יישום הגישה הסטנדרטית בקבוצה, תוכנית העבודה, סטטוס הפרויקטים בביצוע, מידע אודות אירועים תפעוליים וממצאי הסקרים.
- איסוף מידע על אירועים תפעוליים בקבוצת הבנק. בסיס המידע לעניין זה הוקם בסוף שנת 2002 ומשמש בין היתר לניתוח האירועים, המגמות והדפוסים ותומך במיפוי והערכת הסיכונים התפעוליים שהקבוצה חשופה אליהם.
- מתבצעים מהלכים שוטפים לזיהוי, מיפוי והערכת סיכונים תפעוליים ובקרות ביחידות הבנק והקבוצה, לרבות מיפוי סיכונים מעילות והונאות. הפעילות מתבצעת על בסיס מתודולוגיה אחידה התואמת את דרישות ועדת באזל והוראות בנק ישראל בנושא, לרבות מעקב אחר יישום ההמלצות. אחת לשלוש שנים מתבצע מהלך של מיפוי מקיף של הסיכונים התפעוליים בכל יחידות הקבוצה. בהמשך, מתבצעים תחזוקה, עדכון והרחבה של הממצאים באמצעות ניתוחים נוספים, ניתוחי עומק וניתוח סיכונים במוצרים/פעילויות חדשים. מטרת הפעילות לזהות מוקדי סיכון מהותיים, להגדיר אחריות על הסיכונים (Risk Ownership), להעריך את הסיכונים (הממוצעים והקיצוניים) והבקרות הקיימות ולהוסיף בקרות במידת הצורך, תוך הפעלת שיקולי עלות תועלת.

- מערכת מיכונית לניהול הסיכון התפעולי, "באזל 2 - פמל"ה", הוטמעה ביחידות הבנק. המערכת פועלת בתחומים של איסוף מידע אודות אירועים תפעוליים, מיפוי והערכת הסיכונים והבקורות, איסוף KRI (אינדיקטורים עיקריים לסיכון), נושאים לטיפול ודיווחים.
- גובשה מסגרת כוללת של עקרונות וסטנדרטים ליישום תפישת בקרה אחידה בקבוצת הבנק, מבוצעים הטמעה ויישום התפישת.
- הוגדרה תשתית מתודולוגית לניהול סיכונים תפעוליים בתהליכי IT מהותיים.

סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות – בתחום אבטחת מידע מתנהלת פעילות כנדרש בהוראות בנק ישראל, חוק הגנת

הפרטיות, התשמ"א-1981 וחוקים אחרים בהתאם לעניין, במטרה להגן על מערך טכנולוגיית המידע ולמזער את סיכוני אבטחת המידע. ביום 6 בדצמבר 2012 פורסם מכתב סופי של הפיקוח על הבנקים בנושא "השלכות של סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות על הדוח לציבור". לפיו על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי להעריך את סיכוני אבטחת המידע ולהתחשב בכל המידע הרלוונטי, לרבות תקריות קיברנטיות קודמות, חומרתן ותכיפותן. במסגרת זו נדרש להעריך את ההסתברות לתקריות קיברנטיות ואת ההיקף האיכותי והכמותי של סיכוני אבטחת מידע, לרבות העלויות האפשריות והשלכות נוספות הנגרמות בשל שיבושים בפעילות או שימוש שלא כדין בנכסים או במידע רגיש. כמו-כן, יש להתחשב בנאותות פעולות המנע לצמצום סיכוני אבטחת מידע והתקפות קיברנטיות. מטרתן של מתקפות קיברנטיות, הינה ניצול לרעה של מערכות מחשב ורשתות בארגונים מבוססי טכנולוגיה, לערער או לפגוע במערכות מבוססות מחשב או לעקוב אחר פעולות אלקטרוניות של יחידים ללא רשותם.

המתקפות יכולות להתבצע ללא ידיעת המשתמשים, להפריע לפעילות השוטפת, לפגוע בשירותי המחשוב עד למניעת פעילותם, להשביחם או להאט אותם באופן משמעותי או לחלופין לאסוף מודיעין ומידע.

בשנים האחרונות חל גידול בתכיפות ובחומרת התקריות הקיברנטיות להן הבנק חשוף, וישנה אפשרות כי בעקבות התקפות קיברנטיות הבנק יישא בעלויות ויסבול מהשלכות שליליות כגון שיבוש הפעילות של הבנק, גניבת נכסים פיננסיים של הבנק או לקוחותיו או פגיעה במוניטין המשפיעה על אמונם של לקוחות או משקיעים.

הבנק משקיע אמצעים רבים (אנושיים ומחשביים) כדי למזער ואף למנוע את הסיכון, אך לא ניתן להבטיח הגנה מושלמת.

היערכות לחירום – במטרה לשמור על הרציפות העסקית, השרידות והמשכיות הפעילות של הבנק לאחר אירוע של אסון או

תקלה, בהתאם להוראה 355 בנושא ניהול המשכיות העסקית ובהתאם להוראת בנק ישראל 357 בנושא ניהול טכנולוגיית המידע, קיימת בבנק היערכות רציפה המבוססת על תוכניות פעולה מפורטות, נוהלי עבודה ותרגולים תקופתיים המוגדרים במערכת נהלים לשעת חירום. כחלק מהיערכותו לחירום ביצע הבנק מהלך רוחבי של קביעת מדיניות, הגדרת תרחישי "חוס, מיפוי וניתוח תהליכים קריטיים והמשאבים הנדרשים לאישושם בחירום ועדכון תוכניות הפעולה על בסיס מתודולוגיות מקובלות בעולם. בנוסף, מבצע הבנק מספר תרגילי חירום כל שנה, הכוללים הן תרחישים תפעוליים והן תרחישים עסקיים מורכבים, בהשתתפות היחידות השונות, מרמת הסניפים, מנהלות, יחידות, חטיבות ועד רמת הנהלת הבנק. מערך ניהול המשכיות העסקית בבנק אושר על-ידי מכון התקנים הישראלי כתואם את דרישות התקן הישראלי והתקן הבינלאומי TII BS25999 ועובר מבחני הסמכה שנתיים. במקביל לשיפור ושדרוג רמת היערכות לחירום בישראל, הותאמה תוכנית המשכיות העסקית גם בחברות בנות בארץ ובעולם וכן בסניפי חו"ל של הבנק, על בסיס המתודולוגיה המקובלת בארץ. הבנק סיים היערכותו למימוש הוראת בנק ישראל 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית, בהיבטים החדשים השונים. הוחל בתהליך הקמת אתר מחשוב מרכזי חדש. סיום הפרויקט צפוי באמצע שנת 2015.

ביטוח – לבנק פוליסת ביטוח בנקאי המגדרת סיכונים וכוללת: (1) ביטוח בנקאי לכיסוי נזקים העלולים להיגרם כתוצאה ממעילות

עובדים, אובדן מסמכים, זיוף מסמכים ועוד; (2) ביטוח אחריות מקצועית להגנה בפני תביעת לקוח שנגרם לו נזק כתוצאה מפעולה בנקאית רשלנית; (3) ביטוח פשעי מחשב לכיסוי נזקים לבנק וללקוחות הבנק כתוצאה מפריצה במזיד למערכות המחשב של הבנק. הפוליסות הבנקאיות כפופות לחריגים המקובלים בפוליסות ביטוח של תאגידים בנקאיים בישראל (לרבות החרגת נזק הנגרם כתוצאה מעבירה על הוראות הקשורות בהלבנת הון ומימון טרור).

בנוסף, המערך הביטוחי של הבנק כולל גם ביטוח רכוש, צד ג', חבות מעבידים, ביטוח דירקטורים ונושאי משרה וביטוחים נוספים. גבולות האחריות בפוליסות נקבעו על-ידי הבנק בהתאם לצרכיו וכחלק ממדיניות ניהול הסיכונים הכוללת. במסגרת מילוי הדרישות לניהול תקין על-פי הנחיות באזל (Sound Practice), קיים שיתוף פעולה תוך חילופי מידע בין המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים ובין היחידה המטפלת בביטוח הבנקאי.

ב. יחידת קצין ציות ראשי

לקראת סוף שנת 2010 מינה הבנק קצין ציות ראשי, אשר תחומי אחריותו כוללים את תחומי האחריות של קצין הציות של הבנק, מכוח הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 308, ושל הממונה על איסור הלבנת הון מכוח חוק איסור הלבנת הון, חוק איסור מימון טרור והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411. במסגרת זו הקים הבנק את יחידת קצין הציות הראשי, אשר מאגדת את יחידת הציות ויחידת איסור הלבנת הון הקיימות בבנק. יחידת קצין הציות הראשי כוללת ארבע יחידות נוספות שעובדות לצד יחידות הציות ואיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור. יחידה אחת היא יחידה בינלאומית, שתחום אחריותה הוא וידוא הציות ואיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור בשלוחות הבנק מחוץ לישראל. כחלק מכך הוכפפו עובדי צוותי הציות בסניפי הבנק בחו"ל באופן ישיר ליחידה, הן מבחינה מקצועית והן מבחינה ניהולית. יחידה שנייה היא יחידת מטה (תפעול, תיאום ובקרה) שמסייעת בידי קצין הציות הראשי בביצוע משימות מערכתיות ותפעוליות. בנוסף ליחידות אלה הוקם צוות תמיכה בלקוחות אמריקאים, שתפקידיו מתן מענה לפניות הסניפים והיחידות העסקיות האחרות בנושאים הקשורים ללקוחות אמריקאים וטיפול בטפסים הנחתמים על-ידי לקוחות אמריקאים. בתחילת שנת 2012 מינה הדירקטוריון את קצין הציות הראשי גם לתפקיד הממונה על האכיפה הפנימית בניירות-ערך שעניינה וידוא יישום הוראות החוק והרגולציה העוסקים בניירות-ערך. בעקבות זאת הוקמה ביחידת קצין ציות ראשי יחידת אכיפה פנימית בניירות-ערך. במהלך שנת 2012 המשיך המהלך שהחל בשנת 2011, של מיפוי התהליכים והנהלים בבנק הרלוונטיים לנושאי ניירות-ערך ולשם איתור פערים וסגירתם ולשם יצירת מהלכי הטמעה ואכיפה נאותים.

יחידת קצין ציות ראשי נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים של הקבוצה תוך מזעור החשיפה לסיכונים ציות ומוניטין. יעדי יחידת קצין ציות ראשי הינם:

- להגיע ליישום מלא של הוראות החוק בכל יחידות הבנק בארץ ובעולם, תוך הבנת הצרכים של היחידות העסקיות ותמיכה בפעילותן;
 - הפנמה של התנהלות עסקית מקצועית, ערכית והוגנת בקרב עובדי הבנק ומנהליו;
 - שמירה מירבית על הבנק, מנהליו, עובדיו ושמו הטוב, תוך מיצוי היכולות המקצועיות של עובדי הבנק והעצמתן.
- האחריות על ניהול השוטף של הסיכון של הבנק בהיבטי הציות וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלי החטיבות ועל מנהלי חברות הבת בקבוצת הבנק. האחריות המקצועית בתחום זה מוטלת על יחידת קצין ציות ראשי בחטיבה לניהול סיכונים. ביחידות הבנק והקבוצה מתנהלת פעילות שוטפת של מערך קציני ציות, על בסיס ניהול מטריציוני, שמבוסס על כפיפות ארגונית למנהלי החטיבות/מנכ"לי חברות הבת והכוונה ובקרה על-ידי יחידת קצין ציות ראשי.
- הפעילות של יחידת קצין ציות ראשי מפקחת באמצעות שלושה ערוצים:
- ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים וליישום הוראות באזל 2;
 - צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל;
 - דיווחים רבעוניים ושנתיים לדירקטוריון הבנק, למנכ"ל ולמנהלי החטיבות. הדיווחים כוללים עדכונים בדבר חשיפות עיקריות ומוקדי סיכון בקבוצה, התקדמות בתוכנית העבודה, פעילויות שבוצעו ובכללן: בקרות, מיפוי פערי ידע, למידה ארגונית, פרויקטים טכנולוגיים ואחרים בתחום, דיווחים שהועברו לרשות לאיסור הלבנת הון, הפרות ודיווח על אירועים חריגים.
- מדיניות הציות קובעת כללים לגבי מכלול הנושאים המרכיבים את איסור הלבנת הון וציות להוראות צרכניות. המדיניות שמה דגש על השליטה התאגידית ועל האינטראקציה עם חברות בנות וסניפים מחוץ לישראל ומתבססת על הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 308, חוק איסור הלבנת הון, חוק איסור מימון טרור והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411. מדיניות זו נכנסה לתוקפה בסוף דצמבר 2010 ועודכנה בחודש דצמבר 2011, בחודש מרץ 2012 ובחודש דצמבר 2012. לקראת סוף שנת 2012 אישר הדירקטוריון גם מדיניות אכיפה פנימית בניירות-ערך והוחל במהלכי הטמעה רחבי היקף של נושא זה בבנק.
- לצורך העמידה בהוראות החוק ובמדיניות הציות הקבוצתית מתנהלות בבנק מספר פעילויות כמפורט:
- איתור חשיפות עיקריות ומוקדי סיכון בקבוצה ומעקב אחר תוכנית העבודה לסגירתם;
 - בקרות תהליכיות, איכותיות וכמותיות אחר קיום ההוראות המסדירות את יחסי הבנק והלקוח, איסור הלבנת הון ומימון טרור ודיני ניירות-ערך, ניתוחן ובניית תוכנית עבודה לצמצום הפערים שנתגלו;
 - פיתוח מערך הדרכה של תחום הציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור ודיני ניירות-ערך הכולל מצגות רענון ידע ממוקדות, מדריכים מעשיים לבנקאים, סדנאות, דפיות הדרכה, מבזקי למידה, ניהול ידע בפורטל הארגוני וכדומה;
 - איסוף מידע על התקדמות הלמידה בארגון בתחום הציות להוראות המסדירות יחסי בנק ולקוח ואיסור הלבנת הון ומימון טרור;

- קיום מהלכים שוטפים לזיהוי, מיפוי והערכת סיכוני הציות ופערים בנוהלי הבנק ובמערכותיו באמצעות סקר תשתיות;
- ביצוע מהלך של אבחון יחידות מקצועיות בבנק בהיבטי ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור ודיני ניירות-ערך ובניית תהליכי בקרה והדרכות המותאמים לאופי הפעילות של היחידות במטרה לצמצם את החשיפות לסיכונים אלה;
- גיבוש הגדרות התפקיד של קציני הציות ונאמני האכיפה בניירות-ערך במערך העסקי;
- ביצוע ניתוחי נתונים על מנת להעריך את הסיכונים בבנק וכתשתית לבניית בקורות חדשות ומערכי למידה חדשים במידת הצורך;
- ניתוח מוצרים ושירותים חדשים ופעילויות עסקיות חדשות בהיבטי ציות, איסור הלבנת הון ודיני ניירות-ערך;
- פיתוח שיפורים במערכות הטכנולוגיות ובניית תשתיות חדשות לתחום הציות, איסור הלבנת הון ודיני ניירות-ערך, לרבות מערכות העוסקות בדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון ומערכות בקרה ומעקב בתוך הבנק.
- פיתוח מדדי סיכון ומדדי ביצוע בתחום הציות, איסור הלבנת הון ודיני ניירות-ערך, לרבות הכללתם במפות האסטרטגיות של חטיבות הבנק וב-KPIs של המנהלים.
- שילוב מדדי ציות במודל התגמול של החטיבה הקמעונאית ובמדדי הישגיות של מנהלי קשרי לקוחות וניהול אשראי בחטיבה העסקית.
- קיום סיורים ביחידות העסקיות בבנק לצורך מתן מענה נקודתי בסוגיות בהן קיימת חשיפה לבנק בהיבטי ציות, איסור הלבנת הון ודיני ניירות-ערך, חידוד תהליכי עבודה ואתור מוקדי סיכון ביחידות אלו;
- כינוס פורומים של קציני ציות של הקבוצה לצורך עדכוני חקיקה, הטמעה של תהליכי עבודה חדשים, מערכות ויישומים חדשים ושינויים בנהלים, הצגת מצגות הדרכה ורענון ידע לצורך הדרכת שאר קציני הציות במערך וכדומה;
- ניהול של יחידות הציות בסניפי חו"ל, מתן תמיכה שוטפת ליחידות חו"ל ומעקב אחר תהליכי הציות בהן.
- בניית מנגנונים לבדיקת כשלים, לתיקון הפרות, להפקת לקחים ולמניעת הישנותם ולאכיפה כנגד מפרי הוראות הרשות לניירות-ערך;
- תמיכה ביחידות העסקיות של הבנק בטיפול בלקוחות האמריקאים.

ג. סיכון משפטי

- סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מאירועים בלתי צפויים, כגון תביעות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות, חוסר יכולת לאכוף חוזים, או פסיקות לרעת הקבוצה, שעלולים לגרום לפגיעה ברווחיות הקבוצה. הקבוצה נעזרת במערך ייעוץ משפטי פנימי וחיצוני. על-פי הגדרת בנק ישראל, סיכון משפטי הינו "סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם". סיכונים מעין אלה בעבודת הבנק יכולים לנבוע כתוצאה ממכלול רחב של נסיבות שונות. כך, למשל, סיכונים יכולים לנבוע כתוצאה מהעדר מסמכים כתובים בקשר להתקשרויות שנעשו בין הבנק ללקוחותיו, בין הבנק לספקיו או לאחרים, מליקויים בחתימה ו/או העדר פרטים בהסכמים כתובים; מהיותם של הסכמים מנוסחים שלא כהלכה ו/או נתונים לפרשנות שאינה משקפת את כוונת הבנק; מהיותם של הסכמים ברי ביטול (במלואם או בחלקם) ו/או כוללים הוראות שאינן ניתנות לאכיפה וליקויים משפטיים נוספים. הבנק נוקט התייחסות מרחיבה באשר לסיכונים המשפטיים וכולל בהם סיכונים הנובעים מהוראות חקיקה ראשית ומשנית, הוראות רגולטוריות, פסיקה של בתי משפט, בתי דין וגופים אחרים שיש להם סמכות מעין-שיפוטית, סיכונים הנובעים מפעילות שאינה מגובה בייעוץ משפטי, או בייעוץ משפטי לקוי וסיכונים הנובעים מהליכים משפטיים.
- הסיכונים המשפטיים שלובים מטבעם בסיכונים תפעוליים. כך, למשל, אפשרות העדרו של הסכם כתוב, מלא וחתום כדין לעסקה פלונית, למרות שהסכם מסוג זה מצוי ברשות הבנק ומשמש אותו במהלך העסקים הרגיל שלו.
- בבנק אושר מסמך מדיניות לניהול הסיכון המשפטי אשר במסגרתו מושם דגש על:
- איתור מוקדי הסיכונים המשפטיים המהותיים והטיפול בהם, תוך קביעת גורם אחראי ליישום ההנחיות.
 - הכנת הסכמים, הנחיות ונהלים מתאימים, כדי לוודא נקיטת צעדים למניעת הסיכונים.
 - בדיקת השלכות הוראות החקיקה (לרבות פסיקה) והוראות הרשויות, ובחינת השלכותיהן על עבודת הבנק.
 - הפקת לקחים משינויים בחקיקה (לרבות פסיקה) ויישום לקחים אלה במסמכים המשפטיים הנהוגים בבנק והעברת חוות-דעת בנושא ליחידות הרלוונטיות בבנק.
- לגבי חברות בנות בארץ ובחו"ל, מתווה התוכנית מדיניות כללית של ניהול סיכונים שעל כל חברה להתאימה לנסיבותיה ולפעולותיה. כן נדרשו מנגנונים של דיווח מחברות אלו למנהל הסיכונים המשפטיים.

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין מוגדר כסיכון קיים או עתיד לפגיעה בהכנסות או בהון כתוצאה מתדמית שלילית על-ידי בעלי העניין הרלוונטיים כגון: לקוחות, צדדים לעסקות, בעלי מניות, משקיעים, או גופים רגולטוריים. מדיניות ניהול סיכון המוניטין בקבוצת הבנק אושרה על-ידי ההנהלה והדירקטוריון. במסגרת הטמעת המדיניות מתבצעת הרחבת תהליך אמידת הסיכון והדיווחים בנושא.

סיכון תחרות

קיימים סיכונים של תחרות מהמערכת הבנקאית בארץ, ממוסדות פיננסיים שונים כמו חברות ביטוח, מנהלי תיקי השקעות, בנקים מחו"ל וכדומה, שעלולים לגרום למעבר של לקוחות לגופים אלה, תוך העברת כלל פעילותם או רכישה סלקטיבית של שירותים מספקים שונים, וכן סיכון לשחיקה ברווחיות הנובעת מהלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים מריבית. כתוצאה מכך, עשויים להיפגע נתח השוק של הקבוצה ורווחיותה. צעדים להתמודדות עם הלחץ התחרותי הינם נדבך חשוב בתוכנית האסטרטגית ובתוכניות העבודה, כך שאנו מניחים כי בטווח הקצר-בינוני לא צפויה השפעה מהותית מעבר לזו הקיימת בבסיס התכנון.

סיכון רגולציה וחקיקה

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, שנובע מחקיקה ו/או מהוראות של גופים רגולטורים שונים, שגורמים לשינויים בסביבה העסקית של הקבוצה. שינויים אלה עלולים להשפיע לעיתים על יכולת הקבוצה להציע שירותים מסוימים ו/או לחייבה לבצע השקעות טכנולוגיות ואחרות בעלות ניכרת ותוך פגיעה בלוח הזמנים לפיתוח שירותים מתוכננים אחרים.

שינויים בחקיקה וכן התפתחויות רגולטוריות שונות, מכוחם מוטלות, בין היתר, מגבלות על החזקה במניות הבנק ועל החזקה על-ידי הבנק במניות של גופים קשורים לבנק, יש להם השפעה על פעילותו של הבנק ועשויים להשפיע על תוצאותיו העסקיות. כ"בנק" וכ"תאגיד בנקאי" מודרכת ותחומה פעילותו של הבנק במערכת של חוקים, צווים ותקנות (ובהם, בין היתר, פקודת הבנקאות, 1941, חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, חוק הבנקאות, חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981), כמו גם בחוקים אחרים שיש להם השלכות על פעילותו, דוגמת חוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני) התשס"ה-2005, חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, וכן בתקנות וכללים ובהם כללים של נגיד בנק ישראל ובהוראות, הנחיות והבעות עמדה של המפקח על הבנקים.

בדיני הבנקאות מצויות הוראות, החלות על תחומים רבים של פעילות הבנק, עד כי ניתן לומר, שאין - או כמעט שאין - תחום בפעילותו, שאינו מושפע מהם במידה כלשהי. דיני הבנקאות משפיעים גם על חברות בנות, לרבות אלו שאינן נחשבות ל"תאגיד בנקאי" ובמידה פחותה, גם על חברות קשורות של הבנק.

מכוח דיני הבנקאות נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים. כמו-כן, נתון הבנק לפיקוח של רשויות של משרדי ממשלה, ובמיוחד משרד האוצר.

דיני הבנקאות מתייחסים להונו של הבנק ולדרכי ניהולו, לרבות הפעלת ביקורת חיצונית ופנימית ובקרה פנימית, וכן הם קובעים את תחומי הפעולה, שהבנק רשאי לקיים, ואת הישיות המשפטיות האחרות, שבהן הינו רשאי לשלוט או להחזיק אמצעי שליטה בשיעורים מסוימים, ואף מגבילים את מידת השפעתו של הבנק על חברות נשלטות, קשורות ואחרות, שבהן הינו מחזיק אמצעי שליטה. דינים אלה מגבילים את חופש ההשקעה של הבנק, וזאת במיוחד ב"תאגידים ריאליים" כהגדרתם בחוק הבנקאות. דיני הבנקאות כופים על הבנק שימושים מסוימים בנכסיו, והם מטילים הגבלות ומכתיבים תנאים לשימושים אחרים בהם.

הבנק עוקב אחרי הצעות החקיקה, התקינה וההוראות של הגופים הרגולטורים שלפיקוחם הוא נתון ו/או שעלולים להשפיע על פעילות קבוצת הבנק ו/או על תוצאותיה העסקיות.

FATCA – Foreign Account Tax Compliance Act

בחודש מרץ 2010 חוקק ה-Foreign Account Tax Compliance Act, המוכר כחוקיקת ה-FATCA, על-ידי הקונגרס האמריקאי. חקיקה זו מחייבת מוסדות פיננסיים לא-אמריקאים, בין השאר, לדווח לרשויות המס בארצות-הברית על חשבונות של לקוחות אמריקאים ושל ישויות משפטיות זרות מסוימות בבעלות אמריקאית. משטר ה-FATCA יכנס לתוקף בינואר 2014. כמו-כן, בעקבות חקיקת ה-FATCA, נכרתו מספר הסכמים בינלאומיים לחילופי מידע בנושאי מס בין ארצות-הברית לבין מספר מדינות אחרות, לרבות מדינות שבהן יש לקבוצת הבנק נוכחות, אשר קובעים משטר דיווח שונה מזה הקבוע ב-FATCA. קבוצת הבנק נערכת לעמוד בדרישות המתחייבות מחקיקה זו, ומרגולציות נוספות הנגזרות ממנה (ובמדינות הרלוונטיות – מהנגזר מההסכם הבינלאומי הרלוונטי), הן תפעולית והן נהלית.

סיכון כלכלי – מצב המשק בישראל

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מהאטה כלכלית בפעילות המשק, שעלולה להשפיע לרעה על מצבם של חלק מהעסקים השונים במשק, על רמת ההכנסות ועל רמת האבטלה במשק. תהליך מעין זה עלול לגרום להרעה במצבם של חלק מהלווים של הקבוצה, קרי-עלול להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי. כמו-כן, האטה כלכלית במשק עלולה לגרום לירידה בהכנסות שאינן מאשראי, כגון: הכנסות מפעילות בשוק ההון ומפעילות בסחר חוץ, ולגרום לשינוי לרעה בהרכב המקורות הפיננסיים, כדוגמת עלייה בעלות המקורות וירידה בזמינותם. התחזית למשק הישראלי מצביעה על קצב צמיחה נמוך ועלייה מסוימת באבטלה וכתוצאה מכך רמת הסיכון במשק צפויה לעלות.

סיכון כלכלי – מצב המשק בעולם

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, כתוצאה מהאטה משמעותית בפעילות הכלכלית בשוק העולמי, שעלולה להשפיע לרעה על מצבם של חלק מהעסקים בישראל ועל היקפי הפעילות העסקית. השפעה זו יכולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי ו/או להקטין את ההכנסות מעמלות ו/או מפעילות בשוק ההון ו/או מפעילות הקבוצה בחו"ל ו/או ממתן שירותים הקשורים לפעילות סחר חוץ ו/או מפעילות של משקיעים זרים ו/או ממתן שירותים ללקוחות ישראלים שפעילים בחו"ל. רמת אי הודאות בכלכלה הגלובלית עדיין גבוהה כתוצאה ממשבר החובות במדינות המפותחות. גוש האירו במיתון והצמיחה בארצות-הברית נמוכה יחסית. בהתאם לכך ולמצב המשק בישראל, הבנק ביצע מיפוי של המיגדרים אשר עשויים להיות מושפעים בצורה משמעותית משינויים אלה, עדכן את מדיניות חשיפות האשראי בהתאם לצורך והגביר את הבקורות בתחומים אלו.

סיכון פוליטי-ביטחוני

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, שנובע מחוסר יציבות ביטחונית/פוליטית. הרעה במצב הביטחוני עלולה לגרום להאטה כלכלית במשק כולו, ולפגיעה לרעה בענפים מסוימים, כגון ענף התיירות ובתי מלון, ענף התעופה, ענף המסחר וענף הבנייה ופעילות בסחר חוץ. כמו-כן, קיים סיכון לפגיעה ביחסים המסחריים בין מדינת ישראל למדינות אחרות. מצבים אלו, שתוארו לעיל, עלולים להשפיע לרעה על יכולת גיוס מקורות במטבע-חוץ, על משקיעים שונים, על מצבם של חלק מלווי הקבוצה ועל סיכויי גביית האשראי מלווים אלה.

סיכון סביבתי

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן, היכול להתממש באם יישא הבנק באחריות ישירה למפגע סביבתי, לרבות האפשרות שהבנק ידרש להסיר מפגע סביבתי או שמא יהיה אחראי בגין מפגע סביבתי כלפי צד שלישי, או כתוצאה מירידת-ערך של ביטחונות שמומשו. הסיכון אף עשוי להתממש בעקיפין, כתוצאה מהרעה במצבו הפיננסי של אחר בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כן, יתכן ויתממש סיכון מוניטין כתוצאה מייחוס לבנק קשר לגורם למפגע סביבתי.

ביום 11 ביוני 2009 פרסם המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא החשיפה לסיכונים סביבתיים וניהולם. המכתב כולל היבטים לחשיפה של הבנק לסיכונים סביבתיים. סיכונים סביבתיים יכול ויכללו במסגרת סיכונים אחרים כגון, סיכונים תפעוליים, סיכוני שוק, סיכוני אשראי ועוד. במכתב מודגש כי זיהוי הסיכונים הסביבתיים והערכתם הינם חלק בלתי נפרד מתהליך נאות של הערכת הסיכונים בבנק, ולכן נדרש הבנק לפעול להטמעת ניהול הסיכונים הסביבתיים במכלול הסיכונים המנוהלים על ידו, לרבות באמצעות הטמעת נהלים לזיהוי סיכון סביבתי מהותי בעת מתן אשראי ובאמצעות שילוב הערכת הסיכון הסביבתי בהערכה של איכות האשראי שהועמד ללקוחות על-ידי הבנק.

בהתאם לכך אושרו בהנהלת הבנק מדיניות ומתודולוגיה לזיהוי, אפיון וניהול סיכוני סביבה לצורך טיפול בהשפעת הסיכון הסביבתי על סיכון האשראי של הלווים הגדולים. בגיבוש תהליכי כתיבת המדיניות ונוהלי העבודה, נבחנו מתודולוגיות מקובלות בבנקים בחו"ל ונעשה שימוש ביועצים המתמחים בתחום.

הלימות הון

החל מיום 31 בדצמבר 2009 הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 2 (להלן: "באזל 2"), כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 2011-201. בהתאם להוראות, בנוסף לחישוב דרישת ההון המינימלי בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי, נדרש הבנק לבצע תהליך פנימי להערכת נאותות הלימות ההון (ICAAP) המוגש מדי שנה. ביום 30 באפריל 2013 קיבל הדירקטוריון את הסקירה בנושא ה-ICAAP ואישר את הדוח על התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון של הבנק (ICAAP) לשנת 2012. כמו-כן, אישר הדירקטוריון את מדיניות תיאבון הסיכון של הבנק.

יישום והשפעה של הוראות רגולטוריות חדשות העוסקות בנושאי מדידה והלימות הון:

1. באזל 3

1.1 היערכות לאימוץ הוראות באזל 3

ביום 26 באוקטובר 2011 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בדבר "היערכות לאימוץ המלצות באזל 3". לפי המכתב, המערכת הבנקאית בישראל תאמץ את המלצות באזל 3 "מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" אשר פורסמו בחודש דצמבר 2010, לאחר שיגובשו ותוך ביצוע התאמות.

ביום 30 בינואר 2012 שלח בנק ישראל מכתב בדבר "היערכות ליישום הוראות באזל 3 - סקר השפעה כמותית (QIS)". לפי המכתב הבנק נדרש לבצע סקר הערכה כמותית בגין השפעות יישום הוראות באזל 3 בנוגע להקצאה הונית בגין הפסדים פוטנציאליים שעלולים להיווצר משיערוך לשווי שוק (סיכון CVA), הגדרת ההון הרגולטורי וסיכוני שוק. הבנק הגיש את תוצאות הסקר לפיקוח על הבנקים ביום 14 ביוני 2012.

ביום 30 בדצמבר 2012 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטות חוזרים לעדכון הוראות מספר 2011-201 בנושא מדידה והלימות ההון, אשר צפויות לאמץ את הוראות באזל 3 כחלק מהוראות ניהול בנקאי תקין. הוראות אלה משנות את מבנה ההון הרגולטורי בין היתר, על-ידי התמקדות בחיזוק רכיבי הון הליבה, קביעת התאמות פיקוחיות (ניכויים מההון) והחלת מגבלות על סוגי המכשירים שיכללו בהון רובד 1 ובהון רובד 2. בנוסף, ההוראות משלבות את דרישות ההון בגין הפסדים פוטנציאליים שעלולים להיווצר משיערוך לשווי שוק (סיכון CVA).

מועד היישום לראשונה של ההוראות האמורות טרם נקבע. הבנק בוחן את השפעותיהן של הוראות אלו על בסיס טיוטות הפיקוח על הבנקים ועמדותיו כפי שפורסמו מעת לעת ובכלל זה השפעת הוראות המעבר המדורגות שנקבעו.

אומדן ההשפעה הצפוי ליום 31 במרץ 2013 בהנחת יישום מלא של ההוראות הינו קיטון ביחס הון ליבה בין 0.3% לבין 0.5%. כאמור ההערכה הני"ל מבוססת על טיוטות הפיקוח על הבנקים ועמדותיו, ויתכנו שינויים בהוראות הסופיות אשר יכול וישפיעו על הערכת הבנק שצוינה לעיל. כמו-כן, בשלב זה טרם השלים הבנק את מלוא ההערכות הנדרשת ליישום ההוראה, כולל פיתוח ועדכון כלים ותהליכים מחשוביים שונים. עקב מורכבות ההוראה והתהליכים הנדרשים ליישומה יתכן כי ההשפעה הצפויה תהיה שונה מהאמור לעיל.

ביום 13 בינואר 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 342 בדבר ניהול סיכון נזילות. תיקון ההוראה מיועד לחזק ולשפר את ניהול סיכון הנזילות בתאגידים הבנקאיים והוא מהווה שלב ביניים לקראת אימוץ העתידי בישראל של המלצות באזל 3 בנושא הנזילות. למידע נוסף בנושא ניהול סיכון נזילות בבנק ראה פרק ניהול סיכונים בדוח זה.

1.3 יחסי הון מינימליים

בחודש מרץ 2012 פרסם המפקח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים ידרשו לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, ידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן, במסגרת טיטות החוזרים שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 30 בדצמבר 2012 נקבע כי יחסי ההון הכולל המינימליים יעמדו, עד ליום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, זאת עד ליום 1 בינואר 2017.

הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד ולכן ידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי של 10% וביחס הון כולל מינימלי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017.

1.4 דיבידנד

על פי עמדת הפיקוח על הבנקים מיום 28 באוקטובר 2012, חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק תתאפשר רק לאחר שהבנק יודא עמידה במתווה שקבע להתפתחות יחס הון הליבה שלו ובשים לב להשפעות באזל 3. בכל מקרה, הבנק נדרש לפנות אל המפקח על הבנקים בטרם תתקבל החלטה על חלוקת דיבידנד.

2. עדכון הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא הלוואות לדיו:

ביום 21 במרץ 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים הנחיות בנושא נדל"ן לדיו. בהתאם להנחיות, הקצאת ההון בגין הלוואות שבוצעו מיום 1 בינואר 2013 ואילך נעשית לפי שיעורי השקלול שלהלן:

- הלוואות לדיו ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, שוקללו ב-35%, ללא שינוי מהשיעורים הקיימים.
- הלוואות לדיו ששיעור המימון בהן גבוה מ-45% ועד 60%, שוקללו ב-50%, במקום ב-35%.
- הלוואות לדיו ששיעור המימון בהן גבוה מ-60% שוקללו ב-75% לצורכי דרישת הון, במקום ב-35% או ב-100%.
- במקביל בוטלה הדרישה לשקלל ב-100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר מרכיב הריבית המשתנה בהן הינו 25% או יותר. במקומה, כאמור, הוחל שיעור שקלול של 75% (השפעת הנחיה זו אינה מהותית). כמו-כן, הקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן הופחתה. ערבויות אלה שוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%.

גילוי בהתאם לנדבך 3

להלן טבלה המסכמת את דרישות הגילוי בהתאם לנדבך 3:

גילוי כמותי	נושא
מספר עמוד	
112	מבנה ההון הרגולטורי והרכב ההון
113	הלימות ההון
114	חשיפות סיכון אשראי
117	הפחתת סיכון האשראי
121	סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
122	חשיפות איגוח, דרישות ההון בגין סיכון שוק ופוזיציות במניות בתיק הבנקאי
98	סיכון ריבית בתיק הבנקאי

דרישות ההון בהתאם להוראות באזל 2

להלן חישוב יחס ההון בהתאם להוראות באזל 2:

31 בדצמבר 2012	31 במרץ 2013	
במיליוני ש"ח		
1. הון לצורך חישוב יחס ההון		
26,323	26,913	הון ליבה
28,745	29,340	הון רובד 1, לאחר ניכויים
17,801	16,984	הון רובד 2, לאחר ניכויים
46,546	46,324	סך-הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
269,948	269,858	סיכון אשראי
5,557	5,944	סיכונים שוק
21,302	21,524	סיכון תפעולי
296,807	297,326	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
באחוזים		
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
8.87%	9.05%	יחס הון ליבה לרכיבי סיכון
9.68%	9.87%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
15.68%	15.58%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
4. חברות בת משמעותיות		
ישראל		
15.50%	16.30%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
15.70%	16.40%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
בנק הפועלים שוויץ		
28.37%	*26.51%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
28.37%	*26.51%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
11.20%	11.20%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
בנק פוזיטיף		
20.69%	20.75%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
21.47%	21.50%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.00%	12.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

* בנק הפועלים שוויץ מיישם את הוראות באזל 3 החל מהרבעון הראשון של שנת 2013.

מבנה ההון הרגולטורי והרכב ההון

להלן הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון:

31 בדצמבר 2012	31 במרץ 2013	במיליוני ש"ח
הון רובד 1		
8,010	8,009	הון מניות רגילות נפרע ופרמיה
*17,873	18,494	עודפים
302	299	זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו
*245	213	מכשירים הוניים אחרים
(107)	(102)	סכומים שהופחתו מהון רובד 1
26,323	26,913	סך-הכל הון ליבה
2,422	2,427	מכשירים מורכבים חדשניים
28,745	29,340	סך-הכל הון רובד 1
הון רובד 2		
3,801	3,750	הון רובד 2 עליון
14,059	13,295	הון רובד 2 תחתון
(59)	(61)	סכומים שהופחתו מהון רובד 2
17,801	16,984	סך-הכל הון רובד 2
46,546	46,324	הון כולל כשיר

* סווג מחדש בעקבות אימוץ לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. ראה ביאורים 1(ב) ו-1(ג) בתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים, ראה ביאור 4 בתמצית הדוחות הכספיים.

הלימות ההון

להלן מידע על רכיבי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי:

31 בדצמבר 2012		31 במרץ 2013		
דרישות הון	נכסי סיכון	דרישות הון	נכסי סיכון	
במיליוני ש"ח				
סיכון אשראי				
190	2,113	203	2,256	חובות של ריבונות
334	3,709	336	3,734	חובות של ישויות סקטור ציבורי
473	5,257	550	6,113	חובות של תאגידים בנקאיים
11,261	125,122	11,177	124,190	חובות של תאגידים
5,019	55,765	4,887	54,301	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
3,121	34,676	3,164	35,157	חשיפות קמעונאיות ליחידים
469	5,211	475	5,273	הלוואות לעסקים קטנים
2,434	27,044	2,483	27,593	הלוואות לדיוור
2	19	2	18	איגוח
993	11,032	1,010	11,223	נכסים אחרים
24,296	269,948	24,287	269,858	סך-הכולל בגין סיכון אשראי
500	5,557	535	5,944	סיכונים שוק
1,917	21,302	1,937	21,524	סיכון תפעולי
26,713	296,807	26,759	297,326	סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
	46,546		46,324	הון כולל
	9.00%		9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים
	8.87%		9.05%	יחס הון ליבה לרכיבי הסיכון
	9.68%		9.87%	יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון
	15.68%		15.58%	יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון

חשיפות סיכון אשראי

להלן פילוח חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי ולפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי לפני הפרשה להפסדי אשראי⁽¹⁾

31 במרץ 2013												
חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת	חשיפת אשראי ברוטו ⁽²⁾	אחרים	איגוח	הלוואות לדיר	עסקים קטנים	קמעונאיות ליחידים	בביטחון נדל"ן מסחרי	תאגידים	תאגידים בנקאיים	סקטור ציבורי	ריבוניות	
במיליוני ש"ח												
300,649	293,596	-	-	54,336	7,369	47,822	38,321	98,178	7,114	4,965	35,491	הלוואות ⁽³⁾
49,653	52,892	-	-	-	-	-	268	3,372	1,351	2,910	44,991	אגרות-חוב ⁽⁴⁾
7,014	7,099	-	-	15	2	26	226	3,115	2,606	1,082	27	נגזרים ⁽⁵⁾
169,152	169,950	-	182	1,830	3,113	48,215	44,399	68,122	1,701	937	1,451	חשיפות חוץ-מאזניות אחרות
13,789	14,080	14,080	-	-	-	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים ⁽⁶⁾
540,257	537,617	14,080	182	56,181	10,484	96,063	83,214	172,787	12,772	9,894	81,960	סך-הכל

31 בדצמבר 2012												
חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת	חשיפת אשראי ברוטו ⁽²⁾	אחרים	איגוח	הלוואות לדיר	עסקים קטנים	קמעונאיות ליחידים	בביטחון נדל"ן מסחרי	תאגידים	תאגידים בנקאיים	סקטור ציבורי	ריבוניות	
במיליוני ש"ח												
303,535	307,702	-	-	53,566	7,249	47,219	40,338	99,267	5,873	5,139	49,051	הלוואות ⁽³⁾
38,002	46,413	-	-	-	-	-	268	2,950	1,301	2,871	39,023	אגרות-חוב ⁽⁴⁾
13,453	6,929	-	-	15	2	18	223	3,173	2,573	898	27	נגזרים ⁽⁵⁾
167,350	168,353	-	187	2,351	3,167	47,948	41,959	68,838	1,588	829	1,486	חשיפות חוץ-מאזניות אחרות
12,777	13,498	13,498	-	-	-	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים ⁽⁶⁾
535,117	542,895	13,498	187	55,932	10,418	95,185	82,788	174,228	11,335	9,737	89,587	סך-הכל

- (1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
- (2) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על-ידי שימוש בערבויות) ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).
- (3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופיקדונות בבנקים מרכזיים.
- (4) לא כולל את אגרות-החוב הנכללות בתיק הסחיר.
- (5) שווי הוגן חיובי של נגזרים לרבות תוספת (Add-On) הקבועה בהוראת באזל 2 המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).
- (6) כולל מזומנים, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציוד.

חשיפות האשראי ברוטו העיקריות נובעות מהלוואות שהעמיד הבנק ללקוחותיו ומחשיפות חוץ-מאזניות הכוללות בעיקר מסגרות אשראי, ערבויות והתחייבויות להעמדת אשראי.

חשיפות האשראי ברוטו ליום 31 במרץ 2013 הסתכמו בסך של כ-537.6 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-542.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012, קיטון בסך של כ-5.3 מיליארד ש"ח. ירידה זו נובעת בעיקר מקיטון בפקדונות בבנקים מרכזיים ואשראי לממשלות בסך של כ-13.6 מיליארד ש"ח ומקיטון בחשיפות האשראי בגין תאגידים בסך של כ-1.4 מיליארד ש"ח. קיטון זה קוזז בעיקר בשל גידול באגרות-חוב ממשלתיות בסך של כ-5.9 מיליארד ש"ח, גידול בחשיפה לתאגידים בנקאיים בסך של כ-1.4 מיליארד ש"ח ובחשיפה קמעונאית ליחידים (לרבות עסקים קטנים) בסך של כ-0.9 מיליארד ש"ח.

כ-32% מחשיפת האשראי ברוטו של הבנק נובעים מחשיפה לתאגידים המטופלים בחטיבה העסקית או לקוחות אחרים שיתרת האשראי הכוללת של כל אחד מהם, המחושבת בהתאם להוראה, עולה על 5 מיליון ש"ח. שקלול נכסי הסיכון בגין לקוחות כאמור מבוצע בהתאם לדירוג של חברות דירוג בינלאומיות או 100% בהעדר דירוג כאמור.

כ-20% מחשיפת האשראי ברוטו של הבנק נובעים מחשיפה קמעונאית ללקוחות שיתרת האשראי הכוללת של כל אחד מהם, המחושבת בהתאם להוראה, אינה עולה על 5 מיליון ש"ח (לרבות עסקים קטנים). ההוראה מתירה, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים לשקלול נכסי הסיכון בגין חשיפות כאמור ב-75%.

חשיפת האשראי לריבוניות, המהווה כ-15% מחשיפת האשראי ברוטו של הבנק, כוללת בעיקרה, פיקדונות בבנקים מרכזיים בישראל ובארצות-הברית והשקעה באגרות-חוב שהונפקו על-ידי ממשלת ישראל וממשלת ארצות-הברית.

חשיפת האשראי בגין הלוואות לדיו, המהווה כ-10% מחשיפת האשראי ברוטו של הבנק, כוללת אשראי שניתן לרכישת דירת מגורים אשר יחס ההלוואה לשווי הנכס במועד העמדת ההלוואה (LTV) אינו עולה על 75%. ההוראה מתירה, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים לשקלול נכסי סיכון בגין חשיפות כאמור ב-50%-35%.

כ-15% מחשיפת האשראי ברוטו של הבנק נובעים מחשיפה לחובות בביטחון נדל"ן מסחרי הכוללת אשראי שניתן לרכישת נדל"ן מסחרי מניב הכנסה.

להלן פילוח חשיפת האשראי ברוטו לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי⁽¹⁾ לפי תקופה חוזית לפירעון (שהינה התקופה האחרונה) בהתאם לסוגים העיקריים של המכשירים הפיננסיים:

31 במרץ 2013					
עד שנה	משנה עד 5 שנים	מעל 5 שנים	אחר	השפעת הסכמי קיזוז	חשיפת אשראי ברוטו ⁽²⁾
במיליוני ש"ח					
136,173	72,855	84,568	-	-	293,596
26,892	14,471	11,529	-	-	52,892
4,595	4,710	6,080	-	(8,286)	7,099
25,934	139,195	4,821	-	-	169,950
2,738	-	-	11,342	-	14,080
196,332	231,231	106,998	11,342	(8,286)	537,617

31 בדצמבר 2012					
עד שנה	משנה עד 5 שנים	מעל 5 שנים	אחר	השפעת הסכמי קיזוז	חשיפת אשראי ברוטו ⁽²⁾
במיליוני ש"ח					
149,451	74,604	83,647	-	-	307,702
22,550	12,840	11,023	-	-	46,413
4,624	4,633	6,296	-	(8,624)	6,929
24,819	138,683	4,851	-	-	168,353
2,376	-	-	11,122	-	13,498
203,820	230,760	105,817	11,122	(8,624)	542,895

- (1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
- (2) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על-ידי שימוש בערבויות) ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).
- (3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופיקדונות בבנקים מרכזיים.
- (4) לא כולל את אגרות-החוב הנכללות בתיק הסחיר.
- (5) שווי הוגן חיובי של נגזרים לרבות תוספת (Add-On) המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).
- (6) כולל מזומנים, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציוד.

להלן מידע על הלוואות בעייתיות והפרשות להפסדי אשראי לפי צד נגד:

31 במרץ 2013			
הלוואות פגומות	הלוואות בפיגור	יתרת הפרשה על בסיס פרטני	יתרת הפרשה על בסיס קבוצתי
במיליוני ש"ח			
–	–	–	24
–	–	–	6
4,003	791	948	1,302
–	–	–	897
814	310	134	474
–	–	–	64
–	–	–	425
–	–	–	2
7,935	2,766	1,235	3,194

31 בדצמבר 2012			
הלוואות פגומות	הלוואות בפיגור	יתרת הפרשה על בסיס פרטני	יתרת הפרשה על בסיס קבוצתי
במיליוני ש"ח			
–	9	–	24
–	–	–	5
3,913	1,026	1,041	1,197
3,139	1,013	193	894
973	487	330	505
153	84	73	66
–	904	–	358
–	–	–	2
8,178	3,523	1,637	3,051

להתפלגות יתרת החובות הבעייתיים לפי ענפי משק, ראה תוספת 3 לסקירת ההנהלה בדבר סיכון אשראי לפי ענפי משק.
להתפלגות חשיפות האשראי לפי אזור גיאוגרפי, ראה תוספת 4 לסקירת ההנהלה בדבר חשיפה למדינות זרות.
למידע נוסף בדבר הלוואות בעייתיות והפרשה להפסדי אשראי, ראה ביאור 3 לתמצית הדוחות הכספיים.

הפחתת סיכון האשראי

הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית המקיפה על מנת לקבוע את שקלולי הסיכון שיחולו על הצד הנגדי. הגישה הסטנדרטית מצריכה שימוש בדירוגים בלתי תלויים שהוכנו על-ידי סוכנויות דירוג בינלאומיות. הטבלאות שלהלן מציגות את פירוט חשיפת האשראי ברוטו (לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי) על-פי משקולות הסיכון תוך פילוח החשיפה בהתאם לצד הנגדי (סגמנטים) לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחונות מוכרים.

לפני הפחתת סיכון אשראי

31 במרץ 2013								
חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני ש"ח								
81,960	-	1,881	-	420	-	4,874	74,785	ריבנויות
9,870	-	5	-	9,235	-	630	-	סקטור ציבורי
12,766	-	675	-	4,640	-	7,451	-	תאגידים בנקאיים
170,537	713	166,319	-	2,500	-	1,005	-	תאגידים
82,208	754	81,454	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
95,455	85	144	95,226	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
10,376	20	15	10,341	-	-	-	-	עסקים קטנים
55,756	181	7,695	9,940	1,001	36,939	-	-	הלוואות לדיור
182	-	-	-	-	-	182	-	איגוח
14,078	593	10,489	-	-	-	-	2,996	אחרים
533,188	2,346	268,677	115,507	17,796	36,939	14,142	77,781	סך-הכל

31 בדצמבר 2012								
חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני ש"ח								
89,587	-	1,926	-	362	-	4,173	83,126	ריבנויות
9,713	9	6	-	9,152	-	546	-	סקטור ציבורי
11,330	-	274	-	3,951	-	7,105	-	תאגידים בנקאיים
171,990	927	167,859	-	2,223	-	981	-	תאגידים
81,701	940	80,761	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
94,350	68	127	94,155	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
10,279	16	12	10,251	-	-	-	-	עסקים קטנים
55,574	183	8,509	8,958	-	37,924	-	-	הלוואות לדיור
187	-	-	-	-	-	187	-	איגוח
13,496	648	10,247	-	-	-	-	2,601	אחרים
538,207	2,791	269,721	113,364	15,688	37,924	12,992	85,727	סך-הכל

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על-ידי שימוש בערבויות) ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).

לאחר הפחתת סיכון אשראי

31 במרץ 2013								
חשיפת אשראי נטו ⁽¹⁾	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני ש"ח								
83,574	-	1,718	-	420	-	4,874	76,562	ריבוניות
8,743	-	5	-	7,458	-	630	650	סקטור ציבורי
27,670	-	674	-	16,825	-	10,171	-	תאגידים בנקאיים
166,616	711	162,400	-	2,500	-	1,005	-	תאגידים
79,637	754	78,883	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
79,841	85	144	79,612	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
9,109	19	15	9,075	-	-	-	-	עסקים קטנים
55,756	181	7,695	9,940	1,001	36,939	-	-	הלוואות לדיור
182	-	-	-	-	-	182	-	איגוח
14,078	593	10,489	-	-	-	-	2,996	אחרים
525,206	2,343	262,023	98,627	28,204	36,939	16,862	80,208	סך-הכל

31 בדצמבר 2012								
חשיפת אשראי נטו ⁽¹⁾	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני ש"ח								
91,182	-	1,760	-	362	-	4,173	84,887	ריבוניות
8,618	9	6	-	7,391	-	546	666	סקטור ציבורי
25,967	-	273	-	16,109	-	9,585	-	תאגידים בנקאיים
168,121	869	164,048	-	2,223	-	981	-	תאגידים
79,258	940	78,318	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
79,036	68	127	78,841	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
9,051	15	12	9,024	-	-	-	-	עסקים קטנים
55,574	183	8,509	8,958	-	37,924	-	-	הלוואות לדיור
187	-	-	-	-	-	187	-	איגוח
13,496	648	10,247	-	-	-	-	2,601	אחרים
530,490	2,732	263,300	96,823	26,085	37,924	15,472	88,154	סך-הכל

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לאחר הפחתת סיכון אשראי ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).

שימוש בביטחונות כשירים לצורך הפחתת סיכון אשראי

הטבלה שלהלן מספקת פירוט של סוגי הביטחונות בהם נעשה שימוש, תוך הצגת החשיפות המכוסות בערבויות, חשיפות המכוסות על-ידי נגרי אשראי וחשיפות המכוסות באמצעות ביטחונות פיננסיים כשירים על-פי הצד הנגדי:

31 במרץ 2013						
חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	חשיפה המכוסה על-ידי ביטחון פיננסי ⁽³⁾	חשיפה המכוסה על-ידי ביטחון אשראי נטו ⁽⁴⁾	סך-הכל סכומים שנוספו ⁽²⁾	סך-הכל סכומים שנגרעו	חשיפה המכוסה על-ידי נגרים	חשיפה המכוסה על-ידי ערבויות
במיליוני ש"ח						
81,960	-	83,574	1,776	(162)	-	(162)
9,870	-	8,743	649	(1,776)	-	(1,776)
12,766	-	27,670	15,159	(255)	-	(255)
170,537	(2,749)	166,616	-	(1,172)	-	(1,172)
82,208	(2,539)	79,637	-	(32)	-	(32)
95,455	(1,806)	79,841	-	(13,808)	-	(13,808)
10,376	(1,065)	9,109	-	(202)	-	(202)
55,756	-	55,756	-	-	-	-
182	-	182	-	-	-	-
14,078	-	14,078	-	-	-	-
533,188	(8,159)	525,206	17,584	(17,407)	-	(17,407)

31 בדצמבר 2012						
חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	חשיפה המכוסה על-ידי ביטחון פיננסי ⁽³⁾	חשיפה המכוסה על-ידי ביטחון אשראי נטו ⁽⁴⁾	סך-הכל סכומים שנוספו ⁽²⁾	סך-הכל סכומים שנגרעו	חשיפה המכוסה על-ידי נגרים	חשיפה המכוסה על-ידי ערבויות
במיליוני ש"ח						
89,587	-	91,182	1,761	(166)	-	(166)
9,713	-	8,618	666	(1,761)	-	(1,761)
11,330	-	25,967	14,903	(266)	-	(266)
171,990	(2,716)	168,121	-	(1,153)	-	(1,153)
81,701	(2,415)	79,258	-	(28)	-	(28)
94,350	(1,750)	79,036	-	(13,564)	-	(13,564)
10,279	(1,018)	9,051	-	(210)	-	(210)
55,574	-	55,574	-	-	-	-
187	-	187	-	-	-	-
13,496	-	13,496	-	-	-	-
538,207	(7,899)	530,490	17,330	(17,148)	-	(17,148)

- (1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי ולאחר קיזוז עסקות בנגרים (נטינג).
- (2) כולל חשיפות שנוספו בגין עסקות רכש חוזר.
- (3) לאחר התחשבות במקדמי ביטחון.
- (4) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראת באזל 2 (לדוגמא, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לאחר הפחתת סיכון אשראי ולאחר קיזוז עסקות בנגרים (נטינג).

השימוש בביטחונות כשירים הביא לקיטון בחשיפות האשראי המשוקללות במשקולות סיכון של 75%-100%. חשיפות אשראי בסך של כ-17.4 מיליארד ש"ח, קיבלו משקל סיכון מופחת על-ידי שימוש בעיקר בערבויות של תאגידים בנקאיים וריבוניות. בנוסף, שימוש בביטחונות פיננסיים כשירים, הכוללים בעיקר פיקדונות משועבדים ואגרות-חוב ממשלתיות, הביא להפחתת חשיפת האשראי הכוללת בסך של כ-8.2 מיליארד ש"ח.

סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

החל מיום 31 בדצמבר 2012 הבנק מבצע קיזוז למטרות הלימות ההון של עסקות בנגזרים תחת הסדרים לקיזוז דו-צדדי העומדים בתנאי ההוראה. הקיזוז מבוצע בהתאם לנהלים ומדיניות שנקבעו בבנק.

31 במרץ 2013						
סך-הכל	נגזרי סחורות	מתכות יקרות	נגזרי מניות	נגזרי מטבע-חוץ וזהב	נגזרי ריבית	
במיליוני ש"ח						
9,530	11	20	335	3,017	6,147	שווי הוגן ברוטו חיובי
5,855	33	7	152	3,782	1,881	ערכי Add On
(8,286)	-	-	-	-	-	השפעת הסכמי קיזוז
7,099	44	27	487	6,799	8,028	חשיפת אשראי, נטו

31 בדצמבר 2012						
סך-הכל	נגזרי סחורות	מתכות יקרות	נגזרי מניות	נגזרי מטבע-חוץ וזהב	נגזרי ריבית	
במיליוני ש"ח						
*9,639	19	20	402	2,576	6,622	שווי הוגן ברוטו חיובי
5,914	81	7	150	3,895	1,781	ערכי Add On
(8,624)	-	-	-	-	-	השפעת הסכמי קיזוז
*6,929	100	27	552	6,471	8,403	חשיפת אשראי, נטו

* סווג מחדש. שווי הוגן ברוטו הינו לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן.

להלן פירוט הערך הנקוב של תיק נגזרי האשראי של הבנק, המשמשים לניהול סיכוני תיק האשראי של הבנק (הבנק אינו צד לעסקות CDS שמקורן בפעולות תיווך):

31 במרץ 2013			
ערך נקוב במיליוני ש"ח			
סך הערך הנקוב של נגזרי אשראי	בתיק הבנקאי		נגזרי אשראי
	ההגנה שנמכרה	ההגנה שנרכשה	
395	365	30	

31 בדצמבר 2012			
ערך נקוב במיליוני ש"ח			
סך הערך הנקוב של נגזרי אשראי	בתיק הבנקאי		נגזרי אשראי
	ההגנה שנמכרה	ההגנה שנרכשה	
403	373	30	

חשיפות איגוח

חשיפות האיגוח של הבנק נובעות מקווי נזילות שהבנק מספק לגופי איגוח שונים. הבנק משתמש בדירוג הנמוך מבין שתי סוכנויות דירוג האשראי הבינלאומיות Moody's Investors Service-I Standard and Poor's Rating Group לצורך ייחוס משקולות הסיכון הרלוונטיות לחשיפות אלה.

להלן פירוט חשיפות האיגוח שנרכשו על-ידי הבנק ודרישות ההון הרלוונטיות:

31 בדצמבר 2012		31 במרץ 2013			
דרישת ההון	סכום החשיפה ⁽¹⁾	דרישת ההון	סכום החשיפה ⁽¹⁾	משקל סיכון	
במיליוני ש"ח					
2	93	2	91	20%	AAA עד AA-
-	-	-	-	50%	A+ עד A-
-	-	-	-	100%	BBB+ עד BBB-
-	-	-	-	350%	BB+ עד BB-
-	-	-	-	מנוכה מההון	B+ ומטה או ללא דירוג
2	93	2	91		סך-הכל

(1) לאחר המרה לאשראי בגין רכיבים חוץ-מאזניים כנדרש בהוראות באזל 2.

דרישות ההון בגין סיכון שוק

31 בדצמבר 2012			31 במרץ 2013			
סך-הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי	סך-הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי	
במיליוני ש"ח						
330	247	83	343	257	86	סיכון ריבית
8	4	4	6	3	3	סיכון מניות
115	115	-	117	117	-	סיכון שער חליפין של מטבע-חוץ
47	47	-	69	69	-	סיכון אופציות
500	413	87	535	446	89	סך-הכל

פוזיציות במניות בתיק הבנקאי

להלן פירוט השקעות הבנק במניות בתיק הבנקאי:

31 בדצמבר 2012		31 במרץ 2013		
דרישות הון	ערך במאזן ושוי הוגן	דרישות הון	ערך במאזן ושוי הוגן	
במיליוני ש"ח				
⁽¹⁾ 8	43	⁽¹⁾ 6	33	השקעות המסווגות בתיק למסחר
149	1,654	161	1,792	השקעות המסווגות בתיק הזמין למכירה
157	1,697	167	1,825	סך-הכל השקעות במניות
-	1,133	-	1,296	מזה: נסחר בבורסה
-	564	-	529	מוחזק באופן פרטי
-	139	-	149	רווחים שטרם מומשו הכלולים בהון רובד 2

(1) כולל הקצאת הון בגין סיכון שוק ספציפי וסיכון שוק כללי.

גילוי על המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2012. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

פועלים בקהילה – מעורבות חברתית ותרומה לקהילה

האסטרטגיה והחזון

כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת בנק הפועלים, רואה עצמו הבנק מחויב למעורבות פעילה ומובילה בחברה ובקהילה, לצד מנהיגותו העסקית ויוזמותו בתחום הכלכלי, וזאת באמצעות "פועלים בקהילה".

מעורבות זו היא חלק מתפיסה ניהולית מתקדמת, הגורסת כי גוף אשר פועל בתוך הקהילה ושואב מתוכה את עובדיו ואת לקוחותיו כאחד – הינו חלק ממנה, וכגורם מוביל עסקית, עליו גם לחזק, להוביל ולתרום לקידום ולשיפור תנאיהם של בני הקהילה, ובמיוחד החלשים שבהם.

ברוח פילוסופיה עסקית זו, מתנהלת בבנק פעילות קהילתית מגוונת ורחבת היקף, אשר מוצאת ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובפעילות התנדבותית עניפה, בה משתתפים חברי ההנהלה והעובדים גם יחד. פעילות זו הינה גורם חשוב בתחושת "גאווה היחידה" של העובדים.

פעילות שוטפת

כלל פעילות הבנק, אשר מבוצעת לטובת הקהילה, מרוכזת תחת מסגרת "פועלים בקהילה", כאשר חלק מהפעילות מבוצע באמצעות "עמותות פועלים בקהילה (ע"ר)" והחלק האחר באפיקים אחרים אשר יפורטו בהמשך.

"פועלים בקהילה" מקדישה תשומת לב מיוחדת לעשייה אל מול ילדים ונוער, מתוך מטרה לקדם את דור העתיד. עם זאת, "פועלים בקהילה" מקיימת פעילות עניפה ומגוונת גם אל מול קהלי יעד נוספים.

ברבעון הראשון בשנת 2013 התמקדה פועלים בקהילה בפרויקטים בתחום החינוך, אל מול ילדים, בני נוער ואוכלוסיות ספציפיות, תוך מתן דגש מיוחד על חינוך להתנהלות כלכלית נבונה. פועלים בקהילה מקדישה כמחצית מתקציבה לתחום החינוך.

באמצעות אפיקי הפעולה המפורטים להלן ובאמצעות מיגוון הפרויקטים שקבוצת הבנק מקדמת, באה המעורבות החברתית של הקבוצה ברבעון הראשון בשנת 2013 לידי ביטוי בהוצאה כספית של כ-15.7 מיליון ש"ח. תקציב פעילות זו נקבע מדי שנה על-ידי ועדה בראשות יו"ר הדירקטוריון. ההחלטה מתקבלת פרטנית לשנה הנתונה ומאושרת במסגרת התקציב הכולל של הבנק.

להלן פירוט האפיקים והפרויקטים השונים:

פרויקט התנדבותי של העובדים "פועלים בהתנדבות" – מספר זרועות בתוך הבנק מקיימות שיתוף פעולה, מתוך מטרה לסייע לעובדים אשר מעוניינים להתנדב לפעילות למען הקהילה. הזרועות השותפות לפרויקט זה הן: חטיבת הון אנושי, ייעוץ ומשאבים, ועד העובדים, מנהלת קשרי הקהילה, מינהלות האזור בחטיבה הקמעונאית ועמותות "הרוח הטובה" ו"מתן". במסגרת שיתוף זה, מוצעת לעובדים קשת רחבה של אפשרויות להתנדבות, במסגרת קבוצתית-סניפית, או במסגרת אישית. עובדים אחרים מסתייעים גם הם בבנק, לצורך קיום פעולות התנדבותיות בצורה פרטנית. בשנת 2011 הוקמה יחידה ייעודית לטיפול בנושא אשר ממשיכה את פעילותה באופן שוטף.

"עמותת פועלים בקהילה" – התרומות הכספיות לגופים הרבים הנתמכים על-ידי קבוצת הבנק מתבצעות באמצעות "עמותת פועלים בקהילה". התרומות ניתנות לגופים אשר עונים על קריטריונים שנקבעו, כחלק ממדיניות התרומות של העמותה. כבשנים קודמות, גם ברבעון הראשון של שנת 2013, תרמה עמותת "פועלים בקהילה" למספר רב של תחומים, ביניהם: סיוע לילדים ולנוער, חינוך אוכלוסיות חלשות ותמיכה במוסדות חינוך, תרבות, רווחה, בריאות ומדע. באמצעות העמותה תורם הבנק למוסדות להשכלה גבוהה, להענקת מלגות לסטודנטים ולתלמידים נזקקים, למימוש יוזמות של העשרה וקידום חינוכי בקרב ילדים ונוער, וכן לילדים המאושפזים בבתי-חולים הזקוקים לסיוע מיוחד כדי להתקדם בלימודיהם. עמותת "פועלים בקהילה" מסייעת לקידום התרבות והאמנות ותורמת לפעילויות מגוונות ברחבי הארץ, כשהיא מתמקדת בתוכניות העשרה לילדים ולנוער, באמצעות פרויקטים חינוכיים חדשניים. העמותה מסייעת להפעלת סדנאות בבתי-90 יהודים וערבים ברחבי הארץ, לקידום ההבנה והדו-קיום בין העמים ולעידוד הסובלנות והדמוקרטיה.

תחום חשוב נוסף, לו תורמת עמותת "פועלים בקהילה" בקביעות, הוא תחום הבריאות. עמותת "פועלים בקהילה" תומכת במספר מרכזים רפואיים, והתרומות העיקריות מיועדות לשיפור תנאי הטיפול והאשפוז של החולים. כמו-כן, מקדמת העמותה פרויקטים שמטרתם שילוב אוכלוסיות עם מוגבלויות בחיי הקהילה. בנוסף, תורמת העמותה לעמותות, המסייעות בהגשמת משאלות של ילדים חולי סרטן.

פרויקט קהילתי "תקרא תצליח" – "פועלים בקהילה" נרתמה לשינוי הרגלי הקריאה של הילדים והנוער בישראל. בנוסף לפעילותה הקהילתית השוטפת, החליטה לצאת בשנת 2004 ביוזמה ממוקדת, שמטרתה שינוי יסודי של הרגלי הקריאה של ילדים ובני נוער בישראל. הפרויקט נמשך גם בשנים 2005 עד 2013. מטרת הפרויקט היא להעלות את עידוד הקריאה על סדר היום הציבורי. הפרויקט כולל מסע הסברה ציבורי, מימון שעות סיפור ברחבי הארץ, פעילויות בשבוע הספר ושיתופי פעולה עם ערוץ הילדים ואמצעי תקשורת אחרים.

חסויות בעלות אופי חברתי – "פועלים בקהילה" מעורבת בפעילויות חברתיות שונות. בקהילה באמצעות מתן חסויות בעלות אופי חברתי, ובעיקר בטיפוח המצינויות בספורט, מימון אירועי תרבות וסיוע למוסדות בריאות.

תרומת מחשבים וציוד נלווה – הבנק מודע לחשיבות הרבה הקיימת בהשקעה טכנולוגית, בחינוך ובקידום ילדים ובני נוער, ועל-כן תורם מחשבים וציוד נלווה מדי שנה. ברבעון הראשון של שנת 2013 תרם הבנק כ-183 מערכות מחשב ובנוסף ציוד נלווה.

"פועלים למען תרבות וטבע בישראל" – הבנק רואה חשיבות עליונה בקירוב העם למורשתו ולתרבותו. במסגרת זו החליט, לאפשר להורים וילדיהם בכל הארץ לטייל בחג וליהנות ממגוון של אתרים פרושים ברחבי המדינה, מבלי שביקורים אלה יטילו עול כספי כבד על שכמן של המשפחות. בחג הפסח בשנת 2005 השיק הבנק פרויקט מיוחד, שבמסגרתו הוזמנו כל תושבי המדינה לביקור - ללא תשלום - באתרים ברחבי ישראל, במהלך חול המועד. מאז, פרויקט זה הפך למסורת והתקיים גם בחג הפסח בשנת 2013.

תמיכה בקידום התרבות והאמנות – מדי שנה מסייע הבנק לקידום התרבות והאמנות באמצעות תרומות וחסויות. בין השאר, הבנק מסייע למוזיאונים ברחבי הארץ. כמו-כן, הבנק מלווה ותומך, באמצעות הסכמים רב-שנתיים, במספר מוסדות תרבות בעלי הכרה בינלאומית, אשר חרטו על דגלם מובילות ומצינויות בתחומם: הבנק תומך בפעילות להקת בת שבע באמצעות מילגות לרקדנים לתקופה של שלוש שנים וכן בתזמורת הפילהרמונית הישראלית ובתיאטרון הקאמרי באמצעות הסכמים לתקופות של שלוש וחמש שנים בהתאמה.

בנוסף, מקיים הבנק תערוכות אמנות בבניין ההנהלה הראשית שלו, שהכנסותיהן קודש לעמותות שונות הנוטלות חלק ביוזמה.

פרויקט "פועלים משלוש לחמש" – הבנק נרתם, בשיתוף עם רשת אורט וביוזמת הטכניון, לסייע לתלמידים משובים מרוחקים, הבאים מרקע סוציו-אקונומי נמוך לשפר את הישגיהם הלימודיים במתמטיקה. המטרה היא להעלות בכ-5 אחוזים את מספר הניגשים לבחינות הבגרות במתמטיקה בהיקף של 5 יחידות לימוד.

פריקט חינוך פיננסי עם רשת אורט – הבנק נרתם, בשיתוף עם רשת אורט, לקדם את הנושא של חינוך פיננסי וחינוך להתנהלות כלכלית נבונה בקרב בני נוער ושיפור הדיאלוג הפיננסי בין ההורים לילדיהם. עם השלמת פיתוח הסביבה הלימודית וכתובת תוכני הלימוד בחודשים האחרונים, יוצאת התוכנית להטמעה בכל בתי הספר ברשת אורט.

"מתן – משקיעים בקהילה" (להלן: "מתן") – מאז שנת 1999 נרתם הבנק לפעילות למען הקהילה בשיתוף עם עמותת מתן. באמצעות "קמפיין מתן" נחשפים עובדים מתנדבים לצורכי הקהילה ולחשיבות הנתינה ומעבירים מסר זה לחבריהם. המודל מבוסס על שותפות בין ההנהלה והעובדים במקום העבודה. כל תרומות העובדים וההנהלה ל"מתן" מיועדות למגוון רחב של נושאים חברתיים, במטרה לסייע לקבוצות חלשות בחברה ולחזק אותן. התרומות מחולקות בהליך מיוחד, הכולל בדיקה של הצרכים ושל האפקטיביות. עובדי הבנק נוטלים חלק כמתנדבים בוועדת ייעוד הכספים של "מתן", אשר מחליטה על חלוקת הכספים בקהילה וכ"משקיפי מתן", המסייעים בתהליך הבקרה על השימוש בכספי התרומות. "מתן" מחויבת להעביר את התרומות לעמותות, או לנושאים חברתיים על-פי בחירת העובד.

קיימות ואחריות חברתית

בנק הפועלים אימץ את הקיימות והאחריות החברתית כיסודות מובילים בפעילותו במסגרת התפישה האסטרטגית שלו. זאת מתוך אמונה עמוקה כי זו חובתו המוסרית המקצועית וכי הקהילה שבתוכה הבנק פועל וממנה הוא שואב את כוחו מצפה לזאת ממנו. על בסיס תפישה זו מוביל הבנק תוכנית רחבה וארוכת טווח להטמעת האחריות החברתית בכל רובדי פעילותו: בהתנהלותו הסביבתית, בשותפות עם העובדים, בשירותיו ללקוחותיו ובתרומתו לקהילה ולחברה.

פירוט נרחב על הפעילות בתחום הקיימות והאחריות החברתית נמצא בדוח האחריות החברתית הממוקם באתר האינטרנט של הבנק. דוח זה, כמו קודמיו, דורג על-ידי הארגון הבינלאומי Global Reporting Initiative בדירוג הגבוה ביותר, A+. הבנק הינו הארגון העסקי הראשון בארץ המפרסם כל שנה דוח מלא בעברית ובאנגלית. כל חמשת הדוחות שפורסמו קיבלו את הדירוג המרבי. בתקופה זו נעשית פעילות נרחבת לעריכה והפקה של הדוח השישי.

באפריל 2011 בנק הפועלים צורף למדד העולמי FTSE4Good, הנחשב למדד מוביל בעולם בקיימות ובהשקעות אחריות. מדד FTSE4Good, שהושק בלונדון לפני כשתים עשרה שנים, מעריך חברות הנסחרות במדד FTSE All World Index (הכולל גם את החברות הגדולות הנסחרות בבורסה בתל-אביב) ובוחר מביניהן את החברות שעומדות בדרישות הסף בניהול של תחומי הסביבה, החברה והממשל התאגידי. בעדכון האחרון של FTSE4Good, במרץ 2013, בנק הפועלים קיבל ציון יחסי של 99 בענף הבנקאות, שהנו הציון הגבוה ביותר בענף זה. הבנק מוביל את קבוצת הבנקים במדד (יחד עם שני בנקים אחרים) ומוגדר כ-SUPER LEADER בסקטור זה.

להלן כמה עובדות לצורך התייחסות: הציון המוחלט של בנק הפועלים הוא 4.8. הציון הממוצע בדירוג כולו הוא 2.77. הציון הממוצע בענף הבנקאות הוא 2.95. הציון הממוצע של חברות ישראל הוא 2.43. ההישגים של הבנק נגזרים מהביצועים בראי הקיימות והאחריות החברתית בכל יחידות הבנק ומכלול היבטי הפעילות שלו.

הבנק ממשיך בפיתוח מגוון רחב של יוזמות ופעילויות ברבדים השונים של הקיימות והאחריות החברתית. כחלק מהאסטרטגיה העסקית שלו לסייע במעבר לשימוש באנרגיה ממשאבים שאינם מתכלים, מוביל הבנק מהלך נרחב לקידום הענף הסולארי במדינה ומציע מכלול פתרונות מימוניים בתחום לכל מיגזרי האוכלוסייה. הבנק מוביל פתרונות מימון לשוק התפלת המים ומעורב בשיעור של כ-80% מהיקף המים המותפלים והמתוכננים להתפלה. כמו-כן ממומנים פרויקטים להקמת תחנות כוח המונעות בגז, להתיעלות אנרגטית, מעבר של מפעלים ומוסדות לגז טבעי, מתקנים לטיפול בפסולת ובנייה ירוקה – כל זאת בהיקף של מיליארדי שקלים.

ברבעון הראשון של שנת 2013 הושלם מהלך למיסוד והבניית התהליכים בתחום ההתנהלות הסביבתית: הבנק הוא המוסד הפיננסי הראשון בישראל שהוסמך למערכת ניהול איכות הסביבה, בהתאם לסטנדרט בינלאומי ISO-14001. הסמכה זו מצטרפת לשפע הפעילויות שעורך הבנק בתחום ההתנהלות הסביבתית, בניהול חסכוני של משאבי האנרגיה (התייעלות אנרגטית), מחשבים, מים, נייר ועוד, במטרה להפחית בצריכת משאבים אלה, להקטין את העלויות ולצמצם את הזיהום הסביבתי. במקביל פותחו מיכלים מקוריים ממותגים ותהליכים לטיפול הולם בפסולת שמייצר הבנק; נייר, קרטונים, נורות שרופות, טונרים, פסולת אלקטרונית ועוד, כך שניתן יהיה להשיבם לשימוש באמצעות מיחזור או להטמינם באופן אחראי באתרים מורשים, כדי למנוע זיהום סביבתי.

יתר על כן, על מנת להרחיב את מעגל ההשפעה בהתנהלות סביבתית אחראית ולשתף את העובדים ומשפחותיהם בתהליך זה, העובדים יכולים להביא מבתיהם פסולת אלקטרונית, כלי מתכת ומכשירי חשמל ישנים, תרופות שאין בהן צורך, בגדים וסוללות והבנק דואג למחזרם או להטמינם.

פעילות זו למיסוד והבניית התהליכים בתחום ההתנהלות הסביבתית נעשתה בסיוע ובשיתוף פעולה עם חברה מקצועית ומוסמכת-QC, אגף הלוגיסטיקה, מחלקת הבינוי וכן חטיבת טכנולוגיה ומחשוב, מרכז הרכש, וצוות סניף ללא נייר בחטיבת האסטרטגיה.

הליכים משפטיים

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה. לפרטים, ראה ביאור 19(ג)19, ד"ו-119, בדוחות הכספיים של שנת 2012 ובביאור 6' לתמצית הדוחות הכספיים.

עניינים אחרים

ביום 24 במרץ 2013 התכנסה אסיפה כללית שנתית של בעלי מניות הבנק. האסיפה דנה בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2012; אישרה את מינוי רואי החשבון; אישרה את הארכת מינויו של מר עידו שטרן כדירקטור בבנק לתקופה של שלוש שנים מיום 24 במרץ 2013, וכן את הארכת מינויו של מר אמנון דיק כדירקטור בבנק לתקופה נוספת של שלוש שנים (מר אמנון דיק נחשב כ"דירקטור חיצוני" כמשמעות הביטוי בהוראת ניהול בנקאי תקין 301 שפורסמה על-ידי המפקח על הבנקים).

דירקטוריון הבנק קיים 11 ישיבות בתקופה ינואר-מרץ 2013. ועדות הדירקטוריון השונות קיימו 56 ישיבות בתקופה ינואר-מרץ 2013.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקורות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות-הברית. ההוראות של שני הסעיפים בחוק הני"ל אוחדו על-ידי המפקח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין (הוראה 309), וביוני 2009 שולבו בהוראות הדיווח לציבור. הוראות אלו מקיימות בבנק ממועד תחולתן:

- הוראת סעיף 302 בדבר האחריות לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי מקיימת בתדירות רבעונית החל מהדוחות הכספיים של ה-30 ביוני 2005.
- הוראת סעיף 404 בדבר האחריות לבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקיימת עבור סוף כל שנה החל מהדוחות הכספיים של ה-31 בדצמבר 2008.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה של אפקטיביות נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקורות העיקריות.

הבנק יבצע במהלך שנת 2013, כמדי שנה, בסיוע חברת הייעוץ, על-פי המתודולוגיות המקובלות, עדכון לתיעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקורות העיקריות עבור השנה השוטפת. פעילות זו, על-פי המתוכנן, החלה ברבעון הראשון, תתפרס על פני כל השנה ועיקרה יושלם במהלך המחצית השנייה של השנה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 במרץ 2013 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2013 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

ציון קינן
מנהל כללי

יאיר סרוסי
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 29 במאי 2013

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾

תוספת 1

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2012			2013		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ⁽³⁾ :					
5.15%	2,717	215,266	4.64%	2,488	218,267
בישראל					
4.10%	203	20,091	3.70%	180	19,707
מחוץ לישראל					
5.06%	⁽⁴⁾ 2,920	235,357	4.56%	⁽⁴⁾ 2,668	237,974
סך-הכל					
אשראי לממשלות:					
2.46%	4	657	2.04%	4	791
בישראל					
פיקדונות בבנקים:					
1.62%	13	3,222	1.33%	9	2,728
בישראל					
1.32%	7	2,137	0.71%	4	2,265
מחוץ לישראל					
1.50%	20	5,359	1.05%	13	4,993
סך-הכל					
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
2.54%	160	25,462	1.72%	70	16,384
בישראל					
0.25%	9	14,490	0.23%	11	18,824
מחוץ לישראל					
1.70%	169	39,952	0.92%	81	35,208
סך-הכל					
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	16	-	-	57	-
בישראל					

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
(4) עמלות בסך 86 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013 (31 במרץ 2012: 77 מיליוני ש"ח).

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2012			2013		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית (המשך)					
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾ :					
3.30%	198	24,330	2.41%	264	44,272
בישראל					
2.56%	38	5,990	2.21%	32	5,833
מחוץ לישראל					
3.15%	236	30,320	2.38%	296	50,105
סך-הכל					
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :					
3.53%	24	2,757	2.27%	12	2,132
בישראל					
0.57%	1	706	0.34%	1	1,168
מחוץ לישראל					
2.92%	25	3,463	1.59%	13	3,300
סך-הכל					
נכסים אחרים:					
-	-	201	5.33%	4	306
בישראל					
-	-	151	28.62%	10	154
מחוץ לישראל					
-	-	352	12.74%	14	460
סך-הכל					
4.35%	3,374	315,476	3.76%	3,089	332,888
סך-כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	12,855	-	-	13,346
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	23,404	-	-	23,447
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾					
-	-	351,735	-	-	369,681
סך-כל הנכסים					
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים					
2.39%	258	43,565	2.00%	238	47,951
לפעילויות מחוץ לישראל					

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהן במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013 בסך של 542 מיליוני ש"ח (31 במרץ 2012: 172 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית(1) תוספת 1 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2012			2013		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
1.83%	949	208,761	1.29%	702	217,981
בישראל					
0.57%	35	24,537	0.38%	25	26,298
מחוץ לישראל					
1.70%	984	233,298	1.20%	727	244,279
סך-הכל					
פיקדונות הממשלה:					
2.99%	7	947	3.70%	6	657
בישראל					
פיקדונות מבנקים:					
0.70%	7	3,992	0.86%	8	3,722
בישראל					
5.91%	43	2,973	8.09%	32	1,630
מחוץ לישראל					
2.90%	50	6,965	3.02%	40	5,352
סך-הכל					
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
	-	1,135		-	559
בישראל					
9.54%	5	217	2.49%	2	324
מחוץ לישראל					
1.49%	5	1,352	0.91%	2	883
סך-הכל					

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
 (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2012			2013		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)					
אגרות-חוב:					
				370	33,906
4.52%	348	31,332	4.44%		
				24	2,032
3.43%	18	2,125	4.81%		
				394	35,938
4.45%	366	33,457	4.46%		
התחייבויות אחרות:					
				2	77
	-	5	10.80%		
				4	36
	-	108	52.42%		
				6	113
	-	113	22.99%		
				1,175	287,222
2.06%	1,412	276,132	1.65%		
				-	21,569
	-	17,763			
				-	13,842
	-	13,405			
				-	20,336
	-	19,983			
				-	342,969
	-	327,283			
				-	26,712
	-	24,452			
				-	369,681
	-	351,735			
2.29%			2.12%		
פער הריבית					
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾ :					
				1,763	284,937
2.68%	1,805	271,911	2.50%		
				151	47,951
1.45%	157	43,565	1.27%		
				1,914	332,888
2.51%	1,962	315,476	2.32%		
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל					
				87	30,320
1.36%	101	29,960	1.15%		

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לרבות מכשירים נגזרים.

(4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2012			2013		
שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי לא-צמוד					
5.21%	2,292	179,317	4.36%	2,093	194,944
סך נכסים נושאי ריבית					
(2.17%)	(769)	142,728	(1.61%)	(596)	149,322
סך התחייבויות נושאות ריבית					
3.04%			2.75%		
פער הריבית					
מטבע ישראלי צמוד למדד					
3.91%	583	60,544	3.62%	536	60,070
סך נכסים נושאי ריבית					
(3.82%)	(443)	47,089	(3.69%)	(438)	48,110
סך התחייבויות נושאות ריבית					
0.09%			(0.07%)		
פער הריבית					
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
3.04%	241	32,050	3.00%	222	29,923
סך נכסים נושאי ריבית					
(0.70%)	(99)	56,355	(0.36%)	(54)	59,470
סך התחייבויות נושאות ריבית					
2.34%			2.64%		
פער הריבית					
סך פעילות בישראל					
4.66%	3,116	271,911	4.06%	2,851	284,937
סך נכסים נושאי ריבית					
(2.15%)	(1,311)	246,172	(1.70%)	(1,088)	256,902
סך התחייבויות נושאות ריבית					
2.51%			2.36%		
פער הריבית					

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במיליון מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

ג. ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012			
שינוי נטו	גידול (קטיון) בגלל שינוי ⁽²⁾		כמות
	מחיר	במיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית			
אשראי לציבור:			
(229)	(263)	34	בישראל
(23)	(19)	(4)	מחוץ לישראל
(252)	(282)	30	סך-הכל
נכסים נושאי ריבית אחרים:			
(36)	(91)	55	בישראל
3	(7)	10	מחוץ לישראל
(33)	(98)	65	סך-הכל
(285)	(380)	95	סך-כל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית			
פיקדונות הציבור:			
(247)	(277)	30	בישראל
(10)	(12)	2	מחוץ לישראל
(257)	(289)	32	סך-הכל
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:			
24	9	15	בישראל
(4)	18	(22)	מחוץ לישראל
20	27	(7)	סך-הכל
(237)	(262)	25	סך-כל הוצאות הריבית
(48)	(118)	70	סך-כל הכנסות הריבית פחות הוצאות הריבית

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
 (2) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על-ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על-ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 במרץ 2013

תוספת 2

מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
במיליוני ש"ח						

חטבע ישראלי לא-צמוד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽³⁾	144,713	11,596	30,642	14,452	3,349	4,061	825
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	42,871	71,599	71,572	31,226	13,366	16,723	307
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	1,014	1,864	2,023	43	7	-	-
סך-הכל שווי הוגן	188,598	85,059	104,237	45,721	16,722	20,784	1,132

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾	147,721	12,283	13,944	7,475	2,778	3,616	407
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	45,497	73,923	72,986	31,047	16,252	16,782	417
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	1,574	1,459	1,900	27	5	-	-
סך-הכל שווי הוגן	194,792	87,665	88,830	38,549	19,035	20,398	824

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במיגזר	(6,194)	(2,606)	15,407	7,172	(2,313)	386	308
החשיפה המצטברת במיגזר	(6,194)	(8,800)	6,607	13,779	11,466	11,852	12,160

- * סוג מחדש לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS157 בדבר מדידת שווי הוגן.
- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיוור. השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מיגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, ייחסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הכולל בגין המכשיר הפיננסי, בעקבות להנחות שלפיהן חושב השווי הכולל של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הכולל של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 9 לתמצית הדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הכולל בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הכולל של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשוייכים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

2012 בדצמבר 31			2012 במרץ 31			2013 במרץ 31			ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכלל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכלל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכלל שווי הוגן		
בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			במיליוני ש"ח	
0.38	3.80	218,916	0.39	4.82	200,657	0.44	3.57	212,210	2,569	3
*0.99		*230,521	1.02		172,766	0.97		247,664	-	-
1.05		4,826	0.30		3,502	0.84		4,951	-	-
⁽²⁾ *0.69		*454,263	⁽²⁾ 0.68		376,925	⁽²⁾ 0.73		464,825	2,569	3
0.35	2.76	193,893	0.40	3.91	176,926	0.36	2.85	188,287	63	-
*0.98		*241,924	1.04		178,847	0.98		256,904	-	-
1.51		5,018	0.31		4,860	1.62		4,965	-	-
⁽²⁾ *0.71		*440,835	⁽²⁾ 0.72		360,633	⁽²⁾ 0.73		450,156	63	-
		*13,428			16,292			14,669	2,506	3
								14,669	12,163	

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 במרץ 2013

תוספת 2 (המשך)

עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל עד 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 10 עד 20 שנים
במיליוני ש"ח						

חטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽³⁾	2,018	2,459	10,167	20,768	15,354	7,779	1,894
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	207	933	2,392	2,710	2,918	6,103	70
סך-הכל שווי הוגן	2,225	3,392	12,559	23,478	18,272	13,882	1,964

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾	1,973	1,945	6,754	14,495	6,769	17,103	3,144
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	479	1,434	3,800	3,762	3,753	5,771	44
סך-הכל שווי הוגן	2,452	3,379	10,554	18,257	10,522	22,874	3,188

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במיגזר	(227)	13	2,005	5,221	7,750	(8,992)	(1,224)
החשיפה המצטברת במיגזר	(227)	(214)	1,791	7,012	14,762	5,770	4,546

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
 (3) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיר. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הקטנת השווי הוגן ב-50 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.24 שנה.

הערות כלליות:

- א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מיגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, ייחסו לכל מבקש.
 ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הכולל בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר הנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 9א לתמצית הדוחות הכספיים.
 ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו.
 ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
 ה. רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

2012 בדצמבר 31			2012 במרץ 31			2013 במרץ 31			ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן		
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח		
3.41	2.69	62,442	3.42	3.03	61,825	3.22	2.74	61,315	163	713
3.98		15,216	4.38		11,714	3.82		15,333	-	-
⁽²⁾ 3.52		77,658	⁽²⁾ 3.57		73,539	⁽²⁾ 3.34		76,648	163	713
3.92	1.69	53,021	4.20	2.26	51,894	3.72	1.62	52,223	-	40
3.47		18,752	3.63		17,628	3.32		19,043	-	-
⁽²⁾ 3.80		71,773	⁽²⁾ 4.06		69,522	⁽²⁾ 3.61		71,266	-	40
		5,885			4,017			5,382	163	673
								5,382	5,219	

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 במרץ 2013

תוספת 2 (המשך)

מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
-------------------	------------------	-----------------	-------------------	---------------------	----------------------	------------------

במיליוני ש"ח

חטבע-חוץ⁽³⁾

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽⁴⁾	1,369	3,921	2,959	4,491	7,489	13,841	45,350
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	73	15,500	11,579	12,962	44,609	71,501	41,994
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	-	-	-	78	3,564	3,164	2,200
סך-הכל שווי הוגן	1,442	19,421	14,538	17,531	55,662	88,506	89,544

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾	47	53	721	2,888	17,859	16,585	52,085
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	598	19,144	13,489	11,187	39,512	55,928	48,396
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	-	-	-	61	3,709	3,498	1,671
סך-הכל שווי הוגן	645	19,197	14,210	14,136	61,080	76,011	102,152

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במיגזר	797	224	328	3,395	(5,418)	12,495	(12,608)
החשיפה המצטברת במיגזר	(787)	(1,584)	(1,808)	(2,136)	(5,531)	(113)	(12,608)

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
- (4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיוור. השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מיגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, ייחסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הכולל בגין המכשיר הפיננסי, בעקבות להנחות שלפיהן חושב השווי הכולל של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הכולל של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 9א לתמצית הדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הכולל בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הכולל של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

2012 בדצמבר 31			2012 במרץ 31			2013 במרץ 31			ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן		
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח		
0.84	3.36	78,924	0.88	4.21	74,413	0.84	3.32	80,338	787	131
0.97		212,787	1.02		217,119	1.02		198,218	-	-
0.21		8,508	0.17		9,397	0.24		9,006	-	-
⁽²⁾ 0.91		300,219	⁽²⁾ 0.96		300,929	⁽²⁾ 0.95		287,562	787	131
0.26	1.27	90,865	0.68	1.57	86,223	0.28	1.80	90,319	81	-
1.22		201,057	1.09		208,165	1.26		188,365	-	111
0.26		8,269	0.13		7,996	0.28		8,939	-	-
⁽²⁾ 0.90		300,191	⁽²⁾ 0.95		302,384	⁽²⁾ 0.92		287,623	81	111
		28			(1,455)			(61)	706	20
								(61)	(767)	

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 במרץ 2013

תוספת 2 (המשך)

מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
-------------------------	------------------------	-----------------------	-------------------------	------------------------------	----------------------------	------------------------

במיליוני ש"ח

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

4,088	15,761	21,662	39,711	48,298	27,896	192,081	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁴⁾
450	38,326	27,863	46,898	118,573	144,033	85,072	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	7	121	5,587	5,028	3,214	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
4,538	54,087	49,532	86,730	172,458	176,957	280,367	סך-הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

3,598	20,772	10,268	24,858	38,557	30,813	201,779	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
1,059	41,697	33,494	45,996	116,298	131,285	94,372	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	5	88	5,609	4,957	3,245	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
4,657	62,469	43,767	70,942	160,464	167,055	299,396	סך-הכל שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

(119)	(8,382)	5,765	15,788	11,994	9,902	(19,029)	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במיגזר
15,919	16,038	24,420	18,655	2,867	(9,127)	(19,029)	החשיפה המצטברת במיגזר

- * סוג מחדש לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן.
- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 - (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
 - (3) כולל מניות המוצגות בטור "כלא תקופת פירעון".
 - (4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור. במיגזרים לא-צמוד ומטבע-חוץ: השפעת הנחות אלו הינה זניחה. במיגזר הצמוד: השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הקטנת השווי הוגן ב-50 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.24 שנה.

הערות כלליות:

- א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מיגזר של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הכולל בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור פא לתמצית הדוחות הכספיים.
- ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הכולל בגינו.
- ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- ה. רכיבים אופציונליים המשוייכים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

2012 בדצמבר 31			2012 במרץ 31			2013 במרץ 31			ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכלל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכלל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכלל שווי הוגן		
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח		
0.99	3.82	361,979	1.04	4.47	338,453	1.00	3.80	355,559	5,215	847
1.07		*458,524	1.12		401,599	1.08		461,215	-	-
0.51		13,334	0.21		12,899	0.45		13,957	-	-
⁽²⁾ 1.03		*833,837	⁽²⁾ 1.07		752,951	⁽²⁾ 1.04		830,731	5,215	847
0.89	2.11	337,779	1.10	2.90	315,043	0.87	2.14	330,829	144	40
1.19		*461,733	1.18		404,640	1.19		464,312	-	111
0.73		13,287	0.20		12,856	0.76		13,904	-	-
⁽²⁾ 1.05		*812,799	⁽²⁾ 1.13		732,539	⁽²⁾ 1.05		809,045	144	151
		*21,038			20,412			21,686	5,071	696
								21,686	16,615	

1. בגין פעילות לווים בישראל

ליום 31 במרץ 2013								
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾		
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 31.03.2013 ⁽⁴⁾	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	סך-הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	סך-הכל	
הוצאות (הכנסות)	מחיקות	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	ציבור-מסחרי
19	3	(1)	97	122	2,214	2,796	122	2,805
581	51	34	1,474	3,317	19,813	37,950	3,469	39,360
498	(8)	(13)	1,747	2,515	18,110	49,034	2,558	49,222
445	(3)	12	865	1,081	20,557	24,406	1,081	24,734
10	-	(1)	78	82	3,799	6,072	82	10,212
404	15	(8)	572	911	19,839	29,585	913	30,014
112	7	6	454	689	6,676	7,655	689	7,694
91	-	(1)	81	901	6,253	7,751	946	8,006
137	(11)	55	326	1,035	6,411	9,300	1,035	9,728
548	197	45	1,022	1,117	17,268	26,743	1,248	32,442
107	13	27	404	507	9,813	14,062	507	14,292
45	26	(1)	65	123	6,614	8,325	123	8,349
2,997	290	154	7,185	12,400	137,367	223,679	12,773	236,858
419	17	85	-	775	49,767	51,472	775	51,472
721	216	16	777	967	42,143	79,479	967	79,512
4,137	523	255	7,962	14,142	229,277	354,630	14,515	367,842
-	-	-	-	-	91	1,528	-	6,843
-	-	-	-	-	26	1,480	-	49,336
4,137	523	255	7,962	14,142	229,394	357,638	14,515	424,021 ⁽¹⁾

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 229,394, 51,671, 31, 4,472 ו-138,453 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-10,283 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-662 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-2,037 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

2. בגין פעילות לווים בחו"ל

ליום 31 במרץ 2013									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾			
הוצאות מחיקות יתרת (הכנסות) חשבונאיות ההפרשה בגין הפסדי נטו אשראי	פגום	בעייתית ⁽⁵⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	סך-הכל	בעייתית ⁽⁵⁾	סך-הכל	ציבור-מסחרי	
1	-	-	88	135	-	-	135	חקלאות	
26	(2)	2	165	165	2,908	4,820	166	5,378	תעשייה
63	(9)	(13)	377	380	7,054	8,663	380	9,271	בינו ובנדל"ן
4	-	-	-	-	419	1,230	-	1,355	חשמל ומים
9	-	-	15	26	1,039	2,068	26	2,093	מסחר
27	-	13	1	137	1,655	1,862	137	1,945	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
12	-	-	43	73	162	292	73	294	תחבורה ואחסנה
1	-	(2)	-	-	507	744	-	811	תקשורת ושירותי מחשב
65	-	6	101	137	5,991	11,398	137	14,626	שירותים פיננסיים
4	-	(5)	-	-	438	644	-	697	שירותים עסקיים אחרים
22	-	(1)	45	77	601	912	77	1,002	שירותים ציבוריים וקהילתיים
234	(11)	-	747	995	20,862	32,768	996	37,607	סך-הכל מסחרי
6	-	(1)	-	19	650	681	19	681	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
46	2	2	56	58	2,186	3,508	58	3,571	אנשים פרטיים - אחר
286	(9)	1	803	1,072	23,698	36,957	1,073	41,859	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
6	-	1	-	-	27,025	27,585	-	38,623	בנקים בחו"ל ⁽⁶⁾
-	-	-	-	-	741	2,008	-	4,405	ממשלות חו"ל
292	(9)	2	803	1,072	51,464	66,550	1,073	84,887 ⁽¹⁾	סך-הכל פעילות בחו"ל
4,429	514	257	8,765	15,214	280,858	424,188	15,588	508,908	סך-הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 5,146,519,501 ו-22,443 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדירור שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

1. בגין פעילות לווים בישראל

ליום 31 במרץ 2012**									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾							סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾		
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 31.3.2012 ⁽⁴⁾	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	סך-הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	סך-הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	סך-הכל
הוצאות (הכנסות) מחיקות יתרת (הכנסות) חשבונאיות הפרשה בגין הפסדי נטו להפסדי אשראי									
25	29	(5)	79	116	2,179	2,867	116	2,877	25
605	61	(96)	1,501	2,346	19,948	39,301	2,514	41,218	605
585	(4)	41	1,787	2,947	16,988	47,433	2,996	47,683	585
566	23	(76)	1,148	1,340	23,204	27,623	1,340	27,887	566
30	9	(1)	87	87	3,556	6,160	87	7,873	30
380	172	192	709	1,206	18,643	26,812	1,207	27,045	380
79	32	16	364	541	6,633	7,731	541	7,752	79
101	-	82	38	945	6,164	7,936	1,015	8,167	101
57	(6)	3	184	517	7,030	11,056	517	11,230	57
192	2	112	803	1,737	17,101	25,997	1,821	31,597	192
99	-	(19)	107	214	9,117	13,183	214	13,383	99
54	6	11	111	223	6,036	7,536	223	7,548	54
2,773	324	260	6,918	12,219	136,599	223,635	12,591	234,260	2,773
346	-	3	-	965	45,390	47,531	965	47,531	346
970	1	62	950	1,158	41,843	78,679	1,158	78,714	970
4,089	325	325	7,868	14,342	223,832	349,845	14,714	360,505 ⁽¹⁾	4,089

** מספרי השוואה סווגו מחדש ככל האפשר כדי להתאימם למתכונת הגילוי החדשה הנדרשת החל מהדוחות לשנת 2012. כמו-כן, נכסים בגין מכשירים נגזרים מוצגים לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS157 בדבר מדידת שווי הוגן.

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 132,913 ו-2,238,015,222,832 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,542 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-441 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,996 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

2. בגין פעילות לווים בחו"ל

ליום 31 במרץ 2012**									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾			
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 31.3.2012 ⁽⁴⁾			פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	סך-הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	סך-הכל
הוצאות (הכנסות)	מחיקות	יתרת							
בגין הפסדי נטו	חשבונאיות	הפרשה							
אשראי	אשראי	אשראי							
					53	76	-	79	
					3,568	5,297	260	5,777	
					7,042	8,608	542	9,066	
					481	1,039	-	1,213	
					863	1,635	13	1,636	
					1,846	2,085	214	2,148	
					202	347	31	375	
					348	868	-	894	
					6,897	11,746	377	14,585	
					358	766	-	893	
					903	1,021	104	1,146	
					22,561	33,488	1,541	37,812	
					609	649	18	649	
					2,367	3,895	57	4,015	
					25,537	38,032	1,616	42,476 ⁽¹⁾	
					249,369	387,877	16,330	402,981	

** מספרי השוואה סווגו מחדש ככל האפשר כדי להתאימם למתכונת הגילוי החדשה הנדרשת החל מהדוחות לשנת 2012. כמו-כן, נכסים בגין מכשירים נגזרים מוצגים לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS157 בדבר מדידת שווי הוגן.

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 14,596 ו-1,611, 732, 25,537 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

תוספת 3 (המשך)

(במיליוני ש"ח)

1. בגין פעילות לווים בישראל

ליום 31 בדצמבר 2012									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾							סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾		
הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2012 ⁽⁴⁾			פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	סך-הכל**	בעייתי ⁽⁵⁾	סך-הכל**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפסדי אשראי							
22	(62)	(13)	73	103	2,200	2,776	103	2,791	ציבור-מסחרי
612	113	(73)	1,534	3,392	19,469	38,242	3,560	39,553	חקלאות
572	62	81	1,770	2,619	18,367	48,685	2,660	48,939	תעשייה
439	157	(280)	994	1,037	21,056	24,333	1,037	24,567	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
10	9	(20)	84	88	3,647	6,328	88	10,338	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
439	210	296	583	1,098	19,877	28,479	1,099	28,767	חשמל ומים
117	(29)	55	483	565	6,778	7,676	565	7,706	מסחר
94	4	72	80	979	6,172	7,682	1,049	7,988	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
77	(4)	13	337	515	6,358	9,274	523	9,566	תחבורה ואחסנה
557	91	462	1,241	1,368	18,078	27,696	1,532	33,549	תקשורת ושירותי מחשב
95	18	28	111	218	9,654	13,674	218	13,909	שירותים פיננסיים
70	14	40	99	168	6,563	8,307	168	8,336	שירותים עסקיים אחרים
3,104	583	661	7,389	12,150	138,219	223,152	12,602	236,009	שירותים ציבוריים וקהילתיים
352	18	27	-	823	49,017	51,161	823	51,161	סך-הכל מסחרי
908	250	277	965	1,192	42,013	79,631	1,192	79,661	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
									אנשים פרטיים - אחר
4,364	851	965	8,354	14,165	229,249	353,944	14,617	366,831	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	59	1,521	-	6,628	בנקים בישראל ⁽⁷⁾
-	-	-	-	-	46	1,532	-	42,955	ממשלת ישראל
4,364	851	965	8,354	14,165	229,354	356,997	14,617	416,414 ⁽¹⁾	סך-הכל פעילות בישראל

- ** הוצג מחדש. נכסים בגין מכשירים נגזרים מוצגים לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן.
- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 137,621-1,440,47,44,952,229,354 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-10,279 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-653 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-2,163 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (7) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

2. בגין פעילות לווים בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2012									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾			
הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2012 ⁽⁴⁾			פגום	בעיית ⁽⁵⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	סך-הכל** בעיית ⁽⁵⁾	סך-הכל** בעיית ⁽⁵⁾	
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפסדי אשראי							ציבור-מסחרי
1	-	1	-	-	72	129	-	129	חקלאות
23	59	24	167	167	3,024	4,963	171	5,486	תעשייה
76	16	(21)	375	393	7,945	9,659	393	10,267	בינוי ונדל"ן
3	-	1	-	-	410	1,211	-	1,420	חשמל ומים
30	1	-	13	25	1,135	2,072	25	2,094	מסחר
15	-	(7)	1	148	1,811	2,045	148	2,132	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
7	-	10	-	78	196	327	78	346	תחבורה ואחסנה
2	-	-	-	-	527	787	-	852	תקשורת ושירותי מחשב
64	14	33	53	119	6,431	11,673	119	15,061	שירותים פיננסיים
8	-	(10)	-	16	394	615	16	696	שירותים עסקיים אחרים
23	3	(19)	46	71	643	792	71	896	שירותים ציבוריים וקהילתיים
252	93	12	655	1,017	22,588	34,273	1,021	39,379	סך-הכל מסחרי
6	4	2	-	12	653	703	12	703	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
61	11	7	60	62	2,133	3,416	62	3,455	אנשים פרטיים - אחר
319	108	21	715	1,091	25,374	38,392	1,095	43,537	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
5	-	1	-	-	24,114	24,667	-	35,725	בנקים בחו"ל ⁽⁶⁾
-	-	-	-	-	752	2,058	-	4,199	ממשלות חו"ל
324	108	22	715	1,091	50,240	65,117	1,095	83,461 ⁽¹⁾	סך-הכל פעילות בחו"ל
4,688	959	987	9,069	15,256	279,594	422,114	15,712	499,875	סך-הכל

** הוצג מחדש. נכסים בגין מכשירים נגזרים מוצגים לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן.

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 50,240, 5,421, 0, 5,160 ו-22,640 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

חשיפות למדינות זרות⁽¹⁾

תוספת 4

(במיליוני ש"ח)

חלק אי' – מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות סך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

ליום 31 במרץ 2013													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה חוץ-מאזנית ⁽⁴⁾⁽²⁾				חשיפה מאזנית ⁽⁴⁾								
	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	מזה: סיכון חוץ-מאזני בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: סיכון חוץ-מאזני אשראי חוץ-מאזני בעייתי ⁽⁴⁾	פגומים ⁽⁴⁾	סיכון חובות	סך-כל החשיפה המאזנית	סיכון מאזני בעייתי ⁽⁴⁾	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	ניכוי בגין חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית מעבר לגבול
א. ארצות-הברית	1,924	2,004	41	7,469	185	287	22,136	18,208	8,160	26,368	1,809	1,608	511
ב. שוויץ	294	274	-	240	-	-	5,580	5,012	-	5,012	305	263	-
ג. אנגליה	3,516	2,269	-	4,321	-	4	6,776	991	157	1,148	2,750	3,035	-
ד. תורכיה	11	10	-	1,243	103	103	1,785	1,764	1,241	3,005	5	16	-
ה. גרמניה	339	1,087	-	308	1	1	1,426	-	-	-	587	691	148
ו. צרפת	1,083	757	-	1,625	35	45	1,840	-	-	-	490	1,350	-
ז. אירלנד	5	61	-	189	-	-	66	-	-	-	62	4	-
ח. ספרד	119	35	-	81	-	-	154	-	-	-	27	126	1
ט. פורטוגל	2	-	-	5	-	-	2	-	-	-	2	-	-
י. יוון	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
יא. איטליה	46	9	-	25	-	-	55	-	-	-	52	1	2
יב. אחרות	3,950	6,095	-	1,317	59	187	10,180	135	-	135	6,451	3,126	468
סך-כל החשיפות למדינות זרות	11,289	12,601	41	16,824	383	627	50,000	26,110	9,558	35,668	12,540	10,220	1,130
סך החשיפות למדינות LDC	776	359	-	1,756	107	110	3,034	1,899	1,241	3,140	787	241	107

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

חשיפות למדינות זרות⁽¹⁾

תוספת 4 (המשך)

(במיליוני ש"ח)

חלק אי – מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך (המשך):

ליום 31 במרץ 2012												
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽⁴⁾			חשיפה מאזנית ⁽⁴⁾								
	מזה: סיכון חוץ-מאזני ⁽⁴⁾	מזה: סיכון חוץ-מאזני ⁽⁴⁾	מזה: סיכון חוץ-מאזני ⁽⁴⁾	חובות פגומים ⁽⁴⁾	סיכון חוץ-מאזני ⁽⁴⁾	סיכון חוץ-מאזני ⁽⁴⁾	סיכון חוץ-מאזני ⁽⁴⁾	סיכון חוץ-מאזני ⁽⁴⁾	סיכון חוץ-מאזני ⁽⁴⁾	סיכון חוץ-מאזני ⁽⁴⁾	סיכון חוץ-מאזני ⁽⁴⁾	סיכון חוץ-מאזני ⁽⁴⁾
לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	לפירעון מעל שנה
2,156	1,739	96	6,840	223	377	16,727	12,832	6,560	19,392	2,027	1,868	-
238	515	-	414	-	-	5,054	4,301	-	4,301	475	278	-
1,802	2,493	-	3,308	45	71	5,016	721	442	1,163	2,603	1,692	-
4	117	-	952	114	114	3,173	3,052	449	3,501	8	113	-
877	802	-	952	8	8	1,679	-	-	-	629	960	90
956	590	1	1,180	35	34	1,546	-	-	-	467	1,054	25
1	99	-	190	-	3	100	-	-	-	83	17	-
82	26	-	129	-	-	108	-	-	-	25	83	-
2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	1
6	-	-	1	-	-	6	-	-	-	-	-	6
52	9	-	32	-	5	61	-	-	-	54	6	1
3,285	4,454	-	2,712	44	159	8,085	346	20	366	5,754	1,443	542
סך-כל החשיפות למדינות זרות												
9,461	10,844	97	16,710	469	771	41,557	21,252	7,471	28,723	12,126	7,514	665
סך החשיפות למדינות LDC												
605	349	-	1,900	150	150	4,352	3,398	469	3,867	641	252	61

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313 (נוסח ישן).

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

חלק אי – מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2012													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽⁴⁾				חשיפה מאזנית ⁽⁴⁾					חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	מזה: סיכון חוץ-מאזני אשראי חוץ-מאזני בעייתי ⁽⁴⁾	סך חשיפה חוץ-מאזנית	חובות פגומים ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני בעייתי ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים		חשיפה מאזנית מעבר לגבול	לאחרים	לממשלות ⁽³⁾ לבנקים	
								חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	חשיפה מאזנית מעבר לגבול				
								חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	חשיפה מאזנית מעבר לגבול			המדינה	
2,016	1,574	45	7,594	138	262	18,630	15,040	9,034	24,074	1,821	1,768	1	א. ארצות-הברית
302	410	1	398	-	-	6,468	5,756	-	5,756	393	319	-	ב. שוויץ
3,911	2,331	2	4,650	-	2	7,298	1,056	255	1,311	3,141	3,101	-	ג. אנגליה
19	45	-	1,038	77	82	2,502	2,438	629	3,067	6	58	-	ד. תורכיה
357	998	1	357	1	1	1,355	-	-	-	611	586	158	ה. גרמניה
1,179	580	20	1,624	35	42	1,759	-	-	-	523	1,236	-	ו. צרפת
2	65	-	190	-	-	67	-	-	-	52	15	-	ז. אירלנד
104	29	-	82	-	-	133	-	-	-	33	99	1	ח. ספרד
1	1	-	5	-	-	2	-	-	-	2	-	-	ט. פורטוגל
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	י. יוון
49	5	-	28	-	-	54	-	-	-	54	-	-	יא. איטליה
4,111	5,568	2	1,405	43	241	9,844	165	120	285	7,047	2,160	472	יב. אחרות
12,051	11,606	71	17,372	294	630	48,112	24,455	10,038	34,493	13,683	9,342	632	סך-כל החשיפות למדינות זרות
759	369	2	1,661	109	133	3,731	2,603	749	3,352	822	221	85	סך החשיפות למדינות LDC

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

חלק ב' – מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך:

פירוט שם המדינה:
קנדה
סכום החשיפות המאזניות המצרפיות למדינות זרות על בסיס מאוחד שפורטו בחלק זה הינו 2,020 מיליוני ש"ח ליום 31.3.2013. (ליום 31 במרץ 2012: 2,348 מיליוני ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2012: 2,311 מיליוני ש"ח).

הערה:
בנתוני מרץ 2013 נכללות מדינות שאינן עוברות את סך החשיפה הנדרש, היות שמדינות אלה נכללו בנתוני דצמבר 2012.

חלק ג' – מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות.
תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות אשר פורטו בחלק א' לעיל.

לתקופה של שלושה חודשים המסתיימת ביום 31.3.2013					
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון
256	133	54	2	67	-
5	6	4	(1)	(4)	-
33	18	7	2	6	-
1	-	1	-	-	-
(18)	(3)	(11)	(1)	(3)	-
277	154	55	2	66	-

לתקופה של שלושה חודשים המסתיימת ביום 31.3.2012					
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון
285	124	49	1	110	1
(33)	(20)	(2)	-	(10)	(1)
58	27	24	1	-	6
1	-	1	-	-	-
(34)	(23)	(11)	-	-	-
277	108	61	2	100	6

לשנת 2012					
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון
285	124	49	1	110	1
(59)	(14)	(6)	1	(39)	(1)
65	42	20	2	1	-
6	4	2	-	-	-
(41)	(23)	(11)	(2)	(5)	-
256	133	54	2	67	-

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטוחנות נזילים ונגזרי אשראי.

אני, ציון קינן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31.3.2013 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לראוי החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

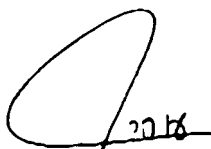

ציון קינן
מנהל כללי

תל-אביב, 29 במאי 2013

אני, עופר לוי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31.3.2013 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

עופר לוי

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 29 במאי 2013

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרץ 2013 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, רווח כולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 26ד(2) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק.

זיו האפט
רואי חשבון

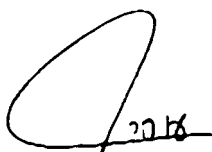
סומך חייקין
רואי חשבון

תל-אביב, 29 במאי 2013

31 בדצמבר	31 במרץ		ביאור
	2012	2013	
מבוקר	בלתי מבוקר		
נכסים			
55,301	52,270	43,272	מזומנים ופיקדונות בבנקים
52,070	36,903	59,461	2 ניירות-ערך (מזה: 5,407; 4,964; 5,794 בהתאמה, שועבדו למלווים) ⁽¹⁾
47	70	31	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
253,268	248,817	251,599	3 אשראי לציבור
(4,086)	(4,013)	(3,817)	3 הפרשה להפסדי אשראי
249,182	244,804	247,782	3 אשראי לציבור, נטו
798	743	767	אשראי לממשלות
127	127	134	השקעות בחברות כלולות
3,726	3,709	3,673	בניינים וציוד
33	42	28	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
9,624	7,245	9,515	8 נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,480	4,437	5,654	נכסים אחרים ⁽¹⁾
376,388	350,350	370,317	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון			
271,411	251,576	265,297	7 פיקדונות הציבור
6,015	6,624	4,893	פיקדונות מבנקים
629	906	678	פיקדונות הממשלה
1,116	1,393	639	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
35,677	34,422	36,222	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
12,718	10,180	12,454	8 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
21,765	20,505	22,556	התחייבויות אחרות (מזה: 595;589;604 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי חוץ-מאזניים) ⁽¹⁾
349,331	325,606	342,739	סך-כל ההתחייבויות
26,755	24,440	27,279	4 הון מיוחס לבעלי המניות של הבנק
302	304	299	זכויות שאינן מקנות שליטה
27,057	24,744	27,578	סך-כל ההון
376,388	350,350	370,317	סך-כל ההתחייבויות והון

(1) סכומים הנמדדים בשווי הוגן ראה ביאור 9.ב להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

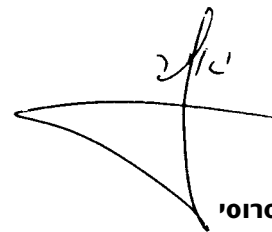
עופר לוי

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

ציון קינן

מנהל כללי

יאיר סרוסי

יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 29 במאי 2013

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2013

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		ביאור	
	2012	2013		
מבוקר	בלתי מבוקר			
14,346	3,374	3,089	10	הכנסות ריבית
(6,186)	(1,412)	(1,175)	10	הוצאות ריבית
8,160	1,962	1,914		הכנסות ריבית, נטו
987	303	257	3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
7,173	1,659	1,657		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
255	186	143	11	הכנסות מימון שאינן מריבית
5,105	1,274	1,250		עמלות
117	33	37		הכנסות אחרות
5,477	1,493	1,430		סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
5,012	1,207	1,244		משכורות והוצאות נלוות
1,673	381	388		אחזקה ופחת בניינים וציוד
11	3	3		הפחתות וירידת-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
2,129	513	500		הוצאות אחרות
8,825	2,104	2,135		סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
3,825	1,048	952		רווח לפני מיסים
1,254	368	337		הפרשה למיסים על הרווח
2,571	680	615		רווח לאחר מיסים
6	(2)	4		חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר מיסים
רווח נקי:				
2,577	678	619		לפני "יחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(34)	(19)	2		הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,543	659	621		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים:				
רווח בסיסי:				
1.92	0.50	0.47		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מדולל:				
1.91	0.49	0.47		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2013

(במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	*2012	2013	
מבוקר	בלתי מבוקר		
2,577	678	619	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(34)	(19)	2	הפסד (רווח) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,543	659	621	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:
550	(55)	(98)	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
12	(8)	2	התאמות מתרגום דוחות כספיים** נטו, לאחר השפעת גידורים***
7	4	3	רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
569	(59)	(93)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
(150)	14	(5)	השפעת המס המתייחס
419	(45)	(98)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מיסים
(3)	(1)	1	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
416	(46)	(97)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
2,996	633	521	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(37)	(20)	3	ההפסד (הרווח) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,959	613	524	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* ביום 1 בינואר 2013 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. אימוץ ההוראה נעשה באופן של יישום למפרע, לאור זאת, נתוני רווח כולל אחר לתקופה מקבילה אשתקד ולשנת 2012 סווגו מחדש ואינם מוצגים עוד כחלק מהדוח על השינויים בהון אלא במסגרת תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל. ראה גם ביאורים 1(ב) ו-1(ג). כמו-כן, ביאור 13 בדבר רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר כולל פירוט בדבר תנועה ברכיבי רווח כולל אחר.

** התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

*** גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2013

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013							
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר**	סך הון וקרנות-הון	קרנות-הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה*
27,057	302	26,755	**17,873	636	8,246	236	8,010
619	(2)	621	621	-	-	-	-
(15)	-	(15)	-	-	(15)	-	(15)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
22	-	22	-	-	22	22	-
(7)	-	(7)	-	-	(7)	(21)	14
(98)	(1)	(97)	-	(97)	-	-	-
27,578	299	27,279	***18,494	539	8,246	237	8,009

* בניכוי 14,400,796 מניות שנרכשו על-ידי הבנק בעלות כוללת של כ-211 מיליוני ש"ח.

** ביום 1 בינואר 2013 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. בהוראה נקבע, בין היתר, כי התנועה בדוח על השינויים בהון בגין הסעיפים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר תוצג בסכום אחד. פירוט ההרכב והתנועה של רווח כולל אחר מצטבר יוצג בביאור 13 "רווח כולל אחר מצטבר". יישום ההוראה בוצע באופן של יישום למפרע, מספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לאופן ההצגה החדש. ראה גם ביאורים 1(ב) ו-1(ג).

*** כולל סך של 2,734 מיליוני ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2013 (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012								
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר**	סך הון וקרנות-הון	קרנות-הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה*	
24,101	282	23,819	**15,324	220	8,275	209	8,066	יתרה ליום 1 בינואר 2012
678	19	659	659	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
(6)	-	(6)	-	-	(6)	-	(6)	רכישה עצמית של מניות
								התאמות ושינויים הנובעים מ:
								הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
21	2	19	-	-	19	19	-	
(5)	-	(5)	-	-	(5)	(20)	15	מימוש אופציות למניות
								רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס**
(45)	1	(46)	-	(46)	-	-	-	
24,744	304	24,440	**15,983	174	8,283	208	8,075	יתרה ליום 31 במרץ 2012

* בניכוי 5,653,853 מניות שנרכשו על-ידי הבנק בעלות כוללת של כ-90 מיליוני ש"ח.
** ביום 1 בינואר 2013 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. בהוראה נקבע, בין היתר, כי התנועה בדוח על השינויים בהון בגין הסעיפים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר תוצג בסכום אחד. פירוט ההרכב והתנועה של רווח כולל אחר מצטבר יוצג בביאור 13 "רווח כולל אחר מצטבר". יישום ההוראה בוצע באופן של יישום למפרע, מספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לאופן ההצגה החדש. ראה גם ביאורים 1(ב) ו-1(ג).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2013 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012								
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר**	סך הון וקרנות-הון	קרנות-הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה*	
24,101	282	23,819	**15,324	220	8,275	209	8,066	יתרה ליום 1 בינואר 2012
2,577	34	2,543	2,543	-	-	-	-	רווח נקי בשנת החשבון
(113)	-	(113)	-	-	(113)	-	(113)	רכישה עצמית של מניות
								התאמות ושינויים הנובעים מ:
								הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
74	(14)	88	6	-	82	82	-	
2	-	2	-	-	2	(55)	57	מימוש אופציות למניות
								רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס**
419	3	416	-	416	-	-	-	
								דיבידנד ששולם לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברה מאוחדת
(3)	(3)	-	-	-	-	-	-	
27,057	302	26,755	**17,873	636	8,246	236	8,010	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012

* בניכוי 13,453,853 מניות שנרכשו על-ידי הבנק בעלות כוללת של כ-196 מיליוני ש"ח.
** ביום 1 בינואר 2013 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. בהוראה נקבע, בין היתר, כי התנועה בדוח על השינויים בהון בגין הסעיפים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר תוצג בסכום אחד. פירוט ההרכב והתנועה של רווח כולל אחר מצטבר יוצג בביאור 13 "רווח כולל אחר מצטבר". יישום ההוראה בוצע באופן של יישום למפרע, מספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לאופן ההצגה החדש. ראה גם ביאורים 1(ב) ו-1(ג).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2013

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2012	2013
מבוקר	בלתי מבוקר	
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת		
2,577	678	619
התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת:		
(6)	2	(4)
769	176	182
30	7	8
987	303	257
(333)	*(107)	(152)
(48)	3	(12)
(7)	(7)	-
*42	*10	10
130	*(16)	(9)
232	18	(45)
(19)	-	-
404	451	682
(723)	*(301)	(678)
שינוי נטו בכספים שוטפים:		
453	595	(1,370)
(4,063)	1,406	810
(182)	(127)	31
(47)	(70)	16
1,175	3,554	109
(364)	(567)	(763)
(1,211)	224	(155)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:		
(993)	(386)	(1,105)
14,942	(4,970)	(5,435)
(456)	(179)	49
(186)	88	(468)
(689)	(3,264)	(164)
1,224	*93	817
*13,638	*(2,386)	(6,770)

* סווג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2013 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2012	2013	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
	תזרימי מזומנים לפעילות השקעה		
109	*16	58	תמורה מפדיון אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
(44,758)	(7,796)	(14,161)	רכישת ניירות-ערך זמינים למכירה
19,410	5,711	3,029	תמורה ממכירת ניירות-ערך זמינים למכירה
10,001	367	4,788	תמורה מפדיון ניירות-ערך זמינים למכירה
486	83	-	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(4)	(4)	(3)	השקעה בחברה כלולה
8	-	-	תמורה ממימוש השקעות ופירעון הלוואות בחברות כלולות
(782)	(170)	(136)	רכישת בניינים וציוד
14	12	6	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(15,516)	*(1,781)	(6,419)	מזומנים, נטו, לפעילות השקעה

* סווג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2013 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2012	2012	2013	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
4,079	1,783	930	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(1,724)	(132)	(143)	פדיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
*4	*1	1	הנפקת מניות ואופציות
(8)	-	-	רכישה נוספת של מניות בחברות מאוחדות
(113)	(6)	(15)	רכישה עצמית של מניות
(3)	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות חיצוניים בחברות מאוחדות
*2,235	*1,646	773	מזומנים, נטו, מפעילות מימון
357	(2,521)	(12,416)	גידול (קיטון) במזומנים
53,975	53,975	53,937	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
(395)	(400)	(871)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
53,937	51,054	40,650	יתרת מזומנים לסוף התקופה
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:			
15,990	*3,775	4,052	ריבית שהתקבלה
(6,865)	*(1,661)	(1,642)	ריבית ששולמה
56	-	11	דיבידנדים שהתקבלו
(1,442)	(307)	(446)	מיסים על הכנסה ששולמו
212	175	28	מיסים על הכנסה שהתקבלו

* סווג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2013

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2013 נערכה לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ולפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. כללי החשבונאות שלפיהם נערכה תמצית דוחות כספיים אלה יושמו בעקביות לכללים שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2012 למעט המפורט בסעיף ג' להלן. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2012 והביאורים הנלווים להם. תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 29 במאי 2013.

ב. שינוי סיווג

הצגת פריטי רווח כולל אחר

בעקבות יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר התאמת אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית (USA 2011-05 ו-USA 2011-12) וכן לאופן ההצגה המקובל של הדוח על הרווח הכולל בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית, פריטי רווח כולל אחר בדוחות הכספיים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2012 וכן בדוחות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 סווגו מחדש כך שאינם מוצגים בנפרד במסגרת דוח על השינויים בהון אלא מדווחים בסכום כולל תוך פירוט ההרכב שמוצג במסגרת דוח נפרד שנקרא "תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל" אשר מוצג מייד לאחר דוח רווח והפסד.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהיתה:

1. הוראה בנושא דוח על רווח כולל

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 9 בדצמבר 2012 בדבר תיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל, התאים הבנק את אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארצות-הברית (USA 2011-05 ו-USA 2011-12) וכן לאופן ההצגה המקובל של הדוח על הרווח הכולל בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית. בהתאם להוראות פריטי רווח כולל אחר מדווחים דוח נפרד שנקרא "דוח על הרווח הכולל" אשר מוצג מייד לאחר דוח רווח והפסד. כמו-כן, הבנק מציג את פירוט ההרכב והתנועה של "רווח כולל אחר מצטבר" בביאור חדש על רווח כולל אחר מצטבר. הגילוי כאמור ניתן בביאור 13 "רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר".

הבנק יישם את ההוראה בנושא דוח על הרווח הכולל החל מיום 1 בינואר 2013 בדרך של יישום למפרע. ליישום ההוראה לראשונה לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי.

2. הוראה בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים מיום 12 בדצמבר 2012 אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. התיקונים המפורטים בחוזר זה נועדו להתאים את סעיף 15 בהוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית. בהתאם להוראות בנק יקזו נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויצגי במאזן את יתרם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
- גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (determinable amounts).

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כמו-כן, נקבע כי בנק יקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

בנק לא יקזז בין נכסים בגין מכשירים נגזרים כנגד התחייבויות בגין מכשירים נגזרים אלא אם מתקיימים כל התנאים המצטברים שלעיל. עם זאת בהוראות נקבע כי במקרים מסוימים בנק רשאי לקזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה ביטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב ביטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבנות נטו (master netting arrangement).

עם זאת, הבנק אינו רשאי לקזז מאזנית סכומים אלא אם קיבל לכך אישור מראש של המפקח על הבנקים. אי לכך בדוחות הכספיים ממשיך הבנק להציג חשיפות בגין עסקות בסכום ברוטו.

כמו-כן, הבנק עדכן את הגילוי בביאור 8 בדבר פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון בהתאם לדרישות הגילוי החדשות שבהוראה.

הבנק מיישם את הכללים שבמסגרת ההוראה בדרך של יישום למפרע. עם זאת, דרישות הגילוי החדשות לא יושמו לגבי מספרי ההשוואה המתחייבים לרבעונים של שנת 2012 שכן בהתאם לחוזר לא קיימת חובת יישום ביחס לתקופות השוואה אלו. ליישום לראשונה לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק, למעט עדכון מתכונת הגילוי בביאור 8 בדבר פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון כנדרש בהוראה.

3. השפעה מיישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית USA 2010-20

הבנק מיישם את הוראות חוזר המפקח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית USA 2010-20, אשר דורש גילוי רחב יותר לגבי יתרות חובות, תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי, רכישות ומכירות מהותיות כלשהן של חובות במהלך תקופת הדיווח וגילויים בנוגע לאיכות האשראי.

בין היתר, תאגיד בנקאי נדרש לתת גילוי כמותי על אינדיקציה לאיכות אשראי לפחות על יתרת החובות הבעייתיים בכל קבוצת חובות. בנוסף, ייכלל גילוי על איכות האשראי של הלוואות לדיוור. הגילוי החדש נדרש עבור כל אחד ממיגזרי האשראי (כגון: אשראי מסחרי, אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור, אנשים פרטיים - אחר, בנקים וממשלות) וכן עבור כל אחת מקבוצות החובות העיקריות כפי שהוגדרו בהוראה, תוך הבחנה בין פעילות לווים בישראל לפעילות לווים בחו"ל, במידה ומהותי.

החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2013 נדרש מתן גילוי לראשונה לגבי חובות שאורגנו מחדש בדבר מספר חוזים ויתרה לפני ואחרי הארגון מחדש. כמו-כן, לגבי ארגוני חוב שבוצעו במהלך 12 חודשים שקדמו לתאריך המאזן וכשלו בתקופת הדיווח נדרש גילוי אודות יתרתם הרשומה. הגילוי האמור נדרש עבור כל אחד ממיגזרי האשראי כמפורט לעיל.

הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 1 בינואר 2012 בדרך של מכאן ולהבא. עבור נתונים שנדרשים לראשונה לפי הוראה זו הבנק סיווג מחדש, ככל האפשר, מספרי ההשוואה. חלק מדרישות הגילוי החדשות בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מיושמות על-ידי הבנק החל מיום 1 בינואר 2013. לא נדרש מתן גילוי למספרי השוואה לתקופות ביניים המקבילות בשנת 2012 ביחס לגילויים חדשים אלו. ליישום ההוראות לראשונה לא היתה השפעה למעט עדכון מתכונת הגילוי בביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

4. מערכת חדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נילווים הבנק מיישם את המערכת החדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נילווים. תיאור עיקרי הכללים שנקבעו במערכת חדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נילווים כפי שיושמו על-ידי המפקח על הבנקים מפורטים בביאור 1 ו' (3) בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2012. הבנק מיישם את מערכת התקנים לתקופות ביניים ושנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך בדרך של יישום למפרע (למעט הקלות מסוימות בהוראות המעבר).

ליישום מערכת התקנים לא היתה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

5. מכתב המפקח על הבנקים בנושא עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור ביום 21 במרץ 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות המעדכנות את דרישות ההון בגין סיכון אשראי לדיור ונדל"ן ואת חישוב ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור, כמפורט להלן:

5.1 לצורך חישוב יחסי הלימות ההון, הלוואה לדיור משוקללת בשיעור של 35%, למעט הלוואות לדיור מסוימות בעלות רכיב של ריבית משתנה, אשר מחודש אוקטובר 2010 משוקללות ב-100%. על-פי ההנחיה החדשה, הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור שבוצעו מיום 1 בינואר 2013 ואילך תיעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:

- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו ב-35%, ללא שינוי מהשיעורים הקיימים.
- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן גבוה מ-45% ועד 60%, ישוקללו ב-50% במקום ב-35%.
- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן גבוה מ-60%, ישוקללו ב-75% במקום ב-35% או ב-100%.
- במקביל בוטלה הדרישה לשקלול ב-100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר מרכיב הריבית המשתנה הינו 25%, במקומה, כאמור, חל שיעור שקלול של 75%.

5.2 הקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מחר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן תופחת. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%.

5.3 בנוסף, קובעות ההנחיות דרישה שהיחס שבין יתרת ההפרשה הקבוצתית לבין יתרת הלוואות לדיור יעמוד על שיעור מינימלי של 0.35%. האמור לא חל על הלוואות לדיור אשר קיימת בגינן הפרשה לפי עומק פיגור. הבנק הקדים את יישום ההוראה והעמיד את יתרת ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור על שיעור מינימלי של 0.35% מיתרת הלוואות לדיור כבר בדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2013. השפעת יישום ההוראה הינה גידול ביתרת ההפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של כ-84 מיליון ש"ח לפני מס.

הבנק התאים את דרישות ההון בגין הלוואות לדיור שבוצעו מיום 1 בינואר 2013. בנוסף, הבנק עדכן את אופן הקצאת ההון בגין ערבויות חוק מחר הקיימות ליום 1 בינואר 2013 וביחס לערבויות כאמור שבוצעו מיום זה ואילך, השפעת עדכון השקלול על יחס ההון של הבנק לא היתה מהותית.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר קובע את אופן האימוץ של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על-ידי תאגידים בנקאיים בישראל. בהתאם לחוזר, תקנים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי אומצו בהדרגה במהלך 2011 ו-2012. יחד עם זאת, IAS 19, הטבות עובדים טרם נכנס לתוקף והוא יאומץ בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים. המפקח על הבנקים בוחן את שינוי הטיפול החשבונאי בהטבות עובדים. בשלב זה עדיין לא ידוע איזו תקינה תאומץ, אם בכלל, ומה יהיה אופן היישום שלה ומועד יישומה.

2. הוראה בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מדידת הכנסות ריבית

ביום 29 בדצמבר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארצות-הברית בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות. ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יבאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של הלוואה. בנוסף, ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקות בכרטיסי אשראי. כמו-כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקות מתן אשראי אחרות כגון עסקות סינדיקציה. הבנק בוחן את השלכות אימוץ ההוראה על הדוחות הכספיים.

3. הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

ביום 10 באפריל 2013 פורסמה טיוטה בנושא "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי". הטיוטה כוללת בין היתר הוראת שעה "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי" המחליפה את הוראת השעה בדבר "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בשנים 2011-2012". ההוראה החדשה תחול על דוחות כספיים רבעוניים ושנתיים החל מיום 1 בינואר 2013 ואילך. בהוראת השעה הובהר טווח השנים שבגינה יחשב הבנק את שיעורי ההפסד, ובנוסף הוארך חישוב הפרשה הכללית והנוספת לפי הוראת ניהול בנקאי תקין כסכום הפרשה המינימלי עד ליום 31 בדצמבר 2014. כמו-כן, במסגרת הטיוטה נוספו שאלות ותשובות המסבירות את אופן חישוב הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי. העדכונים לקובץ השאלות והתשובות יחולו החל מיום 1 ביולי 2013 ואילך. בנוסף, בהוראה נכללו הנחיות בנוגע לבחינת נאותות הפרשה להפסדי אשראי, אשר יחולו החל מיום 31 בדצמבר 2013 ואילך, יישום מוקדם מומלץ. הבנק בוחן את ההשפעה הצפויה מיישום טיוטת ההוראות.

ביאור 2 ניירות-ערך

ליום 31 במרץ 2013				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומילונות:				
של ממשלת ישראל	55	-	-	55
של מוסדות פיננסיים בישראל	625	52	-	677
סך-כך אגרות-חוב מוחזקות לפדיון	680	52	-	732
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומילונות:				
של ממשלת ישראל	44,169	312	(16)	44,169
של ממשלות זרות	1,923	19	(1)	1,923
של מוסדות פיננסיים בישראל	446	13	(1)	446
של מוסדות פיננסיים זרים	1,679	17	(2)	1,679
של אחרים בישראל	3,160	122	(2)	3,160
של אחרים זרים	835	17	-	835
סך-כך אגרות-חוב ומילונות זמינות למכירה	52,212	500	(22)	52,212
מניות:				
של אחרים	1,792	1,461	-	(1)1,792
סך-כך ניירות הערך הזמינים למכירה	54,004	53,195	(2)831	(1)54,004

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
(1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 529 מיליוני ש"ח.
(2) כוללים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

הערות:

- לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
- ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2013				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומילונות:				
של ממשלת ישראל	3,397	4	-	3,397
של ממשלות זרות	474	1	(1)	474
של מוסדות פיננסיים זרים	602	2	(2)	602
של אחרים בישראל	8	-	-	8
של אחרים זרים	263	2	(3)	263
סך-כל אגרות-חוב ומילונות למסחר	4,744	9	(6)	4,744
מניות:				
של אחרים	33	-	(9)	33
סך-כל ניירות הערך למסחר	4,777	9⁽¹⁾	(15)⁽¹⁾	4,777
סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾	59,461	892	(37)	59,513
ליום 31 במרץ 2013				
(4) מידע לגבי אגרות-חוב פגומות:				
להלן יתרת החוב הרשומה של:				
אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית	43			

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
(1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
(2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-5.4 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
- ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2012				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומילונות:				
56	56	-	-	56
786	786	60	-	846
8	8	-	-	8
850	850	60	-	910
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומילונות:				
25,096	25,035	113	(52)	25,096
2,392	2,377	19	(4)	2,392
205	199	6	-	205
1,179	1,168	17	(6)	1,179
2	2	-	-	2
717	686	33	(2)	717
804	780	25	(1)	804
30,395	30,247	213	(65)	30,395
מניות:				
1,502	1,347	164	(9)	1,502 ⁽¹⁾
31,897	31,594	377 ⁽²⁾	(74) ⁽²⁾	31,897 ⁽¹⁾

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 569 מיליוני ש"ח.
 (2) כוללים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2012				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומילונות:				
של ממשלת ישראל	3,266	12	(1)	3,277
של ממשלות זרות	71	2	-	73
של מוסדות פיננסיים בישראל	9	-	-	9
של מוסדות פיננסיים זרים	469	-	(1)	468
של אחרים בישראל	26	-	-	26
של אחרים זרים	248	-	(1)	247
סך-כך אגרות-חוב למסחר	4,089	14	(3)	4,100
מניות:				
של אחרים	55	1	-	56
סך-כך ניירות הערך למסחר	4,144	⁽¹⁾ 15	⁽¹⁾ (3)	4,156
סך-כך ניירות הערך ⁽²⁾	36,588	452	(77)	36,963

ליום 31 במרץ
2012

(4) מידע לגבי אגרות-חוב פגומות:

להלן יתרת החוב הרשומה של:	
אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית	49

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-5.0 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2012				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומילונות:				
של ממשלת ישראל	56	-	-	56
של מוסדות פיננסיים בישראל	693	59	-	752
סך-כך אגרות-חוב מוחזקות לפדיון	749	59	-	808
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומילונות:				
של ממשלת ישראל	37,672	470	(19)	38,123
של ממשלות זרות	2,041	22	(1)	2,062
של מוסדות פיננסיים בישראל	264	12	-	276
של מוסדות פיננסיים זרים	1,324	24	(3)	1,345
של אחרים בישראל	2,820	85	(3)	2,902
של אחרים זרים	936	20	-	956
סך-כך אגרות-חוב ומילונות זמינות למכירה	45,057	633	(26)	45,664
מניות:				
של אחרים	1,346	308	-	(1)1,654
סך-כך ניירות הערך הזמינים למכירה	46,403	(2)941	(2)(26)	(1)47,318

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 564 מיליוני ש"ח.
 (2) כוללים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2012				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומילונות:				
של ממשלת ישראל	2,969	25	(1)	2,993
של ממשלות זרות	79	-	-	79
של מוסדות פיננסיים זרים	608	1	(1)	608
של אחרים בישראל	8	-	-	8
של אחרים זרים	270	3	(1)	272
סך-כל אגרות-חוב ומילונות למסחר	3,934	29	(3)	3,960
מניות:				
של אחרים	52	-	(9)	43
סך-כל ניירות הערך ומילונות למסחר	3,986	⁽²⁾ 29	⁽²⁾ (12)	4,003
סך-כל ניירות הערך ⁽³⁾	51,138	1,029	(38)	⁽¹⁾ 52,129

ליום
31 בדצמבר
2012

(4) מידע לגבי אגרות-חוב פגומות:

להלן יתרת החוב הרשומה של:	
אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית	49

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 564 מיליוני ש"ח.
 - (2) נקפו לדוח רווח והפסד.
 - (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-5.8 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים**

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013						
סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיור		
4,688	5	4,683	969	358	3,356	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
257	1	256	18	84	154	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(650)	-	(650)	(274)	(17)	(359)	מחיקות חשבונאיות
136	-	136	56	-	80	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(514)	-	(514)	(218)	(17)	(279)	מחיקות חשבונאיות נטו
(2)	-	(2)	(2)	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,429	6	4,423	767	425	3,231	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2013 ⁽²⁾⁽³⁾ (בלתי מבוקר)
9	-	9	(18)	-	27	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
604	-	604	75	-	529	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
2	-	2	2	-	-	(3) מזה: בגין מכשירי חוב אחרים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012*

סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיור		
4,660	4	4,656	946	351	3,359	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
303	-	303	62	3	238	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(476)	-	(476)	(64)	-	(412)	מחיקות חשבונאיות
121	-	121	60	-	61	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(355)	-	(355)	(4)	-	(351)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,608	4	4,604	1,004	354	3,246	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2012 ⁽²⁾⁽³⁾ (בלתי מבוקר)
32	-	32	(1)	-	33	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
589	-	589	108	-	481	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
2	-	2	2	-	-	(3) מזה: בגין מכשירי חוב אחרים

* החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לתקופות ביניים מקבילות בשנת 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור 1.ג.3 לעיל.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)**

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות, ועל החובות** בגינם היא חושבה**

31 במרץ 2013						
סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיור		
						יתרת חוב רשומה של חובות**
170,816	27,883	142,933	3,643	-	139,290	שנבדקו על בסיס פרטני
108,666	-	108,666	40,686	50,417	17,563	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
279,482	27,883	251,599	44,329	50,417	156,853	סך-הכלל חובות**
54,520	-	54,520	-	50,146	4,374	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות**
2,752	6	2,746	191	-	2,555	שנבדקו על בסיס פרטני
1,073	-	1,073	501	425	147	שנבדקו על בסיס קבוצתי*** ⁽²⁾
3,825	6	3,819	692	425	2,702	סך-הכלל הפרשה להפסדי אשראי
282	-	282	-	248	34	(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור****

31 במרץ 2012*						
סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיור		
						יתרת חוב רשומה של חובות**
165,485	19,658	145,827	3,990	-	141,837	שנבדקו על בסיס פרטני
102,990	-	102,990	40,220	45,999	16,771	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
268,475	19,658	248,817	44,210	45,999	158,608	סך-הכלל חובות**
49,773	-	49,773	-	45,857	3,916	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות**
3,023	4	3,019	313	-	2,706	שנבדקו על בסיס פרטני
996	-	996	583	354	59	שנבדקו על בסיס קבוצתי*** ⁽²⁾
4,019	4	4,015	896	354	2,765	סך-הכלל הפרשה להפסדי אשראי
296	-	296	-	267	29	(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור****

* החל מהדוח לשנת 2012 ישנם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לתקופות ביניים מקבילות בשנת 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור ג.1 (3) לעיל.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-188 מיליוני ש"ח, לרבות יישום לראשונה של הוראת המפקח על הבנקים כמפורט בביאור ג.1 (ליום 31.3.12: 91 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.12: 102 מיליוני ש"ח).

**** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-20 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.12: 27 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.12: 21 מיליוני ש"ח).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה (המשך)

31 בדצמבר 2012						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				מסחרי
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
יתרת חוב רשומה של חובות*						
170,334	24,971	145,363	4,534	-	140,829	שנבדקו על בסיס פרטני
107,905	-	107,905	39,612	49,670	18,623	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
278,239	24,971	253,268	44,146	49,670	159,452	סך-הכל חובות*
53,861	-	53,861	-	49,424	4,437	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*						
3,089	5	3,084	381	-	2,703	שנבדקו על בסיס פרטני
1,004	-	1,004	495	358	151	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^{(2)**}
4,093	5	4,088	876	358	2,854	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי
293	-	293	-	264	29	(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-188 מיליוני ש"ח, לרבות יישום לראשונה של הוראת המפקח על הבנקים כמפורט בביאור 5.ג.1 (ליום 31.3.12: 91 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.12: 102 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-20 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.12: 27 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.12: 21 מיליוני ש"ח).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות**

1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרץ 2013					
חובות לא פגומים* - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
106	66	18,110	1,462	329	16,319
26	30	20,557	768	213	19,576
4	13	15,892	1,011	89	14,792
357	108	81,432	3,182	3,631	74,619
493	217	135,991	6,423	4,262	125,306
840	968	49,767	-	775	48,992
271	88	42,143	771	184	41,188
1,604	1,273	227,901	7,194	5,221	215,486
-	-	91	-	-	91
-	-	26	-	-	26
1,604	1,273	228,018	7,194	5,221	215,603

* לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
 ** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.3.2 להלן.
 (3) מסוגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיר בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
 (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-238 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.12: 97 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.12: 110 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
 (5) כולל יתרת הלוואות לדיר בסך של כ-95 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.12: 97 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.12: 89 מיליוני ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזרת פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסיכוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 במרץ 2013					
חובות לא פגומים* - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
19	-	7,054	377	3	6,674
78	44	13,808	308	205	13,295
97	44	20,862	685	208	19,969
40	21	2,836	56	21	2,759
137	65	23,698	741	229	22,728
-	-	27,025	-	-	27,025
-	-	741	-	-	741
137	65	51,464	741	229	50,494
1,741	1,338	251,599	7,935	5,450	238,214
-	-	27,116	-	-	27,116
-	-	767	-	-	767
1,741	1,338	279,482	7,935	5,450	266,097

* לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
 ** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.3.2 להלן.
 (3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיר בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
 (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-238 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.12: 97 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.12: 110 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)**

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

		31 במרץ 2012**			
חובות לא פגומים* - מידע נוסף		סך-הכל	פגומים ⁽¹⁾	לא פגומים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾				
אשראי לציבור					
621	-	145,827	8,242	137,585	שנבדק על בסיס פרטני
558	983	49,773	-	49,773	הלוואות לדיור לפי עומק פיגור
407	131	53,217	-	53,217	שנבדק לפי בסיס קבוצתי אחר
1,586	1,114	248,817	8,242	240,575	סך-הכל לציבור
-	-	18,915	-	18,915	סך-הכל בנקים
-	-	743	-	743	סך-הכל ממשלות
1,586	1,114	268,475	8,242	260,233	סך-הכל

* לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
 ** החל מהדוח לשנת 2012 ישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לתקופות ביניים מקבילות בשנת 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור ג.1 (3) לעיל.
 *** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (1) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.3.2 להלן.
 (2) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
 (3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-238 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.12: 97 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.12: 110 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

ביאור 3 סיכון אשראי, לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)**

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2012						
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר* ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים		
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
30	76	18,367	1,426	502	16,439	בינו ובנדל"ן - בינו
25	40	21,056	866	40	20,150	בינו ובנדל"ן - פעילויות בנדל"ן
16	6	16,723	1,237	124	15,362	שירותים פיננסיים
119	116	80,718	3,040	3,172	74,506	מסחרי - אחר
190	238	136,864	6,569	3,838	126,457	סך-הכל מסחרי
885	1,023	49,017	-	823	48,194	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁵⁾
284	102	42,013	958	226	40,829	אנשים פרטיים - אחר
1,359	1,363	227,894	7,527	4,887	215,480	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	59	-	-	59	בנקים בישראל
-	-	46	-	-	46	ממשלת ישראל
1,359	1,363	227,999	7,527	4,887	215,585	סך-הכל פעילות בישראל

* הוצג מחדש.

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

*** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.3.2 להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-238 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.12: 97 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.12: 110 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך של כ-95 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.12: 97 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.12: 89 מיליוני ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזרת פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסיכוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

ביאור 3 סיכון אשראי, לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)**

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2012						
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר* ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים		
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
63	-	7,945	375	-	7,570	בינוי ונדל"ן
70	58	14,643	216	303	14,124	מסחרי - אחר
133	58	22,588	591	303	21,694	סך-הכל מסחרי
63	12	2,786	60	14	2,712	אנשים פרטיים
196	70	25,374	651	317	24,406	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
14	-	24,114	-	-	24,114	בנקים בחו"ל
-	-	752	-	-	752	ממשלות חו"ל
210	70	50,240	651	317	49,272	סך-הכל פעילות בחו"ל
1,555	1,433	253,268	8,178	5,204	239,886	סך-הכל ציבור
14	-	24,173	-	-	24,173	סך-הכל בנקים
-	-	798	-	-	798	סך-הכל ממשלות
1,569	1,433	278,239	8,178	5,204	264,857	סך-הכל

* הוצג מחדש.

** לענין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

*** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.3.2 (2.3) להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיר בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-238 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.12: 97 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.12: 110 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב שנבחן פרטנית מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 30 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. לגבי הלוואות לדיר למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים

2.1 חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 במרץ 2013					
יתרת קרן חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור – מסחרי					
5,079	1,462	745	46	717	בינוי ונדל"ן – בינוי
1,935	768	594	9	174	בינוי ונדל"ן – פעילויות בנדל"ן
1,983	1,011	74	308	937	שירותים פיננסיים
6,755	3,182	866	498	2,316	מסחרי – אחר
15,752	6,423	2,279	861	4,144	סך-הכל מסחרי
1,210	771	316	141	455	אנשים פרטיים – אחר
16,962	7,194	2,595	1,002	4,599	סך-הכל ציבור – פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור – מסחרי					
597	377	181	11	196	בינוי ונדל"ן
582	308	96	86	212	מסחרי אחר
1,179	685	277	97	408	סך-הכל מסחרי
63	56	3	37	53	אנשים פרטיים
1,242	741	280	134	461	סך-הכל ציבור – פעילות בחו"ל
18,204	7,935	2,875	1,136	5,060	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
	6,076	2,194	858	3,882	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
	2,946	1,576	504	1,370	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

2.1 חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 במרץ 2012**			
סך-הכל (1) יתרת חובות פגומים בגינם לא יתרת (1) יתרת (1) יתרת הפרשה פרטנית (2) קיימת הפרשה פרטנית (2)	סך-הכל (1) יתרת חובות פגומים בגינם לא יתרת (1) יתרת (1) יתרת הפרשה פרטנית (2) קיימת הפרשה פרטנית (2)	יתרת הפרשה פרטנית (2)	יתרת (1) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (2)
בלתי מבוקר			
8,242	4,057	1,466	4,185
סך-הכל ציבור* * מזה:			
5,472	2,216	639	3,256
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים			
3,715	2,445	542	1,270
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים			

31 בדצמבר 2012			
סך-הכל (1) יתרת חובות פגומים בגינם לא יתרת (1) יתרת (1) יתרת הפרשה פרטנית (2) קיימת הפרשה פרטנית (2)	סך-הכל (1) יתרת חובות פגומים בגינם לא יתרת (1) יתרת (1) יתרת הפרשה פרטנית (2) קיימת הפרשה פרטנית (2)	יתרת הפרשה פרטנית (2)	יתרת (1) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (2)
מבוקר			

פעילות לווים בישראל

ציבורי - מסחרי				
5,033	1,426	846	56	580
בינוי ונדל"ן - בינוי				
2,032	866	626	20	240
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן				
2,046	1,237	77	461	1,160
שירותים פיננסיים				
6,377	3,040	876	552	2,164
מסחרי - אחר				
15,488	6,569	2,425	1,089	4,144
סך-הכל מסחרי				
1,182	958	429	308	529
אנשים פרטיים - אחר				
16,670	7,527	2,854	1,397	4,673
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל				

** החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לתקופות ביניים מקבילות בשנת 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור ג.1 (3) לעיל.

*** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

2.1 חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2012					
ייתר קרן של חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
603	375	75	21	300	בינוי ונדל"ן
583	216	94	75	122	מסחרי - אחר
1,186	591	169	96	422	סך-הכל מסחרי
65	60	8	45	52	אנשים פרטיים
1,251	651	177	141	474	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
17,921	8,178	3,031	1,538	5,147	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	5,915	1,681	1,245	4,234	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	3,226	2,205	428	1,021	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

2.2 יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

31 במרץ 2013		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו***	יתרה ממוצעת של חובות פגומים שנרשמו***
בלתי מבוקר		
פעילות לווים בישראל		
ציבור - מסחרי		
3	6	1,443
בינוי ונדל"ן - בינוי		
2	3	817
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן		
2	2	1,124
שירותים פיננסיים		
7	9	3,109
מסחרי - אחר		
14	20	6,493
סך-הכל מסחרי		
5	12	857
אנשים פרטיים - אחר		
19	32	7,350
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל		
פעילות לווים בחו"ל		
ציבור - מסחרי		
1	1	376
בינוי ונדל"ן		
-	-	262
מסחרי אחר		
1	1	638
סך-הכל מסחרי		
1	1	56
אנשים פרטיים		
2	2	694
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל		
21	34	8,044
סך-הכל		

31 בדצמבר 2012****	31 במרץ 2012****	
מבוקר	בלתי מבוקר	
8,487	8,423	יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח
182	30	סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום*
692	186	סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היה אשראי זה צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים
118	19	* מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

*** אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 160 מיליוני ש"ח.

**** החל מהדוח לשנת 2012 ישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לתקופות ביניים מקבילות בשנת 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור 1.ג.1 (3) לעיל.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

2.3 חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 במרץ 2013			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכלל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
			בינוי ונדל"ן - בינוי
473	232	241	
			בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
314	67	247	
			שירותים פיננסיים
208	13	195	
			מסחרי - אחר
965	94	871	
1,960	406	1,554	סך-הכלל מסחרי
682	266	416	אנשים פרטיים - אחר
2,642	672	1,970	סך-הכלל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור - מסחרי			
			בינוי ונדל"ן
238	-	238	
			מסחרי - אחר
60	-	60	
			סך-הכלל מסחרי
298	-	298	
			אנשים פרטיים
6	1	5	
304	1	303	סך-הכלל ציבור - פעילות בחו"ל
2,946	673	2,273	סך-הכלל ציבור
31 במרץ 2012**			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכלל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	
3,715	436	3,279	סך-הכלל ציבור

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

** בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי בין השאר נדרשים גילויים חדשים בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אשר בהוראות המעבר נקבע כי יש לכלול אותם החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2013. נדרש ליישם את דרישות הגילוי החדשות בדרך של מכאן ולהבא. ראה גם ביאור ג.1(3).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבויות לתת אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 במרץ 2013 בסך של כ-151 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.12: 128 מיליוני ש"ח).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

2.3 חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

31 בדצמבר 2012			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכלל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
			בינוי ונדל"ן - בינוי
588	200	388	
			בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
337	72	265	
			שירותים פיננסיים
217	6	211	
			מסחרי - אחר
912	92	820	
2,054	370	1,684	סך-הכלל מסחרי
847	268	579	אנשים פרטיים - אחר
2,901	638	2,263	סך-הכלל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור - מסחרי			
			בינוי ונדל"ן
255	-	255	
			מסחרי - אחר
67	1	66	
			סך-הכלל מסחרי
322	1	321	
			אנשים פרטיים
3	1	2	
			סך-הכלל ציבור - פעילות בחו"ל
325	2	323	
3,226	640	2,586	סך-הכלל ציבור

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(1) צובר הכנסות ריבית.
(2) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

2.3. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל		
ציבורי - מסחרי		
24	10	9
6	15	14
3	29	18
137	423	419
170	477	460
1,940	83	83
2,110	560	543
פעילות לווים בחו"ל		
ציבורי - מסחרי		
2	66	60
115	4	4
117	70	64
2,227	630	607

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

2.3 חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו** בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013***		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	
פעילות לווים בישראל		
ציבור – מסחרי		
		בינוי ונדל"ן – בינוי
7	1	בינוי ונדל"ן – פעילויות בנדל"ן
		מסחרי – אחר
58	10	סך-הכל מסחרי
66	11	אנשים פרטיים – אחר
759	28	סך-הכל ציבור – פעילות בישראל
825	39	
פעילות לווים בחו"ל		
ציבור – מסחרי		
		מסחרי – אחר
1	-	אנשים פרטיים
3	-	סך-הכל ציבור – פעילות בחו"ל
4	-	סך-הכל ציבור
829	39	

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

** חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

*** בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל ההפרשה להפסדי אשראי בין השאר נדרשים גילויים חדשים בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אשר בהוראות המעבר נקבע כי יש לכלול אותם החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2013. נדרש ליישם את דרישות הגילוי החדשות בדרך של מכאן ולהבא. ראה גם ביאור ג.1(3).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)**

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV), סוג ההחזר וסוג הריבית**

31 במרץ 2013					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור			עד 60%	שיעבוד ראשון; שיעור המימון
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך-הכל		
	בלתי מבוקר				
	13,490	156	28,814		
	804	115	25,511	מעל 60%	
	869	-	466		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
	2,345	271	54,791		סך-הכל

31 במרץ 2012***					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור			עד 60%	שיעבוד ראשון; שיעור המימון
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך-הכל		
	בלתי מבוקר				
	35,819	142	49,915		סך-הכל אשראי לדיור

31 בדצמבר 2012					
סיכון אשראי חוץ-מאזני*	יתרת הלוואות לדיור			עד 60%	שיעבוד ראשון; שיעור המימון
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך-הכל		
	מבוקר				
	13,289	157	28,035		
	655	108	25,654	מעל 60%	
	1,238	342	437		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
	2,856	265	54,126		סך-הכל

* הוצג מחדש.

** היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

*** החל מהדוח לשנת 2012 ישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לתקופות מקבילות בשנת 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור ג.1(3) לעיל.

**** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

איכות אשראי – יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV – מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מחושב בעת אישור האשראי למעט החריגים המפורטים להלן:

1. העמדת אשראי נוסף בביטחון אותו נכס.
 2. קבלת הלוואה מתאגיד אחר, תוך ביצוע שיעבוד משותף פרי-100 בגין הנכס.
 3. גרירת משכנתא.
 4. חלק ממסגרת האשראי לא נוצל.
 5. פירעון מוקדם מהותי (10 אחוז ומעלה).
- ביאור 3.ב.3 מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ג. מידע בדבר מכירות של חובות

למידע לגבי עסקות מכירת הלוואות ראה ביאור ג.6.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2013

ביאור 4 הון והלימות הון

א. הלימות הון בנתוני המאוחד

31 בדצמבר 2012	31 במרץ 2012	31 במרץ 2013	
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון			
26,323	24,466	26,913	הון ליבה
28,745	26,858	29,340	הון רובד 1, לאחר ניכויים
17,801	16,895	16,984	הון רובד 2, לאחר ניכויים
46,546	43,753	46,324	סך-הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
269,948	270,128	269,858	סיכון אשראי
5,557	7,391	5,944	סיכונים שוק
21,302	20,930	21,524	סיכון תפעולי
296,807	298,449	297,326	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
8.87%	8.20%	9.05%	יחס הון ליבה לרכיבי סיכון
9.68%	9.00%	9.87%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
15.68%	14.66%	15.58%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
4. חברות בת משמעותיות			
ישראל			
15.50%	14.60%	16.30%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
15.70%	14.70%	16.40%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	9.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
בנק הפועלים שוויץ			
28.37%	24.94%	*26.51%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
28.37%	24.94%	*26.51%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
11.20%	11.20%	11.20%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
בנק פוזיטיף			
20.69%	23.09%	20.75%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
21.47%	20.67%	21.50%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.00%	12.00%	12.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

* בנק הפועלים שוויץ מיישם את הוראות באזל 3 החל מהרבעון הראשון של שנת 2013.

ביאור 4 הון והלימות הון (המשך)

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2012	31 במרץ 2012	31 במרץ 2013	
מבוקר	בלתי מבוקר		
1. הון רובד 1			
27,057	24,744	27,578	הון
2,422	2,392	2,427	מכשירי הון מורכבים
(33)	(42)	(28)	בניכוי: נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
(643)	(183)	(577)	בניכוי: רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך זמינים למכירה
(58)	(53)	(60)	בניכוי: השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית
28,745	26,858	29,340	סך-הכל הון רובד 1
2. הון רובד 2			
א. הון רובד 2 עליון			
412	136	364	45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס המתייחס, בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך זמינים למכירה
674	674	674	הפרשה כללית לחובות מסופקים
2,715	2,685	2,712	מכשירי הון מורכבים
ב. הון רובד 2 תחתון			
14,059	13,453	13,295	כתבי התחייבות נדחים
ג. ניכויים מהון רובד 2			
(59)	(53)	(61)	השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית
17,801	16,895	16,984	סך-הכל הון רובד 2
46,546	43,753	46,324	סך-הכל הון כולל

ביאור 4 הון והלימות הון (המשך)

ג. הלימות הון

הלימות הון מחושבת בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון".
בחודש מרץ 2012 פרסם המפקח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים ידרשו לעמוד ביחס הון לביה מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, ידרש לעמוד ביחס הון לביה מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017.
כמו-כן, במסגרת טיטות החוזרים שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 30 בדצמבר 2012 נקבע כי יחסי ההון הכולל המינימליים יעמדו, עד ליום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, זאת עד ליום 1 בינואר 2017.

הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד ולכן ידרש לעמוד ביחס הון לביה מינימלי של 10% וביחס הון כולל מינימלי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017. יחסי ההון המינימליים האמורים יחושבו בהתאם להוראות באזל 3 ולהתאמות שיקבעו על-ידי המפקח על הבנקים.

יצוין כי ההגדרות של הון לביה, הון כולל וההתאמות הפיקוחיות (הניכויים מההון) שייקבעו על-ידי המפקח על הבנקים כחלק מאימוץ באזל 3 צפויות להיות שונות משמעותית מההגדרות שנכללו במסגרת באזל 2.

בשנת 2010 החליט הדירקטוריון, כי יעד יחס הון הליבה של הבנק יעמוד על שיעור שלא יפחת מ-7.5% ויעד יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-12.5%. עם פרסום הוראת המפקח האמורה לעיל, החליט הדירקטוריון שהבנק יפעל כדי שיעמוד ביעדים שנקבעו כאמור במועד. בנוסף על כך אישר דירקטוריון הבנק ביום 26 בדצמבר 2012 את היעדים ליחסי הון מינימליים בהם ידרש הבנק לעמוד לתאריך 1 בינואר 2015 ותאריך 1 בינואר 2017.

על-פי עמדת הפיקוח על הבנקים מיום 28 באוקטובר 2012, חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק תתאפשר רק לאחר שהבנק יודא עמידה במתווה שקבע להתפתחות יחס הון הליבה שלו ובשים לב להשפעות באזל 3. בכל מקרה, הבנק נדרש לפנות אל המפקח על הבנקים בטרם תתקבל החלטה על חלוקת דיבידנד.

ד. עדכון הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא הלוואות לדיר

לפרטים בדבר הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא הלוואות לדיר ראה ביאור 1(ג)5 לעיל. ליישום הנחיות לא היתה השפעה מהותית.

ביאור 5 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 במרץ 2013						
סך-הכל לא-כספיים*	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד
נכסים						
43,272	-	1,843	554	24,841	-	16,034
59,461	1,696	1,809	1,109	7,869	2,880	44,098
31	-	-	-	-	-	31
247,782	190	7,216	6,763	26,751	56,317	150,545
767	-	-	255	486	-	26
134	134	-	-	-	-	-
3,673	3,673	-	-	-	-	-
28	28	-	-	-	-	-
9,515	8	421	233	3,028	674	5,151
5,654	519	101	495	170	293	4,076
370,317	6,248	11,390	9,409	63,145	60,164	219,961
התחייבויות						
265,297	190	7,062	13,021	62,284	20,061	162,679
4,893	-	112	468	2,360	247	1,706
678	-	-	-	129	255	294
639	-	91	-	548	-	-
36,222	-	698	52	1,605	27,043	6,824
12,454	-	496	387	3,454	2,173	5,944
22,556	535	114	439	1,302	198	19,968
342,739	725	8,573	14,367	71,682	49,977	197,415
27,578	5,523	2,817	(4,958)	(8,537)	10,187	22,546
עודף נכסים (התחייבויות)						
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:						
		(1,470)	-	(7)	-	1,477
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
		(1,258)	5,078	8,281	(2,212)	(9,889)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
		112	(123)	(197)	-	208
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
		81	115	39	-	(235)
		5,523	282	(421)	7,975	14,107
סך-הכל כללי						
		120	(169)	250	-	(201)
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
		599	460	310	-	(1,369)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא-כסף.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לכך של (59) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במיגזר הלא-צמוד.

ביאור 5 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 במרץ 2012							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
							נכסים
52,270	-	1,081	627	17,238	101	33,223	חוזמנים ופיקדונות בבנקים
36,903	1,558	1,807	1,295	5,744	3,341	23,158	ניירות-ערך
70	-	-	-	-	-	70	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
244,804	165	9,034	6,578	29,364	56,178	143,485	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
743	-	-	234	410	-	99	אשראי לממשלות
127	127	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
3,709	3,709	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
42	42	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
7,245	19	596	316	4,016	127	2,171	נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
4,437	513	123	86	327	250	3,138	נכסים אחרים
350,350	6,133	12,641	9,136	57,099	59,997	205,344	סך-כל הנכסים
							התחייבויות
251,576	165	6,483	12,368	58,104	20,497	153,959	פיקדונות הציבור
6,624	-	140	1,076	2,918	585	1,905	פיקדונות מבנקים
906	-	-	-	136	614	156	פיקדונות הממשלה
1,393	-	277	-	1,116	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
34,422	-	375	94	1,758	26,039	6,156	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
10,180	-	682	351	4,291	2,066	2,790	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
20,505	551	160	107	1,028	191	18,468	התחייבויות אחרות
325,606	716	8,117	13,996	69,351	49,992	183,434	סך-כל ההתחייבויות
24,744	5,417	4,524	(4,860)	(12,252)	10,005	21,910	עודף נכסים (התחייבויות)
							השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
		(4,786)	3,514	10,756	(3,975)	(5,509)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
		166	699	(325)	-	(540)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
		(269)	398	659	-	(788)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
		5,417	(365)	(249)	(1,162)	6,030	סך-הכל כללי
		69	1,039	(255)	-	(853)	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
		(968)	956	1,848	-	(1,836)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* רבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא-כספי.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לכך של (16) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במיגזר הלא-צמוד.

ביאור 5 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

		ליום 31 בדצמבר 2012					
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
נכסים							
55,301	-	2,295	499	21,768	-	30,739	מזומנים ופיקדונות בבנקים
52,070	1,697	1,893	1,199	6,295	3,219	37,767	ניירות-ערך
							ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
47	-	-	-	-	-	47	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
249,182	148	8,987	6,805	27,731	56,878	148,633	אשראי לממשלות
798	-	-	263	488	-	47	השקעות בחברות כלולות
127	127	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
3,726	3,726	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
33	33	-	-	-	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
9,624	27	333	352	3,262	469	5,181	נכסים אחרים
5,480	582	78	283	76	214	4,247	סך-כל הנכסים
376,388	6,340	13,586	9,401	59,620	60,780	226,661	
התחייבויות							
271,411	148	7,305	13,465	62,492	20,350	167,651	פיקדונות הציבור
6,015	-	108	534	2,531	346	2,496	פיקדונות מבנקים
629	-	-	-	130	328	171	פיקדונות הממשלה
							ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
1,116	-	555	-	561	-	-	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
35,677	-	579	64	1,062	27,120	6,852	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
12,718	-	385	597	3,592	2,203	5,941	התחייבויות אחרות
21,765	467	46	197	1,172	192	19,691	סך-כל ההתחייבויות
349,331	615	8,978	14,857	71,540	50,539	202,802	
27,057	5,725	4,608	(5,456)	(11,920)	10,241	23,859	עודף נכסים (התחייבויות) השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:
		(1,525)	-	-	-	1,525	מכשירים נגזרים (למעט אופציות) השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
		(2,657)	5,208	11,490	(1,802)	(12,239)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
		99	110	167	-	(376)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
		(79)	141	(301)	-	239	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
	5,725	446	3	(564)	8,439	13,008	סך-הכל כללי
		183	367	186	-	(736)	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
		(57)	1,069	416	-	(1,428)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* רבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא-כספי.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (61) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במיגור הלא-צמוד.

ביאור 6 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

31 בדצמבר		31 במרץ		31 בדצמבר		31 במרץ	
2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה				יתרות החוזים*			
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
א. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים:							
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:							
3	1	1,460	1,394	2,127	1,394	(1) אשראי תעודות	
20	18	6,605	6,550	6,736	6,550	(2) ערבויות להבטחת אשראי	
66	74	15,085	15,809	13,663	15,809	(3) ערבויות לרוכשי דירות	
191	191	19,004	20,462	18,733	20,462	(4) ערבויות והתחייבויות אחרות	
69	58	32,343	31,382	32,779	31,382	(5) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק	
-	-	10,279	10,283	10,542	10,283	(6) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות בנקים אחרים	
96	96	36,090	34,655	34,772	34,655	(7) מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו	
64	78	26,591	29,178	27,781	29,178	(8) התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן**	
86	88	20,270	19,555	19,732	19,555	(9) התחייבויות להוצאת ערבויות	
ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות:							
		250	208	290	208	(1) התחייבות לרכישת ניירות-ערך	
		21	108	95	108	(2) הקמה של בניינים וציוד ורכישתם	
						(3) דמי שכירות של בניינים וציוד בשל התקשרויות לתקופה העולה על שלוש שנים מתאריך המאזן, לתשלום בשנים הבאות:	
		154	146	146	146	בשנה הראשונה	
		154	146	146	146	בשנה השניה	
		154	146	146	146	בשנה השלישית	
		144	140	141	140	בשנה הרביעית	
		132	129	129	129	בשנה החמישית	
		777	757	773	757	מעל חמש שנים	
		1,515	1,464	1,481	1,464	סך-הכל דמי שכירות של בניינים וציוד	

* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 ** כולל התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיר.

ביאור 6 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. פעילות מכירת אשראי

הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

31 במרץ		
2012	2013	
83	-	הערך בספרים של האשראי שנמכר
83	-	תמורה שהתקבלה במזומן
-	-	סך-הכל רווח נטו ממכירת אשראי

ד. תביעות משפטיות

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד קבוצת הבנק בנושאים שונים ליום 31 במרץ 2013, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (reasonably possible), מסתכם בכ-100 מיליוני ש"ח.

1. לפרטים בדבר פירוט התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים, ראה ביאור 19(ד)(א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012.

למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים, ביחס למפורט בדוחות הכספיים הנ"ל בקשר לתביעות נגד קבוצת הבנק, למעט כמפורט להלן:

1.1 בנוסף לתביעה שצוינה בביאור 19(ד)(א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012, הגיש ביום 29 במרץ 2012 עורך-דין אירווינג פיקרד, המפרק של Bernard L. Madoff Investment Securities LLC (להלן: "מיידוף") תביעה נגד הבנק ונגד חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. (להלן: "הפועלים שוויץ") ל-US Bankruptcy Court District of New York. התביעה היא בסכום של כ-27.5 מיליוני דולר ארצות-הברית, מתוך זה כ-26 מיליוני דולר נגד הפועלים שוויץ. בתביעה, נדרשים הנתבעים להשיב לקופת הפירוק של מיידוף, פדיונות שנמשכו מקרנות Kingate-I Fairfield Sentry בתקופה שלפני חדלות הפירעון של מיידוף. המדובר בקרנות שבהן השקיעו בשעתם לקוחות הבנק ולקוחות הפועלים שוויץ, וקרנות אלה מצידן השקיעו כספן במיידוף.

יש לציין, כי חלק ניכר מהסכומים הנדרשים להשבה בתביעה זו (כ-22 מיליוני דולר מתוך 27.5 מיליוני דולר) חופפים לסכומים הנתבעים על-ידי קרן Fairfield Sentry עצמה במסגרת התביעה המפורטת בביאור 19(ד)(א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012, ולפיכך נראה כי אין חשש לכפל תשלום בגין סכומים חופפים אלה.

התביעה צוינה בביאור 19(ד)(ב) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012.

ביאור 6 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

2. כמו-כן, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תובענות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, כמפורט להלן. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי הליכים משפטיים אלה ולפיכך לא בוצעה בגינם הפרשה:

2.1 ביום 26 בנובמבר 2012 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק ואחרים. סכום התביעה הנקוב בכתב התביעה הועמד על סכום של כ-2.284 מיליארד ש"ח. התביעה והבקשה עוסקות במשיכת מזומנים במכשירי בנק אוטומטיים המופעלים על-ידי שרותי בנק אוטומטיים בע"מ וכספונט בע"מ. לטענת המבקש, הבנק ואחרים גורמים לגביית יתר של עמלה הנגרמת כביכול על-ידי פיצול משיכת מזומנים מכספומטים למספר משיכות כתוצאה מהגבלת סכום המשיכה מכספומטים אלו ועל-ידי גביית עמלה בכל משיכה.

2.2 במחצית השנייה של חודש נובמבר 2012 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד ישראלכרט בע"מ, חברה בשליטת הבנק (להלן: "ישראלכרט"). סכום התביעה הועמד על סך של כ-150 מיליוני ש"ח. עילת התביעה הינה, לטענת התובע, הטעיית מחזיקי כרטיסי אשראי בדבר התעריף עבור עמלת המרת מטבע אירו, תוך הפרת חוק הגנת הצרכן וחוק עשיית עושר ולא במשפט. הקבוצה מוגדרת כקבוצת מחזיקי כרטיסי אשראי של תשלובת ישראלכרט מכל הסוגים אשר ביצעו רכישות מחוץ לישראל של מוצרים וחויבו בעמלת המרת מטבע, למרות שלא מצוינת כל עמלה במידע המפורסם בתעריפון דמי כרטיס ושירותים שונים.

2.3 ביום 16 ביולי 2012, הוגשו נגד הבנק לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתביעה ייצוגית. סכום התביעה הייצוגית הנקוב בכתב התביעה הוא 18 מיליארד ש"ח. עניין התביעה והבקשה בטענה, שהבנק מסתיר מלקוחותיו נוטלי הלוואות את עניין קיומו של "היתר עיסקא" גובה מהם ריבית פיגורים שלא על-פי היתר זה. בסמוך למועד הגשת הבקשה והתביעה, הגישו המבקשים, מספר בקשות אישור כנגד בנקים נוספים, אשר עניין בטענות דומות עד זהות לטענות שבהליך הנדון. בקשות לאיחוד הדין בהתאם להוראות סעיף 7 (א) לחוק תובענות ייצוגיות הוגשו לבתי המשפט השונים, וכעת ממתנים הצדדים להחלטה בפני איזה בית משפט יידונו כל ההליכים ביחד.

ה. יישויות בעלות זכויות משתנות (VIE)

הבנק מספק קווי נזילות לגופי איגוח שבהם צדדים שלישיים משמשים כיוצרים. הקווים המסופקים על-ידי הבנק מהווים חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות של אותם גופי איגוח. הבנק אינו מספק חיזוקי אשראי לגופים אלו. סך קווי הנזילות המסופקים לגופי איגוח כאמור לעיל ליום 31 במרץ 2013 הסתכם ב-182 מיליוני ש"ח (50 מיליוני דולר), בהשוואה ל-187 מיליוני ש"ח (50 מיליוני דולר) בסוף שנת 2012. עד ליום 31 במרץ 2013 לא בוצעה משיכה מאף אחד מהקווים האלו. בהתחשב בעובדה שבדרך כלל הבנק מספק חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות לגופי איגוח אלו ואינו מספק להם תמיכה מסוגים אחרים, הבנק קבע כי הוא אינו מחזיק בזכויות משתנות אשר הופכות אותו לנהנה העיקרי ב-VIE כלשהן של אותם גופי איגוח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2013

ביאור 7 פיקדונות הציבור

31 בדצמבר	31 במרץ		
2012	2012	2013	
מבוקר	בלתי מבוקר		
56,296	47,450	57,687	פיקדונות לפי דרישה
211,489	199,783	204,128	פיקדונות לזמן קצוב
3,626	4,343	3,482	פיקדונות בתוכניות חיסכון
271,411	251,576	265,297	סך-כל פיקדונות הציבור*
12,884	**-	11,657	* מזה: פיקדונות של גופים מוסדיים שגויסו בישראל (בלתי מבוקר)

** לא נדרש לתת גילוי למספרי השוואה לתקופות ביניים מקבילות בשנת 2012.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2013						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
1. נגזרים מגדרים*						
3,037	-	-	3,037	-	-	חוזי Forward
9,283	-	-	-	9,283	-	Swaps
12,320	-	-	3,037	9,283	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
2,523	-	-	-	2,523	-	
2. נגזרי ALM**						
9,390	-	-	-	9,390	-	חוזי Futures
174,803	837	-	114,036	49,390	10,540	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
743	-	-	743	-	-	אופציות שנכתבו
746	-	-	746	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים						
58,369	444	4,268	18,345	35,312	-	אופציות שנכתבו
59,859	416	778	17,963	40,702	-	אופציות שנקנו
265,100	-	1,927	35,310	224,590	3,273	Swaps
569,010	1,697	6,973	187,143	359,384	13,813	סך-הכל נגזרי ALM
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
109,040	-	-	-	106,663	2,377	
3. נגזרים אחרים*						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
9,565	-	7,366	2,199	-	-	אופציות שנכתבו
9,565	-	7,366	2,199	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים						
117	-	117	-	-	-	אופציות שנקנו
19,247	-	14,849	4,398	-	-	סך-הכל נגזרים אחרים
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
365	365	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
30	30	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
9,376	-	-	9,376	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
610,348	2,092	21,822	203,954	368,667	13,813	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.
** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים*

ליום 31 במרץ 2013					
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית	
				שקל-מדד	אחר
1. נגזרים מגדרים**					
114	-	-	88	26	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
442	-	-	-	442	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
2. נגזרי ALM***					
9,151	25	162	2,843	5,958	163
שווי הוגן ברוטו חיובי					
11,828	25	84	5,051	6,218	450
שווי הוגן ברוטו שלילי					
3. נגזרים אחרים**					
251	-	173	78	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
227	-	149	78	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
4. נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:					
3	3	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב:					
11	11	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
9,530	39	335	3,009	5,984	163
סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
9,530	39	335	3,009	5,984	163
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
(1) מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***					
2,435	18	334	1,554	447	82
סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי					
12,497	25	233	5,129	6,660	450
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
-	-	-	-	-	-
12,497	25	233	5,129	6,660	450
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾					
(2) מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***					
3,859	11	233	3,447	166	2

* החל מיום 1 בינואר 2013 מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. ההוראה כוללת דרישות גילוי חדשות לעניין קיזוז מכשירים נגזרים, ובין השאר בדבר ביטחונות שהתקבלו במזומן המתייחסים לנכסים בגין מכשירים נגזרים. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע, עם זאת נקבע בהוראה שלא נדרש לתת גילוי הנדרש לראשונה כתוצאה מיישום הוראה זו לגבי מספרי השוואה המתייחסים לרבעונים המקבילים בשנת 2012. ראה גם ביאור 1(ג).

** למעט נגזרי אשראי.
*** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
**** לעניין זה הסדר התחשבות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שנקבעו לעניין קיזוז בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2012						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מזד	
1. נגזרים מגדרים*						
4,446	-	-	4,446	-	-	חוזי Forward
8,183	-	-	-	8,183	-	Swaps
12,629	-	-	4,446	8,183	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
4,067	-	-	-	4,067	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
2. נגזרים ALM**						
7,768	-	-	-	7,768	-	חוזי Futures
150,008	2,060	31	111,334	26,904	9,679	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
335	-	-	335	-	-	אופציות שנכתבו
325	-	-	325	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים						
53,449	377	5,030	19,074	28,968	-	אופציות שנכתבו
49,287	246	1,026	19,483	28,532	-	אופציות שנקנו
229,320	-	1,605	32,597	192,824	2,294	Swaps
490,492	2,683	7,692	183,148	284,996	11,973	סך-הכל נגזרי ALM
90,245	-	-	-	88,323	1,922	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
3. נגזרים אחרים*						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
9,508	-	7,194	2,314	-	-	אופציות שנכתבו
9,508	-	7,194	2,314	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים						
90	-	90	-	-	-	אופציות שנקנו
19,106	-	14,478	4,628	-	-	סך-הכל נגזרים אחרים
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
557	557	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
30	30	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
17,448	-	-	17,448	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
540,262	3,270	22,170	209,670	293,179	11,973	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים***

ליום 31 במרץ 2012						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
1. נגזרים מגדרים*						
73	-	-	23	50	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
503	-	-	95	408	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
2. נגזרים ALM**						
7,005	84	91	2,129	4,623	78	שווי הוגן ברוטו חיובי
9,569	87	77	3,888	5,186	331	שווי הוגן ברוטו שלילי
3. נגזרים אחרים*						
179	-	132	47	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
165	-	119	46	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
4. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:						
1	1	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
3	3	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב:						
4	4	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
7,262	89	223	2,199	4,673	78	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי
10,240	90	196	4,029	5,594	331	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי

* למעט נגזרי אשראי.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

*** סווג מחדש. שווי הוגן ברוטו הינו לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2012						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מזד	
1. נגזרים מגדרים*						
3,108	-	-	3,108	-	-	חוזי Forward
8,956	-	-	-	8,956	-	Swaps
12,064	-	-	3,108	8,956	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
1,670	-	-	-	1,670	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
2. נגזרים ALM***						
14,185	-	-	-	14,185	-	חוזי Futures
167,810	1,658	-	113,922	42,177	10,053	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
629	-	-	629	-	-	אופציות שנכתבו
631	-	-	631	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים						
52,188	961	4,456	18,286	28,485	-	אופציות שנכתבו
55,427	798	886	19,827	33,916	-	אופציות שנקנו
261,269	-	1,786	35,566	220,964	2,953	Swaps
552,139	3,417	7,128	188,861	339,727	13,006	סך-הכל נגזרי ALM
107,219	-	-	-	104,972	2,247	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
3. נגזרים אחרים*						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה						
11,614	-	9,594	2,020	-	-	אופציות שנכתבו
11,614	-	9,594	2,020	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים						
109	-	109	-	-	-	אופציות שנקנו
23,337	-	19,297	4,040	-	-	סך-הכל נגזרים אחרים
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
373	373	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
30	30	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
10,626	-	-	10,626	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
598,569	3,820	26,425	206,635	348,683	13,006	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים****

ליום 31 בדצמבר 2012						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
1. נגזרים מגדרים**						
88	-	-	57	31	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
569	-	-	20	549	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
2. נגזרים ALM****						
9,193	47	104	2,451	6,416	175	שווי הוגן ברוטו חיובי
11,893	47	55	4,582	6,719	490	שווי הוגן ברוטו שלילי
3. נגזרים אחרים**						
337	-	298	39	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
310	-	271	39	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
4. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:						
2	2	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב:						
19	19	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
9,639	68	402	2,547	6,447	175	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
9,639	68	402	2,547	6,447	175	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(1) מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים****						
2,233	27	402	1,257	469	78	
12,772	47	326	4,641	7,268	490	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
12,772	47	326	4,641	7,268	490	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(2) מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים****						
3,552	17	326	3,013	194	2	

* החל מיום 1 בינואר 2013 מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. ההוראה כוללת דרישות גילוי חדשות לעניין קיזוז מכשירים נגזרים, ובין השאר בדבר ביטחונות שהתקבלו במזומן המתייחסים לנכסים בגין מכשירים נגזרים. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע, עם זאת נקבע בהוראה שלא נדרש לתת גילוי הנדרש לראשונה כתוצאה מיישום הוראה זו לגבי מספרי השוואה המתייחסים לרבעונים המקבילים בשנת 2012. ראה גם ביאור 1(ג).

** למעט נגזרי אשראי.
*** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
**** סוג מחדש. שווי הוגן ברוטו הינו לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן.
***** לעניין זה הסדר התחשבות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שנקבעו לעניין קיזוז בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה*

ליום 31 במרץ 2013						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
9,530	2,259	-	926	6,118	227	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
כסומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(6,526)	(429)	-	(770)	(5,327)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
3,004	1,830	-	156	791	227	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
17,566	7,715	204	1,440	8,207	-	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
27,096	9,974	204	2,366	14,325	227	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
12,497	4,117	44	1,614	6,495	227	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
כסומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(6,526)	(429)	-	(770)	(5,327)	-	מכשירים פיננסיים
5,971	3,688	44	844	1,168	227	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2012						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
**7,262	**2,182	2	659	**4,254	165	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
**7,262	**2,182	2	659	**4,254	165	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים
17,034	7,384	292	1,438	7,920	-	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
**24,296	**9,566	294	2,097	**12,174	165	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

* החל מיום 1 בינואר 2013 מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. ההוראה כוללת דרישות גילוי חדשות לעניין קיזוז מכשירים נגזרים, ובין השאר בדבר ביטחונות שהתקבלו במזומן המתייחסים לנכסים בגין מכשירים נגזרים. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע, עם זאת נקבע בהוראה שלא נדרש לתת גילוי הנדרש לראשונה כתוצאה מיישום הוראה זו לגבי מספרי השוואה המתייחסים לרבעונים המקבילים בשנת 2012. ראה גם ביאור 1(ג).

** סוג מחדש. שווי הוגן חיובי ברוטו הינו לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן.
(1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 15 מיליוני ש"ח (31.3.12: 17 מיליוני ש"ח).
(2) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
(3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 43 מיליוני ש"ח.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה* (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2012						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
**9,639	**2,201	-	1,038	**6,090	310	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(6,804)	(437)	-	(877)	(5,490)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
2,835	1,764	-	161	600	310	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
17,742	7,577	204	1,493	8,468	-	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים
**27,381	**9,778	204	2,531	14,558	310	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
12,772	3,360	69	1,767	7,266	310	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(6,804)	(437)	-	(877)	(5,490)	-	מכשירים פיננסיים
5,968	2,923	69	890	1,776	310	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

* החל מיום 1 בינואר 2013 מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. ההוראה כוללת דרישות גילוי חדשות לעניין קיזוז מכשירים נגזרים, ובין השאר בדבר ביטחונות שהתקבלו במזומן המתייחסים לנכסים בגין מכשירים נגזרים. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע, עם זאת נקבע בהוראה שלא נדרש לתת גילוי הנדרש לראשונה כתוצאה מיישום הוראה זו לגבי מספרי השוואה המתייחסים לרבעונים המקבילים בשנת 2012. ראה גם ביאור 1(ג).

** סווג מחדש. שווי הוגן חיובי ברוטו הינו לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן.

(1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 15 מיליוני ש"ח.

(2) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 54 מיליוני ש"ח.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב):

ליום 31 במרץ 2013				
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
בלתי מבוקר				
				חוזי ריבית
13,813	2,548	4,919	4,248	2,098
				שקל-מדד
368,667	62,683	111,059	117,205	77,720
				אחר
203,954	17,312	12,607	51,621	122,414
				חוזי מטבע-חוץ
21,822	274	3,782	1,622	16,144
				חוזים בגין מניות
2,092	-	371	587	1,134
				חוזי סחורות ואחרים (כולל נגזרי אשראי)
610,348	82,817	132,738	175,283	219,510
				סך-הכל
ליום 31 במרץ 2012				
בלתי מבוקר				
540,262	72,902	115,687	131,717	219,956
				סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2012				
מבוקר				
598,569	82,789	133,067	161,724	220,989
				סך-הכל

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2013			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 3	רמה 2			
נכסים פיננסיים					
43,277	40,539	-	2,738	43,272	מזומנים ופיקדונות בבנקים
59,513	1,304	7,380	50,829	59,461	ניירות-ערך*
31	31	-	-	31	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
249,929	248,541	-	1,388	247,782	אשראי לציבור, נטו***
769	769	-	-	767	אשראי לממשלות
9,515	2,147	7,141	227	9,515	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,245	1,002	-	1,243	2,245	נכסים פיננסיים אחרים
365,279	294,333	14,521	56,425	**363,073	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
267,591	266,203	-	1,388	265,297	פיקדונות הציבור***
5,034	5,034	-	-	4,893	פיקדונות מבנקים
743	743	-	-	678	פיקדונות הממשלה
639	639	-	-	639	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
39,211	5,586	-	33,625	36,222	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
12,454	582	11,645	227	12,454	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
17,844	16,601	-	1,243	17,913	התחייבויות פיננסיות אחרות
343,516	295,388	11,645	36,483	**338,096	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 529 מיליוני ש"ח.
 ** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 74,682 מיליוני ש"ח ובסך של 17,400 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה סעיפים ב-1.
 *** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 15 מיליוני ש"ח ו-43 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.
 (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2012			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
52,265	50,159	-	2,106	52,270	מזומנים ופיקדונות בבנקים
36,963	1,546	4,637	30,780	36,903	ניירות-ערך*
70	70	-	-	70	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
247,078	246,381	-	697	244,804	אשראי לציבור, נטו***
745	745	-	-	743	אשראי לממשלות
7,245	2,095	4,985	165	7,245	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,514	1,076	-	438	1,515	נכסים פיננסיים אחרים
345,880	302,072	9,622	34,186	**343,550	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
253,657	252,960	-	697	251,576	פיקדונות הציבור***
6,817	6,817	-	-	6,624	פיקדונות מבנקים
979	979	-	-	906	פיקדונות הממשלה
1,393	1,393	-	-	1,393	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
36,416	5,283	-	31,133	34,422	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
10,180	15	10,000	165	10,180	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
16,006	15,568	-	438	16,076	התחייבויות פיננסיות אחרות
325,448	283,015	10,000	32,433	**321,177	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 569 מיליוני ש"ח.
 ** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 47,509 מיליוני ש"ח ובסך של 14,213 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה סעיפים ב-1.
 *** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 17 מיליוני ש"ח ו-60 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.
 (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2012			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
55,310	52,934	-	2,376	55,301	מזומנים ופיקדונות בבנקים
52,129	1,415	5,738	44,976	52,070	ניירות-ערך**
47	47	-	-	47	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
251,682	250,673	-	1,009	249,182	אשראי לציבור, נטו***
800	800	-	-	798	אשראי לממשלות
*9,624	*1,518	*7,797	309	9,624	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,177	943	-	1,234	2,177	נכסים פיננסיים אחרים
*371,769	*308,330	*13,535	49,904	***369,199	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
273,986	272,977	-	1,009	271,411	פיקדונות הציבור****
6,169	6,169	-	-	6,015	פיקדונות מבנקים
698	698	-	-	629	פיקדונות הממשלה
1,116	1,116	-	-	1,116	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
38,751	4,908	-	33,843	35,677	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
*12,718	*16	*12,393	309	12,718	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
17,264	16,030	-	1,234	17,313	התחייבויות פיננסיות אחרות
*350,702	*301,914	*12,393	36,395	***344,879	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות

* סוג מחדש לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS157 בדבר מדידת שווי הוגן.
 ** כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 564 מיליוני ש"ח.
 *** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 66,522 מיליוני ש"ח ובסך של 17,254 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה סעיפים ב-1.
 **** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 15 מיליוני ש"ח ו-54 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משבוצים.
 (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן המוצגת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנדוטיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק ח.י. כמו-כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומילונות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה – שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקות דומות במועד הדיווח;

ניירות-ערך סחירים – לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור – השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקות דומות במועד הדיווח. השווי הוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת הפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

בחישוב השווי הוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיר בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פרעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פרעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הקטנת השווי הוגן ב-50 מיליוני ש"ח.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

פיקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות – בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות – מוצגים כאשראי ופיקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים נגזרים – מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מדידת השווי ההוגן של מכשירים נגזרים מתחשבת בין היתר בסיכון האשראי הגלום בעסקאות אלו.

אומדן השווי ההוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי ההוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי ההוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 – פריטים ששוויים ההוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששוויים ההוגן נקבע על סמך מחשבוני פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2013				
יתרה מאזנית	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
ניירות-ערך זמינים למכירה:				
44,169	-	4,534	39,635	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
1,923	-	416	1,507	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
446	-	95	351	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
1,679	43	1,379	257	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
3,160	-	534	2,626	אגרות-חוב של אחרים בישראל
835	-	58	777	אגרות-חוב של אחרים זרים
1,263	-	-	1,263	מניות סחירות
ניירות-ערך למסחר:				
3,397	-	-	3,397	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
474	-	364	110	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
602	-	-	602	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
8	-	-	8	אגרות-חוב של אחרים בישראל
263	-	-	263	אגרות-חוב של אחרים זרים
33	-	-	33	מניות סחירות
58,252	43	7,380	50,829	סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן:
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
163	83	80	-	חוזי שקל-מדד
5,984	740	5,244	-	חוזי ריבית אחרים
2,994	1,115	1,801	78	חוזי מטבע-חוץ
335	186	-	149	חוזי מניות
39	23	16	-	חוזי סחורות ואחרים
15	15	-	-	נכסים בגין נגזרים משובצים
1,388	-	-	1,388	אשראי בגין השאלות בין לקוחות
1,243	-	-	1,243	נכסים בגין פעילות בשוק המעוף
70,413	2,205	14,521	53,687	סך-כל הנכסים

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 במרץ 2013			
יתרה מאזנית	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
			התחייבויות
			התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
450	2	448	- חוזי שקל-מדד
6,662	402	6,260	- חוזי ריבית אחרים
5,129	138	4,913	78 חוזי מטבע-חוץ
188	39	-	149 חוזי מניות
25	1	24	- חוזי סחורות ואחרים
43	43	-	-
1,388	-	-	1,388 פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות
1,243	-	-	1,243 התחייבויות בגין פעילות בשוק המעוף
15,128	625	11,645	2,858 סך-כל ההתחייבויות

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 במרץ 2012				
יתרה מאזנית	מדירות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
ניירות-ערך זמינים למכירה:				
25,096	-	3,372	21,724	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
2,392	-	457	1,935	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
205	-	-	205	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
1,179	65	354	760	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
717	-	324	393	אגרות-חוב של אחרים בישראל
804	-	130	674	אגרות-חוב של אחרים זרים
2	2	-	-	ניירות-ערך מגובי נכסים (ABS)
933	-	-	933	מניות סחירות
ניירות-ערך למסחר:				
3,277	-	-	3,277	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
73	-	-	73	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
9	-	-	9	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
468	-	-	468	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
26	-	-	26	אגרות-חוב של אחרים בישראל
247	-	-	247	אגרות-חוב של אחרים זרים
56	-	-	56	מניות סחירות
35,484	67	4,637	30,780	סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן
נכסים בגין מכשירים נגזרים*:				
78	43	35	-	חוזי שקל-מדד
4,673	1,138	3,535	-	חוזי ריבית אחרים
2,182	764	1,372	46	חוזי מטבע-חוץ
223	98	6	119	חוזי מניות
89	52	37	-	חוזי סחורות ואחרים
17	17	-	-	נכסים בגין נגזרים משובצים
697	-	-	697	אשראי בגין השאלות בין לקוחות
438	-	-	438	נכסים בגין פעילות בשוק המעוף
43,881	2,179	9,622	32,080	סך-כל הנכסים

* הוצג מחדש. מדירות שווי הוגן של נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים הינן לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדירות שווי הוגן.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2012				
יתרה מאזנית	מדירות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
ניירות-ערך זמינים למכירה:				
38,123	-	3,780	34,343	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
2,062	-	437	1,625	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
276	-	95	181	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
1,345	43	1,034	268	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
2,902	-	368	2,534	אגרות-חוב של אחרים בישראל
956	-	24	932	אגרות-חוב של אחרים זרים
1,090	-	-	1,090	מניות סחירות
ניירות-ערך למסחר:				
2,993	-	-	2,993	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
79	-	-	79	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
608	-	-	608	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
8	-	-	8	אגרות-חוב של אחרים בישראל
272	-	-	272	אגרות-חוב של אחרים זרים
43	-	-	43	מניות סחירות
50,757	43	5,738	44,976	סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן
נכסים בגין מכשירים נגזרים*:				
175	80	95	-	חוזי שקל-מדד
6,447	458	5,989	-	חוזי ריבית אחרים
2,532	812	1,681	39	חוזי מטבע-חוץ
402	132	-	270	חוזי מניות
68	36	32	-	חוזי סחורות ואחרים
15	15	-	-	נכסים בגין נגזרים משובצים
1,009	-	-	1,009	אשראי בגין השאלות בין לקוחות
1,234	-	-	1,234	נכסים בגין פעילות בשוק המעוף
62,639	1,576	13,535	47,528	סך-כל הנכסים

* הוצג מחדש. מדירות שווי הוגן של נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים הינן לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדירות שווי הוגן.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2012			
יתרה מאזנית	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים*:			
490	-	490	-
7,269	4	7,265	-
4,641	11	4,591	39
271	1	-	270
47	-	47	-
54	54	-	-
1,009	-	-	1,009
1,234	-	-	1,234
15,015	70	12,393	2,552

* הוצג מחדש. מדידות שווי הוגן של נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים הינן לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידות שווי הוגן.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2013					
סך-הכל רווח (הפסד) בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2013	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			סך-הכל
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
בלתי מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
(2)	1,859	1,859	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(8)	33	33	-	-	השקעות במניות
(6)	1,892	1,892	-	-	סך-הכל
ליום 31 במרץ 2012					
סך-הכל הפסד בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2012	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			סך-הכל
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
בלתי מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
(1)	13	13	-	-	השקעות במניות
ליום 31 בדצמבר 2012					
סך-הכל הפסד בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			סך-הכל
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
(145)	2,263	2,263	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(1)	13	13	-	-	השקעות במניות
(146)	2,276	2,276	-	-	סך-הכל

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (2) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מיזון שאינן מריבית.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

ליום 31 במרץ 2013								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר שנכללו ב-2012	רווחים (הפסדים) ליום 31 בדצמבר שנכללו ב-2012	רכישות	הנפקות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2013	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרץ 2013
נכסים								
ניירות-ערך זמינים למכירה:								
43	-	-	-	-	-	-	43	(1) 2
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:								
80	2	-	-	(2)	1	-	81	2(3)
454	(147)	24	(1)	6	-	2	338	(36)(1)(3)
801	476	91	-	(707)	(4)	320	977	421(3)
131	25	5	-	(14)	-	-	147	32(3)
36	1	2	-	(18)	-	1	22	(7)(3)
(39)	3	-	(5)	13	-	-	(28)	(6)(3)
1,506	360	122	(6)	(722)	(3)	323	1,580	406

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

ליום 31 במרץ 2012									
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2011	רווחים (הפסדים) שנקללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנקללו בהון ⁽²⁾	רכישות הנפקות סילוקים העברות העברות שווי הוגן רווחים (הפסדים) אל מתוך ליום 31 במרץ 2012	רמה 3	רמה 3	רמה 3	רמה 3	רמה 3	רמה 3
נכסים									
ניירות-ערך זמינים למכירה:									
63	1	1	-	-	-	-	-	-	2*(1)(2)
7	-	-	(5)	-	-	-	-	-	(1)(2)
ניירות-ערך למסחר:									
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו*:									
53	(9)	-	(2)	-	-	-	-	-	(3)
1,285	(330)	-	35	-	142	-	-	-	(1)(3)
1,486	(401)	-	79	-	79	-	(531)	84	(3)
22	62	-	7	-	7	-	-	-	(3)47
82	(18)	-	4	-	4	-	(21)	1	(3)3
(28)	(14)	-	-	(2)	-	(2)	2	-	(42)
2,970	(709)	1	232	(2)	232	-	(522)	86	52

* הוצג מחדש. מדידות שווי הוגן של נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים הינן לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידות שווי הוגן.

- (1) רווחים (הפסדים) שנקללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
- (2) רווחים (הפסדים) שנקללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
- (3) רווחים (הפסדים) שנקללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2012										
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2011	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות הנפקות סילוקים העברות אל רמה 3	העברות מתוך ליום 31 בדצמבר 2012	שווי הוגן שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2012	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2012				
נכסים										
ניירות-ערך זמינים למכירה:										
63	13	(8)	-	-	(25)	-	-	43	⁽¹⁾ ₍₂₎	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
7	(2)	-	-	-	(5)	-	-	-	⁽¹⁾ ₍₂₎	ניירות-ערך מגובי נכסים (ABS)
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו*:										
53	81	-	-	-	(54)	-	-	80	⁽³⁾	חוזי שקל-מדד
1,285	(1,200)	-	62	-	307	-	-	454	⁽¹⁾ ₍₈₅₎ ⁽³⁾	חוזי ריבית אחרים
1,486	(2)	-	152	-	(984)	-	-	801	⁽³⁾	חוזי מטבע-חוץ
22	113	-	11	-	(15)	-	-	131	⁽³⁾	חוזי מניות
82	(9)	-	19	-	(56)	-	-	36	⁽³⁾	חוזי סחורות ואחרים
(28)	(13)	-	-	(6)	8	-	-	(39)	⁽³⁾	נגזרים משובצים
2,970	(1,019)	(8)	244	(6)	(824)	(6)	244	582		סך-הכל

* הוצג מחדש. מדידות שווי הוגן של נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים הינן לאחר ייחוס השפעות מיישום של הוראה FAS 157 בדבר מדידות שווי הוגן.
 (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 2 למדידה ברמה 1.
ו. הבנק העביר במהלך התקופה נכסים נטו בגין נגזרי ריבית בסך 3 מיליוני ש"ח ממדידה ברמה 3 למדידה ברמה 2 שטרם ההעברה נמדדו באמצעות שימוש בנתונים לא נצפים.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

31 במרץ 2013				
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)	
נכסים				
1,859	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים			אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:				
85	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	1.95%-5.48% (3.78%)	חוזי שקל-מדד
369	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	1.95%-5.48% (3.04%)	חוזי ריבית אחרים
1,087	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה	1.95%-5.59% (3.03%)	חוזי מטבע-חוץ
30	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן	24.64%-63.03% (34.61%)	חוזי מניות ⁽¹⁾
		תשואת דיבידנד	2.00%-10.56% (2.33%)	
		ריבית שקלית לא-צמודה	3.59%-3.89% (3.75%)	
9	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה	1.95%-4.61% (3.53%)	חוזי סחורות ואחרים
15	מודל תמחור אופציות	ריבית שקלית לא-צמודה	1.02%-4.56% (2.66%)	נגזרים משובצים ⁽²⁾

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 10 הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2012	2013	
א. הכנסות ריבית**		
2,920	2,668	מאשראי לציבור
4	4	מאשראי לממשלה
*29	24	מפיקדונות בבנקים
160	70	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
*261	309	מאגרות-חוב
-	14	מנכסים אחרים
3,374	3,089	סך-כל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית**		
(984)	(727)	על פיקדונות הציבור
(7)	(6)	על פיקדונות הממשלה
(50)	(40)	על פיקדונות מבנקים
(5)	(2)	על נירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(366)	(394)	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
-	(6)	על התחייבויות אחרות
(1,412)	(1,175)	סך-כל הוצאות ריבית
1,962	1,914	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית***		
37	(37)	הכנסות ריבית
8	(5)	הוצאות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב		
12	10	מוחזקות לפדיון
*224	286	זמינות למכירה
25	13	למסחר
*261	309	סך-הכל כולל בהכנסות ריבית

* סווג מחדש.

** כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

*** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

ביאור 11 הכנסות מימון שאינן מריבית

א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2012	2013	
1. מפעילות במכשירים נגזרים		
8	7	חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור (ראה ג להלן) ⁽¹⁾
(49)	(502)	הוצאות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽²⁾
(41)	(495)	סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים
2. מהשקעה באגרות-חוב		
60	114	רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
(4)	(1)	הפסדים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
56	113	סך-הכל מהשקעה באגרות-חוב
3. הפרשי שער, נטו		
114	454	
4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות		
55	50	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה
(4)	(11)	הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה ⁽³⁾
-	12	דיבידנד ממניות זמינות למכירה
51	51	סך-הכל מהשקעה במניות
5. רווחים (הפסדים) נטו בגין עסקות איגוח		
-	-	
6. רווחים (הפסדים) נטו בגין הלוואות שנמכרו		
-	-	
180	123	סך-הכל הכנסות מימון מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

(1) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי גידור.
 (2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 (3) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-11 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2013 (4 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2012).

ביאור 11 הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2012	2013	
8	8	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
(7)	11	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾
4	1	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽²⁾
1	-	דיבידנדים שהתקבלו ממניות למסחר
6	20	סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות מסחר**
186	143	סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון		
(6)	11	חשיפת ריבית
12	9	חשיפה למניות
6	20	סך-הכל

ג. חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור-פירוט נוסף***

1. גידורי שווי הוגן

(1)	(1)	חוסר האפקטיביות של הגידורים
1	1	מרכיב הרווח בגין מכשירים נגזרים, אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידור

2. גידורי תזרים מזומנים

8	7	מרכיב הרווח בגין מכשירים נגזרים, אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידור
---	----------	--

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

** להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר ראה ביאור 10.

*** לגילוי על השפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית ראה ביאור 10.

(1) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-1 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.12: (1) מיליוני ש"ח).

(2) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-0 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.12: (2) מיליוני ש"ח).

ביאור 12 מיגורי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013							
סך-הכל	אחרים והתאמות	מיגור ניהול פיננסי	המיגור העסקי	המיגור המסחרי	מיגור עסקים קטנים	מיגור הבנקאות הפרטית	מיגור משקי הבית
הכנסות ריבית, נטו:							
1,914	-	(34)	768	281	290	(115)	724
-	-	122	(234)	(84)	(13)	392	(183)
הכנסות שאינן מריבית:							
143	-	112	21	1	-	9	-
1,287	147	80	153	94	153	365	295
3,344	147	280	708	292	430	651	836
257	-	-	79	33	28	26	91
621	11	50	304	73	98	45	40
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק מההון הממוצע)							
9.5%	-	12.7%	10.4%	9.3%	21.7%	7.1%	3.7%

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012*							
סך-הכל	אחרים והתאמות	מיגור ניהול פיננסי	המיגור העסקי	המיגור המסחרי	מיגור עסקים קטנים	מיגור הבנקאות הפרטית	מיגור משקי הבית
הכנסות ריבית, נטו:							
1,962	-	29	847	288	309	(248)	737
-	-	57	(320)	(102)	(29)	569	(175)
הכנסות שאינן מריבית:							
186	-	155	20	2	-	9	-
1,307	157	104	141	71	157	370	307
3,455	157	345	688	259	437	700	869
303	-	-	193	54	23	4	29
659	8	66	211	47	110	91	126
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק מההון הממוצע)							
11.3%	-	19.1%	7.4%	7.4%	28.9%	17.3%	13.9%

* סווג מחדש כמפורט בביאור 31 בדוחות הכספיים לשנת 2012.

ביאור 12 מיגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012								
סך-הכל	אחרים והתאמות	מיגזר ניהול פיננסי	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית	
הכנסות ריבית, נטו:								
8,160	-	(200)	3,529	1,218	1,196	(850)	3,267	- מחיצוניים
-	-	779	(1,308)	(449)	(74)	2,079	(1,027)	- בינמיגזרי
הכנסות שאינן מריבית:								
255	-	113	97	6	-	37	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
5,222	637	370	560	284	628	1,491	1,252	עמלות והכנסות אחרות
13,637	637	1,062	2,878	1,059	1,750	2,757	3,494	סך ההכנסות
987	-	(12)	481	90	133	38	257	הוצאות בגין הפסדי אשראי (הקטנת הפרשה)
2,543	(12)	164	1,103	279	386	258	365	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק
10.1%	-	10.8%	9.3%	10.2%	21.9%	10.7%	9.2%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק מההון הממוצע)

ביאור 13 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ לשנת 2013 ולשנת 2012 (בלתי מבוקר)

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				יתרה ליום 31 בדצמבר 2012
		סך-הכל	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך מתרגום* נטו זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
636	3	639	(16)	9	646	2012
(97)	(1)	(98)	2	(33)	(67)	שינוי נטו במהלך התקופה
539	2	541	(14)	(24)	579	יתרה ליום 31 במרץ 2013
220	-	220	(13)	-	233	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
(46)	1	(45)	3	1	(49)	שינוי נטו במהלך התקופה
174	1	175	(10)	1	184	יתרה ליום 31 במרץ 2012

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2012 (מבוקר)

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
		סך-הכל	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך מתרגום* נטו זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
220	-	220	(13)	-	233	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
416	3	419	(3)	9	413	שינוי נטו במהלך השנה
636	3	639	(16)	9	646	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 ** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

ביאור 13 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ לשנת 2013 ולשנת 2012

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2012			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2013		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה: התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן					
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(13)	2	(15)	16	(11)	27
(רווחים) הפסדים בגין ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד					
(36)	4	(40)	(83)	42	(125)
שינוי נטו במהלך התקופה					
(49)	6	(55)	(67)	31	(98)
התאמות מתרגום*					
19	-	19	(95)	-	(95)
התאמות מתרגום דוחות כספיים גידורים**					
(18)	9	(27)	62	(35)	97
שינוי נטו במהלך התקופה					
1	9	(8)	(33)	(35)	2
גידור תזרימי מזומנים					
(רווחים) הפסדים נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד					
3	(1)	4	2	(1)	3
שינוי נטו במהלך התקופה					
3	(1)	4	2	(1)	3
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(45)	14	(59)	(98)	(5)	(93)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
1	-	1	(1)	-	(1)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק:					
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(46)	14	(60)	(97)	(5)	(92)

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

ביאור 13 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה: התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן		
476	(168)	644
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד		
(63)	31	(94)
שינוי נטו במהלך התקופה התאמות מתרגום*		
413	(137)	550
התאמות מתרגום דוחות כספיים גידורים**		
5	-	5
4	(3)	7
שינוי נטו במהלך התקופה גידור תזרימי מזומנים		
9	(3)	12
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד		
(3)	(10)	7
שינוי נטו במהלך התקופה סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה		
(3)	(10)	7
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה: סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה		
419	(150)	569
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק: סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה		
3	-	3
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק: סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה		
416	(150)	566

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

ביאור 14 הסכם שכר

בחודש מרץ 2013 נחתם הסכם שכר בין הנהלת הבנק לבין ועד ארגון העובדים של הבנק לשנים 2013-2017 (להלן: "ההסכם"). על-פי ההסכם שילם הבנק לעובדיו מענק חד-פעמי בגובה משכורת אחת. בנוסף יגדל השכר המשולב של העובדים באופן דיפרנציאלי לדרגות השכר השונות. במסגרת ההסכם לצד עדכון תנאים נילויים מסוימים בוטלו הטבות מסוימות שעמדו לעובדים לאחר פרישה. עוד נקבע כי הבנק יעניק לעובדיו תגמול מבוסס מניות במתכונת דומה להסכמים קודמים באמצעות יחידות פנטום. אופן הדירוג של עובדי הבנק והיקפו, מנגנון הוותק והמענק השנתי ימשכו במתכונת דומה לנהוגה כיום.

ביאור 15 עמלות

בדצמבר 2011 מונה "הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית", בראשות המפקח על הבנקים, כנגזרת של הוועדה לשינוי לכלכלי-חברתי בראשות הפרופ' מנואל טרכטנברג. מטרת הצוות, כפי שהוגדרה בכתב המינוי: לבחון ולהמליץ "על אמצעים ומהלכים שונים להגברת התחרותיות בשוק הבנקאות הישראלי". המלצות הצוות פורסמו ביום 16 ביולי 2012 בדוח ביניים. בהמשך לפרסום דוח הביניים, פרסם המפקח על הבנקים ביום 28 לנובמבר 2012, את התיקון לכלכלי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ח-2008, אשר הביא לידי ביטוי את עיקרי המלצות שבדוח הביניים בתחום העמלות. התיקון נכנס לתוקף בשתי פעימות:

- ביום 1 בינואר 2013 בוטלו או שונו במסגרת התיקון, מספר עמלות בתחום ניירות הערך, כרטיסי מידע ומשיכת מזומנים, אשראי, ניהול חשבון ועמלות נוספות.
- ביום 1 במרץ 2013 נדרשו הבנקים לנקוט בצעדים הבאים: לבצע תמחור מחודש של עמלות בגין פעילות בניירות-ערך, תוך התחשבות בשינויים שחלו במבנה העמלה במסגרת התיקון הראשון (1.1.2013) ובצורך להתאימן, ככל שניתן, למחיר הנגבה בפועל. כמו-כן, לשנות את אופן ההתקשרות עם הלקוחות בדבר מתן הנחות בעמלות בגין פעילות בניירות-ערך, כך שיהיה על בסיס שיעור או סכום העמלה, ולא על בסיס שיעור ההנחה מהתעריפון.

לאחר מיפוי ובחינת המשמעויות הכוללות על הכנסות הבנק עולה, כי יישומם של התיקונים המופיעים בתיקון לכלכלי הבנקאות, וסעיפים נוספים שנכללו בדוח הביניים וטרם יושמו בפועל, עשויים, להערכת הבנק, להשפיע מהותית לרעה על תוצאות פעילותו.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2013

ביאור 16 אירועים לאחר תאריך המאזן

א. חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975

הבנק מוגדר כמוסד כספי לצורכי חוק מס ערך מוסף המטיל על מוסד כאמור מס שכר ומס רווח. על-פי הפרסומים, צפוי שר האוצר, במסגרת התוכנית הכלכלית המוצעת לשנים 2013-2014, לעדכן את שיעור מס הרווח ומס השכר החלים על מוסדות כספיים לשיעור של 18% החל מיום 1 ביוני 2013. ככל שהשינוי זה ייכנס לתוקף, יבואו השלכותיו לידי ביטוי החל בדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2013. שינוי כזה צפוי להעלות את שיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק, כמו-כן, יביא השינוי להעלאה באחוז אחד לשיעור של 18% את מס השכר, החל מיום 1 ביוני 2013. השינוי יביא לגידול יתרת המיסים הנדחים (כפי שמשקפים לתום הרבעון) בסך של כ-30 מיליוני ש"ח ולגידול ביתרת ההתחייבות בגין זכויות עובדים בסך של כ-25 מיליוני ש"ח, לפני השפעה הממתייחסת.

ב. שיעור מס החברות – תיקון מוצע

בהתאם להודעת משרד האוצר מיום 14 במאי 2013, החליטה הממשלה לפעול להעלאת שיעור מס החברות החל משנת 2014 ב-1.5% ולהעמידו על 26.5%. השינוי המפורט לעיל, במידה ויעבור שלבי החקיקה בכנסת, צפוי להביא לגידול יתרת המיסים הנדחים (כפי שמשקפים לתום הרבעון), בסך של כ-90 מיליוני ש"ח, מעבר להשפעת השינוי הצפוי במס הרווח כמפורט לעיל.

ג. שיעורי המס המשולבים הצפויים

המיסים המשולמים על הרווח של התאגידים הבנקאיים כוללים מס החברות על-פי פקודת מס הכנסה ומס רווח המוטל על-פי חוק מס ערך מוסף. לפיכך, שיעורי המס המשולבים בהתחשב בשינויים הצפויים לעיל הינם כדלקמן:

שנה	שיעור מס רווח	שיעור מס הכנסה	שיעור מס משולב
2012	16.33%	25.00%	35.53%
*2013	17.58%	25.00%	36.22%
2014 ואילך**	18.00%	26.50%	37.71%

* בהנחה של העלאת מס ערך מוסף ב-1 ביוני 2013.

** בהנחה של העלאת מס חברות ב-1 בינואר 2014.